

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Ekonomika" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Ekonomika</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"</i>
Reģistrācijas kods	<i>3343802029</i>
Juridiskā adrese	<i>MEŽA IELA 3, RĪGA, LV-1048</i>
Tālrunis	<i>67500251</i>
E-pasts	<i>riseba@riseba.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Ekonomika"

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	5
I - Informācija par augstskolu/koledžu	5
II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)	12
II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)	26
II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)	44
II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)	63
II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)	79
II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)	87
Pielikumi	89
Citi pielikumi	90
Lielu datu analīze	91
Studiju programmas informācija	95
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	95
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	99
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	118
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	125
Pielikumi	135
Starptautiskās finanses	136
Studiju programmas informācija	139
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	139
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	145
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	164
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	169
Pielikumi	181
Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana	182
Studiju programmas informācija	186
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	186
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	191

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	208
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	214
Pielikumi	223

I - Informācija par augstskolu/koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem, ietverot šādus punktus:

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA" (turpmāk tekstā - RISEBA) ir privāta augstskola ar vairāk nekā 27 gadu pieredzi, kas piedāvā konkurētspējīgu izglītību un sagatavo augsta līmeņa speciālistus un vadītājus biznesa un radošajās industrijās darbam starptautiskā vidē. Augstskola dibināta 1992. gadā. Augstskolas galvenā ēka atrodas Rīgā, un tai ir filiāle Daugavpilī, kur īsteno [mūžizglītības kursus](#). Vidējo profesionālo izglītību iespējams iegūt RISEBA Profesionālajā vidusskolā „Victoria”.

RISEBA ir akreditēta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijā, kā arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrības (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (International Quality Accreditation). RISEBA ir vienīgā no Baltijas augstskolām, kas ieguvusi divas Eiropas menedžmenta attīstības fonda (EFMD) akreditācijas EPAS.

RISEBA trīs fakultātēs - Biznesa un ekonomikas fakultātē, Mediju un komunikācijas fakultātē, un Arhitektūras un dizaina fakultātē iespējams iegūt izglītību no bakalaura līdz doktora līmenim, piedāvājot studijas dienas, vakara un tālmācības studiju formās, latviešu, angļu un krievu valodās.

Kopš 2013. gada RISEBA darbojas RISEBA Radošais biznesa inkubators, kas piedāvā studentiem iespēju attīstīt savas biznesa, radošās un sociālās uzņēmējdarbības idejas.

2019. gadā, līdz ar strauji mainīgo ārējo vidi, RISEBA formulējusi jaunu augstskolas misiju, vīziju un vērtības.

RISEBA misija

“Mūsu galvenais mērķis ir sagatavot sociāli atbildīgus uzņēmējus, līderus, vadītājus un profesionāļus darbam gan Latvijas, gan starptautiskos uzņēmumos un sabiedrībā kā mācību kopienu, kas tiecas kļūt par starptautisku kompetences centru uzņēmējdarbības, mākslas un tehnoloģiju jomā, sniedzot kvalitatīvu, interaktīvu, uz studentiem vērstu un izpētē un inovācijās balstītu vairākprofilu bakalaura, maģistra un vadības līmeņa izglītību un mūžizglītību”.

RISEBA nākotnes redzējums

“Mēs uzskatām sevi par ilgtspējīgu un starptautiski atzītu uzņēmējdarbības, mākslas un tehnoloģiju universitāti – universitāti ar uzņēmējdarbības garu, kas ir piemērota cilvēkiem ar visdažādākajām raksturiezīmēm un izglītības un profesionālās attīstības vajadzībām, pateicoties īpašām mācību metodēm un novatoriskai pieejai, kas ietver unikālo starpdisciplīnu ideju, kurā uzņēmējdarbība sastop mākslu, un galu galā kalpo par kontaktu apmaiņas punktu uzņēmējdarbības un radošo nozaru profesionāļiem”.

RISEBA vērtības

Atvērtība - Mēs strādājam un darbojamies atvērtā un morāli veselīgā vidē, kurā valda abpusēja uzticēšanās un cieņa. Ar savu uzņēmējdarbības garu un attieksmi mēs veicinām atvērtību pret inovācijām un radošumu.

Izcila apkalpošana - Visā savā darbībā mēs koncentrējamies uz izcilu apkalpošanu un augstas kvalitātes sniegumu.

Daudzveidība - Mēs veicinām daudzveidīgu un iekļaujošu daudz kultūru vidi, piedāvājot dažādas studiju programmas, mācību formātus un studiju valodas.

Dialogs - Mēs pastāvīgi sadarbojamies un dalāmies zināšanās un pieredzē ar dažādām ieinteresētajām pusēm, tostarp uzņēmumiem un nozares profesionāļiem, mūsu studentiem, absolventiem, pasniedzējiem, darbiniekiem un citiem interesentiem.

Mūžizglītība - Mēs popularizējam nepārtrauktu personisko un profesionālo izaugsmi savu studentu un partneru, kā arī mūsu pašu vidū.

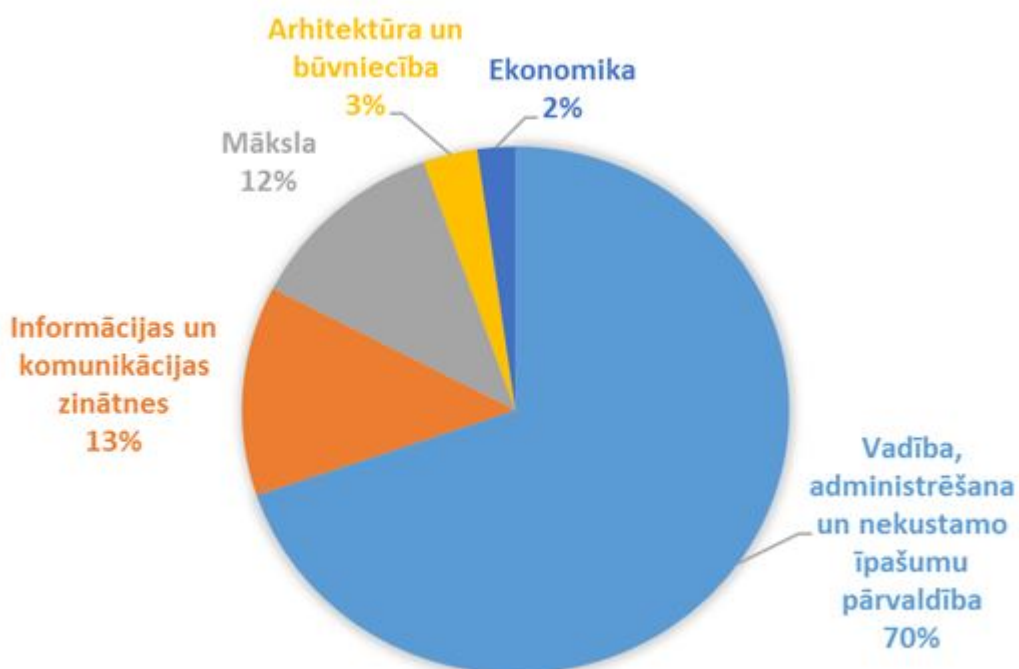
Ētika un sociālā atbildība - Mēs rīkojamies sociāli atbildīgi un sagatavojam sociāli atbildīgus līderus un profesionāļus.

Ietekme - Mēs rīkojamies tā, lai atstātu pozitīvu ietekmi uz sabiedrības straujo un ilgtspējīgo attīstību.

RISEBA tiek īstenoti 5 studiju virzieni. Vislielākais studiju virziens ar 13 studiju programmām veidojies "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība", tā kā vēsturiski biznesa vadības programmas bijušas augstskolas portfeli kopš augstskolas dibināšanas. Šajā studiju virzienā tiek īstenotas studiju programmas sākot no akadēmiskā bakalaura līmeņa, līdz pat doktora līmeņa studiju programmām.

Pamazām augstskolas studiju programmas diferencējušās, attīstoties arī radošām, tehniskām un ekonomikas studiju programmām. Kopš 2008. gada attīstīts "Informācijas un komunikācijas zinātnes" studiju virziens ar 2 studiju programmām, tam seko studiju virziens "Mākslas" ar 3 studiju programmām, "Arhitektūra un būvniecība" studiju virziens ar 2 studiju programmām un "Ekonomika" studiju virziens ar 3 studiju programmām (skat.1.1. attēlu).

RISEBA STUDĒJOŠO SKAITA ATTIECĪBA PA STUDIJU VIRZIENIEM %

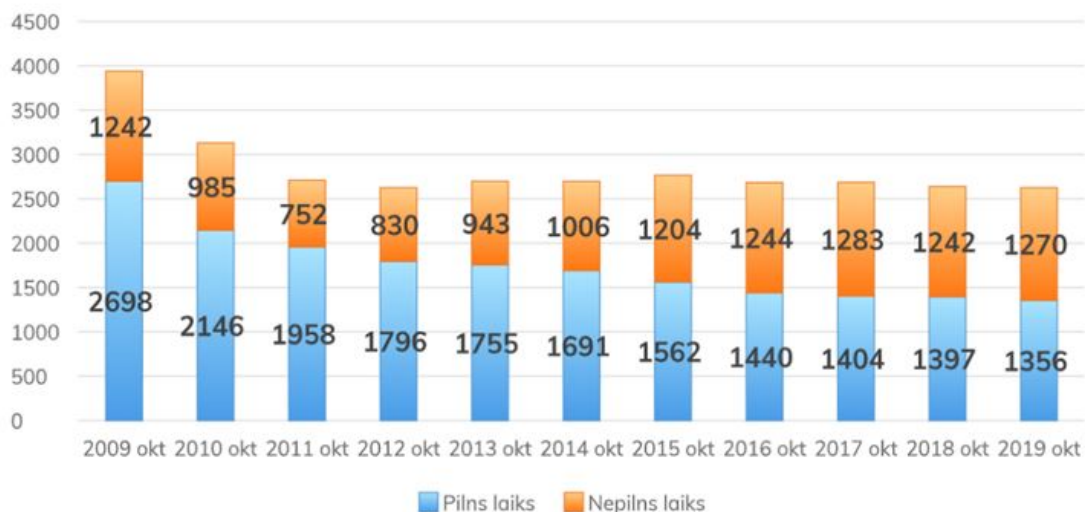
1.1. attēls. RISEBA studējošo skaita attiecība pa studiju virzieniem

Detalizēts studiju virziena un tā ietilpstošo studiju programmu un studējošo skaits apkopots **1. pielikumā**.

1999. gadā Daugavpilī Mihoelsa ielā 47 tika atvērta augstskolas RISEBA nodaļa, kas 2002. gadā ieguva filiāles statusu. Šajos gados Daugavpils filiāli absolvējuši ap 2000 studentu, realizēti vairāki Eiropas Savienības projekti, kā arī apmācīti bezdarbnieki, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru.

Ņemot vērā šā brīža ekonomisko situāciju Latgales reģionā, kur ikgadēji samazinās iedzīvotāju skaits, līdz ar to arī studētgrībētāju skaits, kas neļauj nokomplektēt pilnas, rentablas studentu grupas, augstskolas vadība pieņēmusi lēmumu kopš 2016./2017. studiju gada vairs neuzņemt studējošos studijām Daugavpilī. Daugavpils filiāle turpmāk darbosies kā RISEBA atbalsta centrs Rīgas struktūrvienībām, bet studiju programmas turpmāk Daugavpilī netiks īstenotas.

Kopējo studējošo skaita dinamiku kopš 2014. gada var raksturot kā stabilu, tomēr proporcijas starp nepilna un pilna laika studijām pēdējos gados nedaudz mainās (skat. 1.2. attēlu). Novērots, ka pieaug studējošo skaits nepilna laika studijās, bet samazinās pilna laika studijās. Tas, iespējams, skaidrojams ar tālmācības popularitātes pieaugumu un studējošo vēlmi studēt attālināti, tiem ērtā laikā un vietā. Kopējais studējošo skaits 2019./2020. studiju gada 1. oktobrī bija 2626, kas ir par 13. studējošajiem mazāk kā 2018./2019. studiju gadā.

1.2. attēls. Studējošo skaita dinamika pilna un nepilna laika studijās (2009.-2019.gads, dati uz 1.oktobri)

Izmaiņas globālajā ekonomiskajā situācijā, ekonomikas radošo sektoru lomas nozīmīguma palielināšanās, kā arī globālās tendences starptautiskās izglītības jomā, veicinājušas izmaiņas RISEBA sākotnējā biznesa modelī un pieprasa veikt izmaiņas iestādes kopējā jēdziena izpratnē un fokusā. RISEBA attīstības stratēģija "2017-2020 gadam" paredz darboties tā, lai no mazas, ambiciozas biznesa skolas RISEBA kļūtu par universitāti, kas papildu biznesa un menedžmenta programmām nodrošinātu studentus ar iespēju studēt komunikāciju zinātņi, audio vizuālo mediju mākslu un arhitektūru, tādējādi padarot augstskolu par "vietu, kur business tiek ar mākslu". Tā kā augstskolas mērķis ir sagatavot kompetentus profesionāļus, kas spējīgi darboties mainīgā, konkurējošā starptautiska biznesa vidē, RISEBA cenšas nodrošināt studiju programmu integrāciju dažādās jomās, lai sasniegtu augsta līmeņa sinerģiju starp biznesu un mākslu. Integratīvais modelis (kvantitatīvā un analītiskā paradigma kopā ar radošumu un inovāciju) ir veicinājis multidisciplinārās pieejas izmantošanu izglītošanas procesā. Augstāk minētais modelis nodrošina starpdisciplināro efektu, veicina uz studentu centrētu holistisko pieeju mācību procesā, veicina radošumu, izpratni par uzņēmējdarbības kultūru, mūžizglītības vērtībām, kā arī sociālo atbildību multikulturālā vidē, kas balstās uz uzticēšanos, cieņu un atbildību. Izmantojot šādu veiksmīgu inovatīva modeļa

platformu, kur notiek abu dimensiju saplūšana gan ar mākslu saistītās aktivitātēs, gan dažāda līmeņa projektos, RISEBA nodrošina attīstības iespējas gan studentiem, gan mācībspēkiem, kas palīdz tiem apgūt inovatīvas, netradicionālas pieejas, kā arī attīsta spēju vadīt izmaiņas, dažādību un uzņemties risku.

RISEBA Virsmērķis 2020 – kļūt par starptautiski atzītu biznesa, mākslas un tehnoloģiju universitāti.

Stratēģiskās prioritātes:

1. Studiju programmu klāsta konsolidācija atbilstoši mūsdienu tendencēm un nākotnes izaicinājumiem.
2. Zinātnes attīstība
3. Internacionalizācija
4. Akadēmiskā personāla attīstība
5. Attiecību pilnveidošana ar absolventiem
6. Mūžizglītības attīstība
7. Tehniski attīstīta, multidisciplināra pasniegšana un studiju atbalstoša vide
8. Augstskolas zīmola stiprināšana
9. Sociālās atbildības sekmēšana

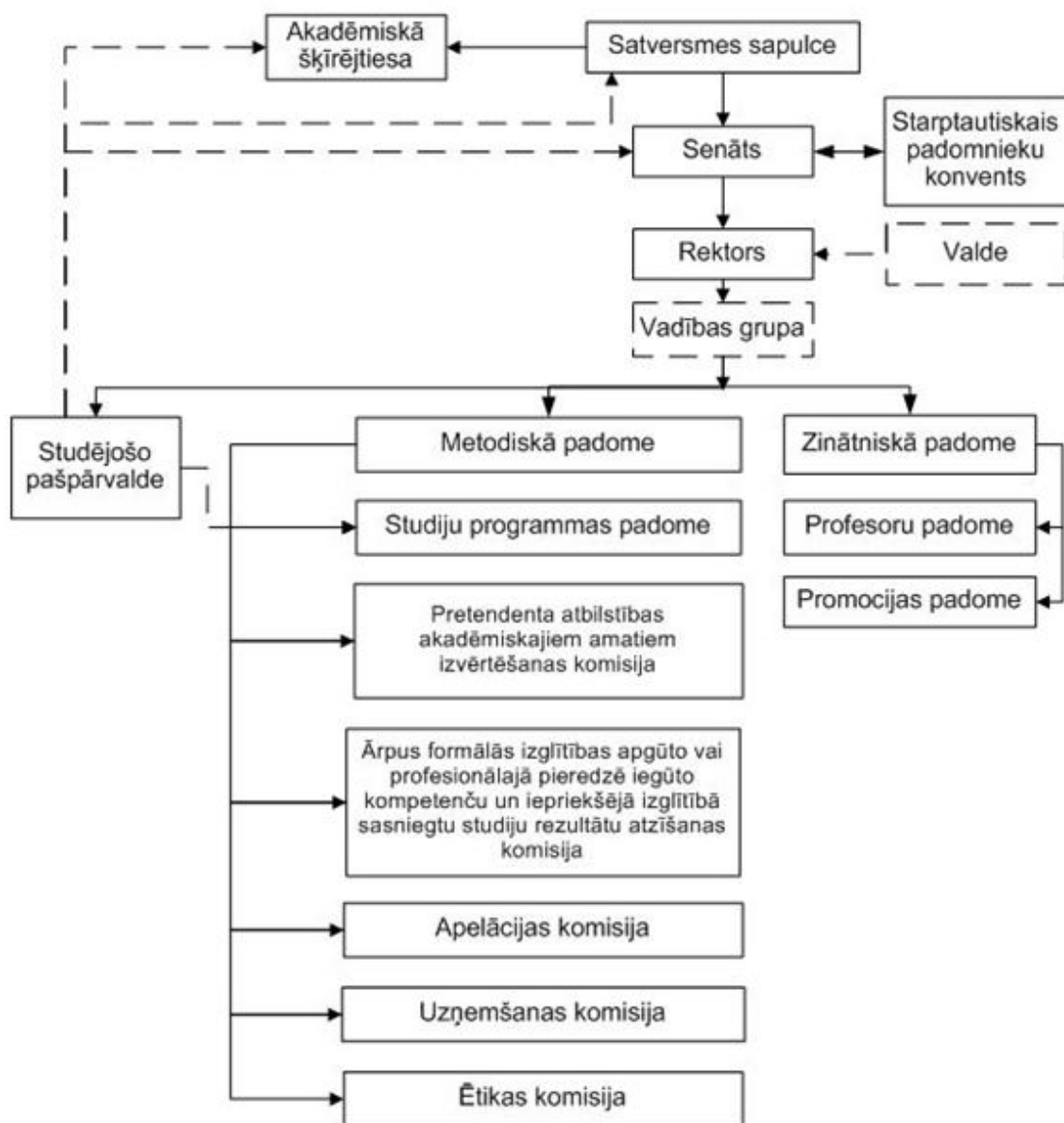
Šobrīd RISEBA vadība izstrādā stratēģiju 2021.- 2026. gadam, kas tuvāko mēnešu laikā tiks izskatīta un apstiprināta RISEBA Senātā.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

RISEBA pārvaldības struktūra veidota balstoties uz Adizes metodoloģiju, kas paredz dažāda līmeņa administratīvā personāla iesaisti struktūras izveidē. Kopš 2019. gada 24. aprīļa spēkā stājusies jaunā **RISEBA struktūra** (skat. **2. pielikumā**).

RISEBA ievēro Augstskolu likumā noteikto lēmēj institūciju un koleģiālo lēmēj institūciju noteikto funkciju pilnvaras. RISEBA ir 4 RISEBA galvenās lēmēj institūcijas (Satversmes sapulce, Senāts, Rektors Akadēmiskā šķīrējtiesa) un vairākas koleģiālās lēmēj institūcijas, kurās iesaistīti studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls, darba devēji un absolventi (Studējošo pašpārvalde, Studiju programmu padomes, Ētikas komisija, Apelācijas komisija, Metodiskā padome, Uzņemšanas komisija, Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas komisija, Pretendenta atbilstības akadēmiskajiem amatiem izvērtēšanas komisija, RISEBA starptautiskais padomnieku konvents, RISEBA/BA/VeA Kopīgā profesoru padome vadībzinātnes un ekonomikas zinātņu nozarē, Zinātniskā padome, Promocijas padome). Iepriekš minēto lēmēj institūciju mijiedarbības vizualizācija, attēlota **1.3. attēlā**.

1.3. attēls. RISEBA lēmējinstītūciju mijiedarbība.

Lēmējinstītūciju procentuālo sastāvu pēc piederības un pilnvaru raksturojumu sīkāk, lūdzu, skat. **3. pielikumā** esošajā tabulā.

RISEBA galvenie normatīvie akti un regulējumi pievienoti **4. pielikumā**.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Kvalitātes nodrošināšana un pilnveidošana kopumā ir viena no RISEBA stratēģiskajām prioritātēm. Augstskolas kvalitātes nodrošināšanas sistēma veidota balstoties uz ENQA sagatavotajiem Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG 2015), Eiropas Kvalitātes vadības fonda izcilības modeli (EFQM izcilības modeli), kā arī uz EFMD (European Foundation for Management Development) studiju programmu akreditācijas sistēmas (EPAS) kritērijiem.

RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas mērķis ir izpildīt Latvijas Republikas un Eiropas Savienības kvalitātes kritēriju prasības, nodrošināt šo kritēriju uzraudzību, un ieviest nepārtrauktas pilnveides procesu, lai pakalpojumi pilnībā atbilstu klientu, likumdevēju un uzraudzības iestāžu prasībām. Kvalitātes vadības sistēma nodrošina starptautiskajā darba tirgū nepieciešamo speciālistu sagatavošanu studiju procesā, kas ne tikai ir zinoši un prasmīgi katrs savā jomā, bet ir sagatavoti profesionālajai dzīvei arī vērtību un attieksmes ziņā.

RISEBA noteiktie kvalitātes **uzdevumi**:

- Sagatavot augsta līmeņa speciālistus, atbilstoši tirgus pieprasījumam un normatīvo aktu prasībām;
- Stiprināt akadēmisko kvalitāti un brīvību;
- Nodrošināt kompetencēs balstītu izglītību;
- Veicināt studentcentrētu mācīšanos, mācīšanu un novērtēšanu;
- Veicināt iekšējo un ārējo klientu (studējošo un darbinieku) apmierinātību;
- Veicināt augstskolas darba efektivitāti, konkurētspēju un elastību;
- Veicināt augstskolas zinātnisko potenciālu;
- Stiprināt akadēmisko godīgumu;
- Pilnveidot RISEBA kvalitātes vadību;
- Uzlabot augstskolas tēlu sabiedrībā un starptautisko konkurētspēju.

RISEBA **kvalitātes politika** balstās uz RISEBA stratēģiju un vērtībām. Studējošie, mācībspēki, personāls un ārējās iesaistītās puses aktīvi iesaistās kvalitātes nodrošināšanā, studiju programmu, studiju procesa un pētniecības pilnveidošanā. Kvalitātes politika izplatīta, izskaidrota un saistoša visam augstskolas personālam. RISEBA personālam savā darbā ir jāievēro noteiktā politika un jāizpilda saviem pienākumiem noteiktās prasības. Politika publicēta RISEBA tīmekļa vietnē un ir viegli pieejama personālam, klientiem un citām ieinteresētajām pusēm.

RISEBA kvalitātes politika detalizēti aprakstīta RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā, kas pieejama visam personālam. Kvalitātes vadības sistēma definē un nosaka organizācijas struktūru, darbinieku pienākumus un pilnvaras, kvalitātes politikas mērķus, formulējumu un darbības sfēru, kā arī RISEBA kvalitātes pamatdarbības procesu struktūru un aprakstu un ar to saistītās dokumentācijas struktūru un aprakstu. RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā aprakstītie procesi aptver gan pamatdarbības, gan vadības, gan arī atbalsta jeb resursu vadības procesus, kā arī nosaka kvalitātes indikatorus un kritērijus.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanai noteikti šādi **mehānismi**:

- studentu apmierinātības noteikšana un analīze;
- personāla apmierinātības noteikšana un analīze;
- iekšējās kvalitātes audits (procedūras un dokumentācija);
- mācībspēku un citu darbinieku darbības novērtējums (ikgadējais novērtējums, studentu aptauju rezultāti, hospitēšana);
- studējošo snieguma novērtējums un analīze;
- absolventu kvalitātes novērtējums;
- darba devēju atsauksmju analīze;
- iestādes ikgadējs pašnovērtējums;
- studiju programmu un studiju virziena ikgadējais pašnovērtējums;
- ārējo akreditāciju novērtēšana un analīze.
- kvalitātes vadības sistēmas monitorings.

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2.1daļā norādītajam. Sniedzot pamatojumu norādītajai atbildei, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā iekļautā informācija liecina par konstatēto atbilstību, neatbilstību vai daļējo atbilstību.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA tiek uzturēta Kvalitātes vadības sistēma, kas ietver kvalitātes politiku un kvalitātes rokasgrāmatu ar definētiem procesiem, normatīvajiem aktiem un atbildībām.</p>
2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA ir spēkā "Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi", kas nosaka programmas izstrādes un apstiprināšanas kārtību, kā arī "Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi", kas nosaka kā tiek veikts ikgadējais studiju programmas un studiju virziena izvērtējums.</p>
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārlicināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	<p>Atbilst</p> <p>Katrai studiju programmai ir noteikti programmas mērķi, uzdevumi un sasniedzamie programmas rezultāti, kas atbilstoši kartēšanas metodikai, tiek saskaņoti ar kursu studiju rezultātiem un sekmju vērtēšanas kritērijiem studiju kursu aprakstos. Studiju kursu apraksti tiek izvietoti e.riseba.lv (moodle) pie attiecīgā studiju kursa un ir pieejami studējošajiem.</p>
4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA ir spēkā "Akadēmiskā personāla politika", kas nosaka iekšējo kārtību akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai. Papildus tai, ir spēkā arī "Ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanas kārtība", "Kompetenču modelis", kā arī nosacījums par obligāto Metodisko semināru apmeklējumu kvalifikācijas celšanas nolūkos.</p>

5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta infor-mācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.	Atbilst RISEBA veic studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas, atbilstoši "Aptauju veikšanu kārtībai". Absolventu nodarbinātība tiek monitorēta balstoties uz Centrālās statistikas pārvaldes ikgadēji sniegtajiem pārskatiem.
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Atbilst "Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi" nosaka ikgadēju studiju virzienu pārraudzības kārtību, kas ietver galveno rādītāju, SVID analīzes un attīstības plānu prezentāciju vadības grupai ar mērķi nodrošināt nepārtrauktu studiju virziena pilnveidi.

II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)

1.1. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu izveides ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums, kā arī analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs.

Virzienā "Ekonomika" ietvertas šādas programmas - bakalaura programma "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana", maģistra programmas "Starptautiskās finanses" un "Lielo datu analīze".

Tās veidotas ar nolūku veidot savstarpēju sasaisti, kā arī pēctecību - bakalaura studiju programmas "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" var turpināt studijas maģistrantūrā programmās "Starptautiskās finanses" vai "Lielo datu analīze", savukārt pēc to absolvēšanas - RISEBA doktorantūrā.

Maģistra studiju programmas "Starptautiskās finanses" un "Lielo datu analīze" ir savstarpēji papildinošas - tajās apvienoti vairāki studiju kursi, piemēram, "Lielo datu iegūšanas metodes", "Daudzdimensiju analīze metodes" un citi, tajā pašā laikā saglabājot pozicionējumu un nišu katrai programmai.

Studiju programma "Starptautiskās finanses" izveidota 2012.gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem un augstskolas noteiktajiem uzstādījumiem attīstīt studijas finanšu jomā, ko rosināja bakalaura studentu interese, kā arī nozares pieprasījums. Programma veidota un īstenota, rūpīgi analizējot nozares piedāvājumu, kā arī tiešos un netiešos konkurentus. Lai gan ekonomikas jomā maģistra programmu ir salīdzinoši daudz, par programmas tiešajiem konkurentiem tiek uzskatīti šādu institūciju piedāvājumi: Banku augstskolas maģistra studiju programmas "Finanses", "Finanšu vadība", "Starptautiskās finanses un banku darbība", Latvijas Universitātes maģistra studiju programma "Finanšu menedžments", Baltijas Starptautiskās akadēmijas maģistra studiju

programma "Starptautiskās finanses", Rīgas Tehniskās Universitātes maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības finanses", kā arī Rīgas Biznesa skolas maģistra studiju programma "MBA finanses". Ņemot vērā citu augstskolu piedāvājumu, RISEBA programmā ir izvirzīts pozicionējums – piedāvāt praktiski pielietojamu izglītību (iekļaujot studiju kursus par Atbilstības lomu mūsdienu finanšu pasaulē, Riska kapitāla fondiem un citus, tajā pašā laikā sagatavojot studējošos arī akadēmisku pētījumu veikšanai un daļēji CFA eksāmenu prasībām. Vairāki programmas studenti sākotnēji bija uzsākuši studijas citās augstskolās, tomēr nolēmuši tās pārtraukt, lai pievienotos RISEBA maģistra studiju programmai "Starptautiskās finanses". Maģistra studiju programma "Starptautiskās finanses" ir viena no retajām programmām valstī, kas īstenota sadarbībā ar LR Grāmatvežu asociāciju.

Programma "Lielo datu analīze" tika izveidota un licencēta 2018.gadā, atbildot uz tirgus pieprasījumu pēc speciālistiem, kas spēj analizēt datus un jo īpaši lielos datus. Programma uzskatāma par unikālu, jo šobrīd tiešā veidā maģistra līmenī Latvijā tai nav līdzīgu.

Bakalaura studiju programmas "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" izveidota 2018.gadā, ievērojot augstskolā noteiktos attīstības virzienus. Studiju programma uzskatāma kā būtiski pilnveidojumi RISEBA studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadības” specializācijā „Finanses”, jo, līdz ar programmas izveidošanu, programmas "Uzņēmējdarbības vadība" specializācijā "Finanses" vairs netiek uzņemti studējošie. Tāpat, ņemot vērā tirgus situāciju un konkurentu analīzi, tika pieņemts lēmums veidot programmu ar trīs gadu cikla apmācību, līdz ar to šī ir pilnībā jauna studiju programma Ekonomikas virzienā. Tajā pašā laikā nodrošināta optimāla resursu izmantošanu, vairākus Studiju programmas kursus apvienojot ar studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība”, kā arī „Biznesa psiholoģija” kursiem.

Studiju programmas salīdzinošās analīzes veikšanai, par pamatu tika izvēlēti divi kritēriji: studiju programmai jābūt saistītai ar grāmatvedības un finanšu jautājumu analīzi;

studiju programmai jābūt vērstai uz jaunu uzņēmumu vai mazo un vidējo uzņēmumu darbību.

RISEBA akadēmiskā bakalaura Studiju programma tika īpaši salīdzināta ar Kozminski Univeristātes (Polija) programmu „Bachelor in Finance and Accounting”. Abu studiju programmu apjoms ir studiju ilgums ir līdzīgi, kā arī Kozminski Universitāte ir ieguvusi vairākas starptautiskas akreditācijas. Tāpat RISEBA studiju programma tika salīdzināta ar līdzīgām programmām Latvijā, proti, Rīgas Stradiņa Universitāte "Starta uzņēmējdarbības vadība", "Starptautiskais business un ilgtspējīga ekonomika", Banku augstskola "Finanses", "Uzņēmējdarbības vadīšana", Ekonomikas un kultūras augstskola "Inovātīva ekonomika un uzņēmējdarbība", "Vadībzinātne". Vairāk detalizēta analīze pieejama **pielikumā**.

Izstrādājot studiju programmu, nozares pārstāvji norādīja uz nepieciešamību pēc speciālistiem, kuri pārzina piedāvātos produktus un uzņēmuma darbību, prot komunicēt vietējā un starptautiskā līmenī, kā arī ir kompetenti finanšu jomā.

Programmas unikalitāte saistīta ar faktu, ka tā ir trīsgadīga akadēmiska bakalaura studiju programma, kurā papildus studiju kursiem finanšu jomā, tiek piedāvāti bloki psiholoģijā, personības attīstībā, mārketingā.

1.2. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un attīstības tendencēm.

RISEBA stratēģiskais mērķis ir kļūt par starptautiski atzītu biznesa, mākslas un tehnoloģiju universitāti. Veiksmīgai augstskolas stratēģijas īstenošanai, atbilstoši vienotās Eiropas augstākās izglītības sistēmas veidošanas un reformēšanas norisei (saskaņā ar Boloņas procesa mērķiem), definētas šādas stratēģiskās attīstības prioritātes:

1. Studiju programmu klāsta konsolidācija atbilstoši mūsdienu tendencēm un nākotnes izaicinājumiem;
2. Zinātnes attīstība;
3. Internacionalizācija;
4. Akadēmiskā personāla attīstība;
5. Attiecību pilnveidošana ar absolventiem;
6. Mūžizglītības attīstība;
7. Tehniski attīstīta, multidisciplināra pasniegšana un studiju atbalstoša vide;
8. Augstskolas zīmola stiprināšana;
9. Sociālās atbildības sekmēšana.

Šīs prioritātes izvirzītas atbilstoši augstskolas definētajai misijai, vīzijai un izvirzītajām vērtībām (skat. <http://www.riseba.lv/lv/par-riseba/misija-cels-uz-starptautisku-karjeru>). Saskaņā ar RISEBA stratēģiju un tās prioritātēm, augstskolai definēti konkrēti stratēģiskie mērķi un uzdevumi, kā arī izpildes termiņi, atbildīgie darbinieki, uzdevumu izpildes mērījumu metodika un kritēriji.

Visas RISEBA Ekonomikas virziena programmas ir veidotas atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem.

Virziena stratēģiskais mērķis ir dinamiski attīstīt RISEBA augstskolu Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgs izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Līdz ar programmu īstenošanu tiek attīstīta Ekonomikas zinātņu nozare, internacionalizācija, akadēmiskais personāls, kā arī tiek nodrošināti citi RISEBA stratēģijā minētie aspekti.

Augstskola RISEBA, sekojot līdzi aktualitātēm Latvijas, Eiropas un pasaules augstākajā izglītībā, savā korporatīvajā stratēģijā ir iekļāvusi internacionalizācijas stratēģiju.

Būdamā privāta augstākās izglītības iestāde, augstskola RISEBA kopš dibināšanas ir vērsta uz starptautisku darbību, kas galvenokārt ir saistīta ar studentu un mācībspēku internacionalizāciju, tādejādi veidojot studiju vidi un nodrošinot pieredzi, kas sagatavo studentus dažāda līmeņa un veida karjerai globālā darba tirgū. Augstskola RISEBA, attīstot starptautisko sadarbību un paplašinot partnerorganizāciju loku, stiprinās savu veikspēju un kapacitāti, kas, savukārt, nodrošinās organizācijas spēju stāties pretī sarežģītiem nacionāliem un starptautiskiem izaicinājumiem nākotnē.

Visas Ekonomikas virziena programmas veidotas, atbildot uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un attīstības tendencēm, jo RISEBA, kā privātai augstskolai, būtiska ieņēmumu sastāvdaļa ir tieši studiju maksas.

Maģistra studiju programma "Starptautiskās finanses" izstrādāta, atbildot uz finanšu institūciju pieprasījumu pēc speciālistiem. Šobrīd programmai ir noslēgti sadarbības līgumi ar LR Grāmatvežu asociāciju, AS "SEB Banka", AS "Swedbank", AS "Rietumu Banka" un citām institūcijām, kuru pārstāvji studē konkrētajā programmā.

Maģistra studiju programma "Lielo datu analīze" izstrādāta, balstoties uz Valsts pētniecības programmas 5.2.1. projektu „Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (EKOSOC-LV)” (vadītāja LZA akadēmiķe, LLU profesore, Dr.habil.oec. Baiba

Rivža). Mūsdienās informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana ir ikdienišķa lieta kā valsts pārvaldē, tā arī vairākumā uzņēmumu. Latvijā pašlaik nav studiju programmas, kas sagatavotu šādas jomas speciālistus, taču uzņēmēju pārstāvji, kas piedalījušies programmas izstrādes procesā, norāda, ka tuvāko gadu laikā Latvijā būs nepieciešami vismaz 200 šīs jomas speciālistu. Uzņēmumā Accenture jau šobrīd nodarbina 60 šīs jomas (lielo datu) speciālistus. Neapšaubāmi, arī Eiropas Savienības ietvaros un pasaulē vismaz tuvākajā desmitgadē pieaugs pieprasījums pēc šādiem speciālistiem.

Arī bakalaura studiju programma “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” veidota, balstoties uz nozares speciālistu ieteikumiem – lai sekmētu jaunu uzņēmumu veidošanu un attīstību, apvienot studiju procesā finanšu, mārketinga un psiholoģijas kursus, lai sagatavotu daudzpusīgus speciālistus finanšu jomā, kuri tajā pašā laikā ir sekmīgi arī komunikācijā un produktu attīstībā lepatstoties ar programmas saturu, atbalstu programmas nepieciešamībai apliecinājušas šādas institūcijas: LR Grāmatvežu asociācija, biedrība „Project Net”, Latvijas Biznesa eņģeļu tīkls, Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācija, Latvijas Riska kapitāla asociācija, Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija u.c..

Visās programmās ir iekļauti studiju kursi par korporatīvo sociālo atbildību.

RISEBA Ekonomikas virziena programmu atbilstību tautsaimniecības prasībām apliecina daudzi piedāvājumi studentu praksēm un darbavietām – piedāvājumu ir vairāk nekā studējošo skaits, kuri vēlas un būtu gatavi tos pieņemt. Programmu īstenošanas saturs tiek regulāri pārskatīts, analizēts salīdzinājumā ar konkurentiem, pilnveidots, balstoties uz studentu un absolventu viedokļiem, kā arī nozares speciālistu ieteikumiem (vismaz vienu reizi semestrī organizējot programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem mācībspēki un nozares pārstāvji, studenti un absolventi).

1.3. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvirzīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Studiju virziena SVID analīze veidota, balstoties uz studējošo un absolventu aptauju rezultātiem, darba devēju atsauksmēm, konkurentu analīzi, normatīvo aktu analīzi un citu būtisku informāciju.

1.1.tabula

Studiju virziena “Ekonomika” SVID analīze

Stiprās puses

Studiju programmu izveide pamatota reālā nepieciešamībā, tā atbilst augstskolas stratēģijai un nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē;

Studiju kursu docē daudzi nozares profesionāļi;

Nozīmīgs akadēmiskā personāla īpatsvars ar Dr. zinātnisko grādu;

Nozīmīgs akadēmiskā personāla īpatsvars ar LZP eksperta tiesībām;

Studiju programmu izstrādē un pilnveidošanā iesaistīti nozares profesionāļi un asociāciju pārstāvji;

Sadarbība ar nozaru asociācijām (LR Grāmatvežu apvienība, Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācija, Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija u.c.);

Studiju kursu docēšanā tiek izmantotas interaktīvas metodes, akadēmiskas zināšanas papildinot ar praktisku pieredzi;

Virziena un programmu administrācija brīvi komunicē trijās valodās;

Liels piedāvāto vieslekciju skaits, kuras studējošie var apgūt papildus programmai;

Starptautiskās iespējas, tajā skaitā dubultgrāds maģistra programmā un ERASMUS+ līgumi visās programmās;

Sadarbība ar starptautiskajām organizācijām, piemēram, CFA institūtu un Anglijas un Velsas zvērinātu grāmatvežu institūtu (ICAEW);

Studentiem iespēja iegūt darba un prakses vietas;

Studentiem iespēja iziet praksi RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā;

Studējošo iespējas apmeklēt nodarbības pie ārvalstu viesdocētājiem;

Studentiem iespēja apmeklēt studiju kursus angļu valodā;

Studenti tiek rosināti regulāri apgūt vielu (obligāti pārbaudes darbi semestra laikā, tajā skaitā izejamo dienu studiju nodaļas studentiem);

Virziena mācībspēku dalība projektos, tajā skaitā iespēja tajos iesaistīties studentiem;

Konkurētspējīgi atalgojuma un sociālo garantiju nosacījumi mācībspēkiem;

Zinātniski pētnieciskie virzieni Ekonomikas jomā, kuros iesaistīti arī studenti;

Ilgadējs finansējums mācībspēkiem zinātnisko konferenču apmeklēšanai, kā arī finansiāla atbildība par zinātniskajiem rakstiem, kas publicēti starptautiski citējamās datu bāzēs;

Studentiem iespēja iesaistīties pētniecībā, tajā skaitā katru gadu RISEBA tiek organizēta studentu konference;

RISEBA darbu uzsācis absolventu klubs;

Regulāri tiek papildināts bibliotēkas fonds, studējošiem ir nodrošināta attālināta pieeja bibliotēkas resursiem, kā arī datu bāzēm, ko abonē RISEBA;

Pieejamas datorprogrammas (SPSS, Tilde, u.c.);

Studējošiem iespēja iegūt pilna cikla izglītību, tajā skaitā RISEBA doktorantūrā;

RISEBA struktūras veidošanā piemērota Adizes metodoloģija;

Absolventu pozitīvie nodarbinātības rādītāji;

RISEBA starptautiska reputācija (EPAS akreditācija, „Eduniversal” starptautiskajā universitāšu un biznesa skolu reitingā, ierindojota augstajā 4 palmu kategorijā (Top 300 pasaulē) u.c.);

RISEBA reputācija vietējā mērogā (zelta kategorija ilgtspējas indeksā, u.c.).

Vājās puses

Virziena programmu īstenošana uzsākta salīdzinoši nesen;

Nav tālmācības studiju forma bakalaura līmenī;

Mazs studējošo skaits, kuri izmanto ERASMUS+ piedāvātās iespējas;

Izmaiņas nodarbību sarakstos;

Šobrīd vēl nav dubultgrāda iespēju programmās “Lielo datu analīze” un “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana”;

Programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” un “Lielo datu analīze” līdz šim īstenotas tikai latviešu valodā;

Nepieciešams lielāks nodrošinājums ar teksta bāzētiem lielo datu apstrādes rīkiem (GNU awk, sed, u.tml.);

Studējošajiem datorklasēs nav nodrošināti ergonomiskie (regulējamie) krēsli un monitori ar regulējamu augstumu;

Studentiem nav pieejamas valsts finansētas budžeta vietas.

Iespējas

Pateicoties RISEBA starptautiskajai atpazīstamībai, ārvalstu augstskolu interese sadarbības veidošanai ar prestižām starptautiskajām augstskolām;
Izsludināti pētījumu projektu konkursi;
Izsludināti profesionālo apmācību projektu konkursi.

Draudi

Iedzīvotāju skaita samazināšanās, kuri vēlas iegūt augstāko izglītību Latvijā;
ES fondu nepiešķiršana privātām augstskolām;
Mūžizglītības programmu īstenošana valstī, kā rezultātā samazinās interesentu skaits pilnām studijām augstākās izglītības iestādēs;
Konkurences saasināšanās Ekonomikas virziena programmās.

5. Pielikumā pievienots studiju virziena attīstības plāns, atrunājot risinājumus virzienu vājo vietu samazināšanai.

1.4. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Virzienā iekļauto studiju programmu organizāciju gan studējošiem gan akadēmiskajam personālam reglamentē RISEBA studiju nolikumi un procedūru noteikumi.

Galvenie studiju noteikumi un procedūras, kas reglamentē studiju organizāciju, mācību procesu un studentu radošo un pētniecisko darbu, kā arī citas aktivitātes ir atspoguļoti e.riseba.lv.

Studiju virzienu „Ekonomika” un Studiju programmas attīstību pārrauga un pilnveido RISEBA Ekonomikas un finanšu katedra, RISEBA Studiju programmu Padome un programmas direktors, Biznesa un ekonomikas fakultāte, RISEBA metodiskā padome un RISEBA Senāts. Katrai studentu grupai tiek nozīmēts arī kurators, kā arī grupas vecākais, kuru uzdevums ir sniegt atbalstu dažādu problēmjuautājumu risināšanā.

Operatīvo organizatorisko un plānošanas darbu nodrošina augstskolas programmu administratores un Studiju departaments.

Studiju programmas pārvaldības struktūrshēma pievienota **6.pielikumā**.

Studiju procesa kvalitāti nodrošina iekšējie kvalitātes vadības pasākumi, izvirzot noteiktas prasības gan akadēmiskajam personālam, gan studentu mācību darba rezultātam.

Programmas direktors regulāri organizē studentu grupu sanāksmes, kā arī tikšanās ar studentu grupu vecāko, lai uzklusītu viņu viedokļus par aktuālām problēmām studiju gaitā. RISEBA lēmējinstītūciju un struktūrvienību atbildības sfēras atspoguļotas 1.2.tabulā.

Studiju virzienu „Ekonomika” un Studiju programmu attīstību pārrauga un pilnveido lēmējinstītūcijas, kas atspoguļotas 1.2.tabulā.

1.2.tabula

Studiju virzienu „Ekonomika” un studiju programmu attīstību pārraugošo lēmējinstītūciju un struktūrvienību atbildības sfēras

RISEBA struktūrvienība/atbildīgā persona	Uzdevums
RISEBA Senāts	Apstiprina dokumentus, kas reglamentē RISEBA akadēmiskās un zinātniskās darbības sfēras
Biznesa katedra, Ekonomikas un finanšu katedra	Virziena ietvaros iniciē jaunu studiju programmu izveidi, veido jaunas un pilnveido jau esošās programmas, veic tirgus izpēti par jaunām programmām, nodrošina apmācības kvalitāti
Programmu direktori	Studiju virziena un studiju programmas ikdienas darbības organizēšana un attīstība, mācību procesa kvalitātes nodrošināšana, programmas licencēšanas un akreditācijas procesu vadīšana
Programmu Padomes	Studiju programmas stratēģiskās plānošanas un realizācijas pārraudzības veikšana (lēmumiem ir rekomendējošs raksturs)
Pētniecības grupas	Iniciē un iesaista studējošos zinātniska darba veikšanā
Mūžizglītības centrs	Sadarbībā ar attiecīgo departamentu veic tirgus izpēti jaunām programmām, iniciē dažādu pasākumu organizēšanu virziena/programmas ietvaros, iesaista studējošos dažāda veida aktivitātēs
Tālmācības studiju nodaļa	Nodrošina trīs bakalaura un vienas maģistra biznesa virziena programmu īstenošanu tālmācības formā.
Ārējo sakaru nodaļa	Sadarbības veicināšana ar citām izglītības iestādēm Latvijā un ārzemēs (starp studējošiem un mācībspēkiem), ārzemju pasniedzēju iesaistīšana mācību procesā, studējošo apmaiņas organizēšana
Studiju departaments	Mācību procesa organizēšana, ārzemju pasniedzēju iesaistīšana mācību procesā
Projektu daļa	Informēt RISEBA akadēmisko un administratīvo personālu, studentus par projektu iespējām, veicināt zinātnisko pētījumu veikšanu, izmantojot Eiropas un Valsts atbalsta iespējas un nodrošināt studentu praktisko iemaņu apguvi projektu vadībā.
Radošais biznesa inkubators	Veicināt un atbalstīt RISEBA studentus biznesa ideju attīstīšanai, projektu izveidei un uzņēmējdarbības uzsākšanai. Vieslekciju un pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšana.
Studējošo pašpārvalde	Studējošo pašpārvalde RISEBA nodrošina demokrātijas principu īstenošanu augstskolas pārvaldē. Studējošo pašpārvalde darbojas kā tilts starp studentiem un augstskolas administrāciju. RISEBA studējošo pašpārvaldei veido augstskolas studenti, kas organizē skolas aktivitātes un studentu dzīvi. Pārstāv studējošo intereses Programmu padomēs.

1.5. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, citastarp norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

RISEBA ir izstrādāta sistēma un ieviestas procedūras studējošo uzņemšanai, studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanai un studējošo sasniegumu un studiju rezultātu vērtēšanai, tās ir loģiskas un efektīvas.

Uzņemšanas kārtību un prasības reglamentē [Uzņemšanas noteikumi](#), kas katru gadu tiek apstiprināti RISEBA Senāta sēdē. Uzņemšanas noteikumi izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 46. pantu, 2006. gada 10. oktobrī izdotiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un Augstskolas RISEBA Studiju nolikumu.

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai augstāko izglītību, vai arī par studijām citā augstskolā, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi. Tiesības studēt un saņemt Augstskolas RISEBA pakalpojumus Latvijas Republikā ir vienādas Latvijas un citu valstu pilsoņiem.

Pieteikšanās programmā notiek, izmantojot e-pakalpojumu „vienotā pieteikšanās pamatstudiju programmās” (VUPP) portālā www.latvija.lv/studijas. Pieteikšanās pamatstudiju programmām ārpus VUPP konkursa notiek, aizpildot elektronisko pieteikumu riseba.dreamapply.com.

Kopš 2018./2019. gada RISEBA reflektantu uzņemšanai no Latvijas izmanto arī platformu DreamApply, kas pirms tam vairākus gadus tika izmantota ārvalstu studentu uzņemšanai un ir izrādījusies efektīva, ļaujot vienot uzņemšanas procesu vietējiem un ārvalstu studentiem, piedāvā lietotājiem draudzīgu iestatīšanu visu kategoriju pretendentiem un atvieglo analītisko procesu (<https://riseba.dreamapply.com/>).

Sistēma ir salāgota ar RISEBA lietoto sistēmu Hansa, kas augstskolas administrācijai ļauj sekot līdzi imatrikulēto un eksmatrikulēto studentu skaitam gan uzņemšanas, gan studiju periodā.

Pilna laika studiju formā katru gadu ir pieejamas atlaides – viena studiju vieta paredz atlaidi studiju maksai 100% apmērā (Ekonomikas virziena bakalaura studiju programmā tiek ņemta vērā profilējošo mācību priekšmetu: angļu valoda, latviešu valoda un literatūra (izņemot tiem, kuri ieguvuši izglītību ārvalstīs), informātika, matemātika (vai vidējā atzīme no algebra + ģeometrija), ekonomika vidējā atzīme un centralizēto eksāmenu rezultāti latviešu valodā un angļu valodā. Konkursa rezultāts tiek aprēķināts pēc formulas: $Vērtējums = (CE_{latviešu\ valodā} \times 0.5 + CE_{angļu\ valodā} \times 0.5) / 10$;

Studiju maksas atlaide tiek pārskatīta katru semestri rotācijas kārtībā, kā arī ir pieejamas vairāk nekā 15 cita veida atlaides studiju maksai, lai veicinātu studējošo iesaisti studiju programmā.

Studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas procedūru RISEBA reglamentē "Nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu".

Persona, kas vēlas atzīt tās iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtus studiju

rezultātus, iesniedz RISEBA programmas direktoram iesniegumu par sasniegto studiju rezultātu atzīšanu, kopā ar pamatojošiem dokumentiem. Lēmumu par rezultātu atzīšanu pieņem RISEBA izveidota komisija, kas darbojas balstoties uz LR normatīvajiem aktiem un ES rekomendācijām.

Līdz šim Ekonomikas virzienā nav bijuši gadījumi, kad konkrēti studiju kursi tiktu pielīdzināti, par pamatu ņemot studējošā neformālo izglītību vai profesionālo pieredzi. Reflektanta profesionālā pieredze ir kalpojusi par pamatu, lai studējošais tiktu uzņemts profilējošā programmā maģistrantūrā (piemēram, bakalaura grāds filoloģijā un vairāk kā trīs gadu darba pieredze bankā, kā arī apgūti noteikti kursi Ekonomikas jomā – ekonomikā, mārketingā, kvantitatīvajās metodēs, grāmatvedībā, stratēģiskajā vadīšanā var kalpot par pamatu, lai tiktu izskatīta reflektanta uzņemšana 60 KP programmā “Starptautiskās finanses”). Tādā gadījumā reflektanta iepriekšējo pieredzi pielīdzina pielīdzināšanas komisija vismaz trīs cilvēku sastāvā. Šādu gadījumu pārskata periodā ir bijis salīdzinoši maz (aptuveni pieci), jo Ekonomikas virziena maģistra studiju programmas “Starptautiskās finanses” un “Lielo datu analīze” ir specifiskas un prasa priekšzināšanas, līdz ar to studijas izvēlās cilvēki ar zināšanām noteiktajās jomās.

Lielākoties studiju kursu pielīdzināšana norisinās, studentam mainot studiju programmu vai pārnākot no citas augstskolas. Tādā gadījumā studējošais raksta lūgumu pielīdzināt citā studiju programmā iegūtos studiju kursus un programmas direktors veic studiju kursu pielīdzināšanu. Pielīdzinātie studiju kursi tiek saskaņoti ar studējošo un iesniegti studiju administratoram.

Studiju kursu pielīdzināšana norisinās arī gadījumā, ja studējošais dodas studēt apmaiņas programmā uz ārvalstīm. Tādā gadījumā studējošais, pirms došanās uz ārvalstu augstskolu, ar programmas direktoru saskaņo apgūstamos studiju kursus, to saturu un kredītpunktus, lai pēc atgriešanās no studijām būtu iespējams veikt pielīdzināšanu.

1.6. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Studiju sasniegumu un studiju rezultātu īstenošana pamatojas uz studentcentrētas izglītības principiem, atbilstoši Augstskolu likumam un augstskolas RISEBA iekšējās kārtības noteikumiem. Studiju procesā tiek nodrošinātas studentu vajadzībām atbilstošas, daudzveidīgas mācīšanās un studiju rezultātu izvērtēšanas metodes. Studējošo sasniegumus un studiju rezultātus vērtē praktiskajās nodarbībās, semināros, kontroldarbos, patstāvīgajos studiju darbos, diskusijās, meistarklasēs, prasmju attīstīšanas vingrinājumos, ekskursijās un citos pārbaudījumos, kā arī dažādās sabiedriskajās augstskolas aktivitātēs. Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. „e.riseba” vidē tiek publiskotas katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Prakšu, kursa darbu un nobeiguma darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts

standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši Vienotajam maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus.

Katrs mācībspēks savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, prasmes un kompetences izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus. Pārbaudījumu prasības ir atkarīgas no katra studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Studiju rezultātus vērtē ne tikai attiecīgais mācībspēks vai komisija, bet tiek izmantots arī studentu mācīšanās rezultātu pašizvērtējums un savstarpējais vērtējums. Kurša darbu, lietišķo pētījumu un prakses atskaites saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē komisija.

Iesākot katru jaunu kursu, attiecīgais mācībspēks informē studējošos par vērtēšanas prasībām, izmantojot augstskolas RISEBA noteikto vērtēšanas sistēmu.

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtēšanas termiņa pagarinājums. RISEBA studiju un apgūto zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas.

Ikvienas studiju rezultātu pārbaudes apjoms un saturs atbilst katras studiju programmas kartēšanas rezultātiem, ievērojot attiecīgā studiju kursa saturu, Profesijas standartā noteikto zināšanu, prasmju un kompetenču prasības, atbilstoši Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) līmeņiem.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums procentos un gala atzīme 10 ballu sistēmā (skat.tabulu)
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāti - eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu un citu pārbaudījumu rezultātus vērtē procentos atbilstoši Metodiskajā padomē apstiprinātiem kritērijiem un pēc tam gala vērtējumu izsaka ar atzīmi 10 ballu sistēmā, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas prasībām.

Apguves līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes, kompetences
Ļoti augsts	96-100	10	Izcili With distinction	A	Pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni
	90-95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas
Augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē
Vidējs	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamas atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne
	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamas vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā

Zems	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspuspējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski pielietot
	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspuspējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas
	1-9	1	Ļoti, ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studējošā kartē. Lai novērtētu studējošo izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 stundām.

Studējošo sasniegumi tiek vērtēti arī ārpus mācību nodarbību aktivitātēm, piedaloties augstskolas RISEBA sabiedriskajos pasākumos un studentu zinātniskajās konferencēs. Par sasniegumiem minētajā jomā studenti saņem mutisku atzinību, augstskolas vai sadarbības partneru piešķirtās naudas balvas, kā arī nominācijas “Gada students”, “Gada pasākums”, u.c.) augstskolas rīkotajās ikgadējā gada noslēguma pasākumā “Zelta balva”.

Tālmācības studiju formā studējošo mācību sasniegumi tiek vērtēti atbilstoši iepriekšminētiem principiem un procedūrām, lietojot RISEBA informācijas sistēmu „e.riseba”, kurā tiek ievietoti studiju materiāli, instrukcija darbam ar „e.riseba”. Tālmācībā studenti mācās attālināti, patstāvīgi apgūstot mācību vielu, atbilstoši studiju plāniem kārtojot kontroldarbus, ieskautes un eksāmenus, piedaloties vebināros, vajadzības gadījumā elektroniski sazinoties ar pasniedzējiem un studiju administratoriem. Konsultācijas ar mācībspēkiem notiek tiešsaistē kā aktīva domu un pieredzes apmaiņa, kas padziļina izpratni un palīdz risināt neskaidros jautājumus, t.sk. par studiju rezultātu vērtēšanu.

Katrā studiju kursā tālmācībā studējošais saņem īpaši veidotu elektronisku studiju materiālu, kurā atrodama visa nepieciešamā informācija kursa apguvei teksta, videolekciju, praktisku uzdevumu, paškontroles jautājumu, ieteicamās literatūras veidā. Paškontroles testi un kontroluzdevumi paredzēti studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču pašpārbaudei un to nostiprināšanai. Kontroldarbus, ieskautes un eksāmenus studējošie kārto elektroniski, saskaņā ar studiju plānu. Bakalaura vai maģistra darbu aizstāvēšana notiek klātienē.

Tālmācībā studijas notiek cikliski – studenti saņem uzdevumus, nosūta pasniedzējiem atbildes, saņem atzīmes un komentārus, pēc tam viņiem atkal rodas jautājumi, uz kuriem mācībspēks atbild un aizsūta jaunu uzdevumu ar komentāriem.

Studiju rezultātu izvērtēšanas laikā notiek regulāra komunikācija starp studējošajiem, mācībspēkiem un Tālmācības studiju daļas administrāciju e-vēstuļu, diskusiju forumu, un citu aktivitāšu veidā. Visi pārbaudes darbi un to vērtējumi tiek reģistrēti un studentiem nodrošināta atgriezeniskā saite par izpildīto darbu kvalitāti, izteikti komentāri un ierosinājumi.

Tālmācības studentiem tiek piedāvāta iespēja, ja tas ir nepieciešams un iespējams, piedalīties arī nodarbībās klātienē.

1.7. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Akadēmiskā godīguma principu ievērošanu regulē RISEBA izstrādāts Akadēmiskā godīguma kodekss, Nolikums par plaģiātismu un Ētikas kodekss. (skat.elektronisko saiti uz dokumentiem).

Augstskolas akadēmiskā godīguma politika nozīmē apņemšanos ievērot godīguma, ētikas un taisnīguma vērtības, kas sekmētu mācībspēku un studentu akadēmisko, personīgo un profesionālo panākumu sasniegšanu. Akadēmiskais godīgums ir Augstskolas mācībspēku un studentu darbības akadēmiskā vidē nepieciešama komponente un saikne starp akadēmisko vidi un ilgtermiņa profesionālo un akadēmisko karjeru. Akadēmiskā godīguma galvenais **mērķis** ir veicināt godīgu akadēmisko kultūru Augstskolā, nevis tikai atmaskot mācībspēku un studentu akadēmiskos pārkāpumus un sodīt par tiem.

Akadēmiskā godīguma kodeksa ievērošana ir jāveicina visam Augstskolas kolektīvam, tostarp visiem mācībspēkiem, vieslektoriem un fakultāšu darbiniekiem, studiju programmu administratoriem, dekāniem un skolas vadībai.

RISEBA, kā Akadēmiskā godīguma kodeksa pamatnoteikumus nosaka šādus akadēmiskā godīguma principus:

- Objektivitāte;
- Taisnīgums;
- Atbildība;
- Zinātniskums;
- Atklātība, savstarpēja cieņa un uzticēšanās.

Nolikums par plaģiātismu nosaka kārtību kādā tiek identificēts plaģiātisms RISEBA studējošo un pasniedzēju rakstu darbos, kā arī plaģiātisma gadījumā piemērojamās sankcijas. RISEBA kopš 2013.gada ir Vienotā datorizētā plaģiātu kontroles sistēmā, kur katrs akadēmiskais personāls, ar IT nodaļas palīdzību visa studiju gada garumā var pārbaudīt studējošo rakstu darbus, salīdzinot tos ar 20 Latvijas augstskolu datu bāzēm. Tāpat arī pret plaģiātu tiek pārbaudīti visi RISEBA noslēguma darbi pirms to aizstāvēšanas, kad studējošiem ir pienākums gatavo noslēguma darbu iesniegt IT nodaļā elektroniskā formā.

RISEBA ētikas kodekss balstās uz Akadēmiskā godīguma koncepciju un Latvijas zinātnieka ētikas kodeksu. RISEBA studentu, mācībspēku un darbinieku Ētikas kodeksa mērķis ir stimulēt augstskolā godīgu un taisnīgu vidi, veidojot labvēlīgu, atvērtu un atbildīgu RISEBA saimi, kas balstās uz RISEBA vērtībām.

1.8. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai.

Informācija par studiju virziena Ekonomika programmām pieejama šādās www.riseba.lv vietnēs:

Starpautiskās finanses:

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)
- [Krievu valodā](#)

Lielo datu analīze:

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)
- [Krievu valodā](#)

Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana:

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)
- [Krievu valodā](#)

Informācija RISEBA mājas lapas saturā tiek pārskatīta un nepieciešamības gadījumā precizēta gan pirms katras uzņemšanas, gan gadījumos, ja programmās ir norisinājušās kādas būtiskas aktualitātes.

Atbildīgais par informācijas saturu programmas mājas lapā – programmas direktors, atbildīgais par informācijas ievietošanas tehnisko nodrošināšanu – RISEBA Mārketinga un komunikācijas nodaļas darbinieks.

II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)

2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

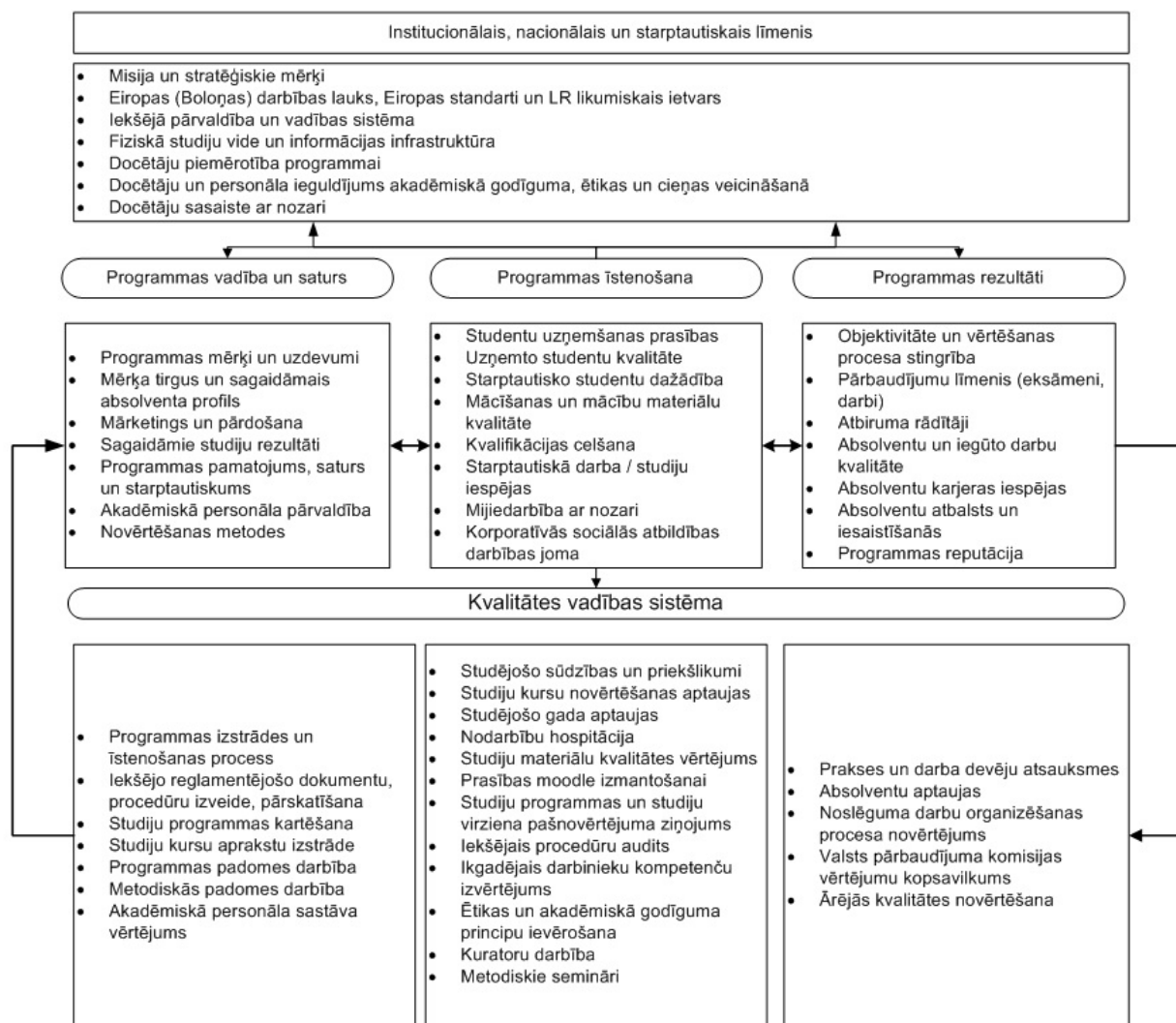
RISEBA kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir izveidota ar mērķi sakārtot iekšējo komunikāciju, skaidri noteikt darbinieku pilnvaras, atbildību un rīcības dažādās situācijās, tai skaitā, problēmu un studējošo neapmierinātības gadījumos, uzlabot studējošo apkalpošanas kvalitāti un veicināt RISEBA noteikto uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu – kopumā, uzlabot studiju kvalitāti kā tādu, kā arī nodrošināt tās nepārtrauktību. Efektīva kvalitātes nodrošināšanas sistēma dod iespēju augstskolai saskatīt problēmas savā studiju procesa nodrošināšanas sistēmā, izmeklēt to cēloņus un veikt darbības situācijas uzlabošanai.

Līdz ar RISEBA skaidri definētajiem kvalitātes nodrošināšanas principiem, kas atrunāti [RISEBA kvalitātes politikā](#) un kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā, studiju virziena iekšējā kvalitāte arī tiek īstenota pēc šīs kvalitātes nodrošināšanas sistēmas (skat. 2.1. attēlu).

Studiju virziens, ar tā iekļautajām programmām, tiek pārvaldīts pēc šādiem procesiem:

- programmas vadība un saturs,
- programmas īstenošana,
- programmas rezultāti.

Programmas direktors, atrodoties katedras vadītāja un fakultātes dekāna pakļautībā, ir atbildīgs par programmas kvalitāti, tās vadību un īstenošanu, sasniedzot izvirzītos programmas rezultātus visaugstākajā kvalitātes pakāpē ar iepriekš definētajiem kvalitātes rīkiem, kas attēloti 2.1. attēlā un sīkāk izklāstīti turpmāk tekstā.

2.1. attēls. Studiju virziena kvalitātes vadības sistēma

Par būtiskākajiem darbības novērtēšanas kritērijiem tiek pieņemti tādi rādītāji kā:

Programmas vadība un saturs

- **Programmas izstrādes un īstenošanas process**

Lai jaunas studiju programmas tiktu izstrādātas iekļaujoties kopējā augstskolas stratēģijā, tiek noteikta vienota kārtība, kas reglamentē programmas izstrādi un grozījumu veikšanu. RISEBA ir izstrādāti “[Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi](#)”. Studiju programmas organizēšanas kārtību nosaka “[Studiju nolikums](#)”.

- **Iekšējo reglamentējošo dokumentu, procedūru izveide, pārskatīšana**

Lai noteiktu vienotu kārtību augstskolas normatīvo dokumentu izstrādei, apstiprināšanai un izplatīšanai, augstskolā ir apstiprināta “[Dokumentu vadības procedūra](#)”, kas ļauj ievērot zināmu un saprotamu kārtību rīcībai ar dokumentiem visam augstskolas personālam.

- **Studiju programmas kartēšana**

Augstskola nosaka, ka katrai studiju programmai ir jābūt veiktai kartēšanai, kas parāda

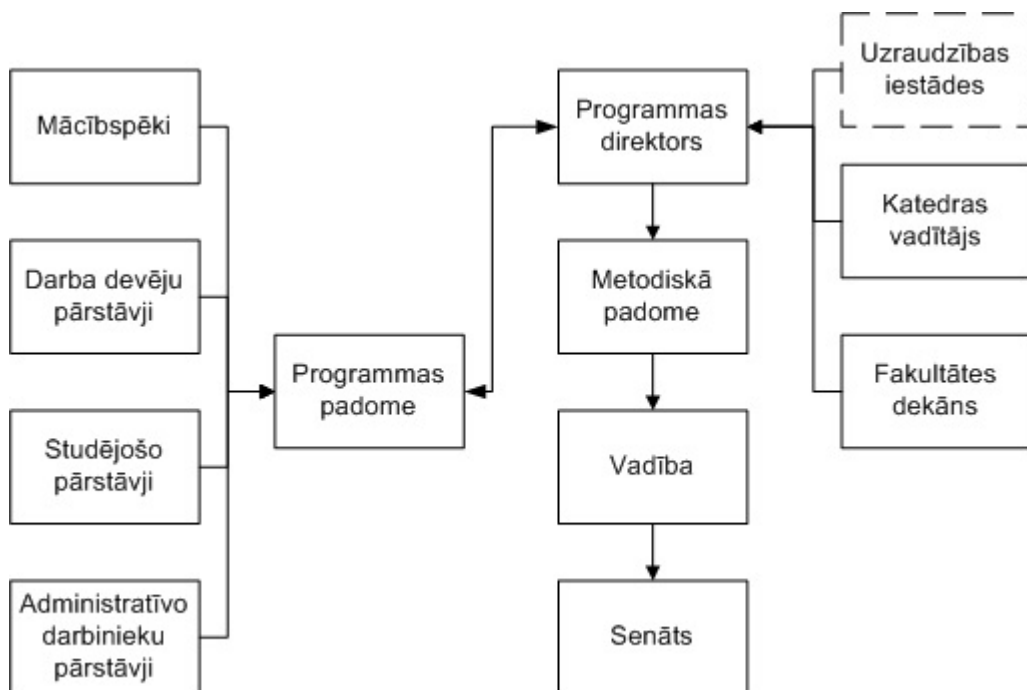
programmas mērķu un studiju rezultātu atbilstību profesijas standartam un EKI, LKI līmeņiem. Studiju programmas “[Studiju kartēšanas metodiskais materiāls](#)” ir veidots kā palīgmateriāls programmas direktoriem, veiksmīgai kartēšanas rezultātu sasniegšanai. Kartēšanas nodrošināšanai RISEBA ir organizējusi vairākus metodiskos seminārus un akadēmiskā, kā arī administratīvā personāla apmācības.

- **Studiju kursu aprakstu izstrāde**

Studiju programmas direktors sadarbībā ar katedru vadītāju ir atbildīgs par studiju kursa satura kvalitāti un par studiju programmas ieviešanu un attīstību. Katram studiju programmas ietvaros īstenotajam studiju kursam ir tā apraksts, ko apstiprinājis programmas direktors un katedras vadītājs. Docētājs, kurš nodrošina noteiktu studiju kursu, sagatavo tā aprakstu, saskaņojot kursa saturu un vērtēšanas kritērijus atbilstoši studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem pie studiju programmas direktora un katedras vadītāja. Kursu apraksti, kā to nosaka “[Kursa apraksta aktualizācijas process](#)”, glabājas un ir pieejami studējošajiem Moodle sistēmā. Mācībspēku pienākums ir ar studiju kursa aprakstu, studiju rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem iepazīstināt studentus to pirmajā nodarbībā.

- **Studiju programmas padomes darbība**

Nodrošinot katras studiju programmas kvalitāti un tās pārraudzību, regulāri tiek organizētas studiju **programmu padomes** (skat. 2.2. attēlu), kurās studiju programmas direktori, sadarbojoties ar programmu mācībspēkiem, studējošajiem, absolventiem un darba devējiem, veic programmu izvērtējamu. Tiek ņemts vērā visu iesaistīto pušu viedoklis un līdz ar to veicināta studiju programmu attīstība, atbilstoši nozares speciālistu un darba tirgus prasībām, kā arī studējošo ieskatiem un absolventu pieredzei, uzsākot vai turpinot profesionālo attīstību. Studiju programmas padomes darbību reglamentē “[Studiju programmas padomes nolikums](#)”.

2.2. attēls. Studiju programmas pārvaldības struktūra.

- **Metodiskās padomes darbība**

Metodiskai padomei kā RISEBA koleģiālai institūcijai ir liela loma ar studijām saistītu lēmumu pieņemšanā, pieņemot atbilstošus normatīvos dokumentus, kas turpmāk var ietekmēt programmas vadību un studiju organizāciju. Metodiskajā padomē darbojas pārstāvji no studiju programmas un

administrācijas un to reglamentē [“Metodiskās padomes nolikums”](#).

- **Akadēmiskā personāla sastāva vērtējums**

Akadēmiskā personāla augsta zinātniskā, pedagoģiskā un organizatoriskā līmeņa uzturēšanu un pastāvīgu darba kvalitātes celšanu sekmē Latvijas Republikā noteiktā kārtība, ka akadēmiskais personāls ik pēc 6 gadiem tiek pārvēlēts akadēmiskajā amatā atklātā konkursā. Akadēmiskā personāla pārvēlēšana akadēmiskajos amatos notiek atbilstoši Augstskolu likumam un citiem Latvijas Republikas spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, kā arī RISEBA [“Nolikumam par vēlēšanām akadēmiskajos amatos”](#) un [“Akadēmiskā personāla politikai”](#). Akadēmiskā personāla pārvēlēšana ir pietiekoši motivējoša akadēmiskajam personālam uzturēt augstus darbības rezultātus, kā arī iespēja administrācijai veikt mērķtiecīgu akadēmiskā personāla kvalitātes uzlabošanu un atjaunošanu, piesaistot jaunus perspektīvus mācībspēkus. Papildus normatīvajos aktos noteiktajām prasībām akadēmiskajam personālam katru gadu ir darba vērtēšana, kurā tiek skatīti zinātniskā, akadēmiskā un organizatoriskā darba sasniegumi. Balstoties uz novērtēšanas rezultātiem akadēmiskais personālam ir izveidotas četras atalgojuma kategorijas.

Programmas īstenošana

- **Studējošo sūdzības un priekšlikumi**

RISEBA ir izstrādāta [“Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra”](#), kas attiecināma uz RISEBA studējošajiem, darbiniekiem un citām ieinteresētajām pusēm. Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra ietver sūdzības un priekšlikumus, kas saistīti ar: augstskolas sniegto pakalpojumu kvalitāti, studiju procesa kvalitāti, tehniskā nodrošinājuma vai mācību līdzekļu kvalitāti, negodīgu vai neētisku rīcību no studējošo, mācībspēku vai administratīvā personāla puses.

- **Studiju kursu novērtēšanas aptaujas un studējošo gada aptaujas**

Studiju kursu novērtēšanas aptaujas un studējošos gada aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments augstskolā RISEBA. Aptauju veikšanas kārtību reglamentē [“Aptauju veikšanas kārtība”](#). Vairāk par aptauju veikšanas kārtību, skat 2.2. punktā par atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu.

- **Nodarbību hospitācija**

RISEBA fakultātes tiek mudinātas ieviest novatoriskas mācīšanas pieejas. Pirms tiek pieņemts lēmums par pieejas piemērotību, jaunās metodes tiek vērtētas, izmantojot studentu aptaujas un profesionālapskati – hospitēšanu. Klātienes nodarbību ikgadēju kvalitātes pārbaudi veic katedras vadītājs vai citi katedras mācībspēki, veicot nodarbību hospitāciju. Hospitēšanas sistēma paredz pieredzes un informācijas apmaiņu mācībspēku starpā ar mērķi uzlabot studiju procesa kvalitāti. RISEBA ir apstiprināta [“Hospitācijas procedūra”](#). Par nodarbību hospitāciju hospitētais mācībspēks iepriekš netiek informēts, līdz ar to radot priekšnoteikumus visu nodarbību kvalitatīvai norisei. Katram mācībspēkam tiek rekomendēts veikt vismaz četras nodarbību hospitācijas gadā.

- **Studiju materiālu kvalitātes un moodle izmantošanas vērtējums**

Studiju materiālu kvalitātes un moodle izmantošanas vērtējums sastāv no mācību materiālu kvalitātes pārbaudes (gan pēc satura, gan pēc formas), ko veic studiju programmu administratori, studiju programmu direktori un katedru vadītāji atbilstoši apstiprinātiem noteikumiem - [“Studiju kursa sastāvdaļu mācību-metodisko materiālu pamatprasības”](#). Tālmācības materiālu atbilstību šīs studiju formas specifiskajām prasībām pārbauda tālmācības studiju nodaļas administratori. Par katra studiju kursa izstrādi tiek slēgts līgums ar mācībspēku un nodošanas/ pieņemšanas akts apstiprina, ka kurss atbilst RISEBA noteiktajiem nosacījumiem.

- **Studiju programmas un studiju virziena pašnovērtējuma ziņojums**

Studiju programmas ikgadējais pašnovērtējuma ziņojums ir nozīmīgs studiju programmas pārskatīšanas instruments, kas atspoguļo studiju gada laikā paveikto, norāda uz programmas stiprajām un vājajām pusēm, atspoguļo studējošo un absolventu viedokli par studiju procesu un pasniedzēju darbu, sekmē veiksmīgu turpmāko programmas realizācijas gaitu un fiksē nepieciešamās izmaiņas turpmākai attīstībai. Kārtību reglamentē [“Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi”](#).

- **Iekšējais procedūru audits**

Lai veiktu studiju programmas organizēšanas un īstenošanas uzraudzību, kvalitātes sistēmas stipro un vājo vietu izzināšanu, darbību un procesu efektivitātes un rezultativitātes novērtējumu, piemērotas dokumentācijas esamības un neatbilstības apzināšanu, tiek veikts iekšējās kvalitātes audits, ko reglamentē [“Iekšējās kvalitātes audita procedūra”](#).

- **Ikgadējais akadēmiskā personāla kompetenču izvērtējums**

Lai veiktu kvalitātes novērtēšanu un sekmētu mācībspēku zinātniskās, pedagoģiskās, mākslinieciskās un organizatoriskās kvalifikācijas paaugstināšanu, katru gadu tiek veikts mācībspēku novērtējums saskaņā ar apstiprināto [“Darba izpildes vadības sistēmu”](#), [“Kompetenču modeli”](#) un [“Akadēmiskā personāla politiku”](#). Mācībspēks veic sava darba pašnovērtējumu, kam seko novērtēšanas darba lapas aizpildīšana un Katedras vadītāja diskusijas ar mācībspēku par sasniegtajiem rezultātiem. Tā kā viens no mācībspēka vērtēšanas kritērijiem ir studējošo aptauju rezultāts, kas sasaistīts ar turpmāko atalgojuma sistēmu, mācībspēks ir motivēts sasniegt pēc iespējas labākus studējošo vērtējumus un atsauksmes, lai turpmāk veiktu uzlabojumus sava docētā kursa ietvaros.

- **Ētikas un akadēmiskā godīguma principu ievērošana**

RISEBA lielu uzmanību pievērš ne tikai akadēmiskā personāla zinātniskajai un pedagoģiskajai darbībai, bet arī ētiskajiem aspektiem. RISEBA ir pievienojusies PRME iniciatīvai (PRME - *Principles for Responsible Management Education*) un arī savā akadēmiskā personāla politikā īsteno PRME atbildīgas izglītības vadības izglītības principus. RISEBA ir izstrādāts un tiek ievērots [“Ētikas kodekss”](#) un darbojas RISEBA Ētikas komisija, kura nepieciešamības gadījumā izskata iespējamus ētikas principu pārkāpumus un pieņem attiecīgus lēmumus. Īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai akadēmiskais personāls savā pedagoģiskajā un zinātniskajā darbībā ievērotu antiplaģiātisma principus. Ir izstrādāts [“Akadēmiskā godīguma kodekss”](#) un [“Nolikums par plaģiātismu”](#).

- **Kuratoru darbība**

Lai veicinātu studējošo informētību par augstskolā notiekošajiem procesiem, kā arī studējošo iesaisti un kursa saliedēšanu, katrai studiju programmas grupai tiek nozīmēts kurators, kurš darbojas ievērojot izstrādāto [“Kuratoru kārtību”](#).

- **Metodiskie semināri**

Pedagoģiskās kvalifikācijas celšanai augstskola organizē ikmēneša tematiskos Metodiskos seminārus, kas veltīti ar studiju procesu, jaunajām mācību metodēm, pedagoģiju, dažādības vadību u.c. aktuālu jautājumu risināšanai.

- **Ienākošo, izejošo studentu mobilitāte**

Lai veicinātu studējošo internacionalizāciju, augstskola motivē studējošos un personālu iesaistīties apmaiņas programmās. Mobilitātes kārtību nosaka [“ERASMUS+ programmas mobilitātes organizēšanas kārtība augstskolā RISEBA”](#).

Programmas rezultāti

- **Prakses devēju aptaujas, darba devēju aptaujas, absolventu aptaujas un nosléguma darbu organizēšanas procesa novērtējums**

Prakses devēju, darba devēju un absolventu aptaujas, kā arī nosléguma darbu organizēšanas procesa novērtējums ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments augstskolā RISEBA. Aptauju veikšanas kārtību reglamentē ["Aptauju veikšanas kārtība"](#), ["Metodiskie norādījumi prakses organizēšanai"](#) un ["Nolikums par nosléguma pārbaudījumiem"](#). Vairāk par aptauju veikšanas kārtību, skat 2.2. punktā par atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu.

- **Valsts pārbaudījuma komisijas vērtējumu kopsavilkums**

Beidzoties Valsts pārbaudījuma aizstāvēšanai, komisija sniedz rakstisku ziņojumu, kurā norāda kopējo vērtējumu par bakalaura un maģistra darbu tēmu aktualitāti, nosléguma darbu tēmu atbilstību studiju programmai, norāda uz raksturīgākajām kļūdām un aizstāvēto darbu kvalitāti kopumā, kā arī izsaka priekšlikumus nosléguma darbu izstrādes procesa uzlabošanai. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmu direktoram, turpmākā nosléguma darba procesa un programmas satura uzlabošanai. Vērtējuma iesniegšanas kārtību reglamentē ["Nolikums par nosléguma pārbaudījumiem"](#).

- **Ārējās kvalitātes novērtēšana**

Papildus LR likumdošanā noteiktai akreditācijas kārtībai, RISEBA ir arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrības (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (*International Quality Accreditation*).

Augstskolas rezultātu vērtēšanai ir noteikti šādi galvenie **kvalitātes indikatori**, kuri ir sadalīti 6 grupās: Mācīšana, Pētniecība, Inovācijas, Internacionalizācija, Absolventu konkurētspēja, Resursi, kas šobrīd detalizēti tiek izstrādāti un ieviesti.

2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus jaunu studiju programmu izveides procesam studiju virzienā (t.sk. studiju programmu apstiprināšanai), studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Jaunas studiju programmas izstrāde

Jaunas studiju programmas izstrādāšanas, apstiprināšanas, izmaiņu veikšanas un programmas slēgšanas kārtību procesu augstskolā RISEBA regulē ["Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi"](#) (18.04.2018), kas izstrādāti balstoties uz LR normatīvajiem aktiem un AIC izstrādātājam vadlīnijām "Vadlīnijas studiju programmas raksturojuma izstrādei".

Studiju programmas izstrādi var iedalīt trīs galvenajos posmos:

1. Studiju programmas idejas un priekšizpētes posms;
2. Studiju programmas raksturojuma izstrāde;
3. Dokumentācijas sagatavošana un iesniegšana vērtēšanas institūcijām.

1.posms - Studiju programmas ideja izstrāde un priekšizpēte

Studiju programmu var izstrādāt akadēmiskās vai zinātniskās struktūrvienības darbinieks (turpmāk

tekstā - programmas iniciators.). Pirms jauna studiju programma tiek nodota vērtēšanai, programmas izveides iniciators sagatavo pamatojumu jaunas studiju programmas nepieciešamībai **RISEBA Ekonomikas un finanšu katedrai** - norāda sasniedzamo mērķi, galvenos rezultātus, iekļauj ziņas par programmas mērķauditoriju, veic konkurentu analīzi u.c. Katedra sniedz komentārus programmas iniciatoram, ja nepieciešams. Pēc profilējošās katedras rekomendāciju saņemšanas, programmas iniciators sagatavo un iesniedz programmas pamatojumu jaunas studiju programmas izstrādei RISEBA Vadības grupā.

Vadības grupa izskata jaunas studiju programmas pamatojumu un lemj par iespēju augstskolai realizēt jaunu studiju programmu. Ja vadība lemj, ka jaunu studiju programmu nav iespējams īstenot, programmas realizācija tiek atteikta. Ja augstskolai ir iespēja un vajadzība realizēt jaunu studiju programmu un tas saskan ar augstskolas misiju, vīziju un studiju programmu attīstības stratēģiju, rektors izdod rīkojumu par jaunas studiju programmas izstrādes uzsākšanu, nozīmē atbildīgo personu - programmas izstrādātāju, nosaka programmas izstrādes darba grupas sastāvu, nosaka programmas izstrādei paredzēto finanšu un tehnisko nodrošinājumu un noslēdz līgumu ar programmas izstrādātāju par darba izpildi. Pēc rektora rīkojuma saņemšanas, programmas izstrādātājs, balstoties uz ārējiem normatīviem aktiem, gatavo studiju programmas raksturojumu.

2.posms - Studiju programmas raksturojuma izstrāde

Gatavojot programmas raksturojumu, programmas izstrādātājs programmas saturu apspriež ar nozares ekspertiem, kas ir nozares industrijas pārstāvji. Pēc ekspertu rekomendācijām, tiek veiktas korekcijas, ja nepieciešams.

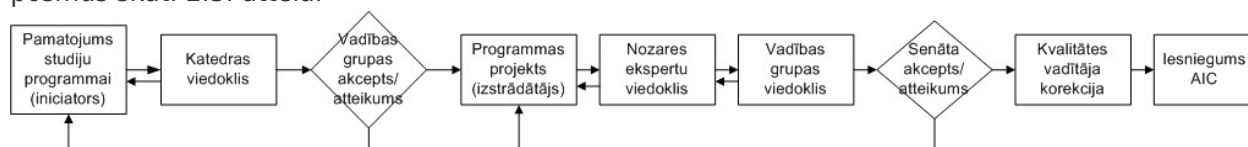
Sagatavoto programmas raksturojuma projektu, programmas izstrādātājs atkārtoti prezentē Vadības grupā, kur jau detalizētāk, Vadības grupa vērtē programmas saturu, programmas atbilstību RISEBA misijai un vīzijai un sniedz priekšlikumus pēdējām korekcijām. Ja programmas projekts tiek atzīts par atbilstošu, programmas izstrādātājs iesniedz studiju programmu apstiprināšanai Senātā.

Senāts izskata sagatavoto programmas projektu. Ja programma tiek apstiprināta, programmas izstrādātājs sagatavo licencēšanas dokumentāciju un iesniedz dokumentus kvalitātes vadītājam. Ja programma netiek apstiprināta, tās realizācija tiek atteikta vai arī tiek norādīts uz nepieciešamajām korekcijām, atkārtotai programmas izskatīšanai Senātā.

3.posms - Dokumentācijas sagatavošana un iesniegšana vērtēšanas institūcijām.

Kvalitātes vadītājs izskata sagatavoto programmas raksturojumu atbilstoši LR Ministru kabineta prasībām un "AIC Vadlīnijām studiju programmas raksturojuma izstrādei", sniedz komentārus programmas izstrādātājam par labojumiem, ja nepieciešams.

Sagatavoto programmas dokumentāciju, programmas izstrādātājs iesniedz Akadēmiskajā informācijas centrā licencēšanas procesa uzsākšanai. Studiju programmas izstrādes sagatavošanas posmus skat. 2.3. attēlā.

2.3.attēls. Studiju programmas izstrādāšanas posmi.

Pārskata periodā (pēdējie 6 gadi) Komunikācijas zinātņu studiju virzienā jaunas studiju programmas netika izstrādātas.

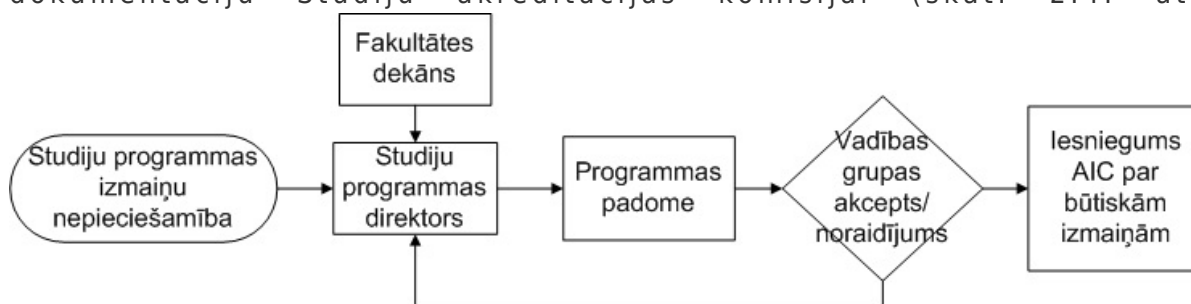
Studiju programmu pārskatīšana

Studiju programmu pārskatīšana būtisku izmaiņu gadījumā

Pēc studiju programmas licencēšanas, notiek regulārs studiju programmas pārskatīšanas process, lai sekotu līdzi programmas ilgtspējībai un sasniedzamo studiju rezultātu un pasniegšanas kvalitātei, studentu ekspektācijām, kā arī absolventu perspektīvai darba tirgū atbilstoši nozares attīstībai.

Ikgadēji, fakultātes dekāns, veicot pārrunas ar programmu direktoriem, diskutē par studiju programmas attīstību, būtisku grozījumu nepieciešamību vai programmas slēgšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par būtisku izmaiņu veikšanu studiju programmā, tas tiek apspriests ar **programmas padomi**, kurā iekļauti nozares eksperti un RISEBA studenti. Pēc programmas padomes atzinuma, fakultātes dekāns saskaņo grozījumus vadības grupā, kur tiek izvērtēts programmas būtisko izmaiņu saturs un to realizēšanai nepieciešamie resursi. Ja vadības grupa atbalsta būtiskās izmaiņas studiju programmā, programmas direktors gatavo visu nepieciešamo dokumentāciju Studiju akreditācijas komisijai (skat. 2.4. attēlu).

2.4. attēls. Studiju programmas būtisku izmaiņu veikšanas process.

Izvērtējot studentu intereses, darba tirgus vajadzības un līdz ar to arī programmas absolventu potenciālo nodarbinātības perspektīvu Ekonomikas virzienā tika izstrādāta bakalaura studiju programma "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana", kā arī maģistra studiju programma "Lielo datu analīze". Ir pieņemts lēmums uzsākt bakalaura studiju programmas "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" īstenošanu tālmācības formā. Par šīm būtiskajām izmaiņām tiks informēta Studiju akreditācijas komisija.

Ikgadēja studiju programmu pārskatīšana

Ikgadējais studiju programmas pašnovērtējums tiek uzskatīts par vienu no būtiskākajiem augstskolas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas elementiem. Vienu reizi gadā, kā to nosaka LR normatīvie akti un RISEBA 29.11.2017 "[Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi](#)", tiek veikts iekšējais studiju programmas un studiju virziena izvērtējums.

Par ikgadējā studiju programmu raksturojuma sagatavošanu un kvalitāti ir atbildīgs attiecīgās studiju **programmas direktors**, bet par ikgadējā studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanu un kvalitāti ir atbildīgs attiecīgā studiju virziena **katedras vadītājs**.

Studiju programmas ikgadējais pašnovērtējuma ziņojums jeb programmas raksturojums atspoguļo studiju gada laikā paveikto, norāda uz programmas stiprajām un vājajām pusēm, atspoguļo studējošo un absolventu viedokli par studiju procesu un pasniedzēju darbu, sekmē veiksmīgu turpmāko programmas realizācijas gaitu un fiksē nepieciešamās izmaiņas turpmākai attīstībai.

Pašnovērtējuma ziņojuma izstrādē būtiska loma ir **programmas padomei**, jo tās sastāvā darbojas visas ieinteresētās puses, kas sniedz viedokli par studiju programmas starpdisciplināro komunikāciju atbilstoši tirgus prasībām, lemj par studiju kursu iekļaušanu vai izņemšanu no studiju programmas satura, kā arī pārspriež studējošiem aktuālus jautājumus. Pēc programmas padomes atzinuma, pašnovērtējuma ziņojums tiek izskatīts **katedras sēdē**, lai lemtu par programmas

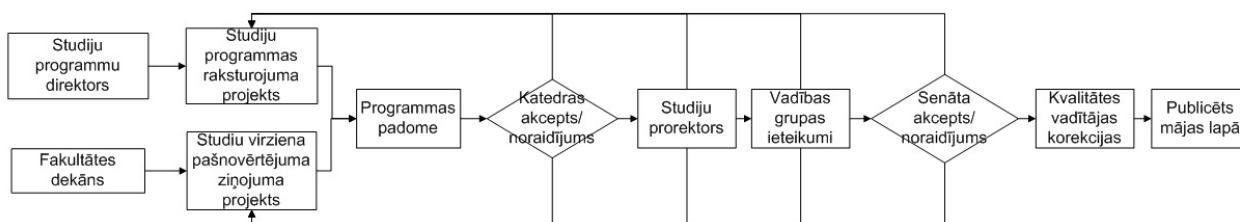
padomes priekšlikumu realizāciju studiju programmas īstenošanā no resursu, metodiski un tehnisko iespēju risinājuma viedokļa.

Pēc katedras sēdes apstiprinājuma saņemšanas, fakultātes dekāns gatavo ziņojumu iesniedz **studiju prorektoram**, kurš tālāk sagatavoto dokumentāciju virza izskatīšanai **vadības grupā**.

Vadības grupas loma ir novērtēt programmas stratēģisko virzību un attīstības tendences, sniegt būtiskus ieteikumus studiju programmas pārskatīšanas nepieciešamībai un uzlabojumu veikšanai. Programmu direktori prezentācijas veidā vadības grupai ziņo par studiju programmu raksturojumā iekļauto kritisko analīzi, norādot:

- programmas mērķi un aktualitāti tirgū;
- galveno statistikas datu par studējošiem analīzi;
- programmā nodarbinātā akadēmiskā personāla sastāvu;
- studiju programmas SVID analīzi;
- studiju programmas kartējumu;
- programmas attīstības plānu nākamajam studiju gadam.

Pēc vadības grupas novērtējuma saņemšanas, studiju prorektors līdz kārtējā gada 15. decembrim iesniedz ikgadējos studiju programmu raksturojumus un studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumus apstiprināšanai augstskolas **Senātā**. Pēc apstiprināšanas tie tiek publiskoti RISEBA mājas lapā (skat. 2.5. attēlu).

2.5. attēls. Ikgadējais studiju programmas un studiju virziena pārskatīšanas process.

Atgriezeniskās saites veidošana

RISEBA izstrādātā “[Aptauju veikšanas kārtība](#)” nosaka atgriezeniskās saites par īstenoto studiju procesu iegūšanas kārtību. Iegūtie rezultāti ļauj elastīgi reaģēt un novērst nepilnības augstskolas darbā.

Aptauju anketu izplatīšanas biežums ir atkarīgs no aptaujas veida. Izdala šāda veida aptaujas:

- Studiju kursu novērtēšanas aptaujas
- Studiju programmas novērtēšanas aptauja
- Augstskolas studējošo gada aptauja
- Absolventu aptauja
- Darba devēju aptauja
- Prakses devēju aptauja
- Noslēguma darba izstrādāšanas procesa novērtēšanas aptauja

Studējošo un absolventu aptaujas tiek izsūtītas elektroniski un ir anonīmas. Prakses un darba devēju aptaujas nav anonīmas ar mērķi noskaidrot īstenotās sadarbības kvalitāti. Par aptauju organizāciju, uzskaiti un apstrādi atbildīgs ir Kvalitātes vadītājs.

Studiju kursu novērtēšanas aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments kā mērķis ir nodrošināt mācībspēkus un programmas vadību ar informāciju par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem un studējošo apmierinātību ar pasniegšanas metodēm, vienlaicīgi veicinot visu

studējošo un mācībspēku iesaisti studiju kursa uzlabošanas procesā.

Pēc studiju kursa noslēguma, studējošie saņem elektroniskas aptaujas (*webpolsurveys.com*) par katru docēto studiju kursu, kas turpmāk tiek apkopotas un saglabātas RISEBA iekšējā sistēmā. Konkrētā studiju kursa mācībspēki saņem aptaujas anketu rezultātus par savu studiju kursu e-pasta veidā, kur mācībspēkiem ir iespējams izteikt savu viedokli par aptaujas rezultātiem kvalitātes vadītājam vai programmas direktoram. Programmas direktora pienākums ir regulāri sekot līdzi apkopoto aptauju rezultātiem un reaģēt uz studējošo izteiktajiem komentāriem. Konstatētu problēmu gadījumā ar attiecīgo mācībspēku tiek veiktas pārrunas, negaidot ikgadējo mācībspēku izvērtēšanu.

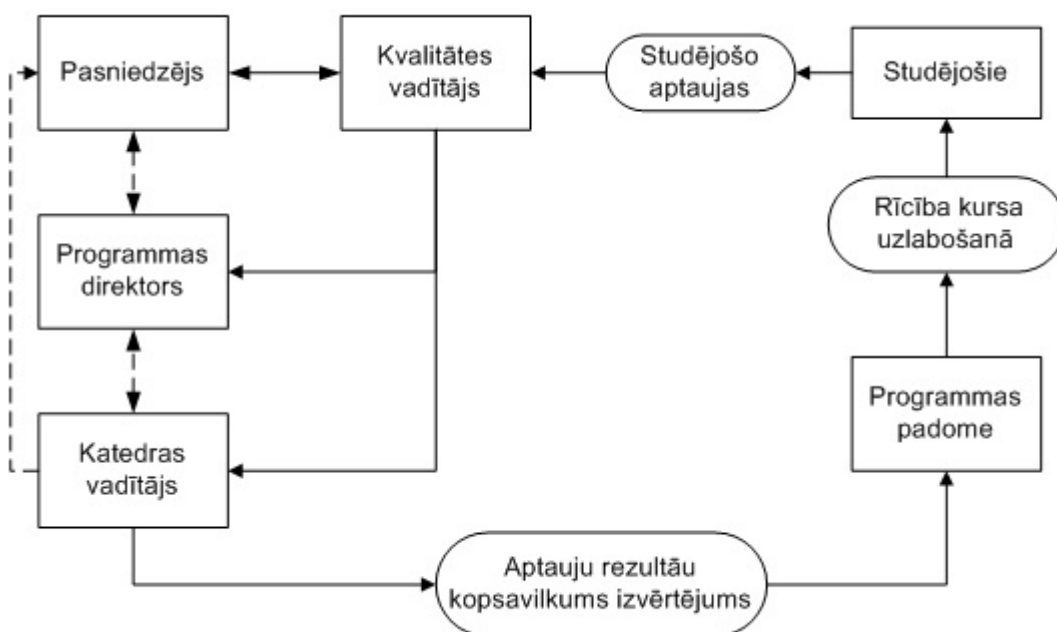
Aptauju rezultāti ir konfidenciāli un pieeja pie visiem augstskolā docēto studiju kursu rezultātiem tiek nodrošināta rektoram, studiju prorektoram, attīstības prorektoram un kvalitātes vadītājam. Pieeja konkrētās studiju programmas mācībspēku aptauju rezultātiem tiek nodrošināta attiecīgās programmas direktoram, katedras vadītājam un fakultātes dekānam.

Studiju gada noslēgumā kvalitātes vadītājs izveido studiju kursu novērtējumu reitingu, sagrupējot visus docētos kursus pēc to vidējā vērtējuma. Aptaujās paustie komentāri par studiju kursu tiek atzīmēti ar indikatoriem, kas ļauj pievērst uzmanību studiju kursiem, kuriem nepieciešami uzlabojumi. Ja aptauju komentāros par studiju kursu saņemti tikai pozitīvi viedokļi – kurss tiek marķēts ar zaļu, ja ir gan pozitīvi gan negatīvi komentāri – dzeltenu, bet ja ir tikai negatīvi komentāri – ar sarkanu.

Apkopojumam tiek ņemtas vērā tās aptaujas, kuras aizpildījuši ne mazāk kā 25% no grupā studējošajiem. Ja konkrētā mācībspēka vērtējums ir zemāks par visu apkopoto studiju kursu aptauju vidējo vērtējumu vai ir saņemti negatīvi komentāri (dzeltens vai sarkans indikators), programmas direktors veic pārrunas ar mācībspēku un/vai studentiem, nepieciešamības gadījumā piesaistot katedras vadītāju. Par pārrunu rezultātiem informē kvalitātes vadītāju.

RISEBA akadēmiskā personāla studentu aptauju vērtējumi tiek pārrunāti ar katedras vadītāju ikgadējā akadēmiskā personāla darbības izvērtēšanas intervijā, lai formulētu konkrētus uzdevumus mācībspēkam turpmākai nodarbību kvalitātes uzlabošanai, noteiktu atalgojuma kategoriju atbilstoši Akadēmiskā personāla politikai, kā arī izvērtētu par atkārtota mācībspēka piesaisti kursa lasīšanai.

Studiju kursu aptauju veikšanas sistēmu skat. 2.6. attēlā.

2.6. attēls. Studiju kursu aptauju veikšanas sistēma.

Studiju programmas novērtēšanas aptaujas mērķis ir novērtēt studiju programmas organizācijas un īstenošanas kvalitāti. Studiju programmas novērtēšanas aptauja ir rekomendējoša katrai studiju programmai un aptaujas anketas aizpildīšanā piedalās visi studiju programmā studējošie. Studējošie aizpilda aptauju programmas direktora noteiktā laika periodā.

Augstskolas studējošo gada aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošo viedokli par augstskolas studiju procesa organizāciju, materiāltehniskās bāzes nodrošinājumu, studējošo pašpārvaldes darbības kvalitāti u.c. ar studijām un studiju vidi saistītiem jautājumiem. Aptaujas tiek veiktas elektroniski (*webpolsurveys.com*), studiju gadam noslēdzoties.

Studējošo pašpārvalde veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un kvalitātes vadītāju.

Absolventu aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments ar mērķi iegūt informāciju par absolvētās studiju programmas organizācijas un īstenošanas kvalitāti, kā arī absolventu darba gaitām pēc augstskolas absolvēšanas. Absolventu aptauju aizpilda visi RISEBA absolventi, kuri piekrituši personas datu apstrādei pēc studiju absolvēšanas. Kvalitātes vadītājs veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un attiecīgās studiju programmas direktoru.

Darba devēju aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments ar mērķi iegūt informāciju no darba devējiem par absolventa zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Kvalitātes vadītājs veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un attiecīgās programmas direktoru.

Prakses devēju aptaujas mērķis ir iegūt informāciju no prakses devējiem par praktikanta zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Prakses devēji aizpilda aptauju praktikanta pēdējā prakses dienā. Programmas direktors veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, rezultātus iekļauj ikgadējā studiju programmas raksturojumā.

Noslēguma darba izstrādāšanas procesa novērtējuma aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošā viedokli par noslēguma darba izstrādāšanas procesu un zinātniskā vai radošā vadītāja sadarbību ar studentu, procesa kvalitātes pilnveidošanai. Studiju departaments aptauju kopumu nodod kvalitātes

vadītājam, rezultātu apkopošanai. Apkopotie rezultāti tiek nosūtīti elektroniski programmas direktoram noslēguma darba izstrādes procesa un sadarbības ar zinātnisko vai radošo vadītāju uzlabošanai. Papildus studējošo vērtējumam par zinātniskā vadītāja darbu, arī zinātniskais vadītājs sniedz atsaukumi par studējošā sadarbību ar noslēguma darba vadītāju noslēguma darba izstrādes procesā. Aptaujas vērtējums var tikt ņemts vērā Valsts pārbaudījuma komisijā, vērtējot noslēguma darba kvalitāti.

2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

RISEBA ir izstrādāta “Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra” (09.10.2018), kas attiecināma uz RISEBA studējošajiem, darbiniekiem un citām ieinteresētajām pusēm, un ir publicēta un brīvi pieejama [RISEBA mājas lapā](#).

Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra ietver sūdzības un priekšlikumus, kas saistīti ar:

- augstskolas sniegto pakalpojumu kvalitāti;
- studiju procesa kvalitāti;
- tehniskā nodrošinājuma vai mācību līdzekļu kvalitāti;
- negodīgu vai neētisku rīcību no studējošo, mācībspēku vai administratīvā personāla puses.

Sūdzību vai priekšlikumu var iesniegt jebkuram RISEBA darbiniekam vai RISEBA kvalitātes vadītājam rakstiski, aizpildot noteiktas formas veidlapu, mutiski vai telefoniski, kā arī izmantojot RISEBA saziņas formu, kas izvietota [RISEBA mājas lapā](#) vai saņemot e-pastā my_opinion@riseba.lv. Ja sūdzība tiek iesniegta jebkuram darbiniekam, tā tālāk tiek nodota kvalitātes vadītājam, kurš to reģistrē, nozīmē attiecīgo atbildīgo par sūdzības risināšanu balstoties uz sūdzības saturu, veic monitoringu reģistrēto sūdzību risinājuma vai priekšlikumu īstenošanas plāna gaitai, kā arī, balstoties uz atklāto neatbilstību RISEBA procesiem, pārskata esošos procesus un veic izmaiņas tajos.

Priekšlikums tiek nodots attiecīgajam atbildīgajam par priekšlikuma iespējamo realizēšanu, kurš to izskata un 10 darba dienu laikā sniedz informāciju Kvalitātes vadītājam par izteiktā priekšlikuma iespējamā ieviešanas plāna īstenošanu vai atteikumu priekšlikumu īstenot. Kvalitātes vadītājs pieņemto lēmumu reģistrē sūdzību un priekšlikumu reģistrā.

Sūdzību procedūrai ir trīs posmi:

Pirmais posms (neformālas sūdzības izskatīšana-nekavējoties);

Ja sūdzību iespējams atrisināt neformāli un ātri, sadarbojoties ar RISEBA personālu un bez dziļākas izpētes, tad par sūdzības risinājumu var uzskatīt atvairināšanu vai problēmsituācijas izskaidrošanu attiecīgā RISEBA struktūrvienībā klātienē vai attālināti (pa e-pastu vai telefonu). Par radušos sūdzību, sūdzības saņēmējam ir pienākums ziņot tiešajam vadītājam, kurš analizē situāciju, nepieciešamības gadījumā, informējot par to Kvalitātes vadītāju.

Ja sūdzību nevar atrisināt pirmajā posmā, sūdzības iniciators tiek aicināts sūdzību formalizēt un iestājas sūdzības procedūras otrais posms.

Otrais posms (formālas sūdzības izskatīšana-līdz 30 dienām);

Sūdzības, kas ir sarežģītākas un prasa dziļāku izmeklēšanu, tiek nodotas Kvalitātes vadītājam, kurš to reģistrē un kopā ar atbildīgo struktūrvienības vadītāju, meklē risinājumus un apspriež sūdzības risināšanas plānu. Atbildīgais par sūdzības risinājumu, pieņemto lēmumu elektroniski nosūtīta sūdzības iesniedzējam. Pēc sūdzības satura un tās risinājuma, kvalitātes vadītājs analizē procesus, kurus nepieciešams uzlabot, veic izmaiņas procesos.

Trešais posms (apelācija augstākām lēmēj institūcijām-izskatīšana līdz 30 dienām).

Ja sūdzības iesniedzējs pēc otrā posma noslēgšanās joprojām ir neapmierināts ar sūdzības risinājumu, iestājas trešais posms - apelācija. Sūdzības iesniedzējs rakstiski pamato savu viedokli, iesniedzot to RISEBA Kvalitātes vadītājam, kurš tālāk lemj par augstākās lēmēj institūcijas - Programmas padomes, Šķirējtiesas, Senāta u.tml. iesaistīšanu lēmuma pārskatīšanā.

Pārskata periodā nav saņemtas studējošo sūdzības par Ekonomikas virzienā īstenotajām studiju programmām.

Sīkāk katras procedūras apraksts un atbildīgie aprakstīti [“RISEBA Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūrā”](#).

2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei.

Augstskola RISEBA regulāri apkopo un analizē statistiku, kas tiek ikgadēji iesniegta Centrālajai statistikas pārvaldei (CSP). Galvenie rādītāji, kas tiek analizēti un vēlāk diskutēti RISEBA vadības grupā ir: studējošo skaits, imatrikulēto studentu skaits kopā un pa programmām, atskaitīto studentu skaits kopā un pa programmām, mobilo studentu skaits, grādu ieguvušo studentu skaits, kopējā personāla skaits, akadēmiskā personāla skaits, ieņēmumu un izdevumu rādītāji pret iepriekšējo pārskata periodu pilna un nepilna laika studijās. Uzņemšanas periodā katru nedēļu tiek sekots līdzī noslēgto līgumu un imatrikulēto studentu rādītājiem pa studiju programmām.

Tāpat arī RISEBA apkopo Centrālās statistikas pārvaldes informāciju par RISEBA absolventu nodarbinātību, reģistrētajiem bezdarbiniekiem, absolventu profesiju, emigrējošo absolventu skaitu pēc nozarēm un studiju programmām. Dati nesatur sensitīvus datus un tiek iesūtīti tikai apkopotā veidā katra gada beigās. Informācijas sagatavošanā izmantoti Nodarbinātības valsts aģentūras dati, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta sniegtie dati CSP.

Papildus, studiju virziena pilnveides nolūkos, sīkāk tiek analizēti sekojoši rādītāji:

Statistika par eksmatrikulācijas iemesliem

Augstskola analizē eksmatrikulēto studējošo eksmatrikulācijas iemeslus studiju programmā. Studējošais, kurš uzrakstījis iesniegumu par eksmatrikulāciju, iesniegumā norāda pamatojumu kādēļ vēlas pārtraukt studijas: nespēja pildīt akadēmiskas prasības, finansiāli iemesli, personīgi/ģimenes apstākļi, programma neatbilst gaidītajam, jaunas darba iespējas, nespēja apvienot studijas ar esošo darbu, cits (neatgriežas no studiju pārtraukuma, atteikums no PMLP, u.c.). RISEBA kvalitātes vadītājs, sadarbībā ar IT nodaļu, veic iesnieguma pamatojumu apkopojumu un analīzi, izsakot katra iemesla attiecību pret kopējo eksmatrikulēto studentu skaitu studiju programmā. Iegūtie rezultāti tiek apkopoti un ļauj izvērtēt kuri iemesli ir dominējoši un vai

studējošais pārtraucis studijas studiju procesa vai studiju programmas satura nepilnību dēļ, vai arī iemesli ir bijuši personīgi. Ikgadēji rezultāti tiek nosūtīti studiju programmu direktoriem, kā arī apspriesti kopā ar vadības grupu, pašnovērtējumu ziņojumu prezentāciju laikā, izvērtējot kāds rīcības plāns nepieciešams katras studiju programmas eksmatrikulēto studentu skaita rādītāju mazināšanai.

Mācībspēku “Tops”, kas veidojies no studentu vērtējuma par kursu

Studiju gadam noslēdzoties, RISEBA kvalitātes vadītājs veic studiju kursu aptauju novērtējumu kopsavilkumu, norādot studentu vidējo vērtējumu par studiju kursu. Rezultāti tiek sarindoti pēc vērtējuma un iegūtie dati sniedz informāciju par visaugstāk un viszemāk vērtētajiem studiju kursiem. Šie dati tiek ņemti vērā, pieaicinot mācībspēkus docēt studiju kursus un sastādot nākamā studiju gada studiju plānus. Ja vērtējums ir neatbilstoši zems, tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku un kritiskos gadījumos mācībspēkam slodze šajā studiju kursā netiek piešķirta. Ja rādītājs ir vidējs, programmas direktors veic pārrunas ar mācībspēku un norāda uz nepilnībām, ko nākamajā studiju gadā nepieciešams labot. Katru gadu izlaidumos tiek godināti labākie pasniedzēji, kurus anonīmās aptaujās ir nominējuši studējošie. Lielākā daļa Ekonomikas virzienā iesaistīto mācībspēku ir saņēmuši studentu mīļākā pasniedzēja atzinību.

Mācībspēka ikgadējais izvērtējums

Ikgadēji, studiju gadam noslēdzoties, štata mācībspēkiem noris pārrunas ar katedras vadītāju, kā laikā tiek vērtēts mācībspēka darbs pēc vairākiem vērtēšanas kritērijiem. Rezultātā mācībspēki tiek iedalīti 4 kategorijās, kas sasaistās ar mācībspēka nākam gada atalgojuma likmi. Rezultātus apkopo studiju prorektors, norādot kādas kategorijas mācībspēku īpatsvars ir augstskolā un studiju virzienā kopumā. Studiju prorektors veic pārrunas ar katedras vadītāju par iespējām uzlabot zemākā līmeņa kategoriju mācībspēku attīstību uz aukstākas kategorijas sasniegšanu.

Sūdzību skaits

Studiju gadam noslēdzoties, RISEBA kvalitātes vadītājs veic apkopojumu par saņemto sūdzību skaitu, to dinamiku un izteikto sūdzību tēmām. Šo rādītāju analīze ļauj spriest par kādas izteiktas problēmas esamību, kam turpmāk nepieciešams pievērst uzmanību un veikt atbilstošus preventīvus pasākumus turpmāko problēmu novēršanai. Rezultāti apkopotā veidā tiek ziņoti kopsapulcē, studiju gada sākumā, visam personālam piedaloties un pievēršot uzmanību nepilnībām.

Akadēmiskā personāla kvalifikāciju apkopojuma rādītāji

Studiju programmas direktors, ikgadēji vērtē studiju programmā esošo mācībspēku kvalifikāciju un izglītību. Atbilstoši RISEBA stratēģiskajiem plāniem un Akadēmiskā personāla politikas nostādņiem, akadēmiskā personāla ar doktora grādu īpatsvaram jāsasniedz 70%. Akadēmiskā personāla politikas ietvaros programmas direktoram nepieciešams piesaistīt vairāk akadēmisko personālu ar doktora grādu īstenotajā studiju programmā. Ikgadēji rezultāti tiek apkopoti, analizēti Katedras sēdēs un publiskoti Ikgadējā RISEBA studiju gada sākuma sapulcē, kur augstskolas personāls tiek informēts par sasniegtajiem rezultātiem un uzstādītajiem mērķiem jaunajam studiju gadam.

Zinātnisko un radošo vadītāju novērtējums

RISEBA kvalitātes vadītājs veic pēdējā kursa studējošo aptauju vērtējumu par noslēguma darba organizēšanas procesu, kā arī noslēguma darbu zinātnisko un radošo vadītāju darbu. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmas direktoram, noslēguma darba izstrādes procesa un sadarbības ar zinātnisko vai radošo vadītāju uzlabošanai.

Valsts pārbaudījuma komisijas kopsavilkums

RISEBA kvalitātes vadītājs veic Valsts pārbaudījuma komisijas vērtējumu apkopojumu par aizstāvēto

noslēguma darbu kvalitāti. Beidzoties Valsts pārbaudījuma aizstāvēšanai, komisija sniedz rakstisku ziņojumu, kurā norāda vērtējumu par tēmu aktualitāti, noslēguma darbu tēmu atbilstību studiju programmai, norāda uz raksturīgākajām kļūdām un aizstāvēto darbu kvalitāti kopumā. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmu direktoram, turpmākā noslēguma darba procesa un programmas satura uzlabošanai.

2.5. ESG 1. daļā iekļauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums. Norādīt, kurš/-i no ESG 1. daļas standartiem tiek uzskatīti kā izaicinājums un, kuriem tiek pievērsta pastiprināta vērība.

Augstskola RISEBA ir veikusi ESG 1. daļas standartu pašvērtējumu un apzinājusi izaicinājumus, kuriem pievērsta pastiprinātu uzmanību, kvalitātes stiprināšanas nolūkā, tie ir: ESG 1.4. Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija; ESG 1.6. Mācību resursi un atbalsts studentiem; ESG 1.8. Sabiedrības informēšana (skat.2.1. tabulu).

2.1. tabula

ESG 1. daļas standartu pašvērtējums

Standarti un vadlīnijas	RISEBA Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma
<p>ESG 1.1. Kvalitātes nodrošināšanas politika</p>	<p>RISEBA kvalitātes politika balstās uz RISEBA stratēģiju un vērtībām – izcilību un augstu kvalitāti, atvērtību, sadarbību, nepārtrauktu personīgo un profesionālo izaugsmi, sociāli atbildīgu organizāciju, daudzējādu, visaptverošu un multikulturālu vidi. Politika ir dokumentēta, izplatīta, izskaidrota un saistoša visam augstskolas personālam, kā arī publicēta RISEBA tīmekļa vietnē un ir viegli pieejama klientiem un citām ieinteresētajām pusēm. RISEBA personālam savā darbā ir jāievēro noteiktā politika un jāizpilda saviem pienākumiem kvalitātes vadības sistēmā noteiktās prasības.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>
<p>ESG 1.2. Programmu izstrāde un apstiprināšana</p>	<p>RISEBA ir apstiprināti “Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi”, kas nosaka programmas izstrādes un apstiprināšanas kārtību. Jaunai studiju programmai jāatbilst augstskolas stratēģijai un mērķiem, kā arī tirgus prasībām, kas tiek diskutētas kopā ar programmas padomi, kurā piedalās nozares eksperti, studējošie, absolventi. Programmai tiek noteikti mērķi, sagaidāmie rezultāti un veikta kartēšana atbilstoši Eiropas Padomes izglītības uzdevumiem, EKI/LKI līmeņiem un profesiju standartam. Pirms jaunas studiju programmas izveides apstiprināšanas, programmas projekts tiek prezentēts RISEBA vadības grupai, katedras sēdei un senātam.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>

**ESG 1.3.
Studentcentrēta
mācīšanās,
mācīšana un
novērtēšana**

Studentcentrēta mācīšanās - RISEBA īsteno dažādas studiju formas - pilna laika, nepilna laika, tālmācība, kā arī piedāvā plašu atlaižu klāstu studiju maksai, lai respektētu dažādu studentu vajadzību daudzveidību un sniegtu iespēju iegūt augstāko izglītību nevienlīdzīgas sociālās situācijas dēļ. Studējošie tiek iesaistīti augstskolas lēmumu pieņemšanā, darbojoties Studējošo pašpārvaldē un aizstāvot studējošo intereses senātā un programmas padomē.

Studējošie ir aicināti izteikt savu viedokli, sūdzību vai priekšlikumu atbilstoši Sūdzību un priekšlikumu izteikšanas procedūrai, kas pieejama ikvienam interesantam RISEBA mājas lapā.

Studentcentrēta mācīšana - RISEBA organizējusi Metodiskos seminārus docētājiem darbam ar dažādu kultūru studējošajiem, lai pielāgotu pedagoģiskās metodes kultūras atšķirību dēļ.

Novērtēšana - Studiju kursa apraksti ar vērtēšanas kritērijiem tiek apspriesti katra studiju kursa pirmajā nodarbībā kopā ar studējošajiem, veicinot studējošo izpratni par sasniedzamajiem studiju rezultātiem un vērtēšanu.

Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.

**ESG 1.4.
Studentu
imatrikulācija,
studiju gaita,
kvalifikāciju
atzīšana un
sertifikācija**

Augstskolas studējošo studiju gaitas ir dokumentētas un caurspīdīgas. Ikgadēji tiek pārskatīti un apstiprināti Uzņemšanas noteikumi, kas publicēti RISEBA mājas lapā latviešu un angļu valodās. Ar uzņemšanu saistīta informācija pieejama arī Vienotās uzņemšanas pamatstudiju portālā (VUPP) un RISEBA DreamApply pieteikšanās sistēmā, kā arī klātienē, Atvērto durvju dienu ievaros.

RISEBA ir izstrādāts Studiju nolikums, kas apraksta galvenos studiju posmus. Informācija par studiju uzsākšanas gaitu, studiju dzīvi un adaptāciju augstskolā pirmajam kursam tiek sniegta klātienē, ievadnedēļas formā. Katram studējošajam ir izveidota studējošā karte, kas ļauj izsekot katram studiju posmam. Studējošie var sekot līdzi saviem vērtējumiem sistēmā myriseba.lv.

Lai nodrošinātu studējošo un citu interesentu studiju rezultātu atzīšanu, RISEBA ir izstrādāts [“Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu”](#), kas publicēts RISEBA mājas lapā un skaidrots studentiem klātienē, īpaši, pārnākot no citas augstākās izglītības iestādes vai vēloties pielīdzināt praksi. Augstskolas atzīšanas komisijai līdz šim nav bijusi nepieciešamība pielīdzināt pašmācības ceļā apgūto, tomēr procedūra paredz arī šādus gadījumus.

Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, lai augstskolas iekšējos studiju procesus padarītāku studējošajiem pieejamākus. Augstskola noslēgusi līgumu ar “Unimetis”, kas aizstās esošo HansaWorld sistēmu, sniedzot iespējas studiju un lietvedības procesus padarīt digitalizētus, izveidojot arī katra studenta profilu, patstāvīgai studiju gaitas izsekošanai.

**ESG 1.5.
Mācībspēki**

Augstskolā ir izstrādāta Akadēmiskā personāla politika. Politikas mērķis ir nodrošināt augstskolu ar augsti kvalificētu, profesionālu un kompetentu akadēmisko personālu, lai īstenotu principu: Prasmīgi, kvalificēti un kompetenti mācībspēki nodrošina izglītības izcilību.

Pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana arī tiek regulāri plānota un tās nodevums ir promocijas un maģistru darbu vadība, jaunu studiju kursu izstrāde, mācību grāmatu un mācību līdzekļu sagatavošana un publicēšana, dalība akadēmiskajās konferencēs, lekciju lasīšana ārvalstu augstskolās, piedalīšanās metodiskajos semināros un kvalifikācijas celšanasursos. Arī pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanas mērķu sasniegšana tiek izvērtēta ikgadējā akadēmiskā personāla vērtēšanā.

Augstskola mudina mācībspēkus izmantot jaunākās tehnoloģijas. RISEBA IT nodaļa sniedz atbalstu moodle, *Panopta* u.c. rīku izmantošanai studiju procesā.

Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.

**ESG 1.6. Mācību
resursi un
atbalsts
studentiem**

Augstskolai ir atbilstošs finansējums studentiem un viegli pieejamiem mācīšanās resursiem. Augstskolas budžets ikgadēji tiek pārdalīts investīcijām, kā arī Studējošo vajadzībām, izpildot likumā noteikto prasību par finansējumu Studējošo pašpārvaldei.

Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas datorizētas darba vietas ar studiju programmā nepieciešamajām datorprogrammām kā klātienē tā tālmācības studentiem. Ir pieejama RISEBA bibliotēka, kafejnīca, atpūtas stūrīši un darba vietas grupu darbiem. Meža ielas 3 telpu iekārtošana studējošo interešu nodrošināšanai noris pakāpeniski un ikgadēji tiek atvēlētas investīcijas telpu labiekārtošanai.

No 2016. gada RISEBA bibliotēka ir akreditēta Latvijas Kultūras ministrijā un ieguvusi vietējas nozīmes bibliotēkas statusu. Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm.

Studējošo atbalstam, darbojas Karjeras konsultants, kas palīdz ar darba un prakses iespējām. Tāpat kā studentiem tā mācībspēkiem ir pieejams atbalsts no Ārējo sakaru nodaļas sniedzot informāciju par ERASMUS mobilitātes iespējām, kā arī nodrošinot ārvalstu studējošo vajadzības un integrēšanos augstskolas vidē.

Studentiem tiek piedāvāts atbalsts sava biznesa uzsākšanai, iesaistoties RISEBA Radošā biznesa inkubatora darbībā.

Augstskolas personālam tiek organizēti angļu valodas kursi un metodiskie semināri darbam ar studentu dažādību. Tāpat tiek līdzfinansēta dalība profesionālās pilnveides programmā "Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse".

Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, palielinot investīcijas Meža ielas 3 telpu labiekārtošanā, veidojot pieejamāku un modernāku studiju vidi studējošajiem, atbilstoši mūsdienīgām studiju telpu un vides prasībām.

ESG 1.7. Informācijas vadība

Augstskola ievāc un analizē informāciju efektīvai programmu pārvaldei:

- Augstskolas galvenie rādītāji, studentu profils

Augstskola RISEBA regulāri apkopo un analizē statistiku, kas tiek ikgadēji iesniegta Centrālajai statistikas pārvaldei. Galvenie rādītāji, kas tiek analizēti un vēlāk diskutēti RISEBA vadības grupā un pēc tam par tiem ziņots ikgadējā darbinieku kopsapulcē ir: studējošo skaits, imatrikulēto studentu skaits kopā un pa programmām, atskaitīto studentu skaits kopā un pa programmām, mobilo studentu skaits, grādu ieguvušo studentu skaits, kopējā personāla skaits, akadēmiskā personāla skaits, ieņēmumu un izdevumu rādītāji pret iepriekšējo pārskata periodu pilna un nepilna laika studijās. Uzņemšanas periodā katru nedēļu tiek sekots līdzī noslēgto līgumu un imatrikulēto studentu rādītājiem pa studiju programmām.

-Studentu studiju gaitas, sekmju un atbiruma rādītāji.

RISEBA analizē eksmatrikulēto studējošo eksmatrikulācijas iemeslus par katru studiju programmu. Lai arī augstskola seko līdzī studentu sekmju rādītājiem katras studiju programmas ietvaros, augstskolai turpmāk nepieciešams centralizēti šos datus ievākt un analizēt visa virziena līmenī.

-Studentu apmierinātība ar programmu

Augstskolas studējošo gada aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošo viedokli par augstskolas studiju procesa organizāciju, materiāltehniskās bāzes nodrošinājumu, studējošo pašpārvaldes darbības kvalitāti u.c. ar studijām un studiju vidi saistītiem jautājumiem. Studējošo pašpārvalde veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un kvalitātes vadītāju.

-Pieejamie mācību līdzekļi un atbalsts studentiem

Augstskola regulāri seko līdzī bibliotēkas resursu pieejamībai. Katrai studiju programmai ir atvēlēts budžets bibliotēkas resursu papildināšanai. Ikgadēji mācībspēki var pasūtīt kursā nepieciešamo papildus literatūru.

Studentiem tiek piedāvāts karjeras atbalsts, vēršoties pie RISEBA karjeras speciālista, kā arī apmeklējot organizēto Karjeras nedēļu.

Studenti tiek rosināti iesaistīties RISEBA Studējošo pašpārvaldē, savu interešu aizstāvībai.

Studentiem tiek piedāvāts atbalsts sava biznesa uzsākšanai, iesaistoties RISEBA Radošā biznesa inkubatora darbībā.

-Absolventa karjeras gaitas

RISEBA apkopo Centrālās statistikas pārvaldes informāciju par RISEBA absolventu nodarbinātību, reģistrētajiem bezdarbiniekiem, absolventu profesiju, emigrējošo absolventu skaitu pēc nozarēm un studiju programmām. Augstskolai pastiprināti jāpievērš uzmanība darbam ar absolventiem. Lai šo nodrošinātu, vadība pieņēmusi darbā Absolventu programmas vadītāju.

Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.

<p>ESG 1.8. Sabiedrības informēšana</p>	<p>Augstskola regulāri publicē informāciju par savu darbību, studiju programmām, atlases kritērijiem uzņemšanai, studentiem pieejamām mācīšanās iespējām, piešķiramo kvalifikāciju RISEBA mājas lapā, studentu portālā e.riseba.lv, uzņemšanas portālā RISEBA Dreamapply, Facebook un Instagram kontā.</p> <p>Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, papildinot RISEBA mājas lapu ar sekojošu informāciju: mācīšanās un sekmju vērtēšanas procedūras; Minimālie sekmīgie vērtējumi; Informācija par absolventu nodarbinātību; Programmu sagaidāmie mācīšanās rezultāti.</p>
<p>ESG 1.9. Programmu apsekošana un regulāra pārbaude</p>	<p>Studiju programmas ikgadēji tiek vērtētas programmu direktoriem izstrādājot pašnovērtējuma ziņojumus, kas tiek saskaņoti un prezentēti programmas padomē, katedras sēdē, vadības grupā un senātā. Regulāras izvērtēšanas kārtību nosaka RISEBA Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi. Vērtējuma rezultāti tiek publicēti RISEBA mājas lapā.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>
<p>ESG 1.10. Cikliska ārējās kvalitātes novērtēšana</p>	<p>Augstskola ir pakļauta cikliskai ārējās kvalitātes vērtēšanai. RISEBA ir akreditēta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijā, kā arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrībās (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (<i>International Quality Accreditation</i>).</p> <p>RISEBA ir vienīgā no Baltijas augstskolām, kas ieguvusi divas Eiropas menedžmenta attīstības fonda (EFMD) akreditācijas EPAS.</p> <p>Augstskolas mērķis ir iegūt AACSB akreditāciju, šobrīd notiek darbs pie nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanas.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>

II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)

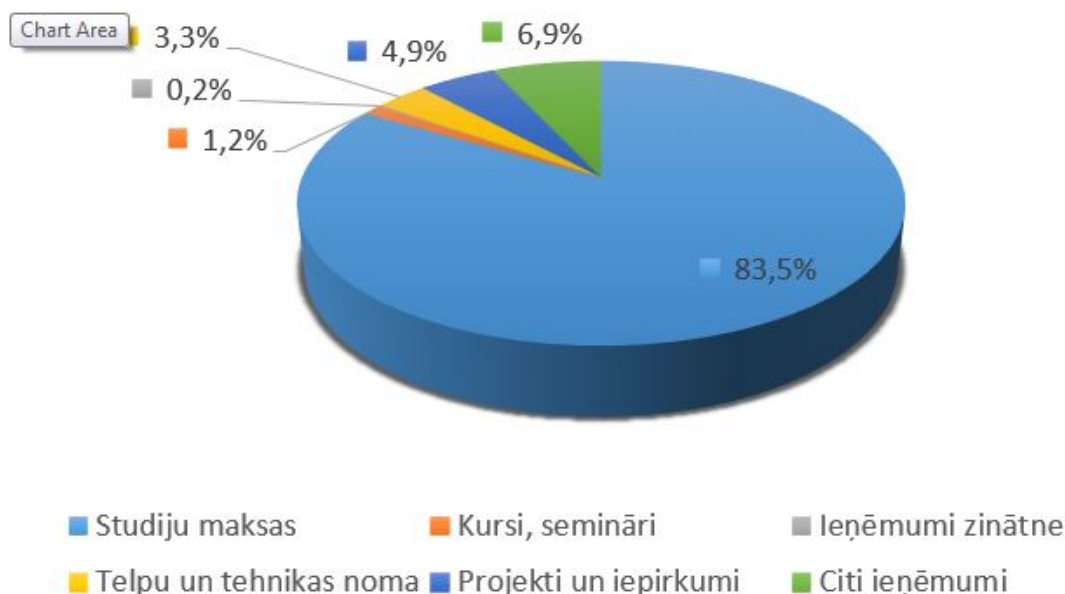
3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajām studiju programmām, kā arī pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju virziena attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo (katrai nostudiju virziena studiju programmām), norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām.

Kopš RISEBA dibināšanas brīža ieņēmumi no studiju maksas ir galvenais studiju procesa finansējuma avots. Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Tie var būt studējošo personīgie līdzekļi, studējošo vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi, kā arī

studējošo darba devēju līdzekļi. Studējošajiem ir iespēja pieteikties studiju kredītiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu, komerckredītiem vai sponsoru līdzekļiem. RISEBA sniedz nepieciešamās konsultācijas kredītu saņemšanai un pieņem pieteikumus studiju kredītu jautājumos.

Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts. RISEBA ir noteiktas sekojošas studiju maksas samaksas iespējas: par visu studiju programmu kopumā, par vienu studiju gadu, par vienu studiju semestri vai saskaņā ar studiju līgumā paredzēto studiju maksas maksājumu grafiku (mēnešmaksā), t.i., 9 maksājumi katrā studiju gadā.

Kopumā no visiem augstskolas ieņēmumiem vairāk kā 80% sastāda ieņēmumi no studiju maksām. RISEBA aktīvi darbojas arī pieaugušo izglītības jomā, kura nav saistīta ar augstāko izglītību, rīkojot dažādus kursus un seminārus, piedalās iepirkumos un projektos, kā arī iznomā telpas izglītojošu pasākumu rīkošanai. Kopējā ieņēmumu struktūra ir redzama 3.1. attēlā.

3.1. attēls RISEBA ieņēmumu struktūra

Studentiem, kuru sekmes iestājoties vai turpinot mācības ir izcilas (vidējā atzīme vismaz deviņas balles un nav zemāku vērtējumu par astoņām ballēm), ir pieejamas RISEBA finansētās budžeta vietas. Budžeta vietas tiek pilnībā finansētas no RISEBA līdzekļiem. Konsultējoties ar Studentu pašpārvaldi ir izstrādāta "RISEBA budžeta vietu piešķiršanas un rotācijas kārtība", lai nodrošinātu to pieejamību izcilākajiem studentiem. Kopumā RISEBA, skaitot visas studiju programmas, katrā kursā ir pieejamas 18 budžeta vietas. Budžeta vietas tiek piešķirtas dienas nodaļas pilna laika studējošajiem. Neskaitot, iepriekš minētās budžeta vietas studenti saņem dažādas atlaides. Augstskola jaunizveidotām studiju programmām (kas ir licencētas, bet nav akreditētas) pirmajā studiju gadā papildus piemēro 25% atlaidi no standarta gada studiju maksas - 2018./2019.akadēmiskajā studiju gadā šādas atlaides tika piemērotas Ekonomikas virziena studiju programmām - "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" un "Lielo datu analīze". Kopumā studējošajiem pieejamas 20 dažāda veida studiju maksas atlaides par izcilību studijās, sasniegumiem sportā, radniecību, sadarbības partneru, absolventu, sociālā atbalsta u.c. Studiju maksas atlaides tiek noteiktas atbilstoši "[Noteikumiem par studiju maksas atlaidēm](#)".

Studiju virziena un tam atbilstošo programmu īstenošanai nepieciešamie finanšu resursi katru gadu tiek plānoti atbilstoši RISEBA budžetam un tiek izlietoti atbilstoši RISEBA vadības apstiprinātiem tarifiem, plāniem un tāmēm, kas nodrošina finanšu resursu izlietojuma kontroli. Studējošo pašpārvalde tiek finansēta no RISEBA centralizētajiem līdzekļiem atbilstoši Augstskolu likumam un

RISEBA nodrošina pašpārvaldi ar nepieciešamām telpām (infrastruktūru). Katru gadu, plānojot finanšu resursus, tiek paredzēti līdzekļi ar studiju procesu un zinātniski-pētniecisko darbu saistītiem komandējumiem. No šiem līdzekļiem apmaksā darbinieku komandējumus dalībai starptautiskajās konferencēs un zinātniskās publikācijas, kā arī maksā autoratlīdzības par publikācijām augsta ranga akadēmiskajos žurnālos, indeksētajām Web of Science vai Scopus. RISEBA kopā ar sadarbības partneri Banku augstskolu izdod zinātnisko žurnālu "Journal of business management". RISEBA budžetā tiek izdalīts finansējums literatūras iegādei un elektronisko datu bāzu un izdevumu abonēšanai, kuras ir pieejamas gan darbiniekiem gan studentiem. Ik gadu tiek rīkota zinātniskā un studentu konferences. Studentu konferences "Mainīgā pasaule jaunu risinājumu meklējumos" finansēšanai un balvu fondam papildus RISEBA līdzekļiem tiek piesaistīti sponsori, kas ļauj labāko ziņojumu autoriem izmaksāt naudas balvas robežās līdz EUR 450. Labāko studentu publikācijas, kas rakstītas sadarbībā ar RISEBA mācībspēkiem, tiek publicētas ne tikai RISEBA izdevumos, bet arī ārvalstu sadarbības partneru žurnālos, kā, piemēram, Kauņas Tehnoloģiju universitātes zinātniskajā žurnālā European Integration Studies.

Pēdējo gadu laikā īpaši tiek pievērsta uzmanība, iespējām piedalīties dažādos projektos un iepirkumos, kuri ir saistīti ar zinātņi un izglītību un to skaits, un tajos piesaistīto līdzekļu summa pieaug. Dažādi ārvalstu un ES finansētie projekti, t.sk. ERASMUS+ nodrošina zināšanu pārnesi un mācībspēku un studentu attīstību. Tā, piemēram, studējošiem ir iespēja piedalīties ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai" (Nr. 1.1.1.1/18/A/151).

Finanšu plānošanas un uzraudzības jomā ir uzsākta uzskaites sistēmas modernizācija, t.sk. grāmatvedības un finanšu vadības sistēmas nomaiņa. Finanšu plānošana un uzraudzība tiks veikta balstoties uz Adizes metodoloģiju. Finanšu uzskaites modernizācija nodrošinās detalizētāku un efektīvāku finanšu uzraudzību, tai skaitā operatīvāku informāciju griezumos pa studiju programmām. Procentuālo izmaksu sadalījumu skatīt 3.1. tabulā.

3.1. tabula. Finansējuma procentuālais sadalījums uz vienu studentu izteikts procentos.

Nr	Izdevumu pozīcija	Starptautiskās finanses	Lielo datu analīze	Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana
1	Darba alga akadēmiskajam personālam (t.sk. nodokļi)	41,4%	49.5%	58.4%
2	Darba samaksa ārštata mācībspēkiem(t.sk. nodokļi)	11,3%	13.6%	16.0%
3	Telpu noma (t.sk. remonts un apsaimniekošana)	3,2%	3.8%	5.0%
4	Komunālie maksājumi	5,4%	6.5%	8.7%
5	Komandējumi, kvalifikācijas paaugstināšana	8,0%	4.9%	1.9%

6	Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums	12,8%	8.3%	4.0%
7	Mazvērtīgais un ātri nolietojamais inventārs	0,6%	0.4%	0.2%
8	Kopēšanas izdevumi studiju procesam	0,2%	0.1%	0.1%
9	Interneta pakalpojumi	0,8%	0.5%	0.3%
10	Datortehnikas uzturēšana	0,2%	0.1%	0.1%
11	Studentu prakses izdevumi	1,4%	0.9%	0.5%
12	Zinātniskās darbības izdevumi	3,6%	2.2%	0.9%
13	Akreditācijas izdevumi	3,0%	3.6%	0.7%
14	Studiju procesa nodrošināšanas izdevumi	0,7%	0.5%	0.2%
15	Studentu pašpārvaldes un sporta izdevumi	4,3%	2.8%	1.4%
16	Remontu izdevumi	0,7%	0.9%	1.1%
17	Konferenču un semināru izdevumi	0,6%	0.4%	0.2%
18	Citi ar studiju procesu saistītie	1,5%	1.0%	0.5%

Tabulā ir iekļautas tiešās un pieskaitāmās izmaksas un to sadalījums, nav iekļautas administrācijas, marketinga un ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas, kā arī nav iekļautas projektu izmaksas. Veicot aprēķinus par pamatu ir ņemtas izmaksas uz vienu studentu.

3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem (specifisku aprīkojumu, kas paredzēts konkrētai studiju programmai,

norādīt III. daļas 3. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas).

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2019. gadā septembrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle) (skat. 3.2. tabulu). Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

3.2.tabula.

RISEBA infrastruktūra 2019. gadā

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4, Rīga	Mihoelsa iela 47, Daugavpils	Kopā
18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)	9 mācību telpas (375 sēdvietas)	49 mācību telpas (1786 sēdvietas)
3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	1 datorklase (8 sēdvietas)	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)	3 datorklases (52 sēdvietas)	10 datorklases (187 sēdvietas)

Kopēšanas centrs	Radošais biznesa inkubators	2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)
Studentu pašpārvaldes telpas		arhitektūras un dizaina studija (731 m ²) arhitektu darbnīca fotostudija (30 sēdvietas)
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas) video studija (50-60 sēdvietas) mākslas studija (15 sēdvietas) aktiermeistarības zāle (30-40 sēdvietas)

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” dators. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lieljaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru apstrādi un apmācību. Dator tehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino izdruku. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un

iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, kā arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

Ar 2012./2013. studiju gadu studiju process tiek īstenots Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur studējošiem ir pieejamas - fotostudija (aprīkota ar pārvietojamu BOWENS Gemini 750 un 400Rx apgaismošanas tehniku), skaņu ierakstu studija (aprīkota ar stacionāru un pārvietojamu audio ierakstu un montāžas aparatūru, Yamaha N16, ALLEN&HEATH Q16, BOSE 2x F1 Model 812 Flexible Array loudspeakers with 2x F1 Subwoofer), video studija (aprīkota ar stacionāru apgaismošanas tehniku ARRI, MOLE-RICHARDSON-CO prožektoriem, ģērbtuvī, grimētava, rekvizītu un kostīmu noliktavu un melnu zaļu un zilu fonu), trīs Video montāžas studijas (59 darba vietas – aprīkojums Apple datori ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām), divas Video montāžas darba telpas (viena aprīkota ar 2 darba vietām un 2 Apple datoriem ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām un otra ar 3 darba vietām un 3 Apple datoriem ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām) aktiermeistarības zāle Nodarbībām un patstāvīgajam darbam studentiem un mācībspēkiem ir iespēja izmantot: video translācijas sistēma Thomson Video Networks VS7000, daudzkameru Live GV Director Nonlinear Live Production System ar 8 kameru ieraksta un translācijas iespēju kas tiek komplektēta ar Sony FS700 sērijas kamerām kas īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu. DJI Phantom 4 PRO PLUSS, DJI Inspire 2 Premium Combo (CinemaDNG & Apple ProRes Activation Key + X5S) citas profesionālas videokameras ar papildus aprīkojumu, digitālās videokameras, digitālās fotokameras un spoguļkameras, foto un video apgaismojuma komplektus, profesionālus mikrofonu komplektus un citu audio vizuālo tehniku.

2011. gadā RISEBA ieviesa ERP sistēmu HansaWorld Enterprise (HW), kura tiek plaši izmantota uzņēmumu finanšu resursu vadībai. RISEBA ir noslēgts līgums ar HW piegādātāju par sistēmas pielāgošanu augstskolas biznesa un studiju procesa prasībām un atbalstu sistēmas uzturēšanā. 2013. gada aprīlī RISEBA ieviesa Web-bāzēto portālu studentu atzīmju atspoguļošanai. HW ir integrēts ar e-apmācības platformu MOODLE, rezultātā starp abām sistēmām tiek regulāri sinhronizēti personīgie studentu dati, dati par studiju programmām un studiju kursiem. 2019. gadā ir parakstīti līgumi un uzsākta jaunas grāmatvedības sistēmas Horizon un studiju procesa pārvaldes sistēmas Unimetis ieviešana. Vienlaicīgi tiek plānota pāreja uz MOODLE platformas jaunāko versiju. Jauno sistēmu pilna funkcionalitāte tiks nodrošināta ar 2020/2021 mācību gada sākumu, tomēr daži procesi darbosies jau ātrāk, kā piemēram jauno studentu uzņemšana. Jaunās sistēmas pilnveidos RISEBA uzskaiti, gan finanšu uzskaites, gan studiju procesu ziņā, kā arī nodrošinās labāku servisu studentu virzienā.

No 2016.gada RISEBA sadarbība ar SIA Tilde uzsāka grāmatvedības sistēmu Tildes Jumis programmatūras izmantošanu studiju procesā. Studentiem ir pieejamas 25 darbavietas 1

datorklasē. Sagatavošanā ir līgums par grāmatvedības uzskaites sistēmas Horizon izmantošanu studiju procesā.

No 2018.gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences. Datu analīze SPSS ir iekļauta visās Ekonomikas virziena studiju programmās.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopējās pret - plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programmatūras versijas, datortīkla antivīrusu programatūra un ugunsdrošību nodrošinājums.

3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei. Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāžu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datu bāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datu bāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” bibliotēka nodrošina pieeju studiju virzieniem atbilstošai informācijai, studiju un pētniecības nolūkiem, zinātniskai darbībai, piedāvājot bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot informācijas resursus no citām bibliotēkām lietošanai uz noteiktu laika periodu (Starpbibliotēku abonements). Bibliotēka lieto integrēto bibliotēku informācijas sistēmu ALEPH 500 un piedalās valsts nozīmes bibliotēku **kopkataloga** veidošanā. Bibliotēka nodrošina studiju procesā nepieciešamo mācību un uzziņu literatūru, pieeju datu bāzēm un preses izdevumiem, sniedz pakalpojumus augstskolas studentiem un akadēmiskajam personālam, darbiniekiem - datorizētas darba vietas ikdienas studiju procesā, konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu, apmācības informācijas meklēšanas prasmju

pilnveidošanai, bibliogrāfiskās uzziņas, veido diplomdarbu sarakstus un uzglabā diplomdarbus. Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar augstskolas studiju programmu saturu, sadarbībā ar studiju programmu direktoriem un akadēmisko personālu. RISEBA bibliotēkā ir vairāk kā 26000 informācijas avotu – monogrāfiju, uzziņu literatūras, preses izdevumu latviešu valodā un svešvalodās, lasāmatmiņas ciparvideodisku krājums.

60% bibliotēkas grāmatu un citu informācijas vienību ir angļu valodā, 15% - latviešu un 25% krievu valodā.

No 2016. gada 17.jūnija „RISEBA” bibliotēka ir akreditēta Latvijas Kultūras ministrijā un ieguvusi vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Bibliotēka atvērta sešas dienas nedēļā 10.00 – 18.00, sestdienās 10.00-15.00, bibliotēkas kopējā platība ir 453 kvadrātmetri, tā atrodas Meža ielā 3. Bibliotēkā ir pieejama plaša lasītava ar 32 darbavietām, kā arī datortelpa ar 6 datorizētām darba vietām. Studējošo ērtībai RISEBA bibliotēkai izveidotas divas filiāles – Arhitektūras un mediju centrā - Rīgā Durbes 4 un RISEBA Daugavpils filiālē, Daugavpilī Mihoelsa ielā 47.

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija, lejupielādētas 4116 pilnteksta zinātniskās publikācijas), **Greenleaf Publishing PRMEC** (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas: korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), Leta.lv, Nozare.lv, kas ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Gada beigās abonēto datu bāzu uzturētāji nosūta bibliotēkai e-kolekciju lietojuma statistikas pārskatu, tiek aptaujāti arī augstskolas studiju programmu direktori un docētāji par abonēto datu bāzu piedāvāto resursu kvalitāti, kā rezultātā tiek nolemts par datu bāzu tālāko abonēšanu. Studenti un mācībspēks ir informēti par studijās noderīgiem brīvpieejas resursiem – datu bāzēm, e-žurnāliem, e-grāmatām, kā arī e-bibliotēkām un ārvalstu pilnteksta izmēģinājuma datu bāzēm, kas pieejamas uz noteiktu laika periodu. Izmēģinājuma datu bāzu pieeja tiek nodrošināta ar Kultūras informācijas sistēmu centra starpniecību. Piemēram, 2018. gadā tika nodrošināti bezmaksas **Taylor&Francis Group eBooks** izmēģinājumi, 2019. gadā **Russian Library Online LAN** un citu datu bāzu bezmaksas izmēģinājumi.

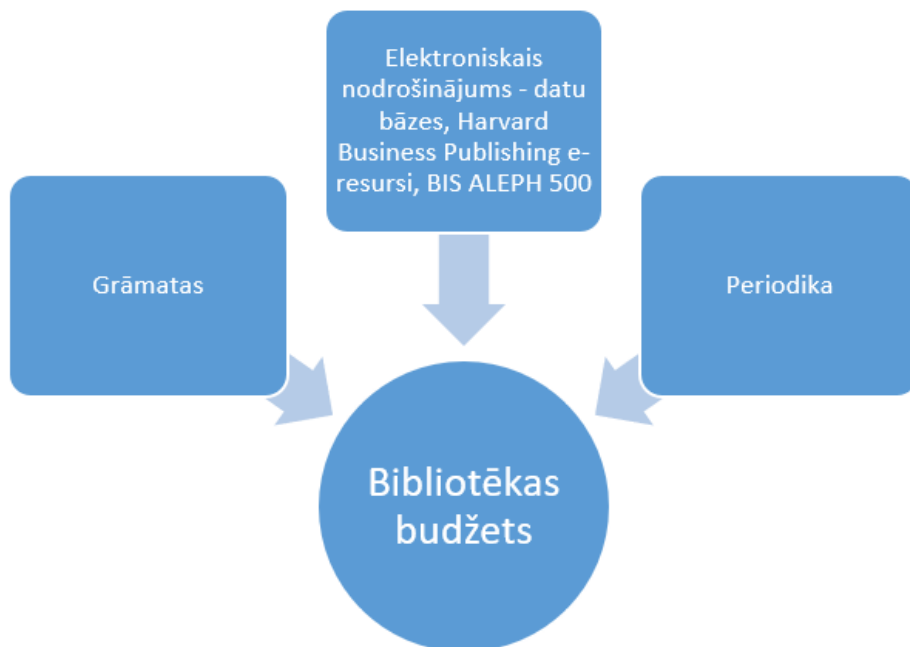
Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm. Mūsu studējošiem ir iespējas izmantot Latvijas Nacionālās bibliotēkas, kā arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Augstskolai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt un lietot, kā arī pavairot studiju programmas apguvei nepieciešamos informācijas resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.). Studentu un docētāju vajadzībām bibliotēka abonē preses izdevumus - Dienas business, Kapitāls, Ir nauda, Harvard Business Review, Blumberg Business Week, The Economist, DETAIL, A10 u.c.

RISEBA augstskolas mājas lapā ir pieejama informācija par bibliotēku, saites uz tās [katalogu](#) un abonētajām datu bāzēm, kā arī nolikumu, izmantošanas noteikumiem.

3.2. attēls Grāmatu iepirkuma process

Informācijas resursu iepirkumi tiek veikti saskaņā ar Bibliotēkas budžetu, kurš tiek plānots katra studiju gada beigās nākamajam studiju gadam. Bibliotēkas budžetu apstiprina RISEBA rektore. Piešķirtais finansējums tiek izmantots nepieciešamo informācijas avotu iegādei, abonēto datubāzu apmaksai un periodisko izdevumu abonēšanai.

3.3. attēls Bibliotēkas budžeta pozīcijas

3.4. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

RISEBA akadēmiskā personāla izvēle, piesaiste, ievēlēšana un pieņemšana darbā notiek atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, ņemot vērā Pasaules bankas izstrādātās rekomendācijas Latvijas augstskolām, kā arī AACSB vadlīnijas augstskolu akadēmiskajam personālam. Atbilstoši augstskolas misijai un vīzijai, kā arī RISEBA stratēģijai ir izstrādāta un apstiprināta *Akadēmiskā personāla politika* (turpmāk, APP). Tās mērķis ir nodrošināt augstskolu ar augsti kvalificētu, profesionālu un kompetentu akadēmisko personālu. APP ir definēti svarīgākie kritēriji štata akadēmiskā personāla atlasei – tie ir doktora grāds, zinātniskā vai radošā darbība, profesionālā un pedagoģiskā darba pieredze. Atbilstoši RISEBA akadēmiskā personāla politikai ir izstrādāts detalizēts *Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos*.

Akadēmiskais personāls (turpmāk AP) tiek ievēlēts publiskā atklātā konkursā atbilstoši Augstskolu likuma prasībām. Tā kā RISEBA ir šo mācībspēku pamatdarba vieta, tad vēlētajam akadēmiskajam personālam, atšķirībā no vieslektoriem, tiek izvirzītas paaugstinātas prasības attiecībā uz zinātnisko (radošo) un pedagoģisko līmeni, pastāvīgu kvalifikācijas līmeņa celšanu, notiek ikgadēja akadēmiskā personāla izvērtēšana, attiecīgi garantējot arī augstāku darba samaksu. Lai nodrošinātu augsta līmeņa personāla piesaisti un izvērtēšanu ir izstrādāts *“RISEBA personāla kompetenču modelis”*. Lai uz ievēlēšanas brīdi pārliecinātos par potenciālā AP atbilstību RISEBA kvalitātes prasībām, personāla atlases procedūra paredz ne tikai kandidātu dokumentu analīzi un klātienē interviju, bet arī atklāto lekciju pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanai un kandidātu izvērtēšanu profilējošās katedrās.

Papildus tam, lai nodrošinātu papildus neatkarīgu kandidāta ekspertīzi, RISEBA ir izveidota ar rektora rīkojumu apstiprināta īpaša Atbilstības komisija, kuras uzdevums ir dot neatkarīgu slēdzienu par pretendentu atbilstību akadēmiskajam amatam. Atbilstības komisijas priekšlikumi par pretendenta atbilstību tiek iesniegti augstskolas Senātam un tiek vērtēti kopā ar profilējošās katedras virzīto priekšlikumu. Gala lēmumu pieņem RISEBA Senāts, aizklāti balsojot. Pretendentu konkurss uz vakanto AP vietu ir publisks un atklāts. Pirms vēlēšanām pretendents tiek iepazīstināts ar darba nosacījumiem un arī ar potenciālo darba līguma projektu. Pēc ievēlēšanas ar AP tiek noslēgts darba līgums.

3.5. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

RISEBA ir izstrādāta vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai. Personāla politikas sastāvdaļa ir Akadēmiskā personāla vadības sistēma (APVS). Tā ietver ne tikai AP izvēli un atlasī, bet arī AP darba kvalitātes nodrošināšanu, AP attīstību un sastāva atjaunošanu. APVS darba kvalitātes nodrošināšanai paredz: ikgadēju AP izvērtēšanu, pastāvīgu nodarbību hospitēšanu (peer assesment), regulāru studentu atsauksmju analīzi, pastāvīgu AP kvalifikācijas paaugstināšanu un akadēmiskā personāla pārvēlēšanu ik pēc 6 gadiem. Ikgadēja AP darba kvalitātes izvērtēšanas sistēma (DKIS) paredz AP izvērtēšanu katru gadu trijos galvenajos virzienos: zinātniskais (radošais) darbs; pedagoģiskais darbs un organizatoriskais darbs. Rezultātu izvērtēšana un nākamā perioda plānu un uzdevumu apspriešana notiek ikgadējā intervijā ar tiešo

vadītāju. Katru no virzieniem detalizēti izvērtē vadītājs, izmantojot kvantitatīvos kritērijus. Kritēriji var tikt aktualizēti un precizēti atbilstoši augstskolas prioritātēm. Atsevišķiem kritērijiem ir paaugstināts svars, piemēram, zinātniskā darba virzienā starptautiski citējamu publikāciju skaitam, pedagoģiskajā virzienā - studentu aptauju rezultātiem par nodarbību kvalitāti u.c. Detalizēts ikgadējās DKIS apraksts dots **pielikumā**. AP izvērtēšanai ir arī noteikts motivējošs efekts mācībspēkam sasniegt pēc iespējas labākus rezultātus, jo ikgadējās izvērtēšanas rezultāts ir sasaistīts ar AP atalgojuma sistēmu.

RISEBA APP paredz, ka AP pienākums ir pastāvīga savas zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana. Zinātniskās kvalifikācijas paaugstināšana notiek AP iesaistoties patstāvīgos pētījumos un projektos vai līgumdarbos. Zinātniskās (radošās) kvalifikācijas paaugstināšana tiek regulāri plānota un tās nodevums ir zinātniskās publikācijas vai radošie darbi, dalība konferencēs, pētniecisko vai mākslinieciskās jaunrades projektu un līgumdarbu vadība, līdzdalība izstādēs un radošos konkursos. RISEBA virza un atbalsta zinātniskās (radošās) kvalifikācijas paaugstināšanu:

- materiāli stimulējot augsta līmeņa publikācijas un radošos darbus;
- apmaksājot AP dalību zinātniskajās konferencēs;
- apmaksājot konsultatīvus pakalpojumus rezultātu matemātiskajā apstrādē;
- apmaksājot zinātnisko rakstu rediģēšanu;
- sniedzot atbalstu monogrāfiju u.c. iespieddarbu sagatavošanā;
- piešķirot apmaksātu atvaļinājumu promocijas darba sagatavošanai u.c.

Arī pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana tiek regulāri plānota un tās nodevums ir promocijas un maģistru darbu vadība, jaunu studiju kursu izstrāde, mācību grāmatu un mācību līdzekļu sagatavošana un publicēšana, dalība akadēmiskajās konferencēs, lekciju lasīšana ārvalstu augstskolās, piedalīšanās metodiskajos semināros un kvalifikācijas celšanasursos.

Lai stimulētu AP pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanu, RISEBA:

- organizē akadēmiskajam personālam regulārus metodiskos seminārus;
- apmaksā AP dalību akadēmiskajās un starptautiskās zinātniskās konferencēs;
- apmaksā AP dalību kvalifikācijas paaugstināšanasursos;
- organizē un daļēji apmaksā AP svešvalodu kursus un starptautisko svešvalodas zināšanu līmeņa sertifikāciju;
- daļēji apmaksā AP studijas doktorantūrā vai maģistratūrā u.c.

AP aktīvi iesaistās dažāda līmeņa, t.sk., augstskolas organizētajos kvalifikācijas paaugstināšanasursos. Īpaši motivēti AP iesaistās angļu valodas prasmju paaugstināšanā sakarā ar jaunu studiju kursu un programmu uzsākšanu angļu valodā. Angļu valodas kursi notiek vairākās grupās, atbilstoši zināšanu līmeņiem, pēc kursu beigšanas tiek kārtoti valodas sertifikācijas eksāmeni. AP aktīvi mācās augstskolu didaktikas kursus, regulāri notiek RISEBA organizētie metodiskie semināri, atbilstoši izstrādātam mācību plānam.

Tāpat AP paaugstina savu pedagoģisko kvalifikāciju profesionālās pilnveides izglītībasursos "Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse", kuru apmeklēšanai daļēju finansējumu piešķir RISEBA.

RISEBA saviem mācībspēkiem katru gadu piedāvā iespēju paaugstināt kvalifikāciju arī CEEMAN (the International Association for Management Development in Dynamic Societies)ursos, semināros un vasaras skolās. Katru gadu šajosursos un semināros piedalās 2 - 5 RISEBA mācībspēki, tajā skaitā no Ekonomikas virziena - Dr.sc.administr. Ieva Brence, Dr.oec. Valters Kaže un citi.

Gan zinātniskās, gan pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanas mērķu sasniegšana tiek izvērtēta ikgadējā AP vērtēšanā.

3.6. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu. Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/ koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Ekonomikas studiju virziena studiju programmu mācībspēku darba laika uzskaitē ir veidota, ņemot vērā Augstskolu likuma 4.panta trešās daļas ceturto punktu, 5.panta otrās (prim) daļas 2.punktu, citus saistītos ārējos normatīvos aktus un Augstskolas RISEBA Senātā apstiprinātos Akadēmiskā personāla tipveida slodžu normatīvus.

Studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistītā mācībspēka akadēmisko slodzi veido: nodarbību vadīšana, prakses vadīšana, pārbaudījumu pieņemšana, konsultācijas, darbu labošana, studiju darbu vadīšana, bakalaura darbu vadīšana, maģistra darbu vadīšana, bakalaura darbu un maģistra darbu recenzēšana, darbs studiju darba un prakšu aizstāvēšanas komisijās, darbs Valsts pārbaudījumu komisijās. Augstskolas mācībspēku slodze tiek plānota un uzskaitīta, ievērojot principu – samaksa par konkrēti padarīto darbu. Par katru no iepriekš uzskaitītajiem mācībspēku slodzes veidiem ir paredzēta konkrēta samaksa, atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātajiem Akadēmiskā personāla tipveida slodžu normatīviem.

Mācībspēku slodzi akadēmiskajā gadā plāno atbilstoši studiju programmu plānojumam, slodzes izpildi kontrolē Studiju daļa, salīdzinot mācībspēka plānoto slodzi ar faktisko darba izpildi atskaites perioda beigās.

Mācībspēku, ar to izprotot gan vēlēto akadēmisko personālu, gan viesdocētājus, akadēmiskās slodzes veidošanā, uzskaitē un kontrolē tiek ievēroti vienoti principi, iespēju robežās slodzes veidošanā priekšroku dodot vēlētajam akadēmiskajam personālam.

Līdzīgs princips kā pedagoģiskās slodzes plānošanai un uzskaitēi tiek lietots arī akadēmiskā personāla veiktajam zinātniskajam darbam. Mācībspēku zinātniskā darbā rekomendējoši ir trīs gadu periodā sagatavot vismaz vienu – trīs zinātniskos rakstus, kas publicēti datu bāzēs SCOPUS vai WebofScience (mācībspēkam trijos gados ir vēlama dalība vismaz vienā starptautiskā pētījumu projektā, kā arī vismaz viena – trīs starptautiski citējama zinātnisko rakstu sagatavošana, katru gadu – vismaz viena studējošā iesaiste RISEBA starptautiskajā zinātniskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē). Vēlētā akadēmiskā personāla zinātniskā darba apjoms akadēmiskajā gadā tiek uzskaitīts un apmaksāts, atbilstoši reāli sasniegtajiem zinātniskā darba rezultātiem. Mācībspēku veiktā zinātniskā darba samaksu reglamentē RISEBA Senātā apstiprinātais "Nolikums par akadēmiskā personāla dalības nosacījumiem starptautiskās zinātniski - pētnieciskās konferencēs, mākslas simpozijos, izstādēs un audiovizuālo darbu festivālos" un nosaka mācībspēku dalības apmaksu zinātniskā darba veicināšanas aktivitātēs saskaņā ar katrai akadēmiskā amata kategorijai noteikto limitu. Savukārt ar rektores 2014. gada 20. oktobra rīkojums, ar kuru tiek ir paredzēta apstiprināta autoratlīdzības apmaksu par katru zinātnisko publikāciju, kas ir publicēta elektroniskajā datu bāzē Thomson & Reuters, SCOPUS, ELSEVIER, ERIH, un par katru zinātnisko publikāciju, kas ir publicēta A vai B klases zinātniskajos žurnālos.

Apkopojot iepriekš minēto var teikt, ka viesmācībspēku slodzi augstskolā veido viņu plānotā akadēmiskā slodze, akadēmiskā personāla slodzi veido viņu plānotā akadēmiskā slodze un pētnieciskā slodze.

Ekonomikas virziena studiju programmas ir RISEBA Ekonomikas un finanšu katedras pārraudzībā,

kurā iesaistīti 19 akadēmiskā personāla pārstāvji, tajā skaitā 18 ar doktora zinātnisko grādu. Ņemot vērā nepieciešamību virziena studiju programmās nodrošināt arī studiju kursus no citām jomām (piemēram, psiholoģijas), Ekonomikas virziena studiju programmu īstenošanā ir iesaistīts 45 mācībspēki:

- maģistra studiju programmā “Starptautiskās finanses” iesaistīti 16 akadēmiskā personāla pārstāvji un seši viesdocētāji, no kuriem trīs ir doktora zinātniskais grāds,
- maģistra studiju programmas “Lielo datu analīze” īstenošanā iesaistīti 4 profesori, 3 asociētie profesori, divi docenti un 4 lektori. Ņemot vērā programmas specifiku, vairāki mācībspēki nav ievēlēti akadēmiskos amatos RISEBA, bet strādā nozarē, nodrošinot studējošiem praktiski pielietojamas zināšanas;
- bakalaura studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” īstenošanā iesaistīti 22 akadēmiskā personāla pārstāvji un 11 viesdocētāji, no kuriem trijiem ir doktora zinātniskais grāds.

Vairāki akadēmiskā personāla pārstāvji un viesdocētāji studiju kursus docē visās Ekonomikas virziena programmās, tādējādi nodrošinot studiju kursu savstarpēju saskaņotību un pēctecību.

Programmā prioritāri tiek piesaistīti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu un publikācijām, kā arī praktisku pieredzi nozarē. Pasniedzēju pieredzi, zināšanas un kompetenci studējošie novērtējuši kā vienu no programmas būtiskākajiem plusiem.

3.3.tabula

Ekonomikas virzienā iesaistītie mācībspēki

Profesori	6
Asociētie profesori	7
Docenti, Dr.	15
Pētnieki	1
Lektori	4
Ārštata mācībspēki	15, tajā skaitā 4 ar doktora zinātnisko grādu

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Prioritāte docēt studiju kursus ir akadēmiskā personāla pārstāvjiem ar doktora zinātnisko grādu, līdz ar to šie mācībspēki nodrošina lielāko daļu studiju kursu. Savukārt programmas īstenošanā iesaistītie nozares praktiķi, kas palīdz studējošiem apgūt tieši ar profesijas izvēli saistīts praktiskās iemaņas un zināšanas, tiek iesaistīti specifisku kursu docēšanai, piemēram: Datu vizualizācija, atbilstības funkciju nodrošināšana, un tml.

Ekonomikas virzienā kā būtiska prioritāte tiek izvirzīta arī zinātniskā pētniecība. Vairāki virzienā iesaistītie mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti, vada un recenzē promocijas darbus.

Ekonomikas virzienā iesaistītie Latvijas Zinātnes padomes eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
Solveiga	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Edgars	Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Natālija	Konovalova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Ilmārs	Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Iveta	Ludviga	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Anatolijs	Prohorovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Pēteris	Rivža	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Tatjana	Vasiļjeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Maija	Zakriževska-Belogradova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija

Mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā ir viena no programmas, kā arī augstskolas RISEBA prioritātēm. Katra studiju gada beigās tiek veikta ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba

Īpatsvars kopējos rezultātos. Virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildu punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā.

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu dalībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātam dokumentam "Nolikums par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanos nosacījumiem" - mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu (autoratlīdzību) gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (Conference Proceedings) un Konferences krājums tiek indeksēts zinātniskās datubāzēs Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos "Journal of Business Management" vai žurnālā ADAM Arts (Architecture, Design and Audiovisual Media Arts), autoram tiek nodrošināta teksta rediģēšana angļu valodā (proof-reading).

RISEBA Zinātniskā padome ir apstiprinājusi zinātniskās pētniecības virzienus Ekonomikas jomā:

- Makroekonomiskās izpētes virziens (vadītājs A.Prohorovs)
- Finanšu tirgu un institūciju vadība un darbība (vadītājs I.Kreituss)
- Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei (vadītāja I.Brence).

Šajos zinātniskajos virzienos tiek izstrādātas publikācijas un pētījumi, tajā skaitā iesaistot arī studentus.

RISEBA turpinās aktīvi atbalstīt pētniekus ar pieeju labākām zinātniskām datubāzēm, t.sk. attālināto pieeju Web of Science (WOS) zinātniskajai datubāzei. Kopš 2015.g. tiek nodrošināta WOS datubāzes abonēšana ar attālināto pieeju RISEBA akadēmiskam personālam, kā arī studentiem.

Augstskolas RISEBA bibliotēkā savu zinātniski-pētniecisko darbu veikšanai mācībspēki, pētnieki un studenti var izmantot sekojošos elektroniskos resursus:

- [Emerald](#)
- [Web of Science Core Collection](#) ar iespēju pieslēgties pie datubāzes attālināti;
- [EBSCOhost](#);
- LETA archive (www.leta.lv); un citas datubāzes, kā arī informācijas avotus.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts "Datu analīze". Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja Tatjana Vasiljeva, projektā iesaistītais personāls Ieva Brence, Edgars Brēķis, kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.

- 2019. gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts "Publiskais pakalpojums". Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas piekļūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM "Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto piekļūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai". Projektu vada Tatjana Vasiljeva.

- 2019. gada aprīlī pabeigts zinātniski – pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (Higher education institutions for youth entrepreneurship). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā “Journal of Business Management” Vol. 18. Projekta vadītājs Ilmārs Kreituss.

- 2019. gada septembrī uzsākts Labklājības ministrijas īstenotais projekts "Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumsprojekti)", iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF. Edgars Brēķis - eksperts ekonometrijā.

- 2016-2017. gadā īstenots CEEMAN projekts „Lead4Skills”, kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I.Brence)

- 2015. gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Vairāk informācijas par mācībspēku zinātnisko, pedagoģisko un praktisko darbu atrodama viņu dzīves un darba gājumos (CV).

Virziena akadēmiskais personāls un pētnieki ir konkurētspējīgi starptautiskajā vidē, ko apliecina viņu ziņojumi starptautiska līmeņa konferencēs, pētījumu rezultātu publikācijas konferences rakstu krājumos, kas ir indeksēti zinātniskās datubāzēs, citu ārvalstu augstskolu un institūciju pētnieku interese sadarboties. Tāpat virziena mācībspēkiem ir būtiski sasniegumi nozarē, piemēram, uzņēmumi, kurus pārvalda Dr.sc.administr. Anatolijs Prohorovs, kopš 2004. gada ir iekļauti TOP 500 lielāko Latvijas uzņēmumu sarakstā, Dr.oec. Jurijs Spiridonovs ir saņēmis piedāvājumu strādāt Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas padomnieka amatā, Dr.oec. Edgars Brēķis ir pieprasīts analītikas speciālists finanšu uzņēmumos (strādājos AS “Balta, AS “4finance” un citos), Dr.oec. Valters Kaže – Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācijas dibinātājs un SIA “ExNovo” vadošais partneris.

Virzienā iesaistīti arī vairāki ārvalstu mācībspēki, no kuriem trīs – Dr.Ali Ait Si Mhamed (ASV), Dr. John Joseph Burke (Francija) un Dr. Almir Pestek (Bosnija un Hercegovina) ievēlēti RISEBA akadēmiskos amatos.

Lai piesaistītu un noturētu augsta līmeņa akadēmiskā personāla pārstāvjus, RISEBA seko līdzi nozares tendencēm, nodrošinot konkurētspējīgu darba samaksu un sociālās garantijas mācībspēkiem, kā arī kvalifikācijas paaugstināšanu. Turpinot virziena paplašināšanu – turpinot īstenot virzienā iekļautās programmas, tajā skaitā bakalaura programmu tālmācības formātā, sagaidāms, ka virzienā iesaistītā akadēmiskā personāla skaits tiks palielināts, prioritāru uzsvāru liekot uz mācībspēkiem ar doktora zinātnisko grādu un praktisku pieredzi nozarē.

Mobilitātes dinamika

Ienākošās mācībspēku mobilitātes dinamika pa gadiem ir bijusi mainīga (skat.pielikumā), ņemot vērā, ka visaktīvāk ārvalstu mācībspēki RISEBA iedodas Starptautisko nedēļu ietvaros, kam, savukārt, ik gadu ir atšķirīga tematika. Attiecīgi tā ietekmē mainās arī iebrucošo mācībspēku mobilitāšu dinamika. Tā kā RISEBA ir vienīgā augstskola Latvijā, kas ieguvusi starptautisko akreditāciju EPAS, beidzamajos gados ir būtiski pārskatīts partneraugstskolu saraksts – sadarbība

tiek attīstīta ar augstskolām, kas ieguvušas līdzīgas akreditācijas, savukārt pārtraukta ar tām, kuras nav attīstījušas savu darbību atbilstoši starptautiskiem standartiem.

Docētāji mobilitātes braucienos parasti dodas uz partneraugstskolu organizētām starptautiskām nedēļām, kā arī apmeklē tās augstskolas, ar kurām RISEBA ir dubultgrāda programmas (piemēram, *Kedge Business School* Francijā, *Regenesburg University of Applied Sciences* Vācijā un citas). Ik gadu vidēji no 2 līdz 5 Ekonomikas virziena pasniedzējiem piedalās mobilitātes braucienos.

Kopumā gan novērojama tendence gan ienākošo, gan izejošo mācībspēku mobilitāšu pieaugumam. Ārvalstu mācībspēka nodarbības pārsvarā gadījumu tiek izsludinātas kā atklātas lekcijas, līdz ar to sniedzot iespēju tās apmeklēt visiem studentiem, kurus interesē noteiktā tēma.

Grūtības, ar kurām augstskola saskaras mācībspēku mobilitātē

Tā kā RISEBA īsteno mācībspēku mobilitātes jau vairākus gadus, tai ir noteikta sistēma, kas ļauj mazināt iespējamus riskus un grūtības mācībspēku mobilitātē, tajā pašā laikā tiek ņemti vērā iespējamie izaicinājumi:

- Ienākošās mobilitātes mācībspēka nodarbības temata un sagaidāmo studiju rezultātu atbilstība programmas un studiju kursa prasībām: ar ārvalstu mācībspēkiem iepriekš tiek saskaņots lekciju temats, kā arī pārrunāti sagaidāmie studiju rezultāti, lai tos maksimāli pietuvinātu studiju programmai, kuras ietvaros tiek docēta lekcija;
- Ienākošo mācībspēku lekciju nodrošināšana un iekļaušana lekciju sarakstā, ņemot vērā, ka visas lekcijas mācību gadam tiek saplānotas vēl pirms vieslektoru pieteikuma;
- Ienākošo mācībspēku lekciju kvalitāte gadījumos, kad lekcijas RISEBA tiek docētas pirmo reizi, jo studējošie ir pieraduši pie interaktīvām mācību metodēm, ko ne vienmēr nodrošina ārvalstu mācībspēki;
- Izejošo mācībspēku mobilitāšu īstenošana, jo partneru piedāvājumi lekciju pasniegšanai parasti atnāk mācību gada laikā un notiek konkrētajos datumos, savukārt RISEBA nosacījumi attiecībā un lekciju un nodarbību maiņu ir ļoti stingri;

Ierobežots finansējums izejošo mobilitāšu nodrošināšanai – nereti mācībspēku skaits, kuri vēlas doties mobilitātēs, ir lielāks nekā pieejamā finansējuma apjoms, līdz ar to ir izstrādāti kritēriji, kas paredz priekšroku mācībspēkiem, kuri piedalās mobilitātēs pirmo reizi, ir sagatavojuši kvalitatīvus studiju kursu aprakstus katedru vadītājiem, un tml.

3.7. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Studējošo dažādu aktivitāšu atbalstam tiek izdalīts noteikts budžets (0.5% no augstskolas apgrozījuma), par tā izlietojumu lemj Studentu pašpārvalde, izmantojot gan dažādiem semināriem u.c. izglītojošiem pasākumiem, gan arī sporta, atpūtas un ārzemju studentu iesaistes pasākumu organizēšanai.

Atbalsts studiju procesā tiek sniegts ar administratīvā personāla (programmu direktori, studiju programmu administratori, klientu apkalpošanas centra darbinieki) un akadēmiskā personāla (mācībspēki, kuratori) palīdzību. Tāpat katrai studējošo grupai tiek nozīmēts grupas vecākais, kurš atbild par būtiskas informācijas pārsūtīšanu studējošiem, grupas saliedēšanu, un tml.

Studiju procesā būtiska loma tiek piešķirta arī karjeras un psiholoģiskā atbalsta nodrošināšanai. Lai studējošiem sniegtu atbalstu prakses un darbavietu atrašanās, RISEBA ir izveidota struktūrvienība [Karjeras Izaugsmes centrs](#). Studējošais, kurš vēlas atrast prakses vai darbavietu, var griezties Karjeras Izaugsmes centrā, saņemot ne tikai atbilstošus piedāvājumus, bet arī konsultācijas dzīves un darba gājumā (CV) un motivācijas vēstules sagatavošanā, kā arī būtiskākajiem nosacījumiem darba intervijā. RISEBA Karjeras Izaugsmes centrs arī regulāri piedāvā nozares profesionāļu vieslekcijas par dažādām tēmām, kā arī iespēju studējošiem doties vizītēs uz uzņēmumiem (piemēram, 2019.gadā ATEA, Cabot u.c.).

Kopš 2018.gada RISEBA tiek organizēts arī Karjeras mēnesis, kura ietvaros vienu mēnesī, parasti aprīlī, norisinās nozares profesionāļu vieslekcijas un semināri, lai ieinteresētu studējošos uzsākt karjeru konkrētajos uzņēmumos. Centrālais notikums ir [Karjeras diena](#) - Satikšanās platforma, kas sniedz iespēju studentiem, absolventiem un interesentiem satikties ar uzņēmumiem, organizācijām un nozaru profesionāļiem.

Bakalaura studiju programmās Ekonomikas virzienā programmā, papildus studiju kursiem psiholoģijas jomā, iekļauti arī studiju kursi Personības attīstības jomā (Personības un studiju iemaņu attīstība, Personības attīstība: līderība un kritiskā domāšana un Personības attīstība un grupu saliedētība). Šo kursu ietvaros studējošie apgūst pamatiemaņas akadēmisku pētījumu veikšanā, iemācās veikt pašizvērtēšanu, identificējot vajadzības un nepieciešamos risinājumus savas personības attīstībai darba tirgū.

Studējošiem, kuri vēlas uzsākt savu biznesu, ir iespēja attīstīt savu biznesa ideju RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā. Prakse Inkubatorā ir obligāta RISEBA Ekonomikas virziena bakalaura studiju programmas "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" studējošiem.

RISEBA ar katru gadu pieaug studējošo skaits no ārvalstīm. Piemēram, 2017./2018.akadēmiskajā studiju gadā - 71, savukārt 2018./2019.studiju gadā jau 96 studējošie ERASMUS+ ietvaros. Šāda tendence lielā mērā pastāv, pateicoties labām ārvalstu studējošo atsauksmēm par RISEBA, kā arī veiksmīgi veidotai ārvalstu studējošo atbalsta politikai. Katram ārvalstu studējošam tiek nozīmēts augstskolas atbalsta students (buddy), kā arī studiju procesa sākumā tiek organizēta ievadnedēļa, lai nodrošinātu studējošo labāku integrāciju RISEBA. Tāpat studējošiem ir pieejams programmas direktora, Ārējo sakaru nodaļas, kā arī studiju programmu administratoru atbalsts.

Sniegt operatīvu atbalstu studiju procesā palīdz studentu ierosinājumu reģistrēšanas sistēma (atbild kvalitātes vadītāja), tiek reģistrēti un izskatīti priekšlikumi gan par tehniskiem jautājumiem (auditoriju tehniskais stāvoklis, projektori, ventilācija, cits aprīkojums), gan par nodarbību kvalitāti (racionāls lekciju plānojums, mācībspēku kvalitāte u.c.). Nepieciešamības gadījumā var tikt mainīts lekciju plāns, studentu dalījums grupās, pēc studentu ierosinājuma ieviesti jauni brīvās izvēles kursi vai organizētas papildus konsultācijas vai nodarbības (svešvalodas, matemātika).

RISEBA katru gadu palielinās tālmācības studentu skaits, kas liecina par atbilstošu kvalitāti tālmācības studiju jomā. Lai nodrošinātu tālmācības studiju kvalitāti, 2017.gadā ir palielināts Tālmācības centra darbinieku skaits. Studiju kurss, pirms docēšanas, tiek apstiprināts ar nodošanas-pieņemšanas aktu, kurā tiek pārbaudīta sagatavoto materiālu kvalitāte. Visos studijuursos obligāts nosacījums ir iekļaut studiju kursa aprakstu, kalendāro plānu, videolekcijas, pašpārbaudes jautājumus un cita veida informāciju. Mācībspēku labākas saziņas nodrošināšanai ar studējošiem moodle vidē RISEBA organizē metodiskos seminārus par jaunākajām interaktīvajām apmācību metodēm.

Tālmācības studentiem ir pieejamas RISEBA abonētās datu bāzes, jo to izmantošana ir atļauta arī ārpus augstskolas telpām. Tāpat viņiem ir tiesības izmantot RISEBA bibliotēkas resursu un infrastruktūru. Iepriekš saskaņojot ar programmas direktoru, ir iespēja apmeklēt atsevišķus studiju

kursus. Kopš 2018.gada tiek organizēti RISEBA Tālmācības studentu vakari, kuros var klātienē satikt savus programmu direktorus un mācībspēkus, iepazīties ar saviem studiju biedriem un tālmācības nodaļas darbiniekiem, veidojot sarunas neformālā gaisotnē.

Tālmācības studiju formā tiek organizētas skype konsultācijas, kontaktnodarbības, vebināri. Tālmācības studentiem, ja ir interese un nepieciešamība, tiek piedāvāta iespēja atsevišķus studiju kursus vai nodarbības apmeklēt arī klātienē. Lai palīdzētu 1.kursa studentiem adaptēties augstskolā, tiek organizēta levdnedēja.

Bakalaura studiju programmu līmenī tā ir viena nedēļa, kurā studējošie tiek iepazīstināti ar studiju procesu, augstskolas vidi, viņiem tiek organizēti grupas saliedēšanās pasākumi, kā arī piedāvātas vieslekcijas. Maģistra programmu līmenī tas ir viens ievadvakars visu maģistra programmu studentiem, kura ietvaros tiek sniegta vispārīga informācija par augstskolu, kā arī veicināta studentu saliedēšanās (koncepta "Business tiekas ar mākslu" ietvaros), kā arī papildus ievadvakars konkrēto programmu studentiem, kurā viņi detalizēti tiek iepazīstināti ar studiju programmas prasībām.

Visiem studējošiem redzesloka paplašināšanai pastāvīgi tiek piedāvātas dažādas bezmaksas atklātās papildnodarbības.

Studējošiem tiek sniegts arī finansiāls atbalsts. RISEBA piedāvā studējošiem gan augstskolas subsidētas budžeta vietas visās programmās, gan izvērstu studiju maksu atlaižu programmu, kurā ir 20 veidu dažādas atlaižu iespējas. Finansiālu problēmu gadījumā, ja studējošiem rodas grūtības samaksāt studiju maksu, augstskola piedāvā studējošiem elastīgus atmaksas grafikus. Studējošiem tiek piedāvāta iespēju studiju gada maksu sadalīt pa semestriem vai mēnešiem.

Studējošo karjeras atbalstu, mācību prakšu vietu atrašanu un palīdzību darba atrašanā sniedz Karjeras centrs. Ir iespēja saņemt karjeras konsultanta palīdzību CV un motivācijas vēstules sagatavošanā, konsultācijas par sagatavošanos darba intervijai. Karjeras centrs katru gadu organizē Karjeras nedēļu ar plašu darba devēju piesaistīšanu un kontaktbiržu, profesionālās orientācijas lekcijām un citiem pasākumiem.

II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)

4.1. Studiju virziena zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

Ekonomikas zinātnes studiju virziens tiek īstenots Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" Biznesa un ekonomikas fakultātē, kas ir viena no trim Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" fakultātēm. Fakultāte sevī ietver divas katedras - Biznesa katedru un Ekonomikas un finanšu katedru, kura īsteno bakalaura studiju programmu "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" un maģistra programmas "Starptautiskās finanses" un "Lielo datu analīze". Pirmā studiju programma Ekonomikas virzienā tika atvērta 2012.gadā, vēl divas 2018.gadā. Šobrīd Ekonomikas virzienā ir 19 mācībspēki, no kuriem 18 ir Dr. zinātniskais grāds (2013.gadā - 12 mācībspēki), pētījumu projektiem un zinātniskajiem rakstiem.

Ekonomikas virziena zinātniskās darbības stratēģija izriet no augstskolas RISEBA kopējās Zinātnes attīstības stratēģijas. Zinātnes attīstības stratēģija izstrādāta, ievērojot Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvos un plānošanas dokumentus, tādus kā:

- Augstskolu likums;
- Zinātniskās darbības likums;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija 2030);
- Eiropas Komisijas stratēģija "Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei";
- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" stratēģija 2018.-2020. gadam;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.322 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”(13.06.2017.) nosaka LKI līmeņiem atbilstošus zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstus un izglītības programmu veidu atbilstību LKI/EKI līmeņiem.

Biznesa un ekonomikas fakultātes zinātnes un mākslinieciskās jaunrades stratēģija nosaka, ka tā nodrošina augstas kvalitātes, starpdisciplināru, uz studentiem orientētu, interaktīvu, pētniecisku, radošu un inovāciju virzītu bakalaura, maģistra un doktora programmas izglītību, kas atbilst arī Ekonomikas zinātnes studiju virziena programmu stratēģiskam mērķim - dinamiski attīstīt augstskolu RISEBA Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgi izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Atbilstoši augstskolas RISEBA misijai un vīzijai, zinātnes attīstības ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt zinātnisko izcilību pētījumu virzienos, ievērojot akadēmisko godīgumu un ētiku, un sniegt akadēmiskai videi, sabiedrībai un politikas veidotājiem jēgpilnus pētījumu rezultātus Latvijas valsts attīstībai.

Biznesa un ekonomikas fakultātes pētniecības stratēģija laika posmam no 2019. līdz 2025. gadam definēti šādi aspekti:

- Starptautiski citējamu zinātnisko rakstu skaita palielināšana, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS un Web of Science ;
- Zinātnisko rakstu citēšanas paaugstināšana;
- Mācībspēku dalības projektos paaugstināšana;
- Kopīgu publikāciju sagatavošana ar RISEBA studentiem un absolventiem.
- Publikāciju skaita palielināšana ar līdzautoriem no ārzemju partneru augstskolām;

Augstskolas stratēģiju zinātniski-pētniecisko virzienu izvēlē nosaka bakalaura, maģistra un doktoru studiju programmas, kuras augstskola īsteno pašlaik un plāno īstenot ilgtermiņā, lai paaugstinātu studiju kvalitāti un nodrošinātu pētniecības rezultātu iestrādi studiju programmās. Ekonomikas virziena maģistra programmu absolventi var turpināt un turpina studijas RISEBA īstenojamajā doktora studiju programmā.

Ekonomikas un finanšu katedras mācībspēku skaits ir būtiski palielinājies pārskata periodā, kad akadēmiskos amatos papildu tika ievēlēti 10 akadēmiskā personāla pārstāvji ar doktora zinātnisko grādu. Kopš 2019.gada Ekonomikas un finanšu katedrā ir ievēlēti divi vadošie pētnieki un seši pētnieki. Vairāki virziena mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti (I.Kreituss, T.Vasiļjeva, S.Blumberga, I.Brence, A. Prohorovs, E.Brēķis, J.Spiridonovs, I.Jēkabsons, N.Konovalova, A.Čirjevskis). Trīs virziena mācībspēki – Dr.A.Ait Si Mhamed, Dr. J.Joseph Burke un Dr. A.Pestek ir no ārvalstīm, pārstāvot ASV, Franciju un Bosniju-Hercegovinu.

Tāpat virziena mācībspēki regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un augstskolu promocijas padomēs. Trīs virziena mācībspēki arī vada RISEBA zinātniski pētnieciskos virzienus. Augstskolā ir ieviesta skaidra procedūra, kā tiek pieteikts un plānots

pētnieciskais darbs. Notiek arī regulāra šī darba kontrole, jo reizi gadā zinātniskās izpētes virziena vadītājam ir jāiesniedz atskaite par zinātniskā darba rezultātiem.

RISEBA Zinātniskā padome ir apstiprinājusi zinātniskās pētniecības virzienus Ekonomikas jomā:

- Makroekonomiskās izpētes virziens (vadītājs A.Prohorovs)
- Finanšu tirgu un institūciju vadība un darbība (vadītājs I.Kreituss)
- Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei (vadītāja I.Brence).

Katru zinātnisko virzienu vada katedras mācībspēks ar zinātņu doktora grādu. Vidējo līmeni pētnieciskajā komandā sastāda katedras mācībspēki. Pamatlīmeni veido doktora, maģistra un bakalaura studiju programmu studējošie.

Zinātniskās pētniecības virzienu vadītāji ir atbild par zinātniskā darba organizēšanu (zinātniskie projekti, zinātniskās publikācijas, starptautisku konferenču apmeklējums, utt.) savā jomā.

Studējošiem pēc Ekonomikas virziena maģistra programmas absolvēšanas ir iespēja turpināt studijas RISEBA doktora studiju programmā. Piemēram, RISEBA maģistra studiju programmas "Starptautiskās finanses" absolvente V.Stikute šobrīd turpina studijas doktorantūrā RISEBA profesora Dr.sc.administr. A.Prohorova vadībā.

4.2. Zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Ekonomikas virziena mācībspēki sagatavo starptautiski citējamās datu bāzēs publicētus rakstus gan sadarbībā ar kolēģiem, gan studentiem. Tādējādi studējošie jau studiju procesa laikā tiek rosināti pievērsties zinātniskās pētniecības darbam.

Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā pārsvarā tiek īstenota četros galvenajos virzienos:

- studiju darba izstrādāšana pirmajā, otrajā un trešajā studiju gadā un noslēguma (bakalaura vai maģistra) darba izstrādāšana;
- dalība zinātniskajās konferencēs un īpaši RISEBA zinātniski pētnieciskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē, kurā dalību katru gadu ņem aptuveni 100 studenti, tajā skaitā no Ekonomikas virziena;
- iesaistīšanās lietišķi pētnieciskos projektos studiju kursa ietvaros (CFA (*Chartered Financial Analyst*) institūta pētījumu iniciatīvā (<https://www.cfainstitute.org/en/societies/challenge>), ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai", Nr. 1.1.1.1/18/A/151 un citos). Dalība pētniecības projektos studējošiem ļauj iegūt darba pieredzi, kā arī izprast pētniecības jomas praktisko pusi;
- kopīgu zinātnisko publikāciju sagatavošanā sadarbībā ar RISEBA mācībspēkiem.

Bieži studentu pētniecisko noslēguma darbu tēmas tiek atvasinātas no Biznesa un ekonomikas fakultātes pētnieciskajiem virzieniem. Šādā veidā arī fakultātes studentiem ir iespēja dot savu ieguldījumu pētnieciskajā darbā. Pētījumu rezultāti tiek iekļauti kopīgās publikācijās. Kopīgus zinātniskos rakstus ar studentiem ir publicējuši virziena mācībspēki A.Prohorovs, I.Brence, T.Vasiljeva, A.Čirjevskis, I.Kreituss un citi.

Ik gadu augstskolā tiek organizēta RISEBA Starptautiskā studentu zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades konference "Mainīgā pasaule - jaunu risinājumu meklējumos", kurā piedalās aptuveni 100 studenti un atsevišķa sekcija veltīta studējošo darbu prezentēšanai

ekonomikas un finanšu jomā. Studentu konferenci finansiāli atbalsta nozares uzņēmumi – no 2014.-2018.gadam AS “Rietumu Banka”, savukārt 2019.gadā “SIFFA”. AS “Rietumu Banka” piešķir naudas līdzekļus balvu izmaksām studējošiem (līdz EUR 10 000 gadā), kuru darbi tika augsti novērtēti konferences sekciju ietvaros (pirmās – trešās vietas ieguvēji katrā sekcijā saņēma naudas balvu EUR 100 – EUR 450 apmērā). Tāpat bankas pārstāvji piedalījās konferences sekcijās, lai iepazītos ar studentu pētījumu rezultātiem, kā arī piedāvātu darbu labāko pētījumu autoriem. Katru gadu banka pēc konferences uz darba intervijām aicināja vairākus studentus, no kuriem vismaz pieci ieguva prakses un darbavietas. Šādā veidā studējošie tiek rosināti apzināties pētniecības lomu karjeras attīstībā, turklāt tādu amatu iegūšanā, kas ne vienmēr ir saistīti ar zinātni. Godalgotas vietas un līdz ar to arī RISEBA studentu konferencē ieguvuši RISEBA Ekonomikas virziena (maģistra studiju programmas “Starptautiskās finanses”) studenti – J.Mihailovs, V.Grigorjevs, L.Ratniece-Miltiņa un citi.

Kopš 2014. gadā RISEBA divas reizes gadā izdod zinātnisko rakstu žurnālu „*Journal of Business Management*”, ISSN 1691-5348. Arī šajā zinātniskajā žurnālā virziena mācībspēki ir publicējuši kopīgus zinātniskos rakstus sadarbībā ar Ekonomikas virziena studentiem.

Tāpat RISEBA mācībspēki izstrādājuši monogrāfijas un mācību līdzekļus. Tā, piemēram, pārskata periodā virziena profesors Dr.sc.administr. A.Prohorovs ir izdevis monogrāfiju “Uzņēmumu ienākumu nodoklis Latvijā un Igaunijā: tā ietekme uz uzņēmējdarbību, investīcijām, bezdarba līmeni, nodokļu ieņēmumiem un valsts ekonomisko izaugsmi” (2017). Monogrāfijas sagatavošanā piedalījās RISEBA maģistra programmas “Starptautiskās finanses” studente Velta Stikute. Pētījumā iegūtie rezultāti tiek izmantoti studiju procesā.

2016.gadā tika izdota RISEBA monogrāfija “*Business Meets Art*” (zin.red. I.Senņikova un T.Vasiljeva), kuras ietvaros mācībspēki publicēja sadaļas par radošu metožu piemērošanu studiju procesā. Piemēram, Ekonomikas virziena mācībspēki I.Brence un Ē.Pančenko izstrādāja sadaļu par radošu pieeju studiju procesā īstenošanā lietītajā spēlē INTOPIA.

Mācībspēku zinātniski pētnieciskās intereses pamatā ir saistītas ar studiju kursiem, ko tie docē, kas attiecīgi ļauj integrēt pētnieciskā darba atziņas studiju procesā. Piemēram, profesors, Dr.sc.administr. A.Prohorovs docē studiju kursu “Riskā kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana”, profesore, Dr. oec. T.Vasiljeva studiju kursu “Informācijas sistēmu biznesa prasību analīze un specifikācijas”, profesors, Dr.oec. I.Kreituss “Finanšu tirgi un institūcijas”, asociētā profesore, Dr.sc.administr. I.Brence “Pētījumu metodoloģija” un “Mārketinga pētījumi”, asociētais profesors, Dr.oec. E.Brēķis “Lielo datu iegūšanas metodes” un “Daudzdimensiju analīzes metodes”, docents, Dr.phys. I.Godmanis “Risku pārvaldība”, un tml.

Zinātniskā darba sasniegumi tiek pārrunāti arī RISEBA studiju programmu padomēs, kurās piedalās studējošie. Programmu padomju ietvaros regulāri notiek komunikācija ar industrijas pārstāvjiem, gan informējot tos par Biznesa un ekonomikas fakultātes veiktajiem pētījumiem, gan uzklusot aktuālākās problēmas un apzinot potenciāli nākamās iespējamās pētījumu virzienus, kas varētu interesēt industrijas.

Nereti nozares pārstāvji vērsas pie RISEBA, ar lūgumu veikt pētījumus studējošo noslēguma darbu ietvaros. Lai gan studējošie pārsvarā gadījumu pētījumus veic saistībā ar savām darbavietām, sagaidāms, ka īpaši bakalaura līmeņa studenti varētu izmantot šādus piedāvājumus (pirmie bakalaura darbi Ekonomikas virzienā tiks aizstāvēti 2021.gadā). Savukārt jau 2015.gadā sadarbībā ar studentiem tika veikts pētījums par Studentu viesnīcas attīstību, kura pasūtītājs bija RISEBA absolvents (konsultante I.Brence).

RISEBA mācībspēki veic ne tikai zinātnisko, bet arī konsultāciju darbu. Tā, piemēram, 2015.gadā asoc. profesore I.Brence piedalījās Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un

nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai” pasākumā, konsultējot jauniešus – bezdarbniekus biznesa plānu sagatavošanā, un konkrēti par normatīvo aktu prasībām komercdarbības vai pašnodarbinātības jomā; grāmatvedību, nodokļu, mārketinga, finanšu plānošanu; prasībām, kas izvirzāmas kvalitatīva biznesa plāna izstrādei; biznesa plāna veidlapas un Nodarbinātības valsts aģentūras dotācijas izmantošanas tāmes veidlapas aizpildīšanu. Konsultāciju laikā iegūtā pieredze tiek izmantota studiju kursu “Mārketinga pētījumi”, kā arī “Pētījumu metodoloģija” docēšanā.

RISEBA mācībspēki par savu pētījumu rezultātiem ziņo arī publiskajā telpā, tādējādi veicinot RISEBA studiju programmu atpazīstamību. Piemēram,

RISEBA asociētais profesors V.Kaže sniedzis viedokli:

- [2020. gadā Baltijas tirgū jāsamazinās modes zīmolu mazumtirdzniecības cenām](#)
- [Jaunie mērnieku laiki Latvijā](#)
- [Salna pavasarī un nodokļu reformas](#)
- u.c.

Savukārt RISEBA profesors A.Prohorovs vairākus gadus, tajā skaitā 2018.gadā ir saņēmis Latvijas Privātā un Riska kapitāla asociācijas (LVCA) un Latvijas Biznesa Eņģeļu Tīkla (LatBAN) iniciatīvas “Gada investors 2018” balvu “Gada perspektīvākā investīcija” par atkārtotu investīciju audio tehnoloģiju uzņēmumā Sonarworks. Konkrētie sasniegumi gan saistīti ar mācībspēka izpēti kā arī pieredze integrēta studiju kursu docēšanā.

Ekonomikas virziena pētījumi ir starpdisciplināri, jo ietver finanšu, ekonomikas, mārketinga, uzņēmējdarbības, psiholoģijas un citas jomas. Kā minēts iepriekš, pētījumos tiek īstenots koncepts “Bizness tiek ar mākslu”. Starpdisciplinārās pētniecības attīstīšana ļauj dziļāk un daudzpusīgāk pievērsties sarežģītu situāciju analīzei un kvalitatīvāku rezultātu iegūšanai. Piemēram, ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai”, Nr. 1.1.1.1/18/A/151 tiek skarti gan mārketinga, gan psiholoģijas, gan datu analīzes aspekti.

Daudzdisciplinārā pieeja pētniecībā ļauj izmantot vienā zinātņu nozarē iegūtās atziņas citā zinātņu jomā, piemēram, finanšu joma lielā mērā ir saistīta ar psiholoģiju un mārketingu, un otrādi.

Studējošie noslēguma darbos piedāvā aktuālus un praktiskus risinājumus tautsaimniecībā un uzņēmumos konstatēto problēmu risināšanai. Noslēguma darbus augstu novērtē nozares pārstāvji, tā, piemēram, AS SEB Banka pārstāvji RISEBA izlaidumā izteikuši īpašu atzinību studentiem, kuri pētījuši bankai aktuālas problēmas.

4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai

Ekonomikas virziena (Ekonomikas un finanšu katedras) pētnieciskā darbība pamatā ir vērsta un starpdisciplināru pētījumu veikšanu šādās jomās – ekonomika, finanses, datu analīze, mārketingas. Būtiskākā katedras mācībspēku priekšrocība ir augsta līmeņa akadēmiskās kompetences (18 no 19

Ekonomikas un finanšu katedras mācībspēkiem ir doktora zinātniskais grāds), pieredze pētniecības un konsultāciju projektu īstenošanā (pārskata periodā gandrīz visi katedras mācībspēki bijuši iesaistīti pētniecības projektos vai publicējuši zinātniskos rakstus), kā arī praktiskā pieredze – vairāki katedras mācībspēki, piemēram, profesors A.Prohorovs, asociētais profesors E.Brēķis, asociētais profesors V.Kaže, docents J.Spiridonovs, docente I.Skrūzkalne, docente I.Jēkabsons un citi strādā nozīmīgos amatos nozarē, kuru neatņemama daļa ir starptautiska darbība. Piemēram, J.Spiridonovs kopš 2019.gada ir Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas padomnieks Londonā. Katedras ārvalstu mācībspēki – A.Ait Si Mhamed piedalījies vairākos Pasaules Bankas pētījumu projektos, savukārt A.Pestek pēta digitālā mārketinga aspektus Bosnijā un Hercegovinā, kur konsultē vadošos uzņēmumus.

Virziena mācībspēki piedalās gan starptautiska līmeņa pētījumos, piemēram:

- CEEMAN projekts *Skilled Business Leaders for Skilled Europe and the Exchange of Good Practices Strategic Partnerships for Higher Education (Lead4Skills)*, No.2015-1-LT01-KA203-013487, kurā iesaistītas 10 valstis,
- Erasmus+ zinātniski-pētnieciskais projekts *HEIFYE (Higher Education Institutions for Youth Entrepreneurship)*. Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā “Journal of Business Management” Vol. 18.
- Cost projekts CA18236 - *Multi-disciplinary Innovation for Social Change* (03.10.2019 – 02.10.2023). *European Cooperation in Science and Technology. Horizon 2020 Framework Programme of European Union*,
- un citos.

Tāpat virziena mācībspēki iesaistīti ES fondu finansētu projektu īstenošanā, piemēram:

- ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai”, Nr. 1.1.1.1/18/A/151,
- ESF Labklājības ministrijas īstenotais projekts “Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumuprojekti)”, iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF, ESF projektā “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana Daugavpils Universitātē” (projekta Nr. 8.2.1.0/18/A/019) ERAF “Eiropas Savienības ārējo robežu drošība, Latvijas iekšējā drošība” (Nr.1.1.1.2./VIAA/1/16/127),
- un citos.

Darbs projektos tiešā un pozitīvā veidā ietekmē studiju kvalitāti studiju programmās:

- mācībspēki pētījumos iegūtos rezultātus integrē studijuursos – gan tādos, kas saistīti ar pētījumu metodoloģiju, datu analīzi, gan tādos, kas saistīti ar nozares attīstības tendencēm,
- tiek sagatavotas zinātniskās publikācijas un par projektu rezultātiem tiek ziņots starptautiskās zinātniskās konferencēs,
- projektos tiek aicināti piedalīties arī studenti, tādējādi tiek veidota viņu darba pieredze un sekmēta karjeras attīstība,
- dalība [pētījumu projektos](#) veicina RISEBA tēla kopējo atpazīstamību.

Dalība starptautiskos pētījumu projektos kļūst arī arvien vairāk iespējama, ņemot vērā sadarbību ar ārvalstu augstskolām, piemēram, *Kedge Business School* Francijā un citām, ar kurām RISEBA noslēgts līgums par dubultgrāda programmām. Tā rezultātā RISEBA noslēguma darbus katru gadu aizstāv 5 maģistra studiju programmu un 15 bakalaura studiju programmu studenti no Francijas. Jau šobrīd vairāki mācībspēki, kuri vadījuši ārvalstu studentu darbus (piemēram, I.Brence, V.Kaže un

citi) izstrādā kopīgas publikācijas ar studentiem.

Dalību projektu īstenošanā veicina RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija, pieredze projektu pieteikumu sagatavošanā un īstenošana, kā arī ārvalstu sadarbības kontaktu tīkls. Tāpat par būtiskām priekšrocībām projektu piesaistē uzskatāmas virziena mācībspēku angļu valodas zināšanas, zināšanas un prasmes matemātikas un statistikas datu apstrādē un ekonometrijā, kā arī ekonomikā, finansēs un mārketingā, tādējādi nodrošinot starpdisciplināru pieeju projektu īstenošanā.

Nākotnē mācībspēku iesaisti zinātniskās pētniecības projektos paredzēts veicināt vēl vairāk, piešķirot papildu punktus akadēmiskā personāla ikgadējā vērtēšanā par starptautiska projekta vadīšanu vai dalību tā īstenošanā.

Dalību zinātniskajos pētījumos un konsultāciju projektos ļāvusi ņemt dalību dažādu starptautisku konkursu žūrijās. Tā, piemēram, 2018. gadā Foruma PropTech Riga Latvijā pirmajā ar nekustamo īpašumu jomu saistīto startup uzņēmumu starptautiskajā konkursā žūrijas komisijas locekle bija I.Brence.

Tāpat mācībspēki ir vairāku ārvalstu zinātnisko žurnālu redkolēģiju locekļi (vairāk informācijas 4.4. sadaļā).

Mācībspēki I.Brence, T.Vasiljeva un citi ir recenzējuši vairāku ārvalstu studentu promocijas darbus, savukārt Dr.oec. N.Konovalova vada promocijas darbu doktorantam no augstskolas Kazahstānā.

Ārvalstu studentu promocijas darbu vadīšana un recenzēšana kļuvusi vēl vairāk iespējama kopš 2018.gada septembra, kad RISEBA kļuva par vienīgo augstskolu Baltijā, kas ieguvusi EDAMBA biedra statusu. EDAMBA – *European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration* jeb latviski – Menedžmenta un biznesa administrācijas doktorantūras programmu asociācija ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas izveidota 1991. gadā, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp doktorantūras programmām.

No konkrētās sadarbības iegūst visas studiju programmas, jo gan bakalaura, gan maģistra līmeņa studentiem ir nepieciešams attīstīt iemaņas pētījumu veikšanā, kā arī zinātnisko publikāciju sagatavošanā. Maģistra programmu studenti tiek rosināti turpināt studijas doktorantūrā, savukārt bakalaura programmu studenti – maģistrantūrā.

Gan maģistra studiju programmu “Starptautiskās finanses” un “Lielo datu analīze” studentiem, gan bakalaura programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studenti gūst kvalitatīvu informāciju par pētījumu veikšanu un iespējamu karjeras attīstību zinātniskā darba veikšanas jomā. Maģistra līmenī šī informācija vērsta uz padziļinātu jautājumu izskatīšanu, savukārt bakalaura programmu līmenī mācībspēkiem ir iespēja iepazīstināt ar savu līdzšinējo pieredzi projektu īstenošanā un pētījumu veikšanā, rosinot studējošos pievērsties pētniecības darbam. Gan bakalaura, gan maģistra programmu studenti tiek rosināti piedalīties studentu zinātniskajās konferencēs, savukārt maģistra programmu studenti – piedalīties arī starptautiskās zinātniskās konferencēs un izstrādāt zinātniskās publikācijas sadarbībā arī mācībspēkiem. Daudzi ir izmantojuši šo iespēju. Labākie maģistra programmu studenti (piemēram, V.Stikute “Starptautiskās finanses”) jau maģistra studiju laikā ir piedalījušies augstskolas izpētes projektos (A.Prohorova vadībā).

Tāpat visu programmu studenti iegūst no mācībspēku kvalifikācijas starptautiskā mērogā – mācībspēki ņem vērā pieredzi, kas gūta ārvalstu augstskolās un sadarbībā ar ārvalstu studentiem, kuru integrē studijuursos, piemēram, izmantojot situāciju analīzes (case-studies). Tāpat mācībspēku valodu zināšanas ir būtiskas arī studijuursos, kurus docē latviešu plūsmā – lai varētu iepazīties un studiju procesā izmantot literatūru un cita veida informāciju angļu valodā un citās svešvalodās.

Bakalaura studiju programmu studenti studiju kursu "Sociālā un lietišķā ekoloģija" apgūst, lielā mērā par pamatu ņemot *Kedge Business School*, Francijā zstrādātu novērtējuma testu ilgtspējīgas attīstības jomā (Sulitest).

Turpmākie plāni starptautiskās sadarbības attīstībai zinātniskajā pētniecībā:

- turpināt ārvalstu studentu noslēguma darbu vadīšanu, kā arī sagatavot kopīgus zinātniskos rakstus ar ārvalstu studentiem (katru gadu vismaz divas publikācijas),
- lielākā skaitā piesaistīt starptautiskas sadarbības projektus (par to paredzēti papildus punktu akadēmiskā personāla ikgadējā vērtēšanā),
- piesaistīt virzienam papildus ārvalstu mācībspēkus un pētniekus (nākamo sešu gadu periodā vismaz divi mācībspēki),
- turpināt iesaistīties starptautisku zinātnisku žurnālu redkolēģijās un starptautisku zinātnisku konferenču organizācijās un zinātniskajās komitejās (vismaz pieci virziena pārstāvji),
- vadīt ārvalstu studentu promocijas darbus (nākamo sešu gadu laikā vismaz pieciem ārvalstu studentiem), kā arī recenzēt ārvalstu studentu promocijas darbus,
- turpināt iesaistīt studējošos starptautiskās pētniecības iniciatīvās, piemēram CFA institūta pētījumu iniciatīvā, Sulitest u.c,
- papildināt zināšanas EDAMBA ziemas skolā (*EDAMBA-EIASM Consortium on Doctoral Supervision and the New Global Research Landscape*) par promocijas darbu vadīšanu,
- turpināt attīstīt mācībspēku un studējošo angļu valodas zināšanas, lai varētu piedalīties starptautiskos projektos (kopš 2019. gada gan mācībspēkiem, gan studējošiem ir iespēja kārtot Kembridžas biznesa angļu valodas eksāmenu). Iespēju 2019. gadā izmantoja 11 RISEBA mācībspēki un administrācijas pārstāvji. RISEBA ir sertificēts Kembridžas angļu valodas centrs. Kembridžas biznesa angļu valoda ir obligāts studiju kurss bakalaura līmeņa studiju programmās.

4.4. Norādīt, kā tiek veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un kvantitatīvo datu apkopojumu par studiju virzienam atbilstošām zinātniskāspētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā -akadēmiskā personāla publikācijām, dalību konferencēs, mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm, dalību projektos u.c., sakārtojot pēc nozīmīguma.

Zinātniski-pētniecisko darbību RISEBA vada un koordinē RISEBA Zinātniskā Padome. RISEBA Zinātniskās padomes sastāvā ir RISEBA Rektore, Studiju Prorektors, pamatdarbā strādājošie mācībspēki – profesori, fakultāšu dekāni, katedru vadītāji, vadošie pētnieki. RISEBA Zinātniskās padomes darbību vada Zinātņu prorektors. Zinātniskā Padome apstiprina RISEBA fakultāšu zinātniski-pētnieciskās darbības plānus, kontrolē to rezultātus zinātņu mērķu un uzdevumu īstenošanā un izstrādā priekšlikumus zinātniskās darbības pilnveidei. Studiju virziena zinātnisko pētījumu tēmu un tā vadītāju un dalībnieku saraksts tiek apstiprināts uz diviem studiju gadiem un pašreizējais tika pārskatīts un aktualizēts 2018. gada sākumā, RISEBA Zinātniskās Padomes sēdē.

RISEBA fakultāšu un katedru, tajā skaitā Ekonomikas virzienā esošās Ekonomikas un finanšu katedras, pienākums ir sagatavot un nodot septembrī pārskatus par veikto zinātnisko darbu iepriekšējā studiju gadā.

Zinātnes izcilības nodrošināšanai noteikts, ka stratēģijas perioda beigās, 2025.g. Biznesa un

ekonomikas fakultātē, līdzīgi kā visas augstskolas RISEBA zinātniskā personāla īpatsvars ar zinātnisko grādu sasniegtu 75%. Ekonomikas virzienā šis rādītājs ir sasniegts jo 94% akadēmiskā personāla pārstāvju (18 no 19 vēlētajiem mācībspēkiem) ir ar doktora zinātnisko grādu.

Zinātniskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanai ne retāk ka divas reizes gadā Ekonomikas virziena akadēmiskajam personālam ir jāpiedalās augstskolas RISEBA organizētajos semināros. Promocijas darbu vadītājiem, kuros uzstājas ārvalstu zinātnieki, pētnieki un Latvijas valsts zinātnes institūciju vadošais personāls (Latvijas Zinātņu akadēmija, Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisija, u.c.). Tāpat mācībspēkiem tiek apmaksāta dalība starptautiskos semināros, piemēram, kopš 2019.gada mācībspēki piedalās EDAMBA ziemas skolā (*9th EDAMBA-EIASM Consortium on Doctoral Supervision*

and the New Global Research Landscape).

Vairāki Ekonomikas virziena mācībspēki ir LZP eksperti, tāpat regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un dažādu augstskolu promocijas padomēs. 4.1.tabulā atspoguļota informācija par Ekonomikas virzienā iesaistītajiem mācībspēkiem – LZP ekspertiem.

4.1.tabula

Ekonomikas virziena īstenošanā iesaistītie mācībspēki ar LZP eksperta tiesībām

---

Asoc. prof. I.Brence - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Asoc.prof. S.Blumberga - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Profesors A.Čirjevskis - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Docente I.Jēkabsons - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Asociētā profesora N.Konovalova - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Profesors I.Kreituss - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Profesors A.Prohorovs - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Docents J.Spiridonovs - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

---

Profesore T.Vasiljeva - Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība

T.Vasiljeva, I.Kreituss, N.Konovalova, I.Brence ir arī Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas locekļi, I.Brence – Latvijas Jauno zinātnieku apvienības locekle, E.Brēķis – Latvijas Ekonometristu asociācijas loceklis, V.Kaže – Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācijas vadošais partneris.

4.2.tabulā atspoguļoti dati par Ekonomikas virziena mācībspēku publikāciju skaitu starptautiski citējamās datu bāzēs (kopējais publikāciju skaits ir ievērojami lielāks, jo ne visas no tām ir indeksētas starptautiski citējamās datu bāzēs.

4.2. tabula

Ekonomikas virziena mācībspēku publikācijas datu bāzēs

Akadēmiskais personāls			WOS			SCOPUS			ScholarGoogle		
			Rakst u Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits	Rakst u Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits	Rakst u Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits
A.	Ait Si Mhamed	Pētnieks									
I.	Brence	Asociētā profesore	7	1	1	3	1	2	25	3	25
E.	Brēķis	Asociētais profesors									
J.J.	Burke	Docents									
A.	Fedotovs	Pētnieks	2	5	49				NP		
I.	Jēkabsone	Docente									
V.	Kaže	Asociētā profesore	4	1	2				15	4	41
N.	Konovalova	Asociētā profesore	5	3	28	3	1	1	14	4	27
I.	Kreituss	Profesors	4	0	0				NP		
A.	Ponomarjovs	Profesors	1	0	0				NP		
A.	Prohorovs	Vadošais pētnieks	8	2	12	3	0	0	24	6	80
I.	Skrūzkalne	Pētnieks	5	1	1				NP		
J.	Spiridonovs	Docents									

Virziena mācībspēki ne tikai publicē zinātniskos rakstus, bet ir arī zinātnisko redkolēģiju locekļi. Tā, piemēram:

- Konovalova N., 1) Journal of Management and Change, ISSN 2228-2181, Estonia, Estonian Business School; 2) TEMEL International Journal, ISSN 2545-4390, Macedonia; 3) International Journal – TUTELA, ISSN 2545 – 4935, Makedonija
- Brence I., Universal Journal of Industrial and Business Management, ISSN: 2332-3310 (Print), ISSN: 2332-3329 (Online), ASV,
- un citi.

Ņemot vērā ikgadējo starptautiskām zinātniskās konferencēm piešķirto budžetu katram mācībspēkam, Ekonomikas virziena mācībspēki regulāri ziņo par savu pētījumu rezultātiem

starptautiskās zinātniskās konferencēs, īpaši tādās, kuru rakstu krājumi indeksētu datu bāzēs Scopus un Web of Science. Piemēram:

- Cirjevskis, A. Bridging Dynamic Capabilities and Business Models Perspectives: Antecedents and Consequences of Technology Related M&A”nSOItmC & DEMI of the UNINA 2018 Conference. How to respond to the 4th Industrial Revolution? – Open Innovation and Cyber Physics from Manufacturing to Service Industry. June 26 – 29, 2018, University of Naples Federico II, Naples, Italy.
- Brence I. Presentation "Art As A Component in the Economics and Business Study Program
- Cirjevskis, A. Presentation: “Bridging Dynamic Capabilities and Business Models Perspectives: Antecedences and Consequences of Technology Related M&A”. 25-30.06.2018. Society of Open Innovation; Technology, Market and Complexity, Napoli, Itālija
- Brence I., Upeniece, L. Presentation "Challenges for Improving Marketing on Latvian Firms". Rēzeknes Tehnoloģiju augstskola, 25-26.05.2018.
- Cirjevskis, A. Presentation: Consolidation Strategies of Automotive Electronics Industries: Combining Dynamic Capabilities and Business Models in Pursuing Innovation. Strategic Management Society (USA) Special Conference in “Sharing Strategies for the Connected World “, Oslo, Norvēģija, 07-09.06.2018.
- Cirjevskis, A. Presentation: Exploration of Acquisition Based Dynamic Capabilities Underpinning a Reinvention of Business Models in Technology-Related M&A Process. 9th International Conference on Education, Training and Informatics (ICETI 2018), Orlando, ASV, 13-16.03.2018.
- Brence, I. Presentation: "Positioning Milk Products in the Latvian Market: The Case of JSC Tukuma Piens". Conference „The Future of European Union: Political, Economic and Social Challenges”, Kauņa, Lietuva, 27.04.2018.
- Mašošins, J. Referāts „Nenoteiktu jēdzienu paskaidrošanas metodika tiesību pasniegšanā”. Liepājas Universitāte, 18-19.05.2018.
- Mašošins, J. un Sokolova, N. Referāts „Практикоориентированность преподавания права как средство повышения качества образовательного процесса» (neklātiene). ФГБОУ ВПО “Шадринский государственный педагогический институт” Факультет истории и права, Россия, г. Шадринск, 14-15.12.2018.
- Schonberger, M., Vasiljeva, T. (2018). "Towards Computer System Validation: An overview and Evaluation of Existing Procedures” IBIMA 32 conference November
- Marius Schonberger, Tatjana Vasiljeva (2019) “Determinants and impacts of computer system validation on firm performance: a literature review”, ASBBMC 2019 conference
- Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? IBIMA33 conference April 2019 (virtuālā dalība)
- Konovalova N. Presentation: “Problems of Bank Activity Regulation: Evidence from Eastern Europe Countries”. 5th International Conference „New trends in management and production engineering – regional, cross-border and global perspectives”, 07.06.2018. – 08.06.2018. Brenna, Poland. Organized by University of Dąbrowa Górnicza, Faculty of Applied Sciences (Poland); University of Žilina, Department of Management Theories (Slovakia); VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Economics (Czech Republic).
- Konovalova N. Presentation: “Assessment of Capital Adequacy and Liquidity in Banks of Eastern Europe Countries”. 6th International Conference Sustainable Finance And Accounting: Economy – Ethics – Environment”, Organized by Copernican University. 17.06.2018. – 19.06.2018. Torun, Poland
- Konovalova N. Presentation: “Digital Drivers of the Advertising Market: Current Issues and Challenges”. International Conference on Management and Information Technology /ICMIT/, 04.10.2018. – 05.10.2018. Hamburg, Germany

- Konovalova N. Presentation: "Management of Liquidity and Profitability in Commercial Banks". The 18th International Conference (RelStat'18), 17.10.2018. – 19.10.2018. Riga, Latvia
- Konovalova N. Presentation: Impact of Basel Requirements on Economic Development in Countries of Eastern Europe". 10th Business & Management Conference, International Institute of Social and Economic Sciences. 10.09.2019. – 13.09.2019. Paris, France
- Konovalova N. Presentation: "Management of Financial Stability in Airlines: Problems and Solutions". The 19th International Conference (RelStat'19), 16.10.2019. – 19.10.2019. Riga, Latvia
- Konovalova N. Presentation: "Problems of Banking System Stability and Economic growth: Evidence from Countries of Eastern Europe". 12th Annual Scientific Baltic Business Management Conference "Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level". RISEBA University. 21.02.2019. – 22.02.2019. Riga, Latvia,
- un citās.

Tāpat virziena mācībspēki ir arī starptautisku zinātnisku konferenču organizācijas komisijas, zinātniskās komisijas vai padomdevēju konventa sastāvā. Piemēram:

- Brence I. International Scientific Advisory Board Member of 12th annual International Conference of Education, Research and Innovation, Spānija, Sevilja, 2019.c novembris
- Brence I. Scientific Committee Member of 18th International Conference on European Processes, Lietuva, Kauņa, 2020.gada 7.maijs.
- Konovalova N. Scientific Council Member at the 5th International Scientific Conference „New trends in management and production engineering – regional, cross-border and global perspectives”, Brenna, Poland. 7th – 8th June 2018. Organized by University of Dąbrowa Górnicza, Faculty of Applied Sciences (Poland); University of Žilina, Department of Management Theories (Slovakia); VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Economics (Czech Republic).
- Konovalova N. Scientific Council Member at the 6th International Conference Sustainable Finance and Accounting: Economy – Ethics – Environment”, Torun, Poland. Organized by Copernican University, Faculty of Economic Sciences and Management, Department of Finance Management, 17.06.2018. – 19.06.2018.
- Konovalova N. Scientific Council Member at the 6th International Scientific Conference „New trends in management and production engineering – regional, cross-border and global perspectives”, Brenna, Poland. 6th – 7th June 2019. Organized by University of Dąbrowa Górnicza, Faculty of Applied Sciences (Poland); University of Žilina, Department of Management Theories (Slovakia); VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Economics (Czech Republic),
- un citās.

Ekonomikas virzienā turpinās finansiāli atbalstīt savu RISEBA štata mācībspēku dalību starptautiskās akadēmiskajās un zinātniskās konferencēs, ziemas un vasaras skolās, semināros, un citas līdzīga rakstura zinātniskos pasākumos, nodrošinot zinātnieku pieredzes apmaiņu un labākās ārvalstu prakses apgūšanu. Zinātniskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek vērtēti katru gadu ikgadējās izvērtēšanas laikā un pēc rezultātiem tiek plānota turpmāka katra mācībspēka kvalifikācijas paaugstināšanas attīstība.

Augstskola plāno ilgtermiņā turpināt un attīstīt līdzšinējo pieredzi zinātniski-pētniecisko virzienu uzraudzībā un vadīšanā. Par virziena vadītāju tiek iecelts un Zinātniskās Padomes sēdē apstiprināts mācībspēks vai pētnieks, kas atbilst RISEBA izvirzītajiem kritērijiem zinātniski-pētnieciskā virziena vadītājam. Virziena vadītājs sagatavo pētījuma darba plānu pētnieku grupai un iesniedz RISEBA Zinātniskā Padomē apstiprināšanai. Savukārt katrā virzienā strādājošie pētnieki, akadēmiskai

personāls un studenti, kuri veic zinātniski-pētniecisko darbu, atskaitās virziena vadītājam par izdarītiem darbiem. Par sasniegtajiem rezultātiem virziena vadītājs atskaitās Zinātniskai Padomei reizi gadā studiju gada beigās.

Katra studiju gada beigās Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja veic ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba īpatsvars kopējos rezultātos. Virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildu punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā. Ilgtermiņa plāno palielināt zinātniskā darba īpatsvaru kopējā ikgadējā izvērtēšanā (mācībspēkam trijos gados nepieciešama dalība vismaz vienā starptautiskā pētījumu projektā, kā arī vismaz viena – trīs starptautiski citējama zinātnisko rakstu sagatavošana, katru gadu – vismaz viena studējošā iesaiste RISEBA starptautiskajā zinātniskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē).

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, vai atbilstoši pētījuma virzienam, pēdējos divos studiju gados mācībspēks piedalījies starptautiskā mākslas simpozijā, izstādē, konkursā vai audiovizuālo darbu festivālā, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu dalībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātam dokumentam "Nolikums par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanos nosacījumiem" mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu (autoratlīdzību) gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (*Conference Proceedings*) un *Konferences krājums* tiek indeksēts zinātniskās datubāzēs *Web of Science*, *SCOPUS*, *ERIH*, *ELSEVIER*.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos "*Journal of Business Management*" vai žurnālā *ADAM Arts (Architecture. Design and Audiovisual Media Arts)*, autoram tiek nodrošināta teksta redigēšana angļu valodā (*proof-reading*).

RISEBA turpinās aktīvi atbalstīt pētniekus ar pieeju labākām zinātniskām datubāzēm, t.sk. attālināto pieeju *Web of Science (WOS)* zinātniskajai datubāzei. Kopš 2015.g. tiek nodrošināta *WOS* datubāzes abonēšana ar attālināto pieeju RISEBA akadēmiskam personālam, doktorantūras studentiem, maģistru studentiem un pētniecībā aktīviem bakalauru studentiem.

Augstskolas RISEBA bibliotēkā savu zinātniski-pētniecisko darbu veikšanai mācībspēki, pētnieki un studenti var izmantot sekojošos elektroniskos resursus:

- *Emerald* (emeraldinsight.com);
- *Web of Science Core Collection* (webofknowledge.com) ar iespēju pieslēgties pie datubāzes attālināti;
- *EBSCOhost* (<http://search.ebscohost.com>);
- *LETA archive* (leta.lv); un citas datubāzes, kā arī informācijas avotus.

Ekonomikas virzienā RISEBA turpinās nodrošināt pētniekiem iespēju izmantot mūsdienīgus programmatūras paketes pētnieciskā darba atbalstam. Ir plānots turpināt izmantot programmatūru *IBM SPSS*, *NVIVO*, kā arī iegādāties papildus licences programmatūras *Smart PLS* lietošanai.

Virziena akadēmiskais personāls un pētnieki ir konkurētspējīgi starptautiskajā vidē, ko apliecina viņu ziņojumi starptautiska līmeņa konferencēs, pētījumu rezultātu publikācijas konferences rakstu krājumos, kas ir indeksēti zinātniskās datubāzēs, citu ārvalstu augstskolu un institūciju pētnieku interese sadarboties.

4.5. Norādīt, kā tiek veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katru studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Kā tika minēts 4.2. sadaļā, studējošie pētniecībā tiek iesaistīti pamatā noslēguma darba (bakalaura un maģistra darba) un kursa darbu ietvaros. Gan bakalaura, gan maģistra līmeņa studijās tiek docēti studiju kursi pētījumu metodoloģijā, kā arī datu apstrādē.

Gan bakalaura, gan maģistra studiju sākumā studējošie tiek informēti par pētniecības prasmju nozīmi karjeras attīstībā, kā arī iespēju studēt doktorantūrā. Pirmie bakalaura darbi virzienā Ekonomika tiks izstrādāti un aizstāvēti 2021.gada pavasarī. Maģistra programmā "Starptautiskās finanses" maģistra darbi ir vērsti uz praktisku problēmu izpēti. Gadījumā, ja studējošais nav drošs par temata izvēli, viņam tiek piedāvātas vairākas iespējas, jo uzņēmumi un institūcijas nereti sadarbojas ar RISEBA, piedāvājot pētīt nozarei aktuālus jautājumus.

4.3.tabula

RISEBA Ekonomikas virziena maģistra darbu temati (piemēri)

Ārpalpojumu izmantošanas pamatotība vairumtirdzniecības uzņēmumā

E-komercijas attīstība un tirgotāju atbilstības regulējumiem nepilnību novērtēšanas iespējas

---

Zāļu cenas veidošanas politika un zāļu pieejamība

Latvijas kadastrālās vērtēšanas modelis, salīdzinājums ar citu valstu modeli

---

Transferta cenu metodoloģija starptautiskā uzņēmumā

Iekšējā audita darbības efektivitātes novērtējums risku vērtēšanā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā "Latvijas bankas N" piemērs

---

Uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas produktu izmantošana korporatīvajā segmentā

Studējošie tiek iesaistīti RISEBA zinātniskajos pētījumos. Maģistra programmā "Starptautiskās finanses" vairākus gadus studējošie ir piedalījušies CFA pētījumu iniciatīvas (CFA Research Challenge) projektā.

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstenotajos projektos, piemēram, kopš 2019.gada ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai" 1.1.1.1/18/A/151.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā) bieži ir ieguvuši arī maģistra programmas "Starptautiskās finanses" studenti – J.Mihailovs, V.Grigorjevs, J.Zarembo, L.Ratniece-Milčiņa un citi. Sekcijās Ekonomikas un finanšu jomās piedalījušies maģistra programmas "Starptautiskās finanses" studenti (citu programmu īstenošana uzsākta 2018.gada vasarā, līdz ar to studējošiem vēl nav nozīmīgu pētījumu rezultātu).

Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, Web of Science un citās.

Ekonomikas virziena Zinātnes attīstības stratēģija nākamajiem sešiem gadiem izstrādāta, balstoties uz Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" stratēģiju 2019.-2025. gadam, paredz panākt, lai vismaz 80 % no bakalaura un maģistru noslēguma darbiem tiktu izstrādāti sadarbībā ar industrijām un pēc uzņēmumu / asociāciju pasūtījuma.

Kā minēts iepriekšējās sadaļās, RISEBA zinātniskā padome ir apstiprinājusi zinātniskās pētniecības virzienus Ekonomikas jomā:

- Makroekonomiskās izpētes virziens (vadītājs A.Prohorovs)
- Finanšu tirgu un institūciju vadība un darbība (vadītājs I.Kreituss)
- Eiropas business un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei (vadītāja I.Brence).

Visos pētniecības virzienos ir iesaistīti arī studenti, ar kuriem tiek publicētas kopīgas zinātniskās publikācijas – visbiežāk par pamatu ņemot maģistra darbos veiktos pētījumus.

4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

RISEBA vienmēr ir veltījusi lielu uzmanību inovatīvu studiju metožu piemērošanai, sekojot jaunākajām nozares attīstības tendencēm. Būtiska studiju procesa sastāvdaļa ir moodle sistēmā (e-riseba), kurā mācībspēki ievieto studiju materiālus, kā arī nodrošina interaktīvu komunikāciju ar studentiem – ievieto informāciju par pārbaudes darbu rezultātiem, pašpārbaudes testus u.c. Kā minēts iepriekšējās sadaļās, RISEBA bakalaura studiju programmu studentiem ir iespēja kārtot Sulitest par ilgtspējīgas attīstības nosacījumiem un ietver arī jautājumus par inovāciju procesu.

RISEBA piemērotās inovatīvas un interaktīvās studiju metodes ļoti bieži aptaujās novērtējuši arī studenti un absolventi.

Ņemot vērā RISEBA konceptu "Business tiekas ar mākslu" gan bakalaura, gan maģistra studiju ievadnedēļās studējošiem tiek piemērotas radošas un inovatīvas aktivitātes (piemēram, 2019.gada maģistra studiju programmas ievadnedēļā V.Brakovska vadīja nodarbību par radošumu un inovācijām). 2016.gadā RISEBA mācībspēkiem bija iespēja piedalīties gleznošanas meistarklasē, 2019.gadā tika īstenota lekcija par Dizaina domāšanu, un tml. Tāpat studējošiem regulāri tiek organizētas vizītes uz nozares uzņēmumiem (piemēram, Atea, Solvay, Cabot, SEB Shared Services u.c.), kur viņiem ir iespēja iepazīties ar procesa, produktu un cita veida inovācijām uzņēmumu darbā. Ekonomikas virziena studentiem ir iespēja apgūt brīvās izvēles studiju kursus

citās RISEBA studiju programmās, piemēram, 2018.gadā maģistra studiju programmas “Starptautiskās finanses” studente izmantoja iespēju apgūt studiju kursus Sabiedrisko attiecību inovāciju jomā RISEBA maģistra programmā “Sabiedrisko attiecību vadība”.

Mācībspēki regulāri papildina zināšanas jaunāko mācību metožu piemērošanā. Piemēram, katru gadu mācībspēkiem ir iespēja piedalīties CEEMAN divu nedēļu vasaras skolā Slovēnijā (pārskata periodā dalību ņēmuši virziena mācībspēki V.Kaže, I.Brence un citi). RISEBA 2019.gadā ir organizēti vairāki metodiskie semināri par moodle vides izmantošanu un inovatīvu mācību metožu piemērošanu studiju procesā. Reizi sešos gados mācībspēki apmeklē profesionālās pilnveides kursus “Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, kuros atsevišķas nodarbības veltītas jautājumiem par inovatīvām studiju metodēm.

Studiju kursi inovāciju jomā ir obligāta bakalaura studiju programmu komponente, tāpat virziena studentiem ir obligāta prakse RISEBA radošajā biznesa inkubatorā.

V.Kaže ir Mārketinga profesionāļu asociācijas vadošais partneris, studijuursos “Mārketings” un “Starptautiskais mārketings un mērogošana”, kā arī citos sniedzot praktiskus piemērus inovatīvu metožu piemērošanā, ko ļoti augstu novērtē studenti.

Lai nodrošinātu RISEBA mācībspēkus, pētniekus un studentus ar efektīvu zinātniski-pētniecisko infrastruktūru, katru studiju gadu augstskola analizē un izpēta programmatūras klāstu ar funkcijām, kas atbalsta pētniecības darbu, un, ja rodas nepieciešamība iegādāties jaunu programmatūras paketi, zinātnes dienests sagatavo attiecīgo pieprasījumu augstskolas vadībai iegādāties atbilstošu programmatūru.

Kopš 2014.akadēmiskā studiju gada studiju procesā tiek izmantota datorprogramma SPSS.

No 2016.g. pētījumu veikšanai augstskolā tiek izmantots kvalitatīvo datu analīzes programmnodrošinājums QSR NVIVO.

NVivo 12 ir viena no jaudīgākām programmatūras paketēm, lai iegūtu kvalitatīvāku un jauktu metožu datu bagātīgāku ieskatu. Tā ir programmatūra, kas paredzēta nestrukturētu datu apstrādei, datu attēlošanai un analīzei. Mūsdienas datu veidi ir ļoti dažādi – dati no tekstiem, video, sociālajiem medijiem u.c. To analīzei ir ļoti efektīvi izmantot attiecīgo pētniecības instrumentāriju, tādu kā programmatūra NVivo, kas atļauj analizēt tekstuālos datus dažādos griezumos, veikt datu salīdzināšanu, atslēgas vārdu meklēšanu, izstrādāt vairāku veidu grafikus un attēlus, balstoties uz analizējamiem datiem. Informācijas un komunikācijas zinātnes studiju virziena programmās QSR NVIVO programmatūra ieviesta no 2019./2020. studiju gada.

SEM Smart PLS ir programmatūra, ar kuras palīdzību var veikt strukturālo vienādojuma modelēšanu Structural Equation Modeling (SEM). SEM ir daudzdimensiju datu analīzes metode, ko bieži izmanto datu analīzē un mārketinga pētījumos, jo tā var pārbaudīt teorētiski atbalstītus lineāros un cēloņsakarības modeļus. Izmantojot SEM, var vizuāli pārbaudīt attiecības, kas pastāv starp interesējošajiem mainīgajiem, izveidot korelācijas attēlojumus uc. Smart PLS piedāvā virkni priekšrocību datu apstrādē, piemēram, iespēja vienlaikus analizēt vairākas attiecības; laika rindu datu analizēšana; spēja pārbaudīt nenormalizētus datus; uc. Ekonomikas studiju virziena programmās pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas periodā SEM Smart PLS ir programmatūra vēl netiek pielietota.

Par inovāciju var uzskatīt arī procedurālo pārmaiņu vadībā izmantoto Adizes metodoloģiju, kur augstskolas personāls, apvienojoties konkrētas problēmas risināšanai, strādā paplašinātās darba grupās (*Syndag*) lielo mērķu diagnostikai un nelielās grupās (*Synerteam*) konkrēto problēmu risinājumu meklēšanai. Šāda pieeja veicina personāla iesaisti un ātru risinājumu, kas rezultējas jaunu procedūru un reglamentējošo dokumentu izstrādē. Vairāk par Adizes metodoloģiju -

Inovātīva pieeja tiek rosināta arī darbinieku neformālos sadarbības pasākumos. Tā, piemēram, katru gadu augustā tiek organizēts divu dienu RISEBA darbinieku izbraukums, kurā tiek doti radoši uzdevumi. Inovātīva pieeja darbam tiek rosināta arī RISEBA darbinieku bērniem. Piemēram, Starptautiskā bērnu aizsardzības dienā – RISEBA bērniem bija iespēja ne viesoties augstskolā un piedalīties radošās aktivitātēs, piemēram, veidojot kopīgu zīmējumu.

II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)

5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri un kā sadarbība tiek organizēta, raksturojot sadarbību ar darba devējiem, papildus norādīt mehānismu darba devēju piesaistei.

Studiju virziena ietvaros sadarbība tiek īstenota gan ar dažādām Latvijas organizācijām, gan ar ārvalstu institūcijām.

RISEBA, būdama privāta augstākās izglītības iestāde, jau kopš dibināšanas ir vērsta uz starptautisku darbību un atpazīstamību. Sadarbību ar ārvalstu institūcijām reglamentē augstskolas internacionalizācijas stratēģija, kura galvenokārt saistīta ar studentu un mācībspēku internacionalizāciju, tādējādi veidojot studiju vidi un nodrošinot pieredzi, kas sagatavo studentus dažāda līmeņa un veida karjerai globālā darba tirgū. RISEBA, attīstot starptautisko sadarbību un paplašinot partnerorganizāciju loku, stiprinās savu veikspēju un kapacitāti, kas, savukārt, nodrošinās organizācijas spēju stāties pretī sarežģītiem nacionāliem un starptautiskiem izaicinājumiem nākotnē.

Misija - Stiprināt augstskolas RISEBA starptautisku reputāciju visos darbības virzienos.

Vīzija - Nodrošināt Augstskolas RISEBA atpazīstamību un atzinību starptautiskajā vidē kā augsta līmeņa izglītības iestādi un starptautisku studiju, pētniecības un korporatīvo sakaru centru.

Studiju virziena "Ekonomika" stratēģiskais mērķis ir dinamiski attīstīt RISEBA augstskolu Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgs izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Tāpat virziena programmu sagaidāmajos rezultātos ir definēti tādi kritēriji, kā:

- Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem starptautisko finanšu jomas aspektiem gan ar nozares profesionāļiem, gan citiem speciālistiem (Starptautiskās finanses);
- Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem starptautisko finanšu jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem (Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana),
- utt.

Mērķa sasniegšana un sagaidāmo studiju rezultātu īstenošana nebūtu iespējama bez sadarbības

veidošanas ar dažādām Latvijas un ārvalstu sadarbības institūcijām.

Internacionalizāciju var iedalīt divos veidos: iekšējā internacionalizācija un ārējā.

1. IEKŠĒJĀ INTERNACIONALIZĀCIJA (visas starptautiskās aktivitātes, kas nav saistītas ar mobilitāti), t.i. augstskolas turpmāka internacionalizācija, lai nodrošinātu studentu izpausmes starptautiskā perspektīvā un attīstītu studentu starptautiskās kompetences.
2. ĀRĒJĀ INTERNACIONALIZĀCIJA (visas ar mobilitāti saistītas starptautiskās aktivitātes), t.i. internacionalizācijas attīstība, veidojot sadarbību ar dažādām valstīm un reģioniem un piedāvājot starptautiskas iespējas studentiem un mācībspēkiem

Studiju virziena sadarbības iespējas ārzemēs nodrošina RISEBA dalība starptautiskās organizācijās, piedalīšanās starptautiskos projektos un dažāda veida noslēgtie sadarbības līgumi ar ārvalstu organizācijām. Augstskola arvien meklē veidus, kā sadarboties, un vienojas par sadarbību ar tādām ārvalstu augstākās izglītības iestādēm, kas ir ieinteresētas studējošo un akadēmiskā personāla apmaiņā, tāpat kā kopēju studiju programmu realizēšanā. 2014.gadā RISEBA Ekonomikas virziena maģistra studiju programmai "Starptautiskās finanses" ir parakstīts līgums par dubultgrādu ar *Kedge Business School* Francijā.

Augstskola RISEBA aktīvi piedalās vairākās starptautiskās un vietējās organizācijās, veicinot savu atpazīstamību gan Latvijā, gan ārzemēs:

- Eiropas Menedžmenta attīstības Fonds (EFMD) – RISEBA programmas ir vienīgās Latvijā, kas ieguvušas starptautisko akreditāciju EPAS;
- CEEMAN Starptautiskā Menedžmenta attīstības dinamiskās sabiedrības asociācija – tiek īstenoti kopīgi pētījumu projekti, kā arī RISEBA mācībspēkiem ir iespēja piedalīties CEEMAN organizētajos semināros un vasaras skolās par interaktīvām mācību metodēm;
- AACSB Starptautiskā biznesa augstskolu attīstības asociācija;
- EAIE Eiropas Starptautiskās izglītības asociācija;
- CIDD Starptautiskais Dubultgrāda konsorcijs;
- MIB EPAS Konsorcijs;
- Baltijas Menedžmenta attīstības asociācija BMD ;
- Parīzes Tirdzniecības un rūpniecības kamera;
- Britu Tirdzniecības kamera;
- Amerikas Tirdzniecības kamera;
- Īrijas Latvijas Tirdzniecības kamera;
- Zviedrijas Tirdzniecības kamera;
- Uzņēmējdarbības starptautiskais tīkls (*Business network international*)
- Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Kamera;
- Latvijas Darba devēju konfederācija;
- Augstākās izglītības eksporta biedrība;
- LR Grāmatvežu asociācija;
- Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija;
- Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācija;
- Latvijas Biznesa eņģeļu tīkls;
- Latvijas Riska kapitāla asociācija;
- un daudzās citās.

Būtiskāko sadarbības partneru uzskaitījums pieejams šeit: <https://www.riseba.lv/index.php/lv/par-riseba/sadarbibas-partneri>.

Tāpat RISEBA pievērs lielu lomu dalībai dažādu uzņēmumu reitingos. Piemēram:

- gadā RISEBA trešo gadu pēc kārtas iekļuva „*Eduniversal*” starptautiskajā universitāšu un

biznesa skolu reitingā, ierindojušies četru palmu kategorijā, kas apstiprina augstskolas nozīmīgu starptautisku ietekmi (tik augstā kategorijā no Latvijas augstskolām ierindota vēl tikai Rīgas Tehniskā Universitāte);

- gadā RISEBA ieguva ilgtspējas indeksa augsto zelta kategoriju;
- gadā RISEBA kļuva par vienīgo augstskolu Baltijā, kas ieguvusi EDAMBA biedra statusu. EDAMBA – *European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration* jeb latviski – Menedžmenta un biznesa administrācijas doktorantūras programmu asociācija ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas izveidota 1991. gadā, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp doktorantūras programmām,
- un citās.

Studējošiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- Dubultgrāds – saskaņā ar šo līgumu, daļa mācību laika tiek pavadīta RISEBA, bet daļa – augstskolā ārzemēs (mācību ilgums ārzemēs ir atkarīgs no tā, kura universitāte un kura programma tiek izvēlēta). Veiksmīgi nokārtojot eksāmenus un aizstāvot noslēguma darbu abās augstskolās, tiek saņemti gan ārzemju augstskolas diploms, gan RISEBA;
- Abpusējas apmaiņas programma – iespēja studēt vienu vai divus semestrus partneruniversitātēs, kuras nepiedalās Erasmus+ programmā;
- ERASMUS+ programma – studiju apmaiņas programma sekmīgākajiem studējošiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju, ka arī iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, arī saņemot stipendiju;
- Bakalaura studiju programmu studentiem – iespēja nokārtot Kembridžas biznesa angļu valodas eksāmenu (apmaksāts no programmu līdzekļiem);
- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos – konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās, u.c.

Šīs starptautiska mēroga sadarbības palīdz studentiem gūt pieredzi, izziņāt nozares specifiku attiecīgajā valstī un viņu labākās prakses piemērus, kā arī pieredzēt dažādas mācību metodes, bet Ekonomikas virziena vadībai īstenot studiju programmu mērķi: sagatavot augsti kvalificētus, kompetentus un konkurētspējīgus speciālistus; konkurētspējīgus ne tikai Latvijas darba tirgū, bet arī starptautiskajā vidē.

Uz doto brīdi augstskola RISEBA ir noslēgusi ap 130 sadarbības līgumu ar Eiropas un trešo valstu augstskolām par studentu un docētāju mobilitāti un citām sadarbības iespējām. Izvēloties partneraugstskolu mobilitātes projektiem, tiek ņemti vērā vairāki kritēriji, tādi kā studiju programmas atbilstība, mobilitāšu organizēšanas iespējamība, kopējo pētījumu veikšanas iespējas, kā arī partneraugstskolas reputācija. Tā kā RISEBA ir vienīgā augstskola Latvijā, kas ieguvusi EFMD starptautisko akreditāciju EPAS, arī RISEBA ārvalstu sadarbības augstskolām (partneriem) ir jāatbilst noteiktiem starptautiskiem kritērijiem. Šī iemesla dēļ pārskata periodā ir būtiski pārskatīts sadarbības augstskolu saraksts.

Ekonomikas virzienā ir aptuveni 30 partneraugstskolas Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Francijā, Grieķijā, Kiprā, Nīderlande un Krievijā, kur studējošie var doties studiju mobilitātes braucienos.

Maģistra līmenī, kas ir 1,5 gada vai 2 gadu studijas (atkarībā no iepriekš iegūtās izglītības) studējošais vienu semestri pavada partneraugstskolā (Kedge biznesa skolā Francijā), pēc tam atgriežas un turpina studijas augstskolā RISEBA.

Studiju noslēgumā, izstrādājot un aizstāvot noslēguma darbu abu augstskolu kopīgā Valsts pārbaudījumu komisijā, studējošais iegūst abu augstskolu diplomus. Mācību programma tiek iepriekš rūpīgi saskaņota, un abas augstskolas veic savstarpēju studiju kredītpunktu pielīdzināšanu.

Lai Ekonomikas virzienā īstenotās studiju programmas būtu mūsdienīgas, modernas un pieprasītas, to izveidē un īstenošanā ir iesaistīti nozares profesionāļi.

RISEBA Ekonomikas virziena programmās ir izvirzīts pozicionējums – piedāvāt praktiski pielietojamu izglītību – tas nebūtu iespējams bez nozares profesionāļu iesaistes studiju programmu īstenošanā.

Sadarbība ar nozares profesionāļiem palīdz studējošiem apgūt praktiskam darbam nepieciešamās prasmes, piemēram, piesaistīt finansējumu, radoši un inovatīvi īstenot risinājumus, izmantot modernās tehnoloģijas datu apstrādē, attīstīt kompetences finanšu un datu analizē, ievērojot profesionālās un vispārējās ētikas principus un savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību, tajā pašā laikā nodrošinot organizācijas efektīvu darbību.

Darba devēju un nozaru institūciju izvēli nosaka šo institūciju darbības profils, atbilstība studiju virziena specifikai, kā arī vēlme un interese sadarboties. Līdzšinējā sadarbības pieredze ar institūcijām liecina, ka šāda sadarbība ir abpusēji izdevīga – augstskola iegūst praktisku informāciju, kas nepieciešama studiju procesa īstenošanā, savukārt institūciju pārstāvji – jaunākās pētījumos balstītās atziņas. Ļoti bieži nozares pārstāvji ir ieinteresēti uzstāties ar vieslekcijām, lai netiešā veidā reklamētu savu institūciju, tajā skaitā, lai piesaistītu labākos studentus kā darbiniekus.

Sadarbībā ar nozares profesionāļiem tiek veidoti arī tematisku nodarbību cikli, tā, piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kad katru mēnesi nozares uzņēmuma pārstāvji uzstājās ar vieslekcijām, kas saistītas ar digitālās vides jautājumiem.

Ja nozares pārstāvis ir izteicis vēlmi docēt studiju kursu pilnā apjomā, augstskolā pastāv stingri kritēriji nozares profesionāļu piesaistei studiju kursa docēšanai – kandidātam jābūt ar doktora vai vismaz ar maģistra grādu, tāpat pirms studiju kursa docēšanas tiek nodrošināta atklātā lekcija, lai augstskolas administrācija varētu pārliecināties par kandidāta kompetenci, kā arī spēju pasniegt vielu saistošā veidā. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda novērtējuma anketas, tajā skaitā par tiem studiju kursiem, kurus docē pieaicināti nozares profesionāļi.

Sadarbības veidi ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām var būt dažādi, un viens no tiem ir profesionālās vides pārstāvju iesaistīšana studiju programmas izstrādāšanā un studiju procesa, un studiju kvalitātes uzlabošanā. Iesaistīšana pamatā notiek divos veidos. Pirmkārt, tā ir darba devēju pārstāvju iesaistīšana programmu Padomes sastāvā. Programmu padomes sastāvā ir iekļauti pārstāvji no finanšu institūcijas "Altum", Latvijas Riska kapitāla asociācijas, LR Grāmatvežu asociācijas un citām institūcijām.

RISEBA ir izveidota speciāla katras studiju programmas Padome, kuras galvenais mērķis ir sekmēt augstskolas RISEBA attiecīgās studiju programmas kvalitāti, paaugstināt studiju efektivitāti, starpdisciplināro komunikāciju un nodrošināt attiecīgās studiju programmas attīstīšanu.

Otrkārt, darba devēju iesaistīšana programmas pilnveidošanā notiek ar aptauju palīdzību. Regulāri veiktās darba devēju aptaujas par RISEBA studentiem un absolventiem ļauj sekot līdzi programmas atbilstībai darba tirgus prasībām un veikt attiecīgus uzlabojumus programmā.

Noslēgtie ilgtermiņa sadarbības līgumi ar Latvijas Republikas Grāmatvežu asociāciju, AS SEB Banka, AS Swedbank, AS Rietumu Banka un citām institūcijām paredz ne tikai asociācijas pārstāvja dalību studiju programmas Padomē, bet arī asociācijas profesionāļu iesaistīšanu studiju procesa realizēšanā un iespēju robežās prakšu vietu nodrošināšanā studējošiem. Jau pašreiz minēto institūciju pārstāvji ir iesaistīti programmās kā vieslektori, noslēguma darba vadītāji, recenzētāji, ir iekļauti Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā.

Atsevišķos studijuursos ir uzsākta veiksmīga augstskolas RISEBA docētāju sadarbība ar darba devējiem, iekļaujot darba devēju dotos reālos uzdevumus studiju kursa vai prakses apgūvē

(piemēram, A.Prohorovs, SIA "Proks Capital" ir izstrādājis situāciju analīzes - *case-studies*), kas jāanalizē studentiem, u.c.

Noslēgtie līgumi ar medijiem, valsts pārvaldes iestādēm, privātajiem uzņēmumiem, sabiedriskā labuma organizācijām palīdz nodrošināt studējošos ar nepieciešamajām prakšu vietām. Par prakšu un darbavietu nodrošināšanu atbild gan studiju programmu direktori, gan RISEBA Karjeras izaugsmes centrs. Pašreizējā situācijā vērojama tendence, ka ļoti bieži uz apmaksātām prakses vietām, kā arī darbavietām piesakās samērā maz RISEBA studentu, kas liecina, ka viņi ir pieprasīti darba tirgū un viņiem ir arī citas iespējas prakses un darbavietu atrašanai.

Lai veicinātu studējošo un darba devēju savstarpēju izpratni un sadarbību RISEBA kopš 2018.gada aprīlī tiek organizētas Karjeras mēnesis, kura ietvaros tiek rīkoti semināri RISEBA studentiem, absolventiem, kā arī jebkuram interesentam, kurš vēlas uzzināt par savām karjeras iespējām, biznesa ideju realizēšanu, papildus finansējuma piesaistīšanu biznesa idejas realizēšanai, esošas uzņēmējdarbības attīstībai.

Organizētajās tikšanās reizēs ar prakšu vietu devējiem (potenciālajiem darba devējiem) studējošie var noskaidrot, kādas prasmes un iemaņas nepieciešamas, lai strādātu izvēlētajā profesijā, izprast izvēlētajā profesijas tirgus perspektīvas. Savukārt darba devēji šādās tikšanās reizēs var novērtēt studentu motivāciju, interesi un sagatavotību jau konkrētam darba piedāvājumam. 2019.gadā Karjeras dienās dalību ņēma aptuveni 50 uzņēmumi.

Attīstoties sadarbībai, darba devēji labprātāk iesaista studējošos dažādos projektos, savukārt, studējošiem, izpildot konkrētas organizācijas reālos pasūtījumus, ir labākas iespējas pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas praktiski, kā arī šādi projekti paaugstina atbildības sajūtu par izpildītā darba kvalitāti. Tā, piemēram, 2015.gadā tika īstenots izpētes projekts par Studentu viesnīcas attīstības iespējām.

Ekonomikas studiju virziena programmām ir noslēgts sadarbības līgums ar Banku Augstskolu (maģistra programma "Starptautiskās finanses") un Ekonomikas un kultūras augstskolu (maģistra programma "Starptautiskās finanses", bakalaura studiju programma "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana") par augstskolas RISEBA studējošo pārņemšanu programmu likvidācijas gadījumā.

Bakalaura studiju programmai "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" ir noslēgts savstarpējās sadarbības līgums ar Biznesa vadības koledžu. Sadarbības līgums paredz, ka augstskolas viena otru informē par plānotajām aktivitātēm un dod iespēju partneraugstskolas studējošiem tajās piedalīties. Sadarbības līgums paredz, ka minētās koledžas absolventi tiek uzņemti RISEBA bakalaura studiju programmas „Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” otrajā kursā dienas nodaļā vai trešajā kursā vakara nodaļā.

Būtiska nozīme studiju programmas uzdevuma *nodrošināt studijas ar mācību metodiskajiem materiāliem, bibliotēkas pakalpojumiem un mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko bāzi* augstskolas RISEBA sadarbībai ar citu augstskolu bibliotēkām. To nodrošina RISEBA iekļaušana Valsts Vienotā Bibliotēku Informācijas sistēmā. Augstskolas studentiem ir iespējas izmantot arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU, EKA, SSE, u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Bibliotēkā darbojas ALEPH sistēmas elektroniskais katalogs. Studentiem un pasniedzējiem ir iespēja izmantot starpbibliotēku abonementa (SBA) un starptautiskā starpbibliotēku abonementa (SSBA) pakalpojumus.

5.2. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei, raksturot piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamiku.

Ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaisti augstskolā RISEBA, tai skaitā Ekonomikas virzienā, reglamentē augstskolā pieņemti noteikumi: internacionalizācijas stratēģija, ikgadējie uzņemšanas noteikumi, ārzemju studējošo uzņemšanas process, un citi.

Internationalizācijas stratēģija nosaka ārzemju studējošo mērķa tirgus, kas ir kaimiņvalstis (Lietuva, Igaunija, Krievija), NVS valstis, Ukraina, Eiropas Savienība un Dienvidāzija.

Ņemot vērā to, ka līdz šim Ekonomikas virzienā studijas tika īstenotās latviešu, krievu un angļu valodā, ārvalstu studējošie tika piesaistīti no Francijas, Indijas, Uzbekistānas un citām valstīm. Programmā "Starptautiskās finanses" studējuši dubultgrāda studenti no Francijas, Kedže biznesa skolas. Pilna ārvalstu studējošo statistika un sadalījums pa valstīm ir apskatāmi **12. pielikumā**.

Līdz ar studiju valodu ierobežojošo Augstskolas likuma grozījumu pieņemšanu (par 56. panta 3. daļu), augstskolā RISEBA, tai skaitā Ekonomikas virzienā, notiek pārorientēšanas uz angļu valodu un jauniem mērķu tirgiem.

Augstskola RISEBA ir Augstākās Izglītības Eksporta apvienības loceklis un kopā ar citām Latvijas augstskolām popularizē kvalitatīvas augstākās izglītības iegūšanu Latvijā. Papildus 2019. gada pavasarī augstskola RISEBA parakstīja vienošanos ar Izglītības un zinātnes ministriju par labu praksi ārzemju studentu piesaistē, kas nosaka stingrākus piesaistes kritērijus studējošo kvalitātei un piesaistes procesu un kanālu pilnveidošanu.

Uz doto brīdi augstskolā RISEBA studējošo piesaiste galvenokārt notiek, piedaloties starptautiskajās izstādēs, izmantojot aģentu tīklu, ka arī potenciālie ārzemju studēt gribētāji piesakās individuāli. 2018./2019. gada mārketinga un ārējo sakaru nodaļu darbinieki apmeklēja 32 izglītības izstādes 8 valstīs un noslēdza 25 jaunus līgumus ar studējošo piesaistes aģentiem atbilstoši noteiktām mērķa valstīm. Ārvalstu studējošo piesaistē tiek izmantoti vairāki komunikācijas kanāli:

- Starptautiskās izglītības izstādes noteiktās mērķa valstīs
- Studējošo piesaistes aģenti
- Kaimiņvalstu vispārējās un profesionālās skolas
- LR Vēstniecības ārvalstīs un Ārvalstu Vēstniecības Latvijā
- Ārvalstu Tirdzniecības un rūpniecības palātas
- Esošie studenti un absolventi

Papildus šiem kanāliem, aktīvi tiek izmantoti arī augstskolas sociālie mediji, tādi kā Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn, Youtube un citi.

Ekonomikas virzienā ir trīs akadēmiskā personāla pārstāvji no ārvalstīm (ASV, Francijas un Bosnijas-Hercegovinas), kā arī ārvalstu mācībspēki, kuri regulāri uzstājas ar vieslekcijām.

Īpaši ar ārvalstu mācībspēku pieredzi studējošiem ikgadēji ir iespējams iepazīties augstskolas RISEBA organizēto "Starptautisko nedēļu" ietvaros, uz kurām tiek aicināti pasniedzēji no Beļģijas, Nīderlandes, Lietuvas, Krievijas u.c. valstīm, lai nolasītu atsevišķu vieslekciju vai studiju kursu. RISEBA "Starptautiskā nedēļa" notiek ik pēc diviem gadiem, kad tiek aicināti docētāji no ārvalstu partneraugstskolām pasniegt vieslekcijas RISEBA studējošiem dažādos studiju virzienos.

Tā, piemēram, 2017.gadā "Starptautiskās nedēļas ietvaros" studējošie varēja apmeklēt šādu mācībspēku vieslekcijas par ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā aktuāliem jautājumiem:

R.Mikolay – Austrija, E.Velinov – Bulgārija, V.Saarikoski – Somija, E.Dziawgo – Polija, M.Polyakov – Krievija, K.Salah – Maroka, D.Golkova – Čehija, K.Jajuga – Polija.

Maģistra studiju programmā "Starptautiskās finanses" pārskata periodā ir studējoši 15 ārvalstu

studējošie no Francijas, Kazahstānas un citām valstīm. Vairāk detalizēta informācija pieejama 5.1.tabulā.

5.1.tabula

Ārvalstu studējošo statistika

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Iebraukušo ārvalstu studentu skaits Ekonomikas virzienā, Maģistra studiju programma "Starptautiskās finanses"	1	6	2	6

Sagaidāms, ka studējošo skaits pieaugs līdz ar citu programmu, piemēram, "Lielo datu analīze" īstenošanu angļu valodā.

Piemēram, 2018. gada aprīlī "Starptautiskās nedēļas" ietvaros "PRME DAY" laikā, studenti varēja apmeklēt programmā paredzētos pasākumus - seminārus, lekcijas, diskusijas par ilgtspējīgas attīstības jautājumiem.

Augstskolas īstenotie starptautiskie projekti ir tikai viens no ārvalstu mācībspēku piesaistes veidiem. Ārvalstu docētāji augstskolai RISEBA tiek piesaistīti arī ERASMUS+ mobilitātes programmas ietvaros.

Starptautisku pieredzi studējošie apgūst arī vieslekcijās, praktiskās nodarbībās un semināros tiekoties ar ārvalstu speciālistiem. Ārvalstu speciālisti pamatā tiek piesaistīti šādos veidos - viņi izrādījuši interesi docēt studiju kursus RISEBA, atsūtot savu portfolio, viņi tiek uzrunāti docēt studiju kursus pēc augstskolas RISEBA organizēto "Starptautisko nedēļu" rezultātiem, izmantojot personīgos kontaktus u.c.

2019.gadā tika piedāvāta Dr., CFA P.Sieradzan (Polija) lekcija par CFA (Chartered Financial Analyst) kvalifikācijas nozīmi karjeras attīstībā, kā arī CFA eksāmena prasībām. Vieslektors docēja lekciju RISEBA, pamatojoties uz uzsākto sadarbību ar CFA institūtu. Tā kā lekcija bija ļoti labi novadīta, šobrīd tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku par iespēju docēt arī studiju kursu augstskolā RISEBA.

Ekonomikas virziena studentiem, kuri studē latviešu vai krievu valodā, ir iespēja brīvās izvēles ietvaros apmeklēt kursus RISEBA studiju programmās angļu valodā.

5.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju. Norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu.

Prakse ir obligāta maģistra studiju programmas "Starptautiskās finanses" sastāvdaļa. Atbilstoši maģistra studiju programmas „Starptautiskās finanses” prasībām, studentiem ir paredzēts veikt individuālo pētījumu (projektu) starptautisko finanšu jomā, strādājot starptautiskā uzņēmumā vai institūcijā.

Par prakses vietu var kalpot jebkurš starptautisks uzņēmums vai institūcija, kas veic savu darbību Latvijā vai ārvalstīs:

- Ārvalstu uzņēmuma filiāle/pārstāvniecība vai tās meitas uzņēmums;
- Banka, citas kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības, brokeru sabiedrības)

- Finanšu uzraudzības institūcijas;
- Jebkuras tautsaimniecības nozares uzņēmums ar ārzemju kapitāla daļu (vai apgrozījuma daļu nemazāk par 10 %)
- Uzņēmums, kas nodarbojas ar eksportu vai importu,
- Uzņēmums, kas darbojas ārpus Latvijas teritorijas.

Ja students ir nodarbināts kādā no augstāk minētajiem uzņēmumiem, viņš par prakses vietu var izvēlēties arī savu darbavietu. Prakses vietu izvēloties, viņam ir jāņem vērā prakses uzdevumi un to atrisināšanas iespējas.

Prakses vietu studējošais izvēlas patstāvīgi vai arī vēršas pie Studentu karjeras atbalsta speciālista RISEBA Karjeras izaugsmes centrā, kas piedāvā prakses vietu. Izvēloties prakses vietu, jāņem vērā prakses uzdevumi un to atrisināšanas iespējas, kā arī prakses laikā veicamajiem uzdevumiem jābūt saistītiem ar studiju programmā.

Augstskolā RISEBA pirms diviem gadiem ir izveidots jauns amats "Studentu karjeras atbalsta speciālists" ar mērķi pastiprināt sniegto atbalstu studējošajiem profesionālajā izaugsmē un karjerā. Viens no amata pienākumiem ir palīdzēt studējošajiem atrast prakses vietas, kas atbilstu attiecīgas studiju programmas prasībām un studiju rezultātiem. Karjeras atbalsta speciālists sniedz interesentiem individuālas konsultācijas par prakses vietu meklēšanu, par CV sagatavošanu, par efektīvu komunikāciju ar uzņēmumiem un tml. Ja studējošais nevar atrast prakses vietu patstāvīgi, karjeras atbalsta speciālists to palīdz atrast, nepieciešamības gadījumā sadarbojoties ar studiju programmas direktoru.

Lielā mērā studējošiem ar prakses vietas atrašanu var palīdzēt studiju programmas direktors, pie kura darba devēji vēršas ar prakses vietu piedāvājumiem. Kā vēl viens atbalsta mehānisms prakšu vietu nodrošināšanai studējošajiem ir augstskolas RISEBA noslēgtie ilgtermiņa sadarbības līgumi ar nozares pārstāvjiem, kas paredz organizācijas iespēju robežās arī prakšu vietu piedāvāšanu studējošiem. Skatīt **11 pielikumu**.

Aprakstot prakses iespējas un prakses vietu nodrošinājumu, noteikti ir jāpiemin fakts, ka lielākā daļa studējošo patstāvīgi sameklē prakses vietas, kas viennozīmīgi ir labs rādītājs un apliecina programmas aktualitāti Latvijas darbā tirgū.

Augstskolā RISEBA ir izstrādāts *Prakses nolikums*, kas nosaka prakses organizēšanas kārtību atbilstoši MK noteikumu Nr.785 "Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība" (20.11.2012) un MK noteikumu Nr.165 "Noteikumi par profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa un eksaminācijas centru profesionālās kvalifikācijas ieguves organizēšanai obligāti nepieciešamo dokumentāciju" (06.03.2007) prasībām. Atbilstoši prakses nolikumam, katrai studiju programmai ir izstrādāta katras prakses programma, ar kuru savlaicīgi tiek iepazīstināti studējošie, prakses vadītāji no augstskolas puses un prakses devēju puses. Ar katru studējošo par katru praksi tiek slēgts trīspusējs līgums par prakses organizēšanu un tiek veidota datu bāze ar visiem prakses devējiem, lai veicinātu veiksmīgu sadarbību ar nozares pārstāvjiem ne tikai prakses nodrošināšanā, bet arī citā veidā iesaistot uzņēmumus studiju procesā.

Katras prakses noslēgumā studējošais iesniedz prakses atskaiti, kuru novērtē pārbaudes komisija ar atzīmi, novērtējot darba uzdevumu izpildes noteiktību un precizitāti, aktivitāti un pašiniciatīvu darba veikšanā, radošās spējas, augstskolā iegūto zināšanu pietiekamību vai nepietiekamību profesionālās darbības veikšanai un prakses laikā veikto uzdevumu apraksta atbilstību prakses programmai.

Visas novērtētās prakses atskaites glabājas, atbilstoši augstskolas nomenklatūrai, 5 gadus.

5.4. Ja studiju virzienā tiek īstenotas kopīgās studiju programmas, kopīgo studiju programmu izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgo studiju programmu veidošanas un īstenošanas principiem un procesu. Ja studiju virzienā netiek īstenotas kopīgās studiju programmas, raksturot un novērtēt augstskolas/ koledžas plānus šādu studiju programmu izveidei studiju virziena ietvaros.

Līdz šim realizētā sadarbības forma ar partneraugstskolām virziena ietvaros ir dubultgrāda programma. Dubultgrāda programma maģistra programmas "Starptautiskās finanses" līmenī tiek īstenota ar Kedge biznesa skolu (Bordo, Francija), kas tika uzsākta 2014. gadā. Pamatojoties uz sadarbības līgumu, tika izveidota darba programma, kurā jau detalizēti tika aprakstīti dubultgrāda īstenošanas principi un process.

Tā ir papildus iespēja studējošiem studiju laikā iegūt arī Francijas augstskolas diplomu, ja maģistra programmas līmenī viens semestris tiek pavadīts partneraugstskolā. Sekmīga studiju pabeigšana dod iespēju studējošam iegūt 2 diplomus-augstskolas RISEBA un Kedge biznesa skolas, ko ir izmantojuši arī studenti no Francijas.

Izvēloties partneraugstskolu dubultgrāda programmas īstenošanai, galvenais kritērijs ir abu augstskolu programmu līdzība gan saturiski, gan programmas sasniedzamo mērķu un rezultātu ziņā. Otrs tikpat būtisks kritērijs ir programmas apjoms kredītpunktos un studiju ilgums. Ņemot vērā iepriekš minētos kritērijus, par vispiemērotāko partneraugstskolu dubultgrāda programmas īstenošanai tika atzīta Kedge biznesa skola Francijā.

Vienošanās par dubultā grāda programmu palielina abu augstskolu studentiem iespēju iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi starptautiskā vidē. Dubultgrāda programmu raksturo augstas pakāpes internacionalizācija, tā nodrošina iespēju studējošiem gūt zināšanas un pieredzi no otras augstskolas labākajiem mācībspēkiem, izmantot bibliotēkas un tehnoloģiju resursus, veidot kontaktus nozarē, kas pēc tam var noderēt profesionālajā darbībā.

Ekonomikas studiju virzienā netiek īstenotas kopīgas studiju programmas, tomēr tiek veidota sadarbībā ar augstskolas studiju programmām, piemēram, vairāki studiju kursi programmās "Starptautiskās finanses" un "Lielo datu analīze" ir kopīgi. Attiecībā uz sadarbību ar citām augstskolām pēc sniegtajām iespējām un studenta reālajiem ieguvumiem dubultgrāda programma ir līdzvērtīga kopīgai studiju programmai, un, tā kā studiju virzienā jau ir ilggadīga pieredze dubultgrāda programmas īstenošanā, tiek plānots arī turpmāk attīstīt sadarbību šādā formātā arī ar citām virziena studiju programmām. Savukārt, studiju īstenošana angļu valodā palielinās sadarbības partneru izvēles iespējas.

II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)

6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Studiju virziens Ekonomika tika akreditēts 2013.gadā uz maksimālo termiņu – sešiem gadiem. Šajā laikā virzienā bija viena programma – Starptautiskās finanses, kuras īstenošana bija uzsākta 2012.gadā. 2013./2014. – 2015./2016.akadēmiskajā studiju gadā programma tika īstenota angļu valodā, kopš 2016./2017.gada – latviešu un angļu, savukārt kopš 2017./2018.gada – latviešu valodā. Programmas īstenošana latviešu valodā ļāvusi palielināt studējošo skaitu, tajā pašā laikā saglabājot augstas kvalitātes standartus, kā arī sniedzot iespēju studējošiem apmeklēt atsevišķus interesējošos kursus angļu valodā programmā “Starptautiskais bizness”.

Rekomendāciju īstenošana viennozīmīgi stiprinājusi studiju programmu – studējošiem ir iespējas studēt dubultgrāda programmā, mācībspēku angļu valodas zināšanu līmeni apliecina sertifikāti, kā arī palielināts ārvalstu mācībspēku īpatsvars, kā arī vieslekciju skaits, ko nodrošina ārvalstu mācībspēki.

Studiju sākumā (ieavadnedēļā) studējošie tiek informēti par pētniecības nozīmi studiju procesā, kā arī viņiem tiek nodrošināti vairāki studiju kursi, kas saistīti ar šo jomu. Studējošie piedalās gan RISEBA organizētajā starptautiskajā studentu un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē (trīs reizes ieguvuši godalgotas vietas), gan izstrādā zinātniskos rakstus sadarbībā ar mācībspēkiem, no kas publicēti zinātniskos žurnālos un indeksēti starptautiski citējamās datu bāzēs. Divas reizes pārskata periodā studenti arī piedalījušies CFA institūta (*Chartered Financial Institute*) pētījumu iniciatīvā (*CFA Research Challenge*): <https://www.cfainstitute.org/en/societies/challenge>. Studenti atzinuši, ka šī pieredze bijusi ļoti vērtīga, turklāt tas viņus rosinājis apgūt CFA eksāmenam nepieciešamās prasības. Gandrīz katru gadu RISEBA ir viesojušies CFA institūta pārstāvji, informējot par CFA kvalifikācijas priekšrocībām un eksāmenu prasībām, savukārt 2018.gadā RISEBA pārstāvji piedalījās CFA institūta organizētā seminārā Polijā. Studenti tiek informēti par iespējām turpināt studijas doktorantūrā, viena studente drīzumā aizstāvēs promocijas darbu.

6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā, ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde (ja piemērojams).

Pārskata periodā uzsākta bakalaura studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” īstenošana latviešu un krievu valodā, kā arī maģistra studiju programmas “Lielo datu analīze” īstenošana latviešu valodā. Pirms studiju programmu īstenošanas tika pārskatītas un ņemtas vērā ekspertu rekomendācijas, no kurām daudzas bija izpildītas jau pirms programmu licencēšanas (piemēram, nolikums par mācībspēku iesaisti zinātniskajā un/vai pētnieciskajā darbībā, diploma pielikums angļu valodā, u.c.), tomēr to esamība netika pietiekoši uzsvērta ziņojumos.

Tuvākajā laikā nav paredzēts uzsākt programmas “Lielo datu analīze” īstenošanu tālmācības formā, līdz ar to pagaidām nav izpildītas ekspertu rekomendācijas šajā jomā.

Vairāk detalizēts apraksts par ekspertu rekomendāciju īstenošanu pieejams **16. pielikumā**.

Pielikumi

I. Informācija par augstskolu/ koledžu		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	4_Galvenie iekšējie normatīvie akti un regulējumi_LV.xls	4_Galvenie iekšējie normatīvie akti un regulējumi_ENG.xls
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja piemērojams)		
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	2_Augstskolas pārvaldības struktūra LV.pdf	2_Augstskolas pārvaldības struktūra ENG.pdf
II. Studiju virziena raksturojums - 1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns (ja piemērojams)	5_Ekonomikas studiju virziena attīstības plāns.docx	5_Studiju virziena attīstības plāns_ENG.docx
Studiju virziena pārvaldības struktūra	6_Ekonomikas Studiju virziena pārvaldības struktūra.docx	6_Studiju virziena pārvaldības struktūra_ENG.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	7_Macibspeki_Ekonomika.xls	7_Macibspeki_Ekonomika_ENG.xls
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	8_Macibspeku biogrāfijas_LV.zip	8_Macibspeku biogrāfijas_ENG.zip
Statistikas datu apkopojums par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti pārskata periodā	9_Statistikas dati par mācībspēku mobilitāti_LV.docx	9_Statistikas dati par mācībspēku mobilitāti_ENG.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	10_Macibspeku publikācijas_LV.docx	10_Macibspeku publikācijas_ENG.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts	11_Sadarbības līgumu sarakstsLV.docx	11_Sadarbības līgumu saraksts ENG.docx
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	12_Statistikas dati par studējošo un mācībspēku mobilitāti_LV.docx	12_Statistikas dati par studējošo mobilitāti_ENG.docx
Statistikas dati par studējošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	13_Statistikas dati par studējošo mobilitāti_LV.docx	13_Statistikas dati par studējošo mobilitāti_ENG.docx
Studējošo prakses organizācijas apraksts	14_Prakses prasības.docx	14_Prakses organizēšanas apraksts_ENG.docx
Informācija par līgumiem u.c. apliecinājumi par studējošo prakses nodrošinājumu uzņēmumos	15_Prakses līgumi_LV.docx	15_Prakses līgumi_ENG.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats	16_Rekomendāciju izpildes pārskats.docx	16_Rekomendāciju izpildes pārskats_ENG.docx
Studiju virziena raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstīts apliecinājums, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	17_Apliecinajums par mācībspēku valsts valodas zināšanām.pdf	17_Apliecinajums par mācībspēku valsts valodas zināšanām_ENG.docx
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	18_Iesniegums_Ekonomikas programu saraksts_edoc	18_Iesniegums_Ekonomikas programu saraksts_edoc

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
1_RISEBA Studiju virzieni un studējošo skaits tajos.docx	1_RISEBA Studiju virzieni un studējošo skaits tajos.docx
1_RISEBA studiju virzieni un studējošo skaits ENG.docx	1_RISEBA studiju virzieni un studējošo skaits ENG.docx
3_RISEBA lēmēj institūcijas.pdf	3_RISEBA lēmēj institūcijas.pdf
3_RISEBA Senior Management and Decision-making Bodies.pdf	3_RISEBA Senior Management and Decision-making Bodies.pdf
Paraugš iesniegumam grāmatu iegādei	VI 023 iesniegums_gramatu_iegade.doc
Paraugš iesniegumam grāmatu iegādei_EN	VI 023 iesniegums_gramatu_iegade_EN.doc

Lielo datu analīze

Augstākās izglītības iestāde	<i>Ekonomika</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Lielo datu analīze</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	45311
Studiju programmas veids	<i>Akadēmiskā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ivars</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Godmanis</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>ivars.godmanis@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.Phys.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	
Studiju programmas mērķis	<p>1. Īstenot maģistra akadēmisko studiju programmu "Lielo datu analīze ar mērķi nodrošināt studentiem maģistra līmeņa izglītību, sagatavojot viņus par Datu speciālistiem uzņēmumā, kuriem ir nepieciešamās zināšanas un praktiskās prasmes darbam ar datiem (t.sk. Lieliem datiem) uzņēmējdarbībā, to iegūšanā, glabāšanā, apkopošanā, analizēšanā un vizualizēšanā, ar mērķi darba rezultātus izmantot gan uzņēmuma ekonomisko procesu analizē un tā uzņēmējdarbības attīstībā.</p> <p>2. Piedāvāt daudzveidīgu ekonomikas nozares izglītības saturu par biznesa procesiem, kas ir saistīti ar uzņēmējdarbības datiem t.sk. informācijas sistēmās, prognozēšanas modelēšanas, risku vadībā, statistiskās analizē, biznesa datu apstrādē un projektēšanā.</p> <p>3. Sniegt zināšanas maģistra programmā "Lielo datu analīze" studējošām personām par Lielo datu izmantošanu jaunās tehnoloģijās t.sk. mašīnmācībā, biznesa platformās, blokkēžu tehnoloģijās un datu drošības nodrošināšanā.</p> <p>4. Sekmēt katras "Lielo datu analīze" maģistra programmā studējošās personas individuālu profesionālās iemaņas, pētniecības, jaunrades un sociālo prasmju attīstību.</p>
Studiju programmas uzdevumi	<p>1. Apmācīt "Lielo datu analīze" maģistra programmā studējošās personas - topošos Datu speciālistus uzņēmumos būt spējīgiem strādāt visos trijos līmeņos ar uzņēmuma datiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veikt uzņēmējdarbības datu apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju), izmantojot SPSS programmu, - veikt uzņēmējdarbības datu (t.sk. Lielo datu) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) relāciju datu bāzēs, izmantojot SQL valodas instrumentus; - veikt uzņēmējdarbības datu (t.sk. Lielo datu) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) nerelāciju datu bāzēs (NoSQL), izmantojot attiecīgos instrumentus; <p>2. Panākt, ka topošie Datu speciālisti uzņēmumā spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences tradicionālos vai netradicionālos izziņas virzienos t.sk. Lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijās (mašīnmācībā, biznesa platformās, blokkēžu tehnoloģijās u.c.);</p> <p>3. Veicināt, ka topošie Datu speciālisti spēj izstrādāt un komunicēt praktiski un teorētiski inovatīvas idejas (t.sk. projektēt, prognozēt, modelēt, pārvaldīt riskus u.c.) kopā ar tautsaimniecības nozaru vai starpnozaru speciālistiem uzņēmējdarbībā;</p> <p>4. Veicināt, ka topošie Datu speciālisti spēj patstāvīgi formulēt, izstrādāt teorētiskus konceptus un turpināt izglītošanos doktora studiju līmenī Latvijā vai ārvalstīs;</p> <p>5. Nodrošināt un pastāvīgi pilnveidot studijām labvēlīgu vidi, kura veicina profesionālu, akadēmisku un demokrātisku studējošo un docētāju sadarbību;</p> <p>RISEBA akadēmiskās maģistra programmas "Lielo datu analīze" tiešie uzdevumi attiecas uz noteikta veida satura un metožu nodrošinājumu programmā:</p> <p>1. Sniegt iespēju studējošajiem iegūt padziļinātas, maģistra līmenim atbilstošas teorētiskās zināšanas un profesionālu izpratni, prasmes un kompetenci, lai tie kļūtu par profesionāli sagatavotiem Datu speciālistiem uzņēmumā, kuri spēj un prot iegūt, uzglabāt, pārvaldīt, analizēt un vizualizēt datus uzņēmējdarbībā (t.sk. Lielos datus), lai ar to palīdzību attīstītu uzņēmējdarbību visdažādākās tās jomās;</p> <p>2. Sagatavot konkurētspējīgus Datu speciālistus, kuri spēj efektīvi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus sabiedrībai kopumā, valsts, pašvaldību institūcijām un privātajam sektoram;</p> <p>3. Veicināt studējošo teorētiskās un praktiskās zināšanas par Lielo datu apstrādi saistībā ar RISEBA nodrošināto resursu – nepastarpinātu pieeju ekonomikas jomas kompetencēm (vadībzinībās, ekonomikā, IKT metožu un programmnodrošinājuma izmantošanu, pētniecības metodēs, valodu apguvē, u.c.);</p> <p>4. Nodrošināt padziļinātu zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā attīstot studējošo spējas un prasmes izstrādāt un realizēt pētījuma projektus un tos kvalitatīvi prezentēt.</p>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas (Z)</p> <p>1. Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos.</p> <p>1.1. Iegūst zināšanas par informācijas tehnoloģijas komponentēm, informācijas sistēmu izstrādes procesu un to pārvaldību uzņēmumā, informācijas sistēmu biznesa prasībām un specifiskajām un apgūst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā.</p> <p>1.2. Iegūst zināšanas par prognozēšanas modelēšanas procesiem uzņēmējdarbībā un laika rindām, to nākotnes vērtības prognozēšanu.</p> <p>1.3. Iegūst zināšanas par riska pārvaldību uzņēmumā, daudzdimensionāliem riskiem (t. sk. operacionālo risku, biznesa nepārtrauktības risku, piegādes ķēžu pātrūkšas risku, projektu risku, kiberrisku un daudzveidīgiem finanšu riskiem).</p> <p>1.4. Iegūst padziļinātas zināšanas par statistiskām modelēšanas situācijām, kurās iesaistīti vairāki mainīgie, uzņēmējdarbībā, t.sk. zināšanas multivariāciju statistiskajās metodēs, faktoru analīzē un telpisko un laika datu analīzē, un apgūst prasmi veidot noteiktas vadlīnijas, lai aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā.</p> <p>1.5. Iegūst zināšanas biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot SPSS programmu.</p> <p>1.6. Iegūst izpratni par jaunākajām vadzinības attīstības tendencēm.</p> <p>2. Lielo datu pārvaldībā.</p> <p>2.1. Iegūst zināšanas par lielo datu īpašībām, veidiem, to iegūšanu, vākšanu, datu analītikas mehānismiem, kā arī par datu pārvaldību, datu stratēģijas īstenošanu un pārskatīšanu uzņēmumā, kā arī iepazīstas ar mašīnmācības, izziņošanās skaitļošanas, mākslīgā intelekta un industrijas 4.0 pamatiem.</p> <p>2.2. Iegūst teorētiskas zināšanas darboties ar datiem relāciju datu bāzēs, izmantojot SQL valodu</p> <p>2.3. Studenti iegūst zināšanas par dažādām datubāzu sistēmām un to pārvaldību, par R valodas izmantošanu darbā ar lielajiem datiem.</p> <p>2.4. Iegūst zināšanas par dažādām lielo datu iegūšanas (datizraces) metodēm, t. sk. CRISP-DM, klasteru un diskriminantu analīzi, datizraci tīmeklī.</p> <p>2.5. Iegūst zināšanas par datu pārvaldību un tās dažādām aplikācijām, t. sk. Elasticsearch instrumenta izmantošanu NoSQL datubāzēs, Python valodas pamatiem.</p> <p>2.6. Iegūst zināšanas par mašīnmācību, izmantojot Python valodu.</p> <p>2.7. Iegūst zināšanas par dažādām datu vizualizācijas metodēm, tostarp laika noteikto un telpisko datu vizualizācijas tehnikām, datu vizualizācijas dizainiem.</p> <p>3. Lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijās un datu drošībā.</p> <p>3.1. Iegūst zināšanas mašīnmācībā, mašīnmācības algoritmos un Python vispārējam raksturojumam.</p> <p>3.2. Iegūst praksē izmantojamas mikroekonomikas zināšanas biznesa platformās – pilnīgi jaunus biznesa modeļos uzņēmējdarbībā.</p> <p>3.3. Iepazīstas ar blokķēžu koncepciju, kas tiek detalizēti izpētīta kopā ar kriptogrāfijas tehnoloģiju atbalstu.</p> <p>3.4. Iegūst zināšanas par datu drošības un aizsardzības būtību, elektronisko dokumentu aprites organizāciju un dažādiem rīkiem un sistēmām klasificētu datu uzglabāšanai.</p> <p>Prasmes (P)</p> <p>1. Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos.</p> <p>1.1. Apgūst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā.</p> <p>1.2. Apgūst prasmi attēlot laika rindas un prognozēt to nākotnes vērtības, spēj analizēt un veikt ar biznesa optimizāciju saistītas darbības un lēmumu pieņemšanu.</p> <p>1.3. Apgūst prasmi izveidot dažādus risku pārvaldības modeļus uzņēmumā.</p> <p>1.4. Apgūst prasmi veidot noteiktas vadlīnijas, lai aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā, iegūst prasmi pielietot dažādus stratēģiskus modeļus un instrumentus praksē dažādās biznesa situācijās.</p> <p>1.5. Iegūst prasmi biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot SPSS programmu.</p> <p>2. Lielo datu pārvaldībā.</p> <p>2.1. Apgūst prasmi SQL valodas izmantošanai darbā ar datiem, t. sk. uzņēmējdarbībā.</p> <p>2.2. Apgūst prasmi izmantot R valodu darbā ar lielajiem datiem.</p> <p>2.3. Apgūst prasmi pielietot dažādas lielo datu iegūšanas (datizraces) metodes, t.sk. CRISP-DM, klasteru un diskriminantu analīzi, datizraci tīmeklī.</p> <p>2.4. Apgūst Elasticsearch instrumenta izmantošanu NoSQL datubāzēs.</p> <p>2.5. Apgūst prasmi pielietot dažādas datu vizualizācijas metodes, t. sk. laika noteikto un telpisko datu vizualizācijas tehnikas, datu vizualizācijas dizainu.</p> <p>3. Lielo datu izmantošanā jaunajās tehnoloģijās un datu drošībā.</p> <p>3.1. Apgūst prasmi izmantot atsevišķus mašīnmācības instrumentus (Anaconda, Pandas, Numpy, Matplotlib u. c.).</p> <p>3.2. Apgūst praksi savas lietotnes prototipa izveidē un tās izvietojumā Apple iOS platformā.</p> <p>3.3. Apgūst dažādas blokķēžu izmantošanas metodes.</p> <p>2.1. Apgūst prasmi izstrādāt un noformēt normatīvi metodisko materiālu datu drošības organizēšanā.</p> <p>Kompetences (K)</p> <p>1. Pārzina dažādas datu (t. sk. lielo datu) iegūšanas, uzglabāšanas, apstrādes, analīzes un vizualizācijas koncepcijas un teorijas, veidus, formas un modeļus, kā arī attiecīgos datu apstrādes instrumentus un to lietošanas iespējas uzņēmējdarbībā.</p> <p>2. Kā datu speciālists ir spējīgs darboties dažādos uzņēmumu projektos un uzņēmumu vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas pētnieciskās problēmas risināšanā.</p> <p>3. Spēj veikt pētniecisko darbību dažādu teoriju un prakses attīstībai saistībā ar datu (t. sk. lielo datu) apstrādi uzņēmumā, lietojot vadzinību iegūtās zināšanas un izmantojot jaunākās informācijas tehnoloģijas un risinājumus.</p> <p>4. Spējas patstāvīgi formulēt, noteikt un komunicēt savas profesionālās darbības mērķus, lai veiktu jauninājumus savās darbības nozarēs, datu apstrādē un analīzē vai starpdisciplīnu jomās.</p> <p>5. Demonstrē kritiski analītisku attieksmi, vērtējot mūsdienu ekonomikas procesus, uzņēmējdarbības attīstību un sociālos procesus sabiedrībā.</p> <p>6. Spēj patstāvīgi apgūt jaunas zināšanas un sekot līdzi IKT un ekonomikas procesu attīstībai pēc studiju beigām, prot radoši tās pielietot pētniecībā un praksē, veicinot savas nozares un tās sociāli ekonomiskās nozīmes attīstību.</p>
--------------------------------	--

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas nosaukums	"Lielo datu analīze"
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Big Data analytics
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	45311
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	nav attiecināms
Studiju programmas veids un līmenis	Akadēmiskā maģistra studiju programma
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NĒ/ĒK)	7 līmenis
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	nav attiecināms
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	60 KP
Izstrādāšanas forma, veids, ilgums un izstrādāšanas valoda	
pilna laika mācīšanās	1,5 gadi latviešu, angļu
nepilna laika mācīšanās	2 gadi latviešu, angļu
Izstrādāšanas vieta	Meža iela 3 un Durbes iela 6, Rīga, LV-1048
Studiju programmas direktors/ie	Ivars Godmāns, Dr.Phys.
Uzņemšanas prasības	Profesionālais bakalaura grāds IT, ekonomikā, uzņēmējdarbībā, inženierzinātnēs, finansēs un citās eksaktajās zinātnēs ar augstākās matemātikas studijām
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā
Studiju programmas mērķi	1.Izstrādāt maģistra akadēmisko studiju programmu "Lielo datu analīze" ar mērķi nodrošināt studentiem maģistra līmeņa izglītību, sagatavojot viņus par datu speciālistiem uzņēmumā , kuriem ir nepieciešamas zināšanas un praktiskās prasmes darbam ar datiem (t.sk. Lieliem datiem) uzņēmējdarbībā, to iegūšanā, glabāšanā, apkopšanā, analīzēšanā un vizualizēšanā, ar mērķi darbu realizētus izmantot gan uzņēmuma ekonomisko procesu analīzē un tā uzņēmējdarbības attīstībā. 2.Piedāvāt daudzveidīgu ekonomikas nozares izglītības saturu par biznesa procesiem, kas ir saistīti ar uzņēmējdarbības datiem t.sk. informācijas sistēmās, prognozēšanas modeļēšanas, risku vadībā, statistikas analīzē, biznesa datu apstrādē un projektēšanā. 3.Sniegt zināšanas maģistra programmā "Lielo datu analīze" studiju laikā personām par Lielo datu izmantošanu jaunās tehnoloģijās t.sk. mācīšanās, biznesa platformās, bioloģiju tehnoloģijās un datu drošības nodrošināšanā. 4. Sekmēt katras "Lielo datu analīze" maģistra programmā studiju laikā personas individuālu profesionālo izaugsmi, pētniecības, jaunrades un sociālo prasmi attīstību.

1. Apmācīt "Lielo datu analīze" maģistra programmā studējošās personas – topošos Datu speciālistus uzņēmumos būt spējīgiem strādāt visos trīs līmeņos ar uzņēmuma datiem:
    - veikt uzņēmējdarbības datu apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju), izmantojot **SPSS** programmu,
    - veikt uzņēmējdarbības datu (t.sk. **Lielo datu**) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) **relāciju datu bāzēs**, izmantojot **SQL** valodas instrumentus;
    - veikt uzņēmējdarbības datu (t.sk. **Lielo datu**) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) **nerelāciju datu bāzēs (NoSQL)**, izmantojot attiecīgos instrumentus;
  2. Parādīt, ka topošie Datu speciālisti uzņēmumā spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences tradicionālos vai netradicionālos izziņas virzienos t.sk. Lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijās (mašīnmācība, biznesa platformas, bioloģiju tehnoloģijas u.c.);
  3. Veicināt, ka topošie Datu speciālisti spēj ierosināt un komunicēt praktiski un teorētiski inovatīvas idejas (t.sk. projektēt, prognozēt, modelēt, pārvaldīt riskus u.c.) kopā ar tautsaimniecības nozaru vai starpnozaru speciālistiem uzņēmējdarbībā;
  4. Veicināt, ka topošie Datu speciālisti spēj patstāvīgi formulēt, izstrādāt teorētiskus konceptus un turpināt izglītošanos doktora studiju līmenī Latvijā vai ārvalstīs;
  5. Nodrošināt un pastāvīgi pilnveidot studijām labvēlīgu vidi, kura veicina profesionālu, akadēmisku un demokrātisku studējošo un docētāju sadarbību.
- RISEBA akadēmiskās maģistra programmas "Lielo datu analīze" tiešie uzdevumi attiecas uz noteikta veida satura un metožu nodrošinājumu programmā:
1. Sniegt iespēju studējošajiem iegūt papildinātas, maģistra līmenim attīstošas teorētiskās zināšanas un profesionālu izpratni, prasmes un kompetenci, lai tie kļūtu par profesionāli sagatavotiem Datu speciālistiem uzņēmumā, kuri spēj un prot iegūt, uzglabāt, pārvaldīt, analizēt un vizualizēt datus uzņēmējdarbībā (t.sk. Lielos datus), lai ar to palīdzību attīstītu uzņēmējdarbību visatbilstošākās tās jomās;
  2. Sagatavot konkurētspējīgus Datu speciālistus, kuri spēj efektīvi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus sabiedrībai kopumā, valsts, pakalpojumu nodrošinātājiem un privātiem sektoriem;
  3. Veicināt studējošo teorētiskās un praktiskās zināšanas par Lielo datu apstrādi saistībā ar RISEBA nodrošināto resursu – nepatērējamu pieeju ekonomikas jomas kompetencēm (vadītāji, ekonomā, IT metožu un programmnodrošinājuma izmantošanu, pētniecības metodes, valodu apguvi, u.c.);
  4. Nodrošināt papildināto zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā attīstot studējošo spējas un prasmes izstrādāt un realizēt pētījuma projektus un tos kvalitatīvi prezentēt.

Zināšanas:

1. Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos:

- 2) Iegūt zināšanas par informācijas tehnoloģijas komponentēm, informācijas sistēmu izstrādes procesu un to pārvaldību uzņēmumā, informācijas sistēmu biznesa problēmu un specifiskajām un apģīst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā;
- 2) Iegūt zināšanas par Prognozēšanas modelēšanas procesiem uzņēmējdarbībā un laika rindām, to nākotnes vērtības prognozēšanu;
- 3) Iegūt zināšanas par Riska pārvaldību uzņēmumā, daudzdimensionāliem riskiem (t.sk. Operacionālo risku, Biznesa nepārtrauktības risku, Piegādes ķēžu pārtūlības risku, Projektu risku, Kiber risku un daudzveidīgiem Finanšu riskiem);
- 4) Iegūt padziļinātas zināšanas par statistiskām modelēšanas situācijām ,kurās iesaistīti vairāki mainīgie, uzņēmējdarbībā, t.sk. zināšanas multivariāciju statistiskajās metodēs , faktoru analīzē un tēpisko un laika datu analīzē un apģīst praksi veidot noteiktas vadlīnijas .Iei aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā;
- 5) Iegūt zināšanas biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot SPSS programmu;
- 6) Studenti iegūst izpratni par jaunākajām vadzinības attīstības tendencēm.

2.Lielo datu pārvaldība:

- 1) Iegūt zināšanas par Lielo datu īpašībām, veidiem, to iegūšanu, vākšanu, datu analītiskās mehānismiem, kā arī par datu pārvaldību, datu stratēģijas īstenošanu un pārskaidrošanu uzņēmumā, kā arī iepazīstās ar mašīnmācības, izziņošanās skaitļošanas, maksīgā intelekta un Industrijas 4.0 pamatiem;
- 2) Iegūt teorētiskās zināšanas darboties ar datiem reāciju datu bāzēs, izmantojot SQL valodu;
- 3) Studenti iegūst zināšanas par dažādām Datu bāzu sistēmām un to pārvaldību, par R valodas izmantošanu darbā ar Lietiem datiem;
- 4) Iegūt zināšanas par dažādām Lielo datu iegūšanas (datzrāces) metodēm t.sk. CRISP-DM, klāsteru un diskriminantu analīzi, datzrāci tīmeklī;
- 5) Iegūt zināšanas par datu pārvaldību un tās dažādām aplikācijām t.sk. Elasticsearch instrumenta izmantošanu NoSQL datu bāzēs, Python valodas pamatiem;
- 6) Iegūt zināšanas par mašīnmācību, izmantojot Python valodu;
- 7) Iegūt zināšanas par dažādām datu vizualizācijas metodēm t.sk. laika noteikto un tēpisko datu vizualizācijas tehnikām, datu vizualizācijas dizainiem.

3.Lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijas un datu drošība:

- 1) Iegūt zināšanas mašīnmācībā, mašīnmācības algoritmos un Python vispārējam raksturojumam;
- 2) Iegūt prakse izmantojamas zināšanas biznesa platformu - pilnīgi jaunu biznesa modeļu mikroekonomikā;
- 3) Iegūtiskās ar blokķēžu koncepciju, kas tiek detalizēti izpēta kopā ar kriptogrāfijas tehnoloģiju atbalstu;
- 4) Iegūt zināšanas par datu drošības un aizsardzības būtību, elektronisko dokumentu aprites organizāciju un dažādos riskiem un sistēmām klasificētu datu uzglabāšanai.

Prasmes

1.Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos:

- 1) Apģīst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā.
- 2) Apģīst praksi attēlot laika rindas un prognozēt to nākotnes vērtības, spēj analīzēt un veikt ar biznesa optimizāciju saistītas darbības un lēmumu pieņemšanu.
- 3) Apģīst praksi izveidot dažādu Risku pārvaldības modeļus uzņēmumā.
- 4) Apģīst praksi veidot noteiktas vadlīnijas .Iei aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā, iegūst praksi pielietot dažādus stratēģiskus modeļus un instrumentus prakse dažādās biznesa situācijās.
- 5) Iegūst praksi biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot SPSS programmu.

2.Lielo Datu pārvaldība :

- 1) Apģīst praksi SQL valodas izmantošanai darbā ar datiem t.sk. uzņēmējdarbībā;
- 2) Apģīst praksi izmantot R valodu darbā ar Lietiem datiem;
- 3) Apģīst praksi pielietot dažādas Lielo datu iegūšanas (datzrāces) metodes t.sk. CRISP-DM, klāsteru un diskriminantu analīzi, datzrāci tīmeklī;
- 4) Apģīst Elasticsearch instrumenta izmantošanu NoSQL datu bāzēs;
- 5) Apģīst praksi pielietot dažādas datu vizualizācijas metodes t.sk. laika noteikto un tēpisko datu vizualizācijas tehnikas, datu vizualizācijas dizainu;

3.Lielo datu izmantošanā jaunajās tehnoloģijās un datu drošība:

- 1) Apģīst praksi izmantot atbilstošus mašīnmācības instrumentus(Anaconda,Pandas,Numpy, Matplotlib u.c.);
- 2) Apģīst praksi savas lietotnes prototipa izveidē un tās izvērtēšanai Apple iOS platformā;
- 3) Apģīst dažādas blokķēžu izmantošanas metodes;
- 4) Apģīst praksi izstrādāt un noformēt normatīvi-metodisko materiālu datu drošības organizēšanā.

Kompetences:

1. Pārzina dažādas datu (t.sk. Lielo datu) iegūšanas,uzglabāšanas, apstrādes analīzes un vizualizācijas koncepcijas un teorijas, veidas, formas un modeļus, kā arī attiecīgos datu apstrādes instrumentus un to pielietošanas iespējas uzņēmējdarbībā;
2. Kā Datu speciālists ir spējīgs darboties dažādos uzņēmumu projektos un uzņēmumu vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas pētnieciskās problēmas risināšanā;
3. Spēj veikt pētniecisko darbību dažādu teoriju un prakses attīstībai, saistībā ar datu (t.sk. Lielo datu) apstrādi uzņēmumā, pielietojot vadlīnību iegūtas zināšanas un izmantojot jaunākās informācijas tehnoloģijas un risinājumus;
4. Spējas patstāvīgi formulēt, noteikt un komunicēt savas profesionālās darbības mērķus, lai veiktu jauninājumus savās darbības nozarēs, datu apstrādē un analīzē vai starpdisciplīnu jomā;
5. Demonstrē kritiski-analītisku attieksmi, vērtējot mūsdienu ekonomikas procesus, uzņēmējdarbības attīstību un sociālos procesus sabiedrībā;
6. Spēj patstāvīgi apģīst jaunās zināšanas un sekot līdzi ICT un ekonomikas procesu attīstībai pēc studiju beigām, prot radotī tās pielietot pētniecībā un prakse, veicinot savas nozares un tās sociāl- ekonomiskās lomas attīstību.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

2018./2019. akad. studiju gadā programmā tika uzņemti 6 studenti (latviešu plūsma);

Studiju forma: pilna laika izejamo dienu studija;

Studiju valoda: latviešu;

Pārskata periodā no programmas atskaitīts 1 students. Iemesls – paša studenta iesniegums;

2018./2019. akad. studiju gadā – šo programmu vēl neviens nav neviens absolvējis.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Akadēmiskā maģistra studiju programma „Lielo datu analīze” mākslas un tehnoloģiju augstskolā „RISEBA” ir izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 45311), otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram.

Programma ietilpst akreditētā studiju virzienā – Ekonomika, kas ir akreditēta ar Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2014. gada 18. decembra lēmumu Nr.279 līdz 2019. gada 17. decembrim.

Akadēmiskā maģistra studiju programma „Lielo datu analīze” ir izveidota 2018. gadā tā, ka tā iekļaujas un ir atbilstoša Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” (turpmāk tekstā – RISEBA) Ekonomikas studiju virziena pamatnostādņem.

Programmas studiju kursu/moduļu mērķis ir nodrošināt RISEBA biznesa vadības un ekonomikas programmu studentiem, it īpaši Biznesa vadības digitālā vidē pilnu apmācības ciklu atbilstoši Boloņas procesam un iespēju iegūt sociālo zinātņu maģistra grādu ekonomikā, sniedzot padziļinātas zināšanas par pasaulē aktuālu un Latvijā ļoti nepieciešamu un pieprasītu tēmu – “lielie dati” un veicinot prasmes strādāt ar šiem daudzveidīgajiem, liela apjoma datiem.

Akadēmiskā maģistra studiju programma „Lielo datu analīze” veidota ar mērķi nodrošināt studentiem maģistra līmeņa izglītību biznesa vadībā digitālā vidē un jaunās biznesa jomas – “lietu Internets” (*Internet of Things*) interesentiem. Teorijas studiju satura iekļaušana akadēmiskā maģistra programmā paredz attīstīt šo zinību nozari, lai saglabātu un attīstītu Latvijas Republikas intelektuālo potenciālu atbilstoši Latvijas dalības prioritātēm Eiropas Savienībā un pasaulē notiekošajiem globalizācijas procesiem un tehnoloģiju attīstībai un to pielietošanai biznesa un ekonomikas vadībai.

Programmas studiju kursu / moduļu mērķis ir nodrošināt RISEBA biznesa vadības un ekonomikas programmu studentiem, it īpaši "Biznesa vadības digitālā vidē" pilnu apmācības ciklu atbilstoši

Boloņas procesam un iespēju iegūt sociālo zinātņu maģistra grādu ekonomikā, sniedzot padziļinātas zināšanas par pasaulē aktuālu un Latvijā ļoti nepieciešamu un pieprasītu tēmu – “lielie dati” un veicinot prasmes strādāt ar šiem daudzveidīgajiem, liela apjoma datiem.

Tā kā pēc RISEBAS akadēmiskās maģistra studiju programmas “Lielo datu analīze” apgūšanas piešķir maģistra grādu sociālajās zinātnēs, šajā programmā galvenais uzsvars tiek likts, lai sagatavotu Datu speciālistu darbam tieši ar biznesa datiem (t.sk. Lieliem datiem) uzņēmējdarbības veiksmīgā īstenošanā, tādējādi, pilnvērtīgi iekļaujoties Latvijas un ES profesionālajā darbu tirgū.

Tā kā uz programmas licencēšanas brīdi nav izveidots datu speciālista vai datu analītiķa profesijas standarts, RISEBA piedāvā akadēmisko studiju programmu, lai apgūtu nepieciešamās zināšanas un prasmes lielo datu analīzē. Pēc profesijas standarta apstiprināšanas šī studiju programma tiks akreditēta kā profesionālā studiju programma.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Akadēmiskā maģistra studiju programma “Lielo datu analīze” mākslas un tehnoloģiju augstskolā “RISEBA” (turpmāk tekstā – RISEBA) ir izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 45311), MK noteikumiem nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”.

Studiju programma ietilpst akreditētā studiju virzienā “Ekonomika”, kas ir akreditēts ar Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2013. gada 18. decembra lēmumu Nr. 279.

Studiju programmas studiju kursu / moduļu mērķis ir nodrošināt RISEBA biznesa vadības un ekonomikas programmu studentiem, it īpaši profesionālās bakalaura studiju programmas “Biznesa vadības digitālā vidē” studiju ciklu atbilstoši Boloņas procesam un iespēju iegūt sociālo zinātņu maģistra grādu ekonomikā, sniedzot padziļinātas zināšanas par pasaulē aktuālu un Latvijā ļoti nepieciešamu un pieprasītu tēmu – lielie dati – un veicinot prasmes strādāt ar šiem daudzveidīgajiem liela apjoma datiem.

Tā kā pēc RISEBA šīs maģistra studiju programmas apgūšanas piešķir maģistra grādu sociālajās zinātnēs, šajā programmā galvenais uzsvars tiek likts, lai sagatavotu datu speciālistu darbam tieši ar biznesa datiem (t.sk. lielajiem datiem) uzņēmējdarbības veiksmīgā īstenošanā, tādējādi pilnvērtīgi iekļaujoties Latvijas un ES profesionālajā darbu tirgū.

Lielo datu nozīme uzņēmējdarbībā Latvijā un pasaulē

Mūsdienās datu pieaugošais apjoms un to daudzveidība uzņēmējdarbībā revolucionāri ietekmē uzņēmējdarbības vidi un veidus, kā uzņēmumi veic savas biznesa darbības.

Pats jēdziens *lielie dati* nav radies tikai no datu apjoma pieauguma uzņēmējdarbībā, ko īpaši ir veicinājusi jauno tehnoloģiju, tostarp digitālo, plaša izmantošana.

Lielie dati raksturo datu lielo apjomu, to pieaugošo daudzveidīgumu, kā arī spēju šos datus izmantot – iegūt, apkopot, saglabāt, apstrādāt un analizēt –, lai iegūtu būtiskas priekšrocības uzņēmējdarbības īstenošanā.

Līdz ar masveida datu apjoma un to daudzveidīguma izaugsmi, lietu interneta izaugsmi un daudzo datu analīzes metožu straujo attīstību turpmākajos gados lielie dati kļūst arvien kritiski svarīgāki uzņēmumiem un to nozīmīgums visos uzņēmējdarbības aspektos tikai palielinās.

Uzņēmumi, kas jau tagad uzskata un nākotnē uzskatīs lielos datus par saviem stratēģiskajiem aktīviem, būs tie, kas izdzīvos konkurencē un attīstīsies.

Ir paredzams, ka, pasaulē aizvien vairāk uzņēmumiem izmantojot jauno tehnoloģiju palīdzību, pieejamo lielo datu apjoms pieaugs eksponenciāli. Pašlaik pasaulē katrās divās dienās tiek ģenerēts tikpat daudz datu, cik, rēķinot no laika sākuma līdz 2003. gadam. Līdz 2020. gadam digitālās informācijas apjoms pieaudzis aptuveni līdz 50 zetabaijiem.

Lai labāk analizētu šos milzīgos lielo datu apjomus, gandrīz katru nedēļu tirgū tiek piedāvāti arvien jaunāki datu analīzes rīki, instrumenti u. c. Piemēram, *Microsoft* un *Salesforce* nesēn izsludinātie rīki *Jauj cilvēkiem, kuri nemāk kodēt*, patstāvīgi veidot savas programmas biznesa datu, tostarp lielo datu, ieguvei, apstrādei un analizēšanai.

No *International Data Corporation* datiem izriet, ka puse no visas biznesa datu analīzes programmatūras līdz 2020. gadam ietver preskriptīvas (*prescriptive*) analītikas spējas, kas nozīmē ne tikai to, ka pati programmatūra spēs prognozēt (paredzēt) tās lietotāja darbības, bet tā varēs arī sniegt konkrētus ieteikumus biznesa veikšanā, pamatojoties uz šīm prognozēm.

Darbs ar lielajiem datiem, kurā izmanto izzinošo skaitļošanu (*cognitive computing*), ir plats solis arī mākslīgā intelekta (*artificial intelligence* – AI) virzienā.

Piemēram, viens no pirmajiem izzinošās skaitļošanas piemēriem ir *IBM Watson* sistēma, kas pati “mācās” – jo vairāk lielo datu sistēma saņem, jo akurātāka un labāk izmantojama tā kļūst.

Šī izzinošā skaitļošanas tehnoloģija var tikt praktiski lietota jebkurā jomā, piemēram, veselības aprūpē, likumdošanā, izglītībā, finansēs, uzņēmējdarbībā, kurā, lai atrisinātu problēmas ir jāapstrādā un jāanalizē lielie dati.

Savukārt lietu internets (*The Internet of Things* – IoT), kas attiecās uz ierīcēm, kuras vāc un pārraida visdažādākā veida liela apjoma datus (tostarp lielos datus), tieši pēdējos gados ir pieredzējis milzīgu, sprādzienveidīgu izaugsmi, 2020. gadā šādu internetam pieslēgtu ierīču skaitam pasaulē sasniedzot 70 miljardus.

Lietu interneta visbūtiskākā sastāvdaļa ir tā saucamā valkājamā (*wearable*) tehnoloģija, kuras ietvaros “valkājamās” (lietojamās) ierīces, piemēram, viedtālruni, *FitBit* puksteņi, rada datu bagātību, arī lielos datus, un spēj savstarpēji savienoties un koplietot lielos datus, lai efektīvāk veiktu savas funkcijas.

Lielo datu nozīme uzņēmējdarbībā izpaužas trīs galvenajās jomās: biznesa lēmumu pieņemšanas uzlabošanā (tostarp produktu un pakalpojumu radīšanā, mārketingā, pārdošanā, piegāžu loģistikā, finansēs u. c.), biznesa operacionālās darbības uzlabošanā (tostarp piegādes optimizēšanā, izmantojot “mašīnsekošanu” un IoT viedierīces, vislabāko darbinieku pieņemšanā, pareizas pārvaldības struktūras izveidē u. c.) un datu monetizācijā, t. i., tiešā naudas pelnīšanā ar datiem, “iebūvējot” lielos datus savu produktu un pakalpojumu piedāvājumos.

Latvijā, tāpat kā visā pasaulē, attīstoties informācijas un komunikācijas tehnoloģijām uzņēmumos un valsts institūcijās, veidojas liels apjoms daudzveidīgu datu, kurus aizvien biežāk var traktēt kā lielos datus, kuru pilnvērtīga izmantošana, arī iegūšana, uzglabāšana, analīze un interpretācija var sniegt daudz papildu informācijas gan uzņēmējdarbībai, gan valsts pārvaldes vajadzībām, lai būtiski uzlabot to darbību.

Prasības kompetencei un prasmei darbam ar Lieliem datiem uzņēmumā Latvijā un pasaulē

Lai veiksmīgi darbotos ar lielajiem datiem uzņēmumā, izmantojot modernākās tehnoloģijas pasaulē, ir nepieciešama datu kompetences un prasmes veidošana.

Lielo datu prasme nav plaši pieejama, īpaši, ja ir runa par jaunajām datu tehnoloģijām, to izmantojumu, tādām kā mašīnmācība, mākslīgais intelekts un prognozējošā analītika.

Visā pasaulē nav pietiekams cilvēku skaits, kuri ir apmācīti darbam ar lielajiem datiem un kuri spēj pārvērst šos datus uzņēmuma biznesam noderīgos ieskatos (*insights*).

Datu speciālista nozīme uzņēmējdarbībā ir vāji definēta, un tāpēc bieži to traktē, sākot no *datu inženiera*, kurš veido sistēmas, kas savāc un uzglabā datus, līdz *datu statistiķim*, kurš darbojas ar skaitļiem. Datu speciālistam uzņēmējdarbībā vajadzētu ne tikai saprast datus un skaitļotāju zinātnes aspektus, bet arī būt apguvušam biznesam svarīgās lietas un analītiskās prasmes. Ja datu speciālists darbojas ar ļoti ātri ģenerētām ļoti liela apjoma datu kopām un spēj risināt problēmas reālā laikā (t. i., tad, kad tās parādās), tad tas dod uzreiz ieraugāmus rezultātus, ko īpaši novērtē jebkurā uzņēmējdarbībā. Arī tad, ja datu speciālista darba rezultāti ar lielajiem datiem parādās tikai garākā periodā, šo rezultātu iespaids uz pašu uzņēmējdarbību un to apkopojums pozitīvām izmaiņām biznesā var nest lielu vērtību uzņēmumam.

Datu (t. sk. lielo) speciālistam uzņēmumā ir jābūt piecām pamata prasmēm:

- 1) uzņēmējdarbības prasmei (t. sk. izpratnei par to, kas nodrošina uzņēmuma darbību, kas izraisa uzņēmuma biznesa izaugsmi, kas nosaka, ka uzņēmuma business virzās pareizajā virzienā);
- 2) analītiskai prasmei (t. sk. stabilām pamatzināšanām standarta analītikas paketēs (*SAS, IBM Predictive Analytics, Oracle Data Mining u.c.*), izpratnei un spējām, kā, balstoties uz lielajiem datiem, interpretēt un vizualizēt atbildes uz galvenajiem jautājumiem uzņēmuma biznesā);
- 3) datoru zināšanām (t. sk. jāorientējas galvenajās atvērtā koda, piemēram, *Hadoop, MapReduce*, un slēgtā koda, piemēram, *Microsoft* un *Oracle*, tehnoloģijās, kā arī būt spējīgam darboties, sākot no kabeļu pieslēgšanas līdz pat dabisko valodu algoritmu procesēšanai);
- 4) statistikas un matemātikas zināšanām;
- 5) radošai prasmei.

Pasaulē vadošās izglītības programmas darbam ar lielajiem datiem tiek īstenotas pamatā ASV universitātēs (liela daļa no šīm studiju programmām ir arī pieejamas bezmaksas kursu veidā tiešsaistē):

- Hārvarda Universitātē – “Data Science”;
- Vašingtonas Universitātē – “Introduction in Data Science”;
- Stenfordas Universitātē – “Statistics One”;
- Berklijas Universitātē – “Data Vizualization”;
- *IBM* Lielo datu universitātes programma,

Hārvarda Universitātes studiju programmā “Data Science” studentiem tiek mācīti šādi studiju kursi: “Datubāzu sistēmas”, “Datu ieguve uzņēmējdarbībai”, “Datu sakārtošana” (*wrangling*),

“Produktivitātes rīki”, “Mašīnmācība”, “Varbūtība”, “Vizualizācija”, “Inference un modelēšana”, “Lineārā regresija”, “Noslēdzošā projektēšana” (*capstone*), “R valodas pamati”, “Ievads Lielo datu funkcionālajā un straumēšanas programmēšanā”.

2017. gadā Latvijā bija 17 augstākās izglītības institūcijas, kas gatavoja speciālistus IKT industrijai bakalaura līmenī, bet nebija nevienas maģistru studiju programmas, kas gatavotu speciālistus jaunajai IKT jomas attīstības tendencei – darbam ar lielajiem datiem.

Dažās Latvijas augstskolās tiek pasniegti atsevišķi studiju kursi, kas ir saistīti ar aktuālo lielo Datu tēmu:

- Latvijas Universitātes Datorikas fakultātē tiek sniegta tālākizglītības iespēja IT profesionāļiem “Lielo datu analītiķa moduļa” (24 KP) veidā, kas ietver sešus studiju kursus: “Datu apstrādes sistēmas”, “Matemātiskā statistika”, “Datu noliktavas”, “Datizraces algoritmi”, “Dziļā mašīnmācīšanās” un “Lielo datu tehnoloģijas”, kura apguvējiem tiek izsniegts LU Datorikas fakultātes sertifikāts;
- Rīgas Tehniskās universitātes Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātē tiek mācīta maģistru studiju programma “Informācijas tehnoloģija”, kuras ietvaros starp 11 obligātajiem kursiem tiek apgūti ar lielajiem datiem saistītie studiju kursi: “Lielo datu bāzes”, “Datizrace un zināšanu atklāšana”.

Abās minētajās studiju programmās pamata uzsvars ir uz datu iegūšanu, glabāšanu, apstrādi un analīzi, pamatojoties uz datorzinātnes pieeju un nekoncentrējoties uz datu (t. sk. lielo datu) saistību ar uzņēmējdarbību.

Latvijas Universitātes Biznesa vadības un ekonomikas fakultātē maģistru studiju programmas “Vadības zinības” apakšprogrammas “Vadības informācijas sistēmas” ietvaros tiek mācīts studiju kurss “Biznesa datu pētīšanas intelektuālās metodes”, kurā tiek aplūkota tieši biznesa datu ieguve (t. sk. datizraces algoritmu modeļi) un biznesa datu analīze (t. sk. attiecīgās lietojumprogrammas), bet kurā nav atsevišķi aplūkota lielo datu specifika uzņēmējdarbībā.

RISEBA izveidotā akadēmiskā maģistra studiju programma “Lielo datu analīze” ir izveidota ar mērķi nodrošināt studentiem maģistra līmeņa izglītību, sagatavojot viņus par uzņēmumu datu speciālistiem, kuriem ir nepieciešamās zināšanas un praktiskās prasmes darbam ar datiem (t. sk. lielajiem datiem) uzņēmējdarbībā, to iegūšanā, glabāšanā, apkopošanā, analizēšanā un vizualizēšanā, ar mērķi darba rezultātus izmantot gan uzņēmuma ekonomisko procesu analīzē, gan uzņēmējdarbības attīstībā.

Tā kā Latvijā nav vēl izveidots Datu analītiķa profesijas standarts, RISEBA īstenotā studiju programma “Lielo datu analīze” ir akadēmiska un ir izveidota ar mērķi, lai studējošie apgūtu nepieciešamās zināšanas un prasmes tieši lielo datu analīzē. Pēc profesijas standarta apstiprināšanas šī studiju programma tiks akreditēta kā profesionālā studiju programma.

RISEBA akadēmiskā maģistra programmas “Lielo datu analīzes” akadēmiski profesionālie uzdevumi ir šādi:

1) nodrošināt studentiem maģistra līmeņa izglītību, sagatavojot viņus par uzņēmuma datu speciālistiem, kuriem ir nepieciešamās zināšanas un praktiskās prasmes darbam ar datiem (t. sk. lielajiem datiem) uzņēmējdarbībā, to iegūšanā, glabāšanā, apkopošanā, analizēšanā un vizualizēšanā, ar mērķi darba rezultātus izmantot gan uzņēmuma ekonomisko procesu analīzē, gan tā uzņēmējdarbības attīstībā;

2) piedāvāt daudzveidīgu ekonomikas nozares izglītības saturu par biznesa procesiem, kas ir saistīti ar uzņēmējdarbības datiem, t. sk. informācijas sistēmās, prognozēšanas modelēšanas, risku vadībā, statistiskās analīzē, biznesa datu apstrādē un projektēšanā;

3) sniegt zināšanas par lielo datu izmantošanu jaunās tehnoloģijās, t. sk. mašīnmācībā, biznesa platformās, blokķēžu tehnoloģijās un datu drošības nodrošināšanā;

4) sekmēt individuālu profesionālās iemaņas, pētniecības, jaunrades un sociālo prasmju attīstību.

Studiju programma ir vērsta uz padziļinātu lielo datu jomas apguvi (t. sk. uz “Lielo datu iegūšanas metodēm”, “Lielo datu pētījuma metodēm”, “Ievadu Lielo datu analīzē”, “Datu pārvaldību un aplikācijām”, “Datu vizualizācijas metodēm”), taču vienlaikus programma piedāvā arī starpdisciplināru studiju saturu (t.s k. studiju kursus informāciju sistēmās, risku vadībā, statistiskajā analīzē, projektu vadībā, modelēšanas procesos, stratēģiskajā vadzinībā, blokķēžu tehnoloģijās u. c.), kas lielā mērā korelē ar iepriekš minēto maģistra studiju programmu starpdisciplināro studiju saturu Latvijas Universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē.

RISEBA akadēmiskā maģistra programmas “Lielo datu analīze” vispārējie uzdevumi, kas attiecas uz zināšanu, prasmju un kompetenču iegūšanas nodrošināšanu darbam ar liela apjoma daudzveidīgiem datiem, ir šādi:

1) apmācīt studējošos – topošos uzņēmumu datu speciālistus – būt spējīgiem strādāt visos trijos līmeņos ar uzņēmuma datiem:

- pirmajā līmenī: veikt uzņēmējdarbības datu apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju), izmantojot *SPSS* programmu;
- otrajā līmenī: veikt uzņēmējdarbības datu (t. sk. lielo datu) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) relāciju datubāzēs, izmantojot *SQL* valodas instrumentus;
- trešajā līmenī: veikt uzņēmējdarbības datu (t. sk. lielo datu) apstrādi (iegūvi, glabāšanu, analīzi un vizualizāciju) nerelāciju datubāzēs (*NoSQL*), izmantojot attiecīgos instrumentus;

2) panākt, ka topošie uzņēmumu datu speciālisti spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences tradicionālos vai netradicionālos izziņas virzienos, t. sk. lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijās (mašīnmācībā, biznesa platformas, blokķēžu tehnoloģijās u. c.);

3) veicināt, ka topošie datu speciālisti spēj izstrādāt un komunicēt praktiski un teorētiski inovatīvas idejas (t. sk. projektēt, prognozēt, modelēt, pārvaldīt riskus u. c.) kopā ar tautsaimniecības nozaru vai starpnozaru speciālistiem uzņēmējdarbībā;

4) veicināt, ka topošie datu speciālisti spēj patstāvīgi formulēt, izstrādāt teorētiskus konceptus un turpināt izglītošanos doktora studiju līmenī Latvijā vai ārvalstīs;

5) nodrošināt un pastāvīgi pilnveidot studijām labvēlīgu vidi, kura veicina profesionālu, akadēmisku un demokrātisku studējošo un docētāju sadarbību.

RISEBA akadēmiskās maģistra programmas “Lielo datu analīze” tiešie uzdevumi attiecas uz noteikta veida satura un metožu nodrošinājumu programmā:

1) sniegt iespēju studējošajiem iegūt padziļinātas, maģistra līmenim atbilstošas teorētiskās zināšanas un profesionālu izpratni, prasmes un kompetenci par Lielo datu iegūšanu, uzglabāšanu un analīzi tautsaimniecības attīstības mērķiem;

2) sagatavot konkurētspējīgus speciālistus, kuri spēj efektīvi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus sabiedrībai kopumā, valsts, pašvaldību institūcijām un privātajam sektoram;

3) veicināt studējošo teorētiskās un praktiskās zināšanas par lielo datu apstrādi saistībā ar RISEBA nodrošināto resursu – nepastarpinātu pieeju ekonomikas jomas kompetencēm (vadībinābās, ekonomikā, IKT metožu un programmnodrošinājuma izmantošanu, pētniecības metodēs, valodu apgūvē u. c.);

4) nodrošināt padziļinātu zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā, attīstot studējošo spējas un

prasmes izstrādāt un īstenot pētījuma projektus un tos kvalitatīvi prezentēt.

Šīs studiju programmas modelis atbilst Latvijas Republikas pamata prasībām zināšanu, prasmju, iemaņu un kompetenču noteikšanai, kuras speciālistam ir nepieciešamas sekmīgai profesionālo un sociālo uzdevumu izpildei.

Akadēmiskā maģistra studiju programma “Lielo datu analīze” studiju rezultāti

Zināšanas

1.Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos.

1.1. Iegūst zināšanas par informācijas tehnoloģijas komponentēm, informācijas sistēmu izstrādes procesu un to pārvaldību uzņēmumā, informācijas sistēmu biznesa prasībām un specifiskajām un apgūst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā.

1.2. Iegūst zināšanas par prognozēšanas modelēšanas procesiem uzņēmējdarbībā un laika rindām, to nākotnes vērtības prognozēšanu.

1.3. Iegūst zināšanas par riska pārvaldību uzņēmumā, daudzdimensionāliem riskiem (t. sk. operacionālo risku, biznesa nepārtrauktības risku, piegādes ķēžu pātrūkšņas risku, projektu risku, kiberrisku un daudzveidīgiem finanšu riskiem).

1.4. Iegūst padziļinātas zināšanas par statistiskām modelēšanas situācijām, kurās iesaistīti vairāki mainīgie, uzņēmējdarbībā, t.sk. zināšanas multivariāciju statistiskajās metodēs, faktoru analīzē un telpisko un laika datu analīzē, un apgūst prasmi veidot noteiktas vadlīnijas, lai aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā.

1.5. Iegūst zināšanas biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot *SPSS*

1.6. Iegūst izpratni par jaunākajām vadzinības attīstības tendencēm.

2. Lielo datu pārvaldībā.

2.1. Iegūst zināšanas par lielo datu īpašībām, veidiem, to iegūšanu, vākšanu, datu analītikas mehānismiem, kā arī par datu pārvaldību, datu stratēģijas īstenošanu un pārskatīšanu uzņēmumā, kā arī iepazīstas ar mašīnmācības, izzinošās skaitļošanas, mākslīgā intelekta un industrijas 4.0 pamatiem.

2.2. Iegūst teorētiskas zināšanas darboties ar datiem relāciju datu bāzēs, izmantojot *SQL* valodu

2.3. Studenti iegūst zināšanas par dažādām datubāzu sistēmām un to pārvaldību, par *R* valodas izmantošanu darbā ar lielajiem datiem.

2.4. Iegūst zināšanas par dažādām lielo datu iegūšanas (datizraces) metodēm, t. sk. *CRISP-DM*, klasteru un diskriminantu analīzi, datizraci tīmeklī.

2.5. Iegūst zināšanas par datu pārvaldību un tās dažādām aplikācijām, t. sk. *Elasticsearch* instrumenta izmantošanu *NoSQL* datubāzēs, *Python* valodas pamatiem.

2.6. Iegūst zināšanas par mašīnmācību, izmantojot *Python*

2.7. Iegūst zināšanas par dažādām datu vizualizācijas metodēm, tostarp laika noteikto un telpisko datu vizualizācijas tehnikām, datu vizualizācijas dizainiem.

3. Lielo datu izmantošanā jaunās tehnoloģijās un datu drošībā.

3.1. Iegūst zināšanas mašīnmācībā, mašīnmācības algoritmos un *Python* vispārējam raksturojumam.

3.2. Iegūst praksē izmantojamas zināšanas mikroekonomikā biznesa platformām – pilnīgi jauniem biznesa modeļiem uzņēmējdarbībā.

3.3. Iepazīstas ar blokķēžu koncepciju, kas tiek detalizēti izpētīta kopā ar kriptogrāfijas tehnoloģiju atbalstu.

3.4. Iegūst zināšanas par datu drošības un aizsardzības būtību, elektronisko dokumentu aprites organizāciju un dažādiem rīkiem un sistēmām klasificētu datu uzglabāšanai.

Prasmes

1. Ar uzņēmējdarbības datiem saistītajos biznesa procesos.

1.1. Apgūst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā.

1.2. Apgūst prasmi attēlot laika rindas un prognozēt to nākotnes vērtības, spēj analizēt un veikt ar biznesa optimizāciju saistītas darbības un lēmumu pieņemšanu.

1.3. Apgūst prasmi izveidot dažādus risku pārvaldības modeļus uzņēmumā.

1.4. Apgūst prasmi veidot noteiktas vadlīnijas, lai aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā, iegūst prasmi pielietot dažādus stratēģiskus modeļus un instrumentus praksē dažādās biznesa situācijās.

1.5. Iegūst prasmi biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot *SPSS*

2. Lielo datu pārvaldībā.

2.1. Apgūst prasmi *SQL* valodas izmantošanai darbā ar datiem, t. sk. uzņēmējdarbībā.

2.2. Apgūst prasmi izmantot *R* valodu darbā ar lielajiem datiem.

2.3. Apgūst prasmi pielietot dažādas lielo datu iegūšanas (datizraces) metodes, t.sk. *CRISP-DM*, klasteru un diskriminantu analīzi, datizraci tīmeklī.

2.4. Apgūst *Elasticsearch* instrumenta izmantošanu *NoSQL* datubāzēs.

2.5. Apgūst prasmi pielietot dažādas datu vizualizācijas metodes, t. sk. laika noteikto un telpisko datu vizualizācijas tehnikas, datu vizualizācijas dizainu.

3. Lielo datu izmantošanā jaunajās tehnoloģijās un datu drošībā.

3.1. Apgūst prasmi izmantot atsevišķus mašīnmācības instrumentus (*Anaconda, Pandas, Numpy, Matplotlib* u. c.).

3.2. Apgūst praksi savas lietotnes prototipa izveidē un tās izvietojumā *Apple iOS* platformā.

3.3. Apgūst dažādas blokķēžu izmantošanas metodes.

3.4. Apgūst prasmi izstrādāt un noformēt normatīvi metodisko materiālu datu drošības organizēšanā.

Kompetences

1. Pārzina dažādas datu (t. sk. lielo datu) iegūšanas, uzglabāšanas, apstrādes, analīzes un vizualizācijas koncepcijas un teorijas, veidus, formas un modeļus, kā arī attiecīgos datu apstrādes instrumentus un to lietošanas iespējas uzņēmējdarbībā.

2. Kā datu speciālists ir spējīgs darboties dažādos uzņēmumu projektos un uzņēmumu vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas pētnieciskās problēmas risināšanā.

3. Spēj veikt pētniecisko darbību dažādu teoriju un prakses attīstībai saistībā ar datu (t. sk. lielo datu) apstrādi uzņēmumā, lietojot vadzinību iegūtās zināšanas un izmantojot jaunākās

informācijas tehnoloģijas un risinājumus.

4. Spējas patstāvīgi formulēt, noteikt un komunicēt savas profesionālās darbības mērķus, lai veiktu jauninājumus savās darbības nozarēs, datu apstrādē un analīzē vai starpdisciplīnu jomās.
5. Demonstrē kritiski analītisku attieksmi, vērtējot mūsdienu ekonomikas procesus, uzņēmējdarbības attīstību un sociālos procesus sabiedrībā.
6. Spēj patstāvīgi apgūt jaunas zināšanas un sekot līdzi IKT un ekonomikas procesu attīstībai pēc studiju beigām, prot radoši tās pielietot pētniecībā un praksē, veicinot savas nozares un tās sociāli ekonomiskās nozīmes attīstību.

Programmas pilnveidošanā regulāri tiek sekots līdzi jaunākajām nozares tendencēm, nākotnē iekļaujot studiju saturā aktuālus studiju kursus, t. sk. par biznesa platformu un blokķēžu tehnoloģiju pieaugošo nozīmi lielo datu kontekstā.

Akadēmiskā augstākās izglītības maģistra studiju programma “Lielo datu analīze” ir vērsta uz topošo datu speciālistu karjeras attīstību. Pieprasījums pēc šāda veida datu speciālistiem ir pilnīgi visās jomās: banku, mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības, telekomunikāciju, IKT, elektronikas attīstības, e-komercijas un valsts un pašvaldību sektoros, kur tiek radīti, uzkrāti dažāda veida dati par lietotājiem, to transakcijām un aktivitātēm elektroniskajā vidē u. c.

Šī maģistra studiju programma ir arī labs atbalsts augstskolas RISEBA bakalaura studiju programmām “Biznesa vadība digitālajā vidē” un “Uzņēmējdarbības vadība”, kurās šobrīd studē vairāk nekā 500 studentu, kā iespēja turpināt maģistra studijas, jo vadībnību un uzņēmējdarbības studiju kursi veido vienu no četriem maģistra programmas moduļiem. Īpašā mērķauditorija ir šo un citu profesionālo bakalaura grādu ieguvušie absolventi, taču šī maģistra studiju programma ir saistoša arī citu augstskolu IKT, ekonomikas, banku zinību un citu specialitāšu profesionālo bakalaura programmas studentiem.

Sekmīgi beidzot studijas, absolventi var īstenot savas studijas doktorantūrā gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs.

Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizēta Programmas padomes sēde, kurā iesaistīti nozares pārstāvji, absolventi, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Programmas padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs, kā arī studijām nepieciešamais IKT infrastruktūras atbalsts (serveri un programmatūras licences) un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām studiju programmā. Programmas padomē tiek pārskatīta arī mācībspēku darba kvalitāte un izskatīti citi būtiski jautājumi.

Docētāji studiju kursu saturu aktualizē arī atbilstoši zinātnes attīstības tendencēm, studijuursos izmantojot zinātnisko rakstu datubāzēs – EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science utt. – pieejamo informāciju. Katram mācībspēkam tiek sniegts ikgadējs finansējums zinātnisko konferenču un citu būtisku pasākumu apmeklēšanai kvalifikācijas paaugstināšanai.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Ņemot vērā RISEBA akadēmiskā maģistra programmas “Lielo datu analīze” akadēmiski profesionālo mērķi sniegt topošajiem datu speciālistiem padziļinātas zināšanas darbā ar lielajiem datiem uzņēmējdarbībā un veicināt viņu prasmes strādāt ar šiem daudzveidīgajiem, liela apjoma datiem, lai spētu dot nozīmīgu ieguldījumu savu uzņēmumu darbības uzlabošanā un attīstībā, studiju programmas studiju kursi ir izveidoti un sakārtoti, ievērojot zināmu pēctecības principu, trijos studiju moduļos. Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā satura struktūru.

Pirmais modulis “Ar uzņēmējdarbības datiem saistītie biznesa procesi”

Studentiem tiek sniegtas padziļinātas zināšanas par biznesa procesiem, kuru izpratnei ir nepieciešamas zināšanas un prasme strādāt tieši ar biznesa datiem, kas ir nepieciešams pamats darbam ar lielajiem datiem, to izmantošanā uzņēmējdarbībā. Šī moduļa ietvaros tiek sasniegti šādi rezultāti:

- studenti iegūst zināšanas par informācijas tehnoloģijas komponentēm, informācijas sistēmu izstrādes procesu un to pārvaldību uzņēmumā, informācijas sistēmu biznesa prasībām un specifikācijām un apgūst praksi IT infrastruktūras veidošanā uzņēmumā;
- studenti iegūst zināšanas par prognozēšanas modelēšanas procesiem uzņēmējdarbībā un apgūst prasmi attēlot laika rindas un prognozēt to nākotnes vērtības, spēj analizēt un veikt ar biznesa optimizāciju saistītas darbības un lēmumu pieņemšanu;
- studenti iegūst zināšanas par riska pārvaldību uzņēmumā, daudzdimensionāliem riskiem (t. sk. operacionālo risku, biznesa nepārtrauktības risku, piegādes ķēžu pātrūkšnas risku, projektu risku, kiberrisku un daudzveidīgiem finanšu riskiem) un apgūst praksi izveidot dažādus risku pārvaldības modeļus uzņēmumā;
- studenti iegūst padziļinātas zināšanas par statistiskām modelēšanas situācijām, kurās iesaistīti vairāki mainīgie, uzņēmējdarbībā, t. sk. zināšanas multivariāciju statistiskajās metodēs, faktoru analīzē un telpisko un laika datu analīzē, un apgūst prasmi veidot noteiktas vadlīnijas, lai aprakstītu reālās situācijas uzņēmumā;
- studenti iegūst zināšanas biznesa datu apstrādē uzņēmumā, izmantojot *SPSS* programmu;
- studenti iegūst izpratni par jaunākajām vadzinības attīstības tendencēm un iegūst prasmi pielietot dažādus stratēģiskus modeļus un instrumentus praksē dažādās biznesa situācijās.

Pirmajā modulī sasniedzamie studiju rezultāti būtiski sasaistās ar studiju programmas kopējiem mērķiem un uzdevumiem, jo kalpo kā nopietns pamats studentu zināšanu un kompetenču veidošanā, pārejot secīgi uz nākamajiem diviem studiju kursu moduļiem.

Otrais modulis “Lielo datu pārvaldība”

Šī moduļa saturs sniedz zināšanas, prasmes un kompetences, apgūstot programmas pamatus teorētiskās un praktiskās zināšanas, darbojoties tieši ar lielajiem datiem uzņēmumā.

Moduļa “Lielo datu pārvaldība” izvirzītais mērķis ir nodrošināt zināšanas par Lielo datu stratēģiju uzņēmumā, datu ieguves metodēm, ar datiem saistītu projektu īstenošanu uzņēmumā, datu bāzu sistēmām, dažādajām datu analīzēm un datu vizualizāciju uzņēmējdarbības vajadzībām.

Moduļa “Lielo datu pārvaldība” saturam un studēšanas metodēm atbilstošie rezultāti ir šādi:

- studenti iegūst zināšanas par Lielo datu īpašībām, veidiem, to iegūšanu, vākšanu, datu analītikas mehānismiem, kā arī par datu pārvaldību, datu stratēģijas īstenošanu un pārskatīšanu uzņēmumā, kā arī iepazīstas ar mašīnmācības, izzinošās skaitļošanas, mākslīgā intelekta un industrijas 4.0 pamatiem;
- studenti iegūst teorētiskas zināšanas un prasmi, darboties ar datiem relāciju datubāzēs, apgūstot *SQL* valodas izmantošanu darbā ar datiem, t. sk. uzņēmējdarbībā;

- studenti iegūst zināšanas par dažādām datubāzu sistēmām un to pārvaldību, apgūst R valodas pamatus darbā ar lieliem datiem;
- studenti apgūst dažādas lielo datu iegūšanas (datizraces) metodes, t. sk. *CRISP-DM*, klasteru un diskriminantu analīzi, datizraci tīmeklī;
- studenti apgūst datu pārvaldību un tās dažādās aplikācijas, t. sk. *Elasticsearch* instrumenta izmantošanu *NoSQL* datubāzēs, *Python* valodas pamatus datu apstrādē;
- studenti apgūst praktisko mašīnmācīšanos, izmantojot *Python* valodu;
- studenti apgūst dažādas datu vizualizācijas metodes, t.sk. laika noteikto un telpisko datu vizualizācijas tehnikas, datu vizualizācijas dizainu;
- studenti apgūst ar lielo datu apstrādi saistītu projektu izstrādi uzņēmumā.

Modulī izvirzītie mērķi, uzdevumi, kā arī iekļautā informācija un sasniedzamie rezultāti visciešākā veidā sasaistās ar maģistra studiju programmas kopējiem mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, jo tie veido kodolu studentu zināšanu un kompetenču veidošanā tieši darbā ar Lieliem datiem uzņēmumā, kā būtisku modernās uzņēmējdarbības sastāvdaļu.

Otrais modulis ir galvenā akadēmiskās maģistra programmas obligātā satura daļa, tāpēc šajā modulī ir paredzēts Prakses projekts, kas ir būtiska kvalitatīva speciālista sagatavošanas fāze.

Moduļa saturs ir pamats darba ar lielajiem datiem (t. sk. to analīzes) pamatprasmju veidošanai, un tā mērķis ir sniegt studentiem zināšanas, prasmes un kompetences, apgūstot teorētiskās un praktiskās zināšanas darbam ar datiem modeļu veidošanā un metožu izvēlē un pielietošanā, secinājumu izdarīšanai un situāciju modelēšanai. Īpaša nozīme tiek piešķirta studējošā zināšanām par apgūstamo specialitāti, personības attīstībai un profesionālo prasmju pilnveidošanai, prasmēm strādāt komandā.

Trešais modulis “Lielo datu izmantošana jaunās tehnoloģijās”

Moduļa mērķis ir sniegt studentiem zināšanas par lielo datu nozīmi un to izmantošanu jaunās tehnoloģijās, t. sk. blokķēžu tehnoloģijās un jaunos biznesa modeļos – biznesa platformās. Būtiskas moduļa satura sastāvdaļas ir studentu apmācīšana praktiskajā mašīnmācībā un datu drošības jomā.

Moduļa saturam un studēšanas metodēm atbilstošie plānotie rezultāti ir šādi:

- studenti iegūst zināšanas mašīnmācībā, mašīnmācības algoritmos un *Python* vispārējam raksturojumam, apgūst prasmi atsevišķu mašīnmācības instrumentu izmantošanā (*Anaconda, Pandas, Numpy, Matplotlib*.);
- studenti iegūst praksē izmantojamas zināšanas biznesa platformu – pilnīgi jaunu biznesa modeļu mikroekonomikā un apgūst praksi savas lietotnes prototipa izveidē un tās izvietojumā *Apple iOS* platformā;
- studenti iepazīstas ar blokķēžu koncepciju, kas tiek detalizēti izpētīta kopā ar kriptogrāfijas tehnoloģiju atbalstu un apgūst dažādas blokķēžu izmantošanas metodes;
- studenti iegūst zināšanas par datu drošības un aizsardzības būtību, elektronisko dokumentu aprites organizāciju un dažādiem rīkiem un sistēmām klasificētu datu uzglabāšanai, apgūst prasmi izstrādāt un noformēt normatīvi metodisko materiālu.

Starpdisciplināra rakstura nodrošināšanai vairāki studiju programmas kursi ir apvienoti ar studiju programmu “Starptautiskās finanses” un “Biznesa stratēģiskā vadība” studiju kursiem. Tajā pašā laikā tiek rūpīgi sekots līdzi, lai kursi atbilstu šīs studiju programmas mērķim, sasniedzamajiem rezultātiem, Valsts izglītības satura standartam, kā arī Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai (skat. 2.1. tabulu).

2.1. tabula

Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam

(balstoties uz MK noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu")

Prasības*	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji
Studiju programmas apjoms (KP)	Vismaz 40 KP	60 KP
Studiju programmas īstenošanas ilgums	1,5 gadi – pilna laika studijas, 2 gadi nepilna laika studijas	1,5 gadi – pilna laika studijas, 2 gadi nepilna laika studijas
Studiju programmas daļas un to apjoms (obligātā, ierobežotās izvēles, izvēles), t.s. noslēguma darba apjoms	A un B programmas daļas, noslēguma darba apjoms 20 KP	A programmas daļa – 12 KP B programmas daļa – 24 KP C programmas daļa – 4 KP noslēguma darba apjoms 20 KP
Kontaktstundu apjoms (%)	Vismaz 30%	30%
Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām	Vismaz 18 KP	20 KP
Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	Ja studējošais Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā, viņš to apgūst papildu maģistra studiju programmai.	Tiek piedāvāts studiju kurss, kurā iekļautas Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības
Piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Maģistra grāds	Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā
Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība	IV nodaļas prasības	Tiek ievēroti visi IV nodaļas vērtēšanas pamatprincipi un kārtība
Studiju prakses raksturojums (ja piemērojams)	Nav	Paredzēts studiju prakses projekts darbam ar specializēto programnodrošinājumu praktisko iemaņu gūšanai

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā

vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Studijas galvenokārt notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu studiju programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa.

Studiju īstenošanas metodēm tiek pievērsta liela nozīme studiju procesā, pasniedzēji tiek rosināti izmantot jaunākās un interaktīvās studiju metodes. RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019. gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām "MOODLE vides interaktīva izmantošana - praktiski piemēri", "Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības". Papildus studiju kursa "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (divas nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēks A.Čirjevskis un citi. T.Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par situāciju analīzi (*case-studies*) sagatavošanu. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četru kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garants kvalitatīvai nodarbību norisei.

Uzsākot studijas, tiek nodrošināts oficiāls studiju atklāšanas vakars, kurā studējošie piedalās radošās aktivitātēs. Katras studiju programmas studenti studijas sāk ar ievadvakaru, kura ietvaros viņi tiek informēti par studiju procesa administrēšanas nosacījumiem un piedāvātajām iespējām. Tāpat tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanās un saliedēšanās.

Studējošie tiek motivēti regulāri apgūt vielu. Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP - 2 starppārbaudījumi, 4 KP - 3 starppārbaudījumi, utt.). Ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš nevar iegūt sekmīgu atzīmi eksāmenā.

Studiju forma - pilna laika izejamo dienu studijas, kas norisinās katru otro nedēļu piektdienu vakaros (plkst. 18.00-21.10) un sestdienās, svētdienās (plkst. 9.00-17.00 vai 19.00).

Studiju programmā nav tālmācības studiju formas, tomēr materiāli ir pieejami Moodle vidē (e.riseba.lv). Šajā vidē tiek nodrošināta arī komunikācija (sarakste) ar studentiem, ir pieejami nodarbību laiki un cita veida informācija: studiju kursu apraksti, metodiskie norādījumi, kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, patstāvīgos studiju darbus un maģistra darbus, studiju kursu un prakšu metodiskie norādījumi, mācību līdzekļi (vai atrodas bibliotēkā), akadēmiskā personāla konsultāciju grafiki, datorizētie studiju līdzekļi.

Studiju īstenošanas un vērtēšanas metodes mācībspēki norāda studiju kursu aprakstos, kurus apstiprina studiju programmas direktors. Moodle ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārskata studiju programmas direktors.

Studiju mērķu sasniegšanai studiju procesa laikā var būt paredzētas dažādas zināšanu un prasmju pārbaudes un novērtēšanas metodes.

Zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas tradicionālās novērtēšanas metodes, tādas kā rakstiski izpildāmie testi (veidoti pēc *multiple choice* metodes) Moodle vidē, praktiskais darbs un mājas darbs, kontroldarbs, eksāmens, tests, referāta vai īsas esejas uzrakstīšana.

Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana.

Studentam ir jābūt spējīgam demonstrēt prasmes apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu un seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņēmuma vai organizācijas vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jāsaņem jauns lēmums, jauns biznesa problēmas risināšanas veids. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, pašu pētījuma organizācijas prakses laikā, tēzes zinātniskajam rakstam.

Studentu spēja iegūt vērtību no studiju materiāla savam profesionālajam mērķim raksturo augstāko apgūstāmās studiju programmas domāšanas līmeni – izvērtēšanu.

Iespējamie zināšanu un prasmju kontroles un novērtējuma veidi: praktiskās situācijas analīze un tās prezentācija grupas interesēs, eksperta slēdziena uzrakstīšana, spēja dot padomu un izstrādāt priekšlikumus, projekta izstrādāšana uz hipotēzes pamata, maģistra darbs, zinātniskā raksta sagatavošana (sadarbība ar RISEBA mācībspēkiem).

Maģistra studentu zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāte tiek vērtēta, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums – atzīme 10 ballu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu, prakšu un ieskaīšu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā. Vērtējumi tiek izlikti 100 % sistēmā, piemērojot Salfordas sistēmu, t. i., vērtējumi tiek apaļoti uz zemāko atzīmi, izņemot gadījumus, kad students ir saņēmis 96 % vai vairāk. Detalizēta informācija atspoguļota 2.2. tabulā.

2.2. tabula

RISEBA studiju darbu vērtēšana

Apguvs līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes un iemaņas
Ļoti augsts	96–100	10	Izcili With distinction	A	Zināšanas, kas pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni.
	90–95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas.

Augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem.
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē.
	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamās atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne.
Vidējs	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne.
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamās vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā.
	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
Zems	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas.
	1-9	1	Ļoti ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā un studiju kursu aprakstā. Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām. Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot studiju kursa aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie

darbi utt.).

Studiju kursa apguve ir sekmīga, ja noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par studiju kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas anketas tiek nosūtītas mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomainīšanu.

Studiju kursu apguve tiek papildināta ar vizītēm uz uzņēmumiem.

Padziļinātai zināšanu apguvei studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katra mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), finanšu tirgiem (*Deloitte*) u. c. Šīs lekcijas apmeklējuši arī studiju programmas "Starptautiskās finanses" studenti.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt vieslekcijas gan latviešu, gan angļu valodā, kā arī apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās.

Tāpat studējošiem ir iespēja piedalīties dažādos projektos, t.sk. iespēja piedalīties CFA institūta pētījumu iniciatīvā ([CFA Research Challenge](#)).

Obligāta studiju programmas sastāvdaļa ir prakse. Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv saskaņā ar studiju grafiku.

Lai apgūtu studiju programmu, katram studentam jāizpilda visas studiju programmas prasības un jānokārto valsts pārbaudījums – jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv maģistra darbs. Valsts pārbaudījumu drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta studiju programmā paredzēto studiju moduļu apguve;
- pozitīvi novērtēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Maģistra darba sekmīgai aizstāvēšanai aptuveni mēnesi pirms nodošanas termiņa tiek organizēta priekšizstāvēšana, kurā studējošais diviem komisijas locekļiem prezentē sava pētījuma rezultātus. Maģistra darba aizstāvēšana iespējama tikai gadījumā, ja ir saņemts pozitīvs atzinums par priekšizstāvēšanu.

Studiju procesā tiek nodrošināti studentcentrētas izglītības principi – RISEBA studējošiem tiek dota un vienmēr tiek atbalstīta iespēja piedalīties studiju procesa vērtēšanā un pilnveidošanā – gan piedaloties studiju programmas padomes sēdēs, gan komunicējot ar studiju programmas direktoru. Katrā grupā ir grupas vecākais, kurš atbild par grupas komunikāciju, aktuālas informācijas nodrošināšanu studentiem, kā arī viedokļa paušanu augstskolas administrācijai. Tomēr viedokli par studijām var paust jebkurš studējošais. Labākai studiju procesa organizēšanai studējošo grupai ir nozīmēts kurators – akadēmiskā personāla vai administrācijas pārstāvis, kura pienākumos ir organizatorisku jautājumu nodrošināšana.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāsmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu apvienības locekle, kas dod vislabākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās problēmas, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

Lai arī noslodzes dēļ maģistra programmu studenti ne vienmēr aktīvi piedalās pašpārvaldes darbā, studējošie ir aktīvi augstskolas un Studējošo pašpārvalde rīkotajās aptaujās. RISEBA regulāri, katru studiju gadu, visos studijuursos tiek veiktas studējošo aptaujas par studiju programmu īstenošanas gaitu, mācībspēku darba kvalitāti, kas ļauj izsekot studiju programmas novērtējumam no studentu viedokļa, kā arī studiju darba organizācijas kvalitātei.

Ikdienas jautājumus ar administrāciju risina studiju programmas administratori, grupu vecākie un studējošo pašpārvalde. Informāciju par studējošo aktivitātēm saņem Informācijas centra atbildīgais metodiķis vai studiju programmas administratore, vai arī rektora un prorektora palīdzes.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var realizēt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Tā kā studiju programmas “Lielo datu analīze” studējošie strādā dažādos uzņēmumos un atšķirīgos amatos, viņi, piedaloties semināros, diskusijās, prezentācijās, pilnveido arī grupas biedru zināšanas un profesionālās spējas.

Studējošie tiek iesaistīti RISEBA zinātniskajos pētījumos un tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”. Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datubāzēs *SCOPUS*, *Web of Science* un citās.

RISEBA ir svarīgi iegūt studējošo atsauksmes par studiju pieredzes kvalitāti.

Studējošo viedokļi ir iegūti dažādos veidos, piemēram, izmantojot gan neformālo saskarsmi ar docētājiem, gan formālu kursu novērtējumu (anketēšanu). Pamatojoties uz anketēšanas un studentu grupu sanāksmju materiāliem, tiek veiktas operatīvas korekcijas gan studiju saturā, gan pasniegšanas formā.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Viens no būtiskākajiem studiju īstenošanas metožu sastāvdaļām maģistra programmas “Lielo datu analīze” ietvaros ir trešajā modulī iekļautais Prakses projekts (4 KP).

Prakses projekta mērķis ir nodrošināt studējošo ar tiešu profesionālās darbības pieredzi ar lielo datu analīzi, izmantojot partneru – *Microsoft Latvija* – lielo datu analīzes programmnodrošinājumu.

Veicot “Prakses projektu. Darbs ar datu analīzes programmnodrošinājumu”, studējošais saskaņā ar

prakses līgumu praktizējas datu analīzes programnodrošinājuma izmantošanā, pildot noteikta projekta uzdevumus. Šī prakses forma tieši dod iespēju maģistra programmas studējošajam iegūt iemaņas darbā ar programmnodrošinājumu, apgūt dažāda veida praktisko darbu veikšanu, izmantojot tehnoloģiskos risinājumus, un sniedz ieskatu par lielo datu analīzes praktiskajiem lietojumiem ekonomikā un biznesā. Līdztekus tam prakse ļauj studiju laikā iegūt praktiskas profesionālas darba iemaņas, veidot paredzamu profesionālās izaugsmes procesu, radīt priekšnosacījumus koleģiālām attiecībām ar nozares speciālistiem un ekspertiem. Prakses projekta praktiskās nodarbības tiek realizētas, balstoties uz partnera Microsoft Latvija piedāvāto Microsoft Data Science virtuālo mašīnu, kurā ir uzstādītas populārākās tehnoloģijas, kā arī Hadoop un Spark klasteri, kur praktiskās nodarbības vada vairāki iesaistītie mācībspēki, kas docē studiju kursus "Lielo datu ieguves metodes", "Datu pārvaldība", "Lielo datu pētījumu metodes" un "Datu vizualizācijas metodes". Lielo datu masīvus prakses projekta realizācijai piegādā Microsoft Latvija partneris, kas Latvijā strādā lielo datu analīzes jomā – uzņēmums "Accenture", kurā ir specializēta nodaļa ar 60 darbiniekiem, kas strādā lielo datu apstrādes jautājumos.

Prakses projekta saturam un studēšanas metodēm atbilstošie rezultāti ir šādi:

- students spēj akadēmiski skaidri sazināties un profesionāli sadarboties ar nozares speciālistiem vai nozares pārraudzības institūciju speciālistiem;
- students pārzina profesionālās darbības nozares funkcionēšanas principus;
- students spēj izmantot datu analīzes programmnodrošinājumu praktisku uzdevumu risināšanā;
- students spēj analizēt un izdarīt secinājumus no veiktās datu analīzes un pielietot rezultātus biznesa noteiktajā nozarē;
- students prot pielietot teorētiskos kursus iegūtās zināšanas, analizējot noteiktu darba uzdevumu;
- students pārzina lielo datu veidošanās, uzkrāšanas un pārvaldības principus un spēj sekmīgi pielietot zināšanas praktiskajā pielietošanā;
- students māc pielietot datu analīzes metodes praktisko uzdevumu veikšanā.

Prakses rezultātus ieskaita par plānotu un studiju programmas vadības atzītu studējošā strādāšanu vai praktizēšanu uz līguma pamata saistītās nozares uzņēmumā, valsts vai pašvaldības institūcijās vai citā RISEBA atzītā un dokumentētā formā. Prakses mērķis ir apgūto zināšanu aprobācija, lielo datu analītiķa nepieciešamo profesionālo zināšanu un prasmju attīstība praktisku problēmu risināšanai, izpildot individuālo prakses uzdevumu. Prakses noslēgumā ir jāveic atskaite par savas prakses darbību un tā jāaizstāv.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studējošo noslēguma darbu izstrādes procedūra ietver maģistra darba temata saskaņošanu ar darba vadītājiem, studiju programmas direktoru un katedras vadītāju. Maģistra darbu virzienus un vadītājus studējošie izvēlas no piedāvātajām paraugtēmām. Ar darba vadītāju tiek saskaņots maģistra darba temats, kuru apstiprina studiju programmas direktors. Studējošais un darba vadītājs saskaņo kalendāro plānu, paredzot vismaz 10 konsultāciju reizes saistībā ar darba izstrādi. Katedras vadītājs apstiprina mācībspēku slodzi, jo RISEBA procedūras paredz katram darba vadītājam vadīt noteiktu skaitu darbu. Maģistra darba koncepta labākai izpratnei studiju programmā ir iekļauti studiju kursi "Biznesa datu pētījumu metodes (izmantojot SPSS programmu)", kā arī

“Daudzdimensiju analīzes metodes”. Aptuveni mēnesi pirms darba nodošanas studējošajiem tiek organizēta priekšizstāvēšana, uz kuru jāiesniedz aptuveni 80 % no darba. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz papildu komentārus darba pilnveidošanai. Ja studējošais priekšizstāvēšanā saņēmis nesekmīgu vērtējumu, viņam atkārtoti jāiesniedz darbu priekšizstāvēšanas komisijai.

Maģistra darbu tematiem jābūt ar starptautisku raksturu, kā arī saistītiem ar biznesa jomu.

Maģistra studiju programmā “Lielo datu analīze” ir ietverts maģistra darbs, kas tiek realizēts 3. semestrī 20 KP (30 ECT) apjomā.

Maģistra noslēguma darba izstrāde notiek divos galvenajos formāli orientējošos virzienos:

- 1) teorētiski praktiski izstrādāts, individuāls lielo datu analīzes projekts par noteiktu tautsaimniecības nozari, uzņēmumu vai pakalpojumu, izmantojot “Profesionālajā praksē” savāktos datus un praktisko situāciju risinājumus;
- 2) teorētiska lielo datu analīzes problemātikas pētniecība kā tematiski un saturiski vienots analītisks teksts, kuru papildina saturu paskaidrojošas darba autora izgatavotas shēmas, plāni, zīmējumi vai diagrammas.

Maģistra darbu temati:

- Datizraces metodes mārketingam, pārdošanai un klientu attiecību vadībai
- Viedokļu klasifikācija izmantojot mašīnmācīšanās tehniku
- Krāpšanās identificēšana izmantojot datizraces metodes
- Prognozēšanas modeļi uzņēmuma ikdienas darba plānošanai

Maģistra darbi vēl nav aizstāvēti, pirmā aizstāvēšana paredzēta 2020. gada pavasarī.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Tradicionālā studiju procesa izvērtēšana un aptauja tiek veikta gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2018./2019. studiju gadā tika novērtēti studiju kursi pēc 11 kritērijiem 5 balļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, 5 pilnīgi piekrītu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā. Vairāk detalizēta informācija ietverta 2.3.tabulā.

2.3. tabula

Maģistru studiju programmas “Lielo datu analīze” kopējais studiju kursu novērtējums (vidējais rezultāts)

Studiju kursa ietvaros	Novērtējums
daudz jauna uzzinājis/iemācījies	4,6
studenti informēti par saturu, prasībām, kritērijiem	4,6

kurss nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem	3,8
viela izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno	4,3
studentiem iespējams uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā	4,7
nodarbību sākums un beigas tiek precīzi ievērotas	4,9
efektīvi izmantoja audiovizuālās uzskates līdzekļus	4,4
rosināja domāt analītiski	4,7
skaidrojums par darbiem un novērtējumu	4,7
konsultācijas ārpus nodarbībām	4,6
ieteiktu draugam	4,3

Iespējamais pieprasījums no nozares pēc lielo datu analīzes speciālistiem ir ļoti plašs, aptverot vairākas tautsaimniecības nozares:

- informācijas tehnoloģijas un telekomunikācijas,
- finanšu sfēra,
- vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība,
- elektronika,
- transports,
- valsts un pašvaldību institūcijas.

Tā kā šī joma Latvijā ir ļoti jauna un nav veikti pētījumi par iespējamo pieprasījumu darba tirgū, par nepieciešamo speciālistu skaitu vairākās tautsaimniecības jomās, tad pieprasījuma prognoze tikai veikta, balstoties uz vairāku nozares ekspertu viedokli par speciālistu nepieciešamību darba tirgū.

Piemēram, uzņēmuma Komerccentrs Dati Grupa valdes priekšsēdētājs un Tirdzniecības un Rūpniecības kameras valdes loceklis A.Gulbis uzskata, ka IT un ar to saistīto uzņēmumu vajadzībām pieprasījums pēc datu analīzes speciālistiem tuvāko 3-5 gadu laikā varētu pieaugt līdz vairākiem simtiem speciālistu (200-300). Uzņēmumā Accenture jau pašlaik strādā atsevišķa nodaļa ar 60 lielo datu speciālistiem, kas nodarbojas ar datu analīzi jaunu pakalpojumu attīstībai, un nepieciešamība pēc speciālistiem ar datu analīzes kompetenci aizvien pastiprinās. Latvijas Interneta asociācijas valdes loceklis SIA Latnet Serviss valdes priekšsēdētājs V.Gurmans un AS Latvijas Mobilais telefons viceprezidents I.Pūķis uzskata, ka IT un telekomunikāciju nozarei tuvāko piecu gadu laikā būs nepieciešami speciālisti ar lielo datu analīzes kompetenci vairāku simtu apjomā.

Valsts un pašvaldību sektoram arī ir nepieciešami speciālisti ar šādu pieredzi, un pieprasījums šajā sektorā varētu būt aptuveni 100 speciālistu tuvāko trīs gadu laikā (informācija no pašvaldību speciālistu aptaujas projekta Ekosoc 5.3.2 ietvaros). Savukārt, pēc SEB bankas Biznesa analītiķa G.Lagzdiņa domām, Latvijas finanšu sektoram arī būtu nepieciešami vairāki desmiti šāda veida speciālistu (50-100).

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām,

izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- *Erasmus+* programma - apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju; RISEBA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 77 valstu augstskolām, tajā skaitā 30 augstskolām no ES valstīm; vairāk informācijas pieejama [mājaslapā](#);
- *Erasmus+* programma - iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm un saņemt stipendiju;
- piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos - konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās, vizītēs uz uzņēmumiem u. c.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas RISEBA studiju programmai. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

Tā kā programmas īstenošana uzsākta 2018.gadā, šobrīd studējošie nav piedalījušies mobilitātēs. Tajā pašā laikā augstskolas piedāvātās mobilitātes iespējas ir ļoti lielā skaitā, lai studējošie atrastu sev piemērotu variantu. RISEBA tiek piedāvāts liels skaits vieslekciju, kā arī vizītes uz uzņēmumiem, kurus aicināti apmeklēt arī programmas studenti. Tāpat, labākajiem programmas absolventiem tiek piedāvāta iespēja izstrādāt kopīgus zinātniskos rakstus sadarbībā ar mācībspēkiem, lai piedalītos starptautiskās zinātniskās konferencēs. Studenti tiek rosināti izmantot ERASMUS+ piedāvātās prakses iespējas.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Lai gan studiju programma "Lielo datu analīze" ir viena no jaunākajām RISEBA studiju programmām, tā tiek īstenota augstskolā, kurā ievērojami līdzekļi tiek atvēlēti resursu nodrošināšanai.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2017. gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle). Lai gan

Daugavpilī netiek īstenota maģistra studiju programma “Lielo datu analīze”, filiāle savā ziņā kalpo kā platforma informācijas izplatīšanai par augstskolas programmām. Tāpat Daugavpilī tiek veikta daļa administratīvā darba, piemēram, līgumu sagatavošanas jomā. Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā “Lielo datu analīze” lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, Ziemassvētku balle, LR Grāmatvedības forums u.c.). Informācija par RISBA infrastruktūru atspoguļota 3.1.tabulā.

3.1.tabula

RISEBA infrastruktūra 2019. gadā

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4,Rīga	Mihoelsa iela 47, Daugavpils	Kopā
18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)	9 mācību telpas (375 sēdvietas)	49 mācību telpas (1786 sēdvietas)
3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	1 datorklase (8 sēdvietas)	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)	3 datorklases (52 sēdvietas)	10 datorklases (187 sēdvietas)

Kopēšanas centrs	Radošais biznesa inkubators	2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)
Studentu pašpārvaldes telpas		arhitektūras un dizaina studija (731 m ²) arhitektu darbnīca fotostudija (30 sēdvietas)
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas) video studija (50-60 sēdvietas) mākslas studija (15 sēdvietas) aktiermeistarības zāle (30-40 sēdvietas)

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” datori. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lieljaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase Meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru

apstrādi un apmācību. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino izdrukku. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, kā arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

2011. gadā RISEBA ieviesa ERP sistēmu HansaWorld Enterprise (HW), kura tiek plaši izmantota uzņēmumu finanšu resursu vadībai. RISEBA ir noslēgts līgums ar HW piegādātāju par sistēmas pielāgošanu augstskolas biznesa un studiju procesa prasībām un atbalstu sistēmas uzturēšanā. 2013. gada aprīlī RISEBA ieviesa Web-bāzēto portālu studentu atzīmju atspoguļošanai. HW ir integrēts ar e-apmācības platformu MOODLE, rezultātā starp abām sistēmām tiek regulāri sinhronizēti personīgie studentu dati, dati par studiju programmām un studiju kursiem. 2019. gadā ir parakstīti līgumi un uzsākta jaunas grāmatvedības sistēmas Horizon un studiju procesa pārvaldes sistēmas Unimetis ieviešana. Vienlaicīgi tiek plānota pāreja uz MOODLE platformas jaunāko versiju. Jauno sistēmu pilna funkcionalitāte tiks nodrošināta ar 2020./2021. studiju gada sākumu, tomēr daži procesi darbosies jau ātrāk, kā piemēram jauno studentu uzņemšana. Jaunās sistēmas pilnveidos RISEBA uzskaiti, gan finanšu uzskaites, gan studiju procesu ziņā, kā arī nodrošinās labāku servisu studentu virzienā.

No 2016. gada RISEBA sadarbība ar SIA Tilde uzsāka grāmatvedības sistēmu Tildes Jumis programmatūras izmantošanu studiju procesā. Studentiem ir pieejamas 25 darbavietas 1 datorklasē.

Sagatavošanā ir līgums par grāmatvedības uzskaites sistēmas Horizon izmantošanu studiju procesā.

No 2018. gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un noslēguma darbu izstrādē izmanto programmas "Lielo datu analīze" studenti.

Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

Prakses projekta organizēšanai tiks izmantots sadarabības partnera Microsoft Latvija piedāvātā platforma Microsoft Data Science virtuālā mašīnu, kurā ir uzstādītas populārākās tehnoloģijas, kā arī Hadoop un Spark klasteri.
<https://azure.microsoft.com/en-us/services/virtual-machines/data-science-virtual-machines/>

2013. gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopējās pret-plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014. gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas.

2013. gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programatūras versijas, datortīkla antivīrusu programatūra un ugunsdrošības nodrošinājums.

Bibliotēkas telpu kopējā platība ir 453 m², ieskaitot lasītavu, ar 32 sēdvietām lasītājiem un datoriem ar piekļuvi internetam datorzālē. RISEBA ir divas saistītās apvienības - viena RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H2O 6 Rīgā (Durbes ielā 4) un otra RISEBA filiālē Daugavpilī (Mihoelsa iela 47). 2010. gadā RISEBA pievienojās Latvijas Nacionālās nozīmes bibliotēku elektroniskās savienības katalogam. 2016. gadā RISEBA bibliotēku valsts līmenī akreditēja Latvijas Republikas Kultūras ministrija.

RISEBA bibliotēka piedāvā šādus elektroniskos resursus:

- [Emerald](#)
- [EBSCOhost](#)
- [Leta](#)
- [Nozare](#)
- [WOS](#)

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas "Lielo datu analīze" studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat kursa darbu un bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai "Lielo datu analīze" nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. Katru gadu katrai studiju programmai tiek piešķirts budžets jaunu studiju materiālu iegādei vismaz EUR 1000 apmērā. Iesniegumu par nepieciešamajiem studiju materiāliem iesniedz attiecīgais mācībspēks un to apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs. Augstskolas atvēlētais budžets resursu iegādei nereti ir lielāks nekā pieprasījums, kas ir skaidrojams ar arvien lielāku elektronisko resursu izmantošanu studiju procesā. Beidzamajos gados studiju programmas "Lielo datu analīze" vajadzībām ir iegādāti vairāki resursi, piemēram, mācību līdzekļi. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā (tā kā lielākoties RISEBA bibliotēkā ir resursi uzņēmējdarbības un ekonomikas jomā, praktiski visus no

tiem var izmantot programmas “Lielo datu analīze” studējošie).

3.2.tabula

RISEBA bibliotēkas nodrošinājums 2015. - 2020.g.

Studiju gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Nosaukumu skaits	6871	6702	6803	6956	6986
Izdevumu skaits	25312	23016	23259	23781	23800
Izdevumi grāmatu žurnālu un datu bāzu iegādei (EUR)	42940	25379	20348	19702	41919 (plānotais budžets)

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) Viņu mācību programmu vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas “Lielo datu analīze” mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un pasūta grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”, Kamene, Merkūrijs Lat*,
- Krievijā: *Питер, Юнити – Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ*, utt..
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šie nosacījumi ir ļoti izdevīgi programmas “Lielo datu analīze” studentiem, ņemot vērā nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits.

Programmas “Lielo datu analīze” pasniedzēju pieteiktās prasības hardware un software resursiem:

1. Studiju kursam “ **Biznesa datu pētījumu metodes SPSS vidē**” 2 KP (prof.I.Ludviga)

Šim kursam vajadzēs SPSS datorprogrammu, kura ir RISEBĀ.

Gadījumā, ja jāmācās attālināti, var izmantot arī PSPP, kas ir bezmaksas programma pieejama visiem (arī studentiem no mājas datora).

Datu faili analīzei tiks izmantoti dati no dažādām datu bāzēm, piemēram WHO (World health organisation), WVO (World Value Survey), GLOBE (Global Leadership Effectiveness Survey) u.c.

- 2.Studiju kursam “**Datu priekšapstrāde un datu pārvaldīšana ar R**” - 2 KP (asoc.prof. E.Brēķis)

Prasība datoriem auditorijā: 62-bitu operētājsistēma (Windows, macOS), vēlams vismaz 8GB RAM.

Jābūt uzinstalētām uz datoriem auditorijā

(1) programmai R (<https://cloud.r-project.org>)

(2) RStudio Desktop (<https://rstudio.com>)

Lai varētu strādāt ar īsteni Lieliem datiem, bez to kopēšanas uz studentu datoriem, vēlams uz kāda no augstskolas serveriem izvietot

(1) programmu R (<https://cloud.r-project.org>)

(2) RStudio servera versiju RStudio Server

- Visas lietojumprogrammas ir brīvpieejas.

Iespēja (atļauja) pieslēgties un lejupielādēt datus no, piemēram, [kaggle.com](https://www.kaggle.com)

3. Studiju kursam “**Praktiskā mašīnmācība izmantojot Python valodu**”- 3 KP (J.Rāts)

Studenta darba vieta: parasts laptops (8 mb atmiņa) ar pieeju internetam.

Programmatūra:

- Anaconda (kas ietver python un jupyterlab) ,
- Elasticsearch,
- Kibana

4. Studiju kursam “**Datu vizualizācijas metodes**” - 2KP (S.Bērziša)

Dators, internets- katram studentam.

Programmatūra:

- Tableau Public (kas ir Tableau bezmaksas versija) ,
- PowerBI.

Studenti var pieteikties arī Tableau Studenta licenzei.

5. Studiju kursam “ **Lielo datu Datu pārvaldības instrumenti** “- 3 KP (J.Paksis)

Iespējas izmantot speciālo datu analīzes programmatūru :

- Excel Power Pivot,
- Microsoft Power BI,
- Qlik View,
- Qlik Sense

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programma attīstīta, piesaistot profesionāļus ar doktora zinātnisko grādu un/vai ievērojamu pieredzi nozarē.

4.1.tabula

Programmas mācībspēku sastāva izmaiņas

	2019	2020
Profesori	4 (t.sk. viens ārstata mācībspēks)	4 (t.sk. viens ārstata mācībspēks)
Asociētie profesori	3(t.sk. divi ārstata mācībspēki)	3 (t.sk. viens ārstata mācībspēks)
Docenti	4 (t.sk. divi ārstata mācībspēki)	2 (t.sk. viens ārstata mācībspēks)
Lektori	4 (t.sk. trīs ārstata mācībspēki, no kuriem viens ar Dr.zinātnisko grādu)	4 (t.sk. trīs ārstata mācībspēki, no kuriem viens ar Dr.zinātnisko grādu)
Kopā mācībspēki	15	13

* 2020.g. trīs mācībspēki nav ievēlēti citās augstskolās, bet strādā IT industrijā.

Šobrīd studiju programmā ir piesaistīti šādi mācībspēki:

- Profesore, Dr.oec. T.Vasiljeva “Informācijas sistēmu biznesa prasību analīze un specifikācijas” (2 KP), LZP eksperte, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās;
- Profesors, Dr.oec. A.Čirjevskis “Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē” (2 KP), LZP eksperts, vairāk nekā 20 gadu darba pieredze konsultāciju jomā;
- Profesore, Dr.sc.admin. I.Ludviga” Datu analītika SPSS vidē”, maģistru studiju programmu direktore augstskola RISEBA MBA Salfordas universitātē, UK.
- Asociētā profesore, Dr.sc.administr. I.Brence “Daudzvariāciju statistiskās analīzes modeļi” (2

KP), LZP eksperte, RISEBA Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, maģistra programmas "Starptautiskās finanses" direktore, strādājusi vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa zinātniskos un konsultāciju projektos;

- Asociētais profesors, Dr.oec. E.Brēķis "Lielo datu iegūšanas metodes" (2 KP); Daudzdimensiju analīzes metodes" (2 KP), LZP eksperts, finanšu analītiķis un aktuārs uzņēmumos "Balta", "4finance" un citos, tāpat aktīvi piedalās vairākos zinātniskos projektos, piemēram, eksperts ekonometrijā Labklājības Ministrijas īstenotais projekts "Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumprojekti)", iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF;
- Docents, Dr.phys., I.Godmanis "Biznesa risku vadība"(2 KP)", "Ievads lielos datos un datu stratēģija uzņēmumā" (2 KP), "Biznesa platformas " (2 KP), programmas "lielo datu analīze" direktors, pētnieks "RISEBA" augstskolā;
- Lektore, Mg.soc. I.Slūka "Projektu vadīšana un finansēšana" (2 KP), doktorante, Latvijas Nacionālās projektu vadīšanas asociācijas valdes locekle, vadījusi un ņēmusi dalību vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa projektos, Profesionālās pilnveides programmas "Projektu vadība ar *Agile, Scrum, Lean, Kanban*" direktore.

Ārštata mācībspēki:

- Profesors, Dr.habil.sc.ing. P. Rivža "Biznesa optimizācija un lēmumu pieņemšana" (2 KP), "Prognozēšanas metodes" (1 KP), LZP eksperts, LZA goda loceklis, saņēmis Atzinības krusta III šķiru, bijis LLU zinātņu prorektors, daudzu starptautisku organizāciju loceklis, kā arī ņēmis dalību vairāk nekā 15 starptautiska līmeņa projektos;
- Asociētais profesors, Dr.ing. A.Berežņojs "Datu drošības vadība (organizācija)" (2KP), asociētais profesors Datorzinātnēs un informācijas tehnoloģijās, IT drošības kursu pasniedzējs, Finanšu maksājumu aplikāciju drošības vadītājs uzņēmumā "Tieto", Latvija, International Information Systems Security Certification Consortium biedrs;
- Docente, Dr.sc.ing., S.Bērziša "Datū vizualizācijas metodes", datu zinātniece "Accenture" Latvijas filiālē, absolvējusi TABLEAU 2018 (Udemy 2018 online courses, Biga Data Vizualization (2019 -Udemy online course), Power BI (2019 - Udemy online course);
- Lektors, Dr comp. J.Rāts "Praktiskā mašīnmācība ar Python" (2 KP), projektu vadītājs "Lattelecom Technology", vadošais sistēmanalītiķis A/S "Dati";
- Lektors, Mg.inf.syst J.Paksis, vadošais menedžeris "Accenture Latvia";
- Lektore, Mg.sc.soc. N.Kostrikova "Blokķēžu tehnoloģijas" (2 KP), vecākais konsultants finanšu pakalpojumos, Deloitte, Rīga (Latvija).

Šobrīd studiju kursus vairs nedodē šādi mācībspēki - Mg.sc.ing. I.Gudele (pārtraukusi darba attiecības ar RISEBA), Dr.oec. J.Spiridonovs (mazāk iesaistīts studiju kursu docēšanā, jo pašlaik strādā ERAB, Londonā), Dr.oec. A.Petrovs, Dr.sc.ing. I.Jackiva (ir kļuvusi par TSI rektori), Dr.psych. L.Rutka, Mg.sc.comp L.Krēmers, Mg.art. A.Kampars, Dr.sc.ing. S.Misiņa, Mg.comp. K.Vasiļenko, Dr.oec. G.Burakovs (sasniegjis pensijas vecumu līdz ar to šobrīd tiek mazāk iesaistīts studiju kursu docēšanā), jo programmā prioritāri tiek piesaisīti RISEBA akadēmiskā amatā vēlēti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu.

Kopumā uzskatāms, ka mācībspēku sastāvs ir uzlabots, ko apliecina studējošo atsauksmes par studiju kursu docēšanu, kā arī atsauksmes par programmā kopumā iegūtajām zināšanām. Saskaņā ar studējošo un aptauju rezultātiem programmas mācībspēki ir būtiska programmas stiprā puse - viņu zināšanas, pieredze un kompetence, labvēlīga atmosfēra studiju procesā, kā arī savstarpēja sadarbība rada studējošo padziļinātu interesi apgūt studiju programmu.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas īstenošanā septiņi profesori un asociētie profesori, divi docenti, četri lektori – kopā 13 mācībspēki, t.sk. seši ārštata mācībspēki, no kuriem četri ar doktora zinātnisko grādu. Ārštata mācībspēki docē 16 KP no visiem studiju programmas kursiem.

Programmā prioritāri tiek piesaistīti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu un publikācijām, kā arī praktisku pieredzi nozarē. Pasniedzēju pieredzi, zināšanas un kompetenci studējošie novērtējuši kā vienu no programmas būtiskākajiem plusiem.

Programmā ir būtiski pastiprināts mācībspēku sastāvs, jo visiem iesaistītajiem ir praktiska pieredze nozarē vai darbā projektos, tāpat programmā ir palielinājies mācībspēku īpatsvars ar doktora zinātnisko grādu. Samazinājies ārštata mācībspēku skaits, lielāku noslodzi garantējot RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvjiem.

Papildus norādītajiem mācībspēkiem studējošiem regulāri tiek piedāvāts apmeklēt vieslekcijas pie ārvalstu mācībspēkiem. Studējošie arī izmantojuši apgūt atsevišķus brīvās izvēles kursus citās studiju programmās, īpaši maģistra programmā “Starptautiskais bizness” (angļu valodā).

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/vai programmas vadošie mācībspēki.

Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, nepieciešamības gadījumā pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus. Kursu materiāli tiek ievietoti platformā e-riseba, kuru pārskata studiju programmas direktors, kā arī kvalitātes vadības grupa.

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda anketas par mācībspēku, novērtējot kursa docēšanas kvalitāti un citus kritērijus (vairāk informācijas otrajā sadaļā). Visi mācībspēki saņem vērtējumus par studiju kursiem, kas tiek pārrunāti ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanā. Gadījumā, ja studējošo vērtējumi ir zem četrām ballēm (studiju kursi tiek vērtēti skalā 1 – 5, kur 1 – ļoti vāji, 5 – izcili), ar mācībspēkiem tiek veiktas padziļinātas pārrunas par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju kursā. Gadījumā, ja studiju kursa docēšanas kvalitāte neuzlabojas, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu.

Mācībspēki paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki I. Godmanis, I.Brence, I.Kreituss, T.Vasiljeva un citi ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot Biznesa angļu valodas – Kembridža studiju kursu, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Mācībspēki arī apmeklējuši profesionālās pilnveides programmu “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, iegūstot sertifikātu.

I.Brence, A.Čirjevskis un citi paaugstinājuši savu pedagoģisko kvalifikāciju CEEMAN (*IMTA - International Management Teachers Academy*) vasaras skolā Slovēnijā, Bledā.

I.Kreituss un T.Vasiljeva paaugstinājuši zināšanas EDAMA starptautiskā konsorcijs kursos promocijas darbu vadītājiem.

Vairāki mācībspēki docējuši studiju kursus ārvalstīs, piemēram, I.Brence – Kedge biznesa skolā, Francijā.

Tāpat mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju vietēja līmeņa semināros unursos, jo viena no RISEBA prioritātēm ir augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, kas seko līdzī jaunākajām nozares tendencēm.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RISEBA vidēji reizi mēnesī organizē metodiskos seminārus par aktuāliem jautājumiem (piemēram, sagaidāmo studiju rezultātu definēšana un piemērošana studijuursos, interaktīvu mācību metožu piemērošana, starpkultūru komunikācija un dažādu kultūru atšķirības, u.c.). Uz metodiskajiem semināriem tiek aicināti arī ārštata mācībspēki.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana arī būtiski sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo, pēc atgriešanās no apmācībām un semināriem, mācībspēki dalās jaunākajās atziņās ar programmas administrāciju un citiem mācībspēkiem un pilnveido savu docējamo studiju kursu saturu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā ir viena no programmas, kā arī augstskolas RISEBA prioritātēm. Katra studiju gada beigās tiek veikta ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba

Īpatsvars kopējos rezultātos. Virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildu punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā (mācībspēkam trijos gados nepieciešama dalība vismaz vienā starptautiskā pētījumu projektā, kā arī vismaz viena – trīs starptautiski citējama zinātnisko rakstu sagatavošana, katru gadu – vismaz viena studējošā iesaiste RISEBA starptautiskajā zinātniskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē).

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu dalībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātam dokumentam "Nolikums par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanos nosacījumiem" mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu (autoratlīdzību) gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (Conference Proceedings) un Konferences krājums tiek indeksēts zinātniskās datubāzēs Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos "*Journal of Business Management*" vai žurnālā ADAM Arts (*Architecture. Design and Audiovisual Media Arts*), autoram tiek nodrošināta teksta redigēšana angļu valodā (*proof-reading*).

Par pētniecības nozīmi studiju procesā un karjeras izaugsmē studējošie tiek informēti jau levdarādēšanas laikā, rosinot viņu interesi pētījumu veikšanā. Tāpat studējošie tiek mudināti sekmīgi izstrādāt un aizstāvēt prakses atskaites, maģistra darbus, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.

RISEBA turpinās aktīvi atbalstīt pētniekus ar pieeju labākām zinātniskām datubāzēm, t.sk. attālināto pieeju Web of Science (WOS) zinātniskajai datubāzei. Kopš 2015.g. tiek nodrošināta WOS datubāzes abonēšana ar attālināto pieeju RISEBA akadēmiskam personālam, kā arī studentiem.

Augstskolas RISEBA bibliotēkā savu zinātniski-pētniecisko darbu veikšanai mācībspēki, pētnieki un studenti var izmantot sekojošos elektroniskos resursus:

- [Emerald](#);
- [Web of Science Core Collection](#) ar iespēju pieslēgties pie datubāzes attālināti;
- [EBSCOhost](#);
- LETA archive (www.leta.lv);
- un citas datubāzes, kā arī informācijas avotus.

Studējošie tiek iesaistīti RISEBA zinātniskajos pētījumos, kur konsultanti ir A.Čirjevskis, I. Brence.

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstenotajos projektos, piemēram, kopš 2019. gada ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai" 1.1.1.1/18/A/151.

Programmas mācībspēki mudina studējošos piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem.

Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, Web of Science un citās.

Ekonomikas virzienā RISEBA turpinās nodrošināt pētniekiem iespēju izmantot mūsdienīgus programmatūras paketes pētnieciskā darba atbalstam. Ir plānots turpināt izmantot programmatūru IBM SPSS, NVIVO, kā arī iegādāties papildus licences programmatūras Smart PLS lietošanai.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts "Datu analīze". Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja T.Vasiljeva, projektā iesaistītais personāls I.Brence, E.Brēķis, kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.
- 2019. gadā turpinās 2018. gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts "Publiskais pakalpojums". Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas pielūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM "Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto pielūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai". Projektu vada T.Vasiljeva.
- 2019. gada septembrī uzsākts Labklājības ministrijas īstenotais projekts "Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumu projekti)", iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF. E.Brēķis - eksperts ekonometrijā.
- 2016-2017. gadā īstenots CEEMAN projekts „Lead4Skills”, kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I.Brence.
- 2015. gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1. atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskās pētnieciskās virzieni, tajā skaitā:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas business un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Kreituss, I.Brence, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.);
- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; psiholoģija un supervīzija biznesā (A.Čirjevskis).

RISEBA prioritāte ir zinātniskajās datu bāzēs (WOS/Scopus) indeksētu publikāciju sagatavošana.

Nozīmīgākās RISEBA mācībspēku publikācijas žurnālos (indeksēti WOS/SCOPUS), monogrāfiju sadaļas:

1)Brence, I. Bogomazovs, J. (2019). Brand Recognition of the Tex Mex Products in Latvia. European Integration Studies, No. 13, pp. 80 – 88. <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/23437>

2)Cirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.

3)Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of

Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: Advances in Education Research, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070

4) Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: Advances in Education Sciences. Vol. 18, pp. 137-143.

5) Bhattacharyya, S. S., Polajeva, T. and Cirjevskis, A. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. South Asian Journal of Business and Management Cases. Vol. 7 (2), pp. 144-155. DOI: 10.1177/227797791877464

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2277977918774646?journalCode=bmca>

6) Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85063544343&origin=resultslist&sort=plf->

[f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=1&citeCnt=2&searchTerm](https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85063544343&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=1&citeCnt=2&searchTerm)

7) Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85069891655&origin=resultslist&sort=plf->

[f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm](https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85069891655&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm)

8) Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Open Access journal "Journal of electronic banking"

9) Arhipova, I.; Berzins, G.; Brekis, E.; Binde, J. and Opmanis, M. (2019). Mobile Phone Data Statistics as Proxy Indicator for Regional Economic Activity Assessment. In International Conference on Finance, Economics, Management and IT Business - Volume 1: FEMIB, ISBN 978-989-758-370-4, pages 27-36. DOI: 10.5220/0007772000270036

10) Arhipova, I., Berzins, G., Brekis, E., Opmanis, M., Binde, J., Kravcova, J., Steinbuka, I. (2019) Pattern Identification by Factor Analysis for Regions with Similar Economic Activity Based on Mobile Communication Data. In: Arai K., Kapoor S., Bhatia R. (eds) Advances in Information and Communication Networks. FICC 2018. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 886. Springer, Cham

11) Vilerts, K., Krasnopjorovs, O., Brekis, E. (2017). Returns To Education During And After The Economic Crisis: Evidence From Latvia 2006-2012. Comparative Economic Research-Central and Eastern Europe, 20(1), 133-157. <http://doi.org/10.1515/cer-2017-0008>

12) Seimuskane, L., Vilka, I., Brekis, E. (2017). Assessment of Socio-Economic Status Relevance for Latvian Electoral Participation. In C. N. Silva & J. Buček (Eds.), Local Government and Urban Governance in Europe (pp. 209-232). Springer International Publishing. http://doi.org/10.1007/978-3-319-43979-2_11

13) Arhipova, I., Berzins, G., Brekis, E., Kravcova, J., Binde, J. (2017). The Methodology of Region Economic Development Evaluation Using Mobile Positioning Data. Proceedings of the 20th

International Scientific Conference on Economic and Social Development, Prague, pp. 111-120.

14) Vaivade, A., Brekis, E., & Sumilo, E. (2016). Integrating business start-up indicators in the flexicurity concept to cover the alternative forms of employment. In 9th International Scientific Conference "Business and Management 2016." <http://doi.org/10.3846/bm.2016.20>

15) Vaivade, A., Brekis, E. (2015). Estimation of Flexicurity Level in EU/EEA Countries Using the Fuzzy Logic Approach. In Loster, T and Pavelka, T (Ed.), 9TH International Days of Statistics and Economics (pp. 1621-1630).

16) Vaivade, A., Brekis, E. (2015). Part-Time Employment Contribution to Compass Labour Market Flexicurity. In 2nd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM2015, Book 2 (Vol. 3, p. 637-644 pp). <http://doi.org/10.5593/SGEMSOCIAL2015/B23/S7.081>

17) Vaivade, A., Brēķis, E. (2015). Women Employment in Latvia: The Effect Of Flexicurity Principles Integrated in Economic Policy. Economic Science for Rural Development Conference Proceedings, (39), 235-245. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e5h&AN=102910782&site=eds-live>

18) Brekis, E., Rozite, K., Zuka, R. (2014). Meta-Analysis of Advantages and Concerns of Cloud Computing in Small Companies. 8th International Days of Statistics and Economics.

4.2.tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
S.	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija	2020.06.21
I.	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.05.21
E.	Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2021.03.21
A.	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.12.20
P.	Rivža	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2022.03.26.

T.	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.08.16
----	-----------	--	------------

Programmas mācībspēki (T.Vasiljeva, P.Rivža, I.Brence, A.Čirjevskis un citi) arī regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un dažādu augstskolu promocijas padomēs, tādējādi iegūstot informāciju par jaunākajām atziņām pārstāvētajās zinātņu jomās.

Vairāk informācijas par mācībspēku zinātnisko, pedagoģisko un praktisko darbu atrodama viņu dzīves un darba gājumos (CV).

Programmas akadēmiskais personāls un pētnieki ir konkurētspējīgi starptautiskajā vidē, ko apliecina viņu ziņojumi starptautiska līmeņa konferencēs, pētījumu rezultātu publikācijas konferences rakstu krājumos, kas ir indeksēti zinātniskās datubāzēs, citu ārvalstu augstskolu un institūciju pētnieku interese sadarboties.

Pētniecībā iegūtā informācija pozitīvi ietekmē studiju procesu, ja mācībspēki studijuursos dalās ar jaunāko pētījumu atziņām, kā arī projektos gūto pieredzi, tāpat rosina studējošos apgūt pētnieciskā darba iemaņas un izmantot RISEBA abonētās zinātnisko publikāciju datu bāzes.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus.

Studiju kursu apraksti pirms katra semestra sākuma tiek ievietoti platformā e-riseba, kurā mācībspēkiem ir iespēja salīdzināt savu kursu ar citiem programmā docētajiem. Tāpat studiju kursus pārskata un precizē studiju programmas direktors, nodrošinot kursu savstarpēju nepārklāšanos. Studiju kursu apraksti ir pieejami moodle vidē, radot iespēju mācībspēkiem salīdzināt sava docējamā studiju kursa saturu un prasības ar citiem studiju programmas kursiem.

Divas reizes gadā tiek organizētas studiju programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu. Tā, piemēram, ar programmas padomes ierosinājumu ir uzsākta šādu studiju kursu īstenošana - Atbilstības funkcijas (*compliance*) loma mūsdienu finanšu pasaulē, Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana, u.c.

Reizi mēnesī norisināsies katedras sēdes, kurās tiek pārrunātas būtiskākās aktualitātes katedras pārstāvētajās studiju programmās un nozarē kopumā.

Studiju kursu īstenošana norisinās, savstarpēji tos saskaņojot ar citām maģistra programmām, atsevišķos gadījumos apvienojot studentu grupas, lai veicinātu studējošo mijiedarbību studiju procesā. Tā, piemēram, studiju kursi: Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija, Finanšu tirgi un institūcijas, Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē tiek docēti kopīgi ar studiju programmu "Biznesa stratēģiskā vadība".

Studējošo/mācībspēku skaita attiecība – 0,6, jo RISEBA studiju programmā “Lielo datu analīze” kā prioritāte ir izvirzīta augsta ranga profesionāļu piesaiste no dažādām finanšu jomām, lai studējošiem dotu maksimāli lielu pieredzes un zināšanu spektru. 85% programmas mācībspēku ir doktora zinātniskais grāds.

Gan akadēmiskais personāls, gan vieslektori regulāri tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētajos metodiskajos semināros. Piemēram, 2019. gada rudens semestrī – seminārs par Moodle informatīvās sistēmas izmantošanas iespējām studiju procesā, kā arī seminārs par starpkultūru komunikācijas jautājumiem. Reizi mēnesī norisinās katedras sēdes, kurās aicināti piedalīties gan mācībspēki, gan vieslektori. Tāpat mācībspēki un vieslektori tiek rosināti piedalīties neformālos komandas saliedēšanas pasākumos, kurus finansē RISEBA – Uzņēmēju sporta spēlēs (organizators – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, u.c.), vienu reizi piecos gados tiek organizēts – RISEBA līdzfinansēts brauciens uz kādu no ārvalstīm, piemēram, 2018. gadā norisinājās 10 dienu brauciens uz Gruziju, u.c.).

RISEBA ļoti strādā pie akadēmiskā personāla un vieslektoru apmierinātības ar pārstāvēto institūciju, kas rezultējies spēcīga personāla sastāvā nokomplektēšanā, kā arī 2019. gadā - zelta kategorijas novērtējumu [Ilgspējas indeksā](#).

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošajiem_LDA.docx	1_Statistika par studējošajiem_LDA_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Atbitiba valsts izglitibas standartam_LDA.docx	2_Atbitiba valsts izglitibas standartam_LDA_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	3_Studiju kursu kartejums_LDA.docx	3_Studiju kursu kartejums_LDA_ENG.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	4_Studiju programmas plāns_LDA.docx	4_Studiju programmas plāns_LDA_ENG.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5_Kursa apraksti LV_LDA.7z	5_Kursa apraksti EN_LDA.7z
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	6_Diploma paraugs LDA_LV.docx	6_Diploma paraugs LDA_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	7_Līgums ar BA par studentu pārņemšanu_LDA.doc	7_Līgums ar BA par studentu pārņemšanu_LDA.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	8_garantija par zaudējumu kompensāciju_Lielie dati.pdf	8_garantija par zaudējumu kompensāciju_LDA_ENG.doc
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	9_Apliecinajums par svešvalodu zināšanām.pdf	9_Apliecinajums par svešvalodu zināšanām_ENG.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.	10_Apliecinajums atbilstībai AL 55.pantam_LDA.pdf	10_Apliecinajums atbilstībai AL 55.pantam_BJF_ENG.docx
Studiju līguma paraugs/-i	11_Studiju līgums LDA.pdf	11_Studiju līgums_LDA_ENG.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.	12_AIP atzinums_LDA.pdf	12_AIP atzinums_LDA_ENG.docx

Starptautiskās finanses

Augstākās izglītības iestāde	<i>Ekonomika</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Starptautiskās finanses</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47343</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ieva</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Brence</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>ieva.brence@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.administr.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	
Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas tautsaimniecības un starptautisko finanšu jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus finanšu speciālistus un speciālistus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam valsts un privātajās organizācijās Latvijā vai ārvalstīs</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> • <i>ekonomisko un finanšu disciplīnu apgūšana augstākā līmenī, kas ļautu labi pārzināt analītiskā darba metodes, veikt analītiskus pētījumus un pielietot finanšu un investīciju analīzes instrumentus;</i> • <i>speciālo zināšanu un prasmju apgūšana alternatīvo finanšu un investēšanas lēmumu sagatavošanai, kas balstīti uz analītiskiem pētījumiem un finanšu prognožu rezultātiem un atbilst mūsdienu darbības nosacījumiem kā Latvijas, tā arī starptautiskos uzņēmumos;</i> • <i>finanšu informācijas avotu apzināšana, informācijas sagatavošanas un informācijas riska novērtēšanas metožu apgūšana, mūsdienīgu informācijas apstrādes un analīzes metožu pārzināšana;</i> • <i>starptautisko finanšu un kapitāla tirgus funkcionēšanas mehānisma, starptautiskās regulēšanas un nodokļu aplikšanas noteikumu apgūšana, kas ļauj pieņemt efektīvus investīciju lēmumus;</i> • <i>metodiskā un zinātniski pētnieciskā darba prasmju attīstība, komunikācijas prasmju pilnveidošana, kas ļautu strādāt starpkultūru vidē, atbilstoši profesionālās ētikas standartiem;</i> • <i>jaunu zināšanu patstāvīga iegūšana un zinātniski pētniecisku darbības veikšana ar mērķi paaugstināt savu profesionālo un zinātnisko kvalifikāciju</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>Z1 - Spēj parādīt padziļinātas un kritiskas zināšanas un izpratni atbilstoši starptautisko finanšu jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē</p> <p>Z2 - Kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām starptautiskajās finansēs un saistītajās jomās</p> <p>Prasmes:</p> <p>P1 - Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, analizēt uzņēmējdarbības rādītājus, veikt darbu, pētniecību</p> <p>P2 - Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem starptautisko finanšu jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar citu jomu speciālistiem</p> <p>P3 - Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi</p> <p>Kompetences:</p> <p>K1 - Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi</p> <p>K2 - Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Nepilna laika klātiene - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	Nepilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds starptautiskajās finansēs
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds starptautiskajās finansēs</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>60</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds starptautiskajās finansēs</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>2</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>60</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds starptautiskajās finansēs</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Starptautiskās finanses” parametri

Studiju programmas nosaukums	Starptautiskās finanses	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	International Finance	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47343	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	<i>nav attiecināms</i>	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionāla maģistra studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	7.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	<i>nav attiecināms</i>	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	60 vai 80KP (atkarībā no iepriekš iegūtās izglītības)	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
nepilna laika klātie	1.5 vai 2 gadi	latviešu vai angļu
Īstenošanas vieta	<i>Rīga</i>	
Studiju programmas direktors/-e	<i>Ieva Brence, Dr.sc.administr.</i>	
Uzņemšanas prasības	<p>60 KP Profesionālais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā.</p> <p>80 KP Akadēmiskais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā un vismaz 2 gadu praktiskā pieredze ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā.</p> <p>Profesionālā kvalifikācija, kas iegūta, pabeidzot vismaz četru gadu studiju programmu un ne mazāk kā 2 gadu darba pieredze ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā.</p>	

Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā Tiesības turpināt doktorantūrā
Studiju programmas mērķis	Attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas tautsaimniecības un starptautisko finanšu jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus finanšu speciālistus un speciālistus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam valsts un privātajās organizācijās Latvijā vai ārvalstīs
Studiju programmas uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> • ekonomisko un finanšu disciplīnu apgūšana augstākā līmenī, kas ļautu labi pārzināt analītiskā darba metodes, veikt analītiskus pētījumus un pielietot finanšu un investīciju analīzes instrumentus; • speciālo zināšanu un prasmju apgūšana alternatīvo finanšu un investēšanas lēmumu sagatavošanai, kas balstīti uz analītiskiem pētījumiem un finanšu prognožu rezultātiem un atbilst mūsdienu darbības nosacījumiem kā Latvijas, tā arī starptautiskos uzņēmumos; • finanšu informācijas avotu apzināšana, informācijas sagatavošanas un informācijas riska novērtēšanas metožu apgūšana, mūsdienīgu informācijas apstrādes un analīzes metožu pārzināšana; • starptautisko finanšu un kapitāla tirgus funkcionēšanas mehānisma, starptautiskās regulēšanas un nodokļu aplikšanas noteikumu apgūšana, kas ļauj pieņemt efektīvus investīciju lēmumus; • metodiskā un zinātniski pētnieciskā darba prasmju attīstība, komunikācijas prasmju pilnveidošana, kas ļautu strādāt starpkultūru vidē, atbilstoši profesionālās ētikas standartiem; • jaunu zināšanu patstāvīga iegūšana un zinātniski pētniecisku darbības veikšana ar mērķi paaugstināt savu profesionālo un zinātnisko kvalifikāciju.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

SF-Z1 Spēj parādīt padziļinātas un kritiskas zināšanas un izpratni atbilstoši starptautisko finanšu jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē

SF-Z2 Kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām starptautiskajās finansēs un saistītajās jomās

Prasmes:

SF-P1 Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, analizēt uzņēmējdarbības rādītājus, veikt darbu, pētniecību

SF-P2 Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem starptautisko finanšu jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar citu jomu speciālistiem

SF-P3 Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi

Kompetences

SF-K1 Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi

SF-K2 Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums

Maģistra darbs

Ja, atkarībā no uzņemšanas prasībām, tiek piešķirts atšķirīgs grāds un/vai kvalifikācija, ir atšķirīgs studiju ilgums vai studiju programmas apjoms kredītpunktos, jāaizpilda zemāk esošā tabula (1.variants).

1.variants

Apjoms kredītpunktos

60 KP

Studiju ilgums gados

1.5 gadi

Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija

Profesionālais maģistra grāds starptautiskajās finansēs

Uzņemšanas prasības	Profesionālais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā
2.variants	
Apjoms kredītpunktos	80 KP
Studiju ilgums gados	2 gadi
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Profesionālais maģistra grāds starptautiskajās finansēs
Uzņemšanas prasības	Akadēmiskais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa jomā un vismaz 2 gadu praktiskā pieredze ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa jomā. Profesionālā kvalifikācija, kas iegūta, pabeidzot vismaz četru gadu studiju programmu un ne mazāk kā 2 gadu darba pieredze ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaits programmā Starptautiskās finanses ir stabils. Maģistra programmā “Starptautiskās finanses” 2019./2020. gadā studē 28 studenti, tajā skaitā 25 – latviešu plūsmā un 3 – angļu plūsmā. Angļu plūsmā studējošie kopš 2017./2018. gada netiek uzņemti, jo maģistra programmā “Starptautiskais bizness” ir atvērta specializācija “Starptautiskās finanses”.

Programmas īstenošana latviešu valodā tika uzsākta 2016./2017. gadā, atbildot uz potenciālo studentu pieprasījumu studēt latviešu valodā, kā arī akreditācijas komisijas ekspertu norādēm, ka programmā ir pārāk augstas studiju maksas. Latviešu plūsmā studiju maksa ir būtiski zemāka (EUR 2300 gadā pretstatā EUR 3600 gadā angļu plūsmā). Studiju forma – pilna laika izejamo dienu studijas, tādējādi paredzot studējošiem pietiekoši lielu kontaktstundu skaitu, iespējas doties studēt apmaiņu programmās un tajā pašā laikā ļaujot studijas savienot ar darbu, jo studijas notiek katru otro nedēļu piektdienās plkst. 18.00 – 21.10 un sestdienās, svētdienās plkst. 9.00 – 17.00 vai 19.00.

Studiju programma organiski iekļaujas RISEBA kopējā stratēģijā, līdz ar to vairāki studiju kursi - Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija, Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana

starptautiskā vidē, Daudzdimensiju analīzes metodes u.c. tiek īstenoti sadarbībā ar citām studiju programmām, piemēram, Lielo datu analīze. Tas ļauj studentiem nodrošināt padziļinātu starpdisciplināru pieeju, kā arī iegūt papildus kontaktus.

Kopš 2019. gada RISEBA tiek īstenotas Mūžizglītības programmas finanšu jomā - ESF projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" (Nr. 8.4.1.0/16/I/001) "Datu analīze un pārskatu sagatavošana finanšu vadības lēmumu pieņemšanā" (22 dalībnieki) un "Informācijas tehnoloģiju izmantošana finanšu pārskatu gatavošanai un finanšu plānošanai" (61 dalībnieks). Šie kursi izstrādāti, ņemot vērā arī maģistra programmas "Starptautiskās finanses" nosacījumus un, lai gan īstermiņa rada konkurenci studentu skaitam programmā, sagaidāms, ka vidējā termiņā veicinās papildus popularitāti programmai, kā arī finanšu virzienam kopumā.

Studējošo atbirums programmā ir salīdzinoši mazs - 2016./2017. gadā nav bijuši atskaitīti studenti savukārt pārējos gados atskaitīto studentu skaits ir 1 - 2 cilvēki. Lielākoties iemesli bijuši saistīti ar faktu, ka studējošie nav aizstāvējuši maģistra darbu. Lai novērstu šādu situāciju, programmā ir veikti uzlabojumi - studiju kurss "Pētījumu metodoloģija", kas paredzēts, lai sagatavotu studējošos maģistra darba izstrādei tiek īstenots jau pirmajā semestrī. Tāpat studējošo prakse var būt sasaistīta ar maģistra darba izstrādi. Papildus tam, lai atvieglotu maģistra darba izstrādi, programmā ir iekļauts kurss "Daudzdimensiju analīzes metodes". Arī RISEBA ir izstrādāta procedūra darbam ar studējošiem, lai viņi atgrieztos no akadēmiskā pārtraukuma (sagatavota īpaša vēstule un ar šo jautājumu strādā gan studiju programmu direktori, gan programmu administratori).

Vairāk detalizēta informācija par studējošiem programmā pieejama **1.pielikumā**.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Programma izveidota 2012. gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem un RISEBA noteiktajai stratēģijai.

RISEBA profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma „Starptautiskās finanses” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 47343), otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam. Programma nav tiešā veidā saistīta ar profesiju standartu, tomēr tās izstrādē tika ņemta vērā profesiju standartos “Finansists” un “Finanšu analītiķis” iekļautās prasības.

Programmas mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri spēj sniegt objektīvu eksperta vērtējumu tekošam starptautiskā uzņēmuma finanšu stāvoklim un tā perspektīvām, balstoties uz finanšu, investīciju, statistiskās un makroekonomiskās analīzes rezultātiem; kuriem piemīt analītiska un loģiska domāšana; kuri ir labi informēti par situāciju starptautiskajā finanšu un kapitāla tirgū; kuri strādā likumu un profesionālās ētikas noteikumu ietvaros; un uz kuru viedokļa un/vai sagatavota slēdziena varētu balstīt finanšu un investīciju lēmumu pieņemšanu uzņēmumā.

Veiksmīgai studiju programmas „Starptautiskās finanses” īstenošanai programmas uzdevumi veidoti tā, lai veicinātu topoša speciālista konkrētu prasmju un kompetenču apguvi un attīstītu viņa zināšanas dažādās starptautisko finanšu analīzes jomās, secīgi apgūstot visus, programmā iekļautos, studiju kursus.

Vissvarīgākie uzdevumi studiju programmas mērķu realizācijai ir šādi:

- ekonomisko un finanšu disciplīnu apgūšana augstākā līmenī, kas ļautu labi pārzināt analītiskā darba metodes, veikt analītiskus pētījumus un pielietot finanšu un investīciju analīzes instrumentus;
- speciālo zināšanu un prasmju apgūšana alternatīvo finanšu un investēšanas lēmumu sagatavošanai, kas balstīti uz analītiskiem pētījumiem un finanšu prognožu rezultātiem un atbilst mūsdienu darbības nosacījumiem kā Latvijas, tā arī starptautiskos uzņēmumos;
- finanšu informācijas avotu apzināšana, informācijas sagatavošanas un informācijas riska novērtēšanas metožu apgūšana, mūsdienīgu informācijas apstrādes un analīzes metožu pārzināšana;
- starptautisko finanšu un kapitāla tirgus funkcionēšanas mehānisma, starptautiskās regulēšanas un nodokļu aplikšanas noteikumu apgūšana, kas ļauj pieņemt efektīvus investīciju lēmumus;
- metodiskā un zinātniski pētnieciskā darba prasmju attīstība, komunikācijas prasmju pilnveidošana, kas ļautu strādāt daudz kultūru vidē, atbilstoši profesionālās ētikas standartiem;
- jauno zināšanu patstāvīga iegūšana un zinātniski pētniecisku darbības veikšana ar mērķi paaugstināt savu profesionālo un zinātnisko kvalifikāciju.

Pēc sekmīgas programmas apguves absolventiem ir tiesības turpināt izglītību doktora studiju programmās gan RISEBA, gan citās augstskolās Latvijā un ārzemēs. Šo iespēju jau ir izmantojuši vairāki programmas absolventi.

Programma vērsta uz padziļinātas finanšu analīzes apgūšanu, tajā pašā laikā piedāvājot starpdisciplinārus studiju raksturu. Programmas pilnveidošanā regulāri tiek sekots līdzi jaunākajām nozares tendencēm, iekļaujot studiju saturā aktuālus studiju kursus, tomēr vienlaicīgi saglabājot arī programmas pamatstruktūru. Tā, piemēram, atbildot uz nozares pieprasījumu, ko 2016. gada studiju programmā ir iekļauti tādi studiju kursi, kā "Riskā kapitāls un jaunuzņēmumu (*start-up*) izveide un finansēšana", "Atbilstības funkcijas (*compliance*) loma mūsdienu finanšu pasaulē" un citi. Ņemot vērā programmas profilu, studiju kursu docēšanā tiek iesaistīti nozares profesionāļi – D.Lopeta (finanšu institūcija ALTUM), A.Prohorovs (SIA "Proks Capital" valdes priekšsēdētājs, Latvijas Riskā kapitāla valdes loceklis), J.Spiridonovs (bijis LR finanšu ministres padomnieks, šobrīd ERAB padomnieks) un citi. Tajā pašā laikā programmas būtisks akcents ir studējošo sagatavošana turpmākām studijām doktorantūrā, līdz ar to programmā ir iesaistīti mācībspēki ar spēcīgu zinātnisko bāzi, ievērojamu pieredzi pētniecības projektos un LZP eksperta tiesībām (Dr.oec. T.Vasiljeva – profesore, RISEBA Zinātņu prorektore, Dr.chem. I.Kreituss – profesors, RISEBA Studiju prorektors, Dr.oec. A.Čirjevskis – profesors, Dr.oec. E.Brēķis – asociētais profesors un citi).

Uzsākot programmu, tika izstrādāti sagaidāmie studiju rezultāti. 2017. – 2018. gadā norisinājās būtisks darbs pie to pilnveidošanas – gan akadēmiskā gan administratīvā personāla darbiniekiem ir organizēti pieci semināri, kuros speciālisti Latvijā un ārvalstīs dalās pieredzē par studiju rezultāti formulēšanu.

Tāpat RISEBA ir izstrādātas vadlīnijas studiju kursu kartēšanai, ļaujot programmas fakultātēm iegūt papildu palīdzību jauno prasību risināšanā (vadlīnijas būs pieejamas akreditācijas vizītes laikā). 2018./2019. gadā tika būtiski pilnveidota studiju programmu kartēšana, pārskatīti sagaidāmie studiju rezultāti, kā arī pilnveidoti studiju kursu apraksti. Detalizēts pārskats par programmas sagaidāmajiem rezultātiem un studiju kursiem pieejams otrajā sadaļā.

Studiju programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī studiju programmas saturs tiek pārrunāti un pārskatīti studiju programmas padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās dalību ņem programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti, absolventi un nozares pārstāvji.

Programmā tiek uzņemti studenti ar augstāko izglītību:

- 60 KP programmā - profesionālais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa vadības jomā;
- 80 KP programmā - akadēmiskais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa jomā un vismaz 2 gadu praktiskā pieredze ekonomikas, finanšu, vadībizinību, uzņēmējdarbības vai biznesa jomā.

Pirms studiju uzsākšanas studējošiem ir iespēja levdmoduļa papildināt zināšanos studiju programmai būtiskos priekšmetos - Ekonomikā, Statistikā, Grāmatvedība, Mārketingā un Stratēģiskajā vadīšanā, jo pamatzināšanas šajos studijuursos ir ļoti būtiskas programmas nosacījumu izpildīšanai. Programmā pārsvarā gadījumu studē banku darbinieki (AS "SEB Banka", AS "Swedbank" u.c.), kuri vēlas attīstīt karjeru, grāmatveži, kuri vēlas paplašināt savas darbības profilu vai arī cilvēki, kuri vēlas attīstīt karjeru finanšu jomā. Līdz ar to programmas mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti ir veidoti tā, lai jaunas zināšanas, prasmes un kompetences iegūtu gan speciālisti ar būtisku pieredzi finanšu jomā, gan arī tādi, kuri tikai attīsta karjeru šajā jomā. Līdzšinējās studentu un absolventu aptaujas liecina, ka viņi ir apmierināti ar studiju programmas struktūru un iekļautajiem kursiem (vairāk informācijas - otrajā nodaļā).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Programma izveidota 2012. gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 47343), otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram.

Studiju programmas mērķis: Nodrošināt kvalitatīvas un Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas studijas, sagatavojot speciālistu, kurš/a spēj sniegt objektīvu vērtējumu starptautiska uzņēmuma finanšu stāvoklim un tā perspektīvām, pārzina nozares attīstības tendences un saistītās jomas, strādā normatīvo aktu un profesionālās ētikas noteikumu ietvaros, un uz kura sagatavota slēdziena varētu balstīt finanšu un investīciju lēmumu pieņemšanu uzņēmumā

Programma vērsta uz padziļinātas finanšu analīzes apgūšanu, tajā pašā laikā piedāvājot starpdisciplinārus studiju raksturu. Programmas pilnveidošanā regulāri tiek sekots līdzi jaunākajām nozares tendencēm, iekļaujot studiju saturā aktuālus studiju kursus. Piemēram, kopš 2016. gada studiju programmā ir iekļauti studiju kursi "Atbilstības funkcijas (*compliance*) loma mūsdienu finanšu pasaulē", "Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana", kopš 2018. gada - "Lielo datu iegūšanas metodes".

Profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma „Starptautiskās finanses” ir vērsta uz topošo speciālistu karjeras attīstību. Programmas veiksmīgas apgūšanas rezultātā students iegūst zināšanu, prasmju un praktisko iemaņu klāstu, kas ir nepieciešams finansista un finanšu analītiķa pienākumu izpildei. Studiju procesā students apgūst arī noteiktas komunikācijas un organizatoriskās prasmes, kā arī zinātniski-pētnieciskā darba izpildes iemaņas. Sekmīgi beidzot studijas, absolventi var īstenot savas studijas doktorantūrā gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs. Sagaidāms, ka programmas absolventa V.Stikute drīzumā aizstāvēs promocijas darbu.

Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizēta Programmas padomes sēde, kurā iesaistīti nozares pārstāvji, absolventi, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Programmas padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā. Programmas padomē tiek pārskatīta arī mācībspēku darba kvalitāte un izskatīti citi būtiski jautājumi. RISEBA ir LR Grāmatvežu asociācijas biedrs, piedaloties asociācijas pasākumos. 2017.gadā un 2018.gadā RISEBA telpās tika organizēta LR Grāmatvežu asociācijas ikgadējā konference. Tāpat norisinās sadarbība ar CFA institūtu un programmas studenti piedalās CFA pētījumu iniciatīvā (*CFA Research Challenge*). Lielākā daļa programmas mācībspēku (īpaši E.Brēķis, A.Prohorovs, D. Lopeta, I.Godmanis, S. Bērziša u.c.) ir nodarbināti nozares institūcijās, tādējādi sekmējot jaunāko praktisko atziņu ieviešanu studiju procesā, kā arī pieņemot praksē un darbā programmas studentus un absolventus.

Studējošo un absolventu karjeras attīstībai RISEBA kopš 2018.gada organizē Karjeras dienas. Aprīļa mēnesī studējošiem tiek piedāvātas daudzu nozares pārstāvju vieslekcijas par karjeras attīstībai būtiskiem jautājumiem, no kuriem daudzi ir RISEBA absolventi. Vieslekcijas RISEBA docējuši arī programmas “Starptautiskās finanses” absolventi, piemēram, J.Mihailovs (AS “Citadele”). Karjeras dienu noslēgumā īpaša diena tiek paredzēta uzņēmumu, organizāciju un institūciju dalībai darba iespēju izstādē ar stendiem, piedāvājot studējošiem un absolventiem pieteikties darbā un praksē.

Tāpat tiek veiktas absolventu aptaujas, lai apzinātu viņu darba gaitas un karjeras attīstību. Saskaņā ar aptauju datiem aptuveni 40% absolventu ir būtiski attīstījuši savu karjeru jau maģistra studiju noslēgumā vai īsi pēc tām. Lielākoties absolventi strādā finanšu sektorā - bankās (visvairāk nodarbināto AS “SEB Banka” un “SEB Shared Services”), audita uzņēmumos (“Deloitte”), kā arī grāmatvedības jomā. Programmas administrācijas rīcībā nav ziņu par absolventiem, kuri šobrīd būtu bezdarbnieka statusā.

Astoņi no programmā iesaistītajiem mācībspēkiem ir LZP eksperti, arī pārējie mācībspēki regulāri seko līdzi un atjauno studiju kursus, lai tie būtu balstīti attiecīgās zinātnes nozares sasniegumos un atziņās. Studiju kursu aprakstus pirms katra attiecīgā semestra sākuma apstiprina studiju programmas direktors. Docētāji studiju kursu saturu aktualizē arī atbilstoši zinātnes attīstības tendencēm, studijuursos izmantojot zinātnisko rakstu datu bāzēs – EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science utt. pieejamo informāciju. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim tiek sniegts ikgadējs finansējums zinātnisko konferenču apmeklējumam, kā arī dalībai citos nozīmīgos pasākumos kvalifikācijas paaugstināšanai. Mācībspēki tiek motivēti publicēt savu pētījumu rezultātus, īpaši zinātniskajās datu bāzēs SCOPUS un Web of Science par katru publicēto rakstu šajās datu bāzēs paredzot autoratlīdzību. Daudzi mācībspēki (I.Kreituss, T.Vasiljeva, A. Čirjevskis, S.Blumberga, I.Brence u.c.) ir publicējuši pētījumu rezultātus sadarbībā ar studentiem. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek vērtēti katru gadu ikgadējās izvērtēšanas laikā un pēc rezultātiem tiek plānota turpmāka katra mācībspēka kvalifikācijas paaugstināšanas attīstība.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu

u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

2018./2019. gadā būtiski tika pārskatīti un pilnveidoti studiju programmas sagaidāmie rezultāti, kā arī tika pārstrādātas studiju kursu aprakstu formas. Tika izstrādāts RISEBA iekšējās programmas kartēšanas metodikas ceļvedis, kura lietošana kļuva obligāta visiem programmu direktoriem (būs pieejams ekspertu vizītes laikā). Visas studiju programmas, ieskaitot programmu "Starptautiskās finanses", tika salīdzinātas ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūru, kā arī profesiju standarta prasības. Katrai programmai tika definēti mērķi, sagaidāmie programmas rezultāti zināšanu, prasmju un kompetenču jomā.

Lai atvieglotu sagaidāmo programmas rezultātu precizēšanu, tika organizēti vairāki semināri:

- iekšējie metodiskie semināri programmu direktoriem par programmu kartēšanu un programmas paredzēto mācību rezultātu noteikšanu,
- iekšējie metodiskie semināri gan štata, gan ārštata mācībspēkiem par sagaidāmo studiju rezultātu noteikšanu.

Papildus iekšējai apmācībai mācībspēkiem tika piedāvāti arī vairāki ārēji semināri un apmācības, piemēram:

- seminārs "Mācīšanās rezultātu nozīme kvalitātes nodrošināšanā", ko organizēja Latvijas Akadēmiskās informācijas centrs un kuru vadīja Dr. Deklans Kenedijs, Korkas Universitātes koledža, Īrija
- 11 RISEBA docētāji (no tiem vairāki programmas mācībspēki) ir pabeiguši profesionālās pilnveides izglītības programmu "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse" Latvijas Universitātē.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmie studiju rezultātu, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārlicinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā.

Studiju programmas kartēšanas rezultātā tika izstrādāti šādi sagaidāmie programmas rezultāti.

1. Zināšanas:

- Spēj parādīt padziļinātas un kritiskas zināšanas un izpratni atbilstoši starptautisko finanšu jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē;
- Kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām starptautiskajās finansēs un saistītajās jomās;

2. Prasmes:

- Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, analizēt uzņēmējdarbības rādītājus, veikt darbu, pētniecību;
- Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem starptautisko finanšu jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar citu jomu speciālistiem;
- Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi;

3. Kompetences:

- Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi;
- Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Studiju programmas kartējums pievienots **3. pielikumā**.

Programmas kursi tiek veidoti, ievērojot pēctecības principu – pirmajā studiju semestrī apgūstot tādus priekšmetus, kā Finanšu grāmatvedība, Projektu vadīšana, un tml., savukārt otrajā semestrī tiek apgūti studiju kursi, kas turpina iepriekš iegūto zināšanu un prasmju attīstību (Vadības grāmatvedība u.c.). Studiju kursu aprakstos mācībspēki definē nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursu apgūšanai, kas palīdz plānot studiju kursu secību.

Ņemot vērā iepriekšējā akreditācijā norādītos ieteikumus studiju kursu loģiskas saiknes nodrošināšanai, studiju kursu secība tiek pārrunāta programmas padomes sēdēs. Piemēram, pēc studējošo ieteikuma studiju kurss “Pētījumu metodoloģija” šobrīd tiek docēts jau pirmajā semestrī, nevis vēlākā laikā posmā.

Starpdisciplināra rakstura nodrošināšanai vairāki studiju programmas kursi ir apvienoti ar programmas “Lielu datu analīze” studiju kursiem, kā arī programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” priekšmetiem.

Tajā pašā laikā tiek rūpīgi sekots līdzi, lai kursi atbilstu studiju programmas mērķim, sasniedzamajiem rezultātiem, Valsts izglītības satura standartam, kā arī Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.1.tabulā.

2.1.tabula

Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam

Prasības*	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji
Studiju programmas apjoms (KP)	Vismaz 40 KP	60 KP vai 80 KP
Studiju programmas īstenošanas ilgums	Viens līdz divi gadi ar noteikumu, ka kopējais bakalaura un maģistra studiju ilgums nav mazāks par pieciem gadiem	1.5 gadi vai 2 gadi
Studiju programmas daļas un to apjoms (obligātā, ierobežotās izvēles, izvēles), t.sk. noslēguma darba apjoms	Zināšanu, prasmju un kompetences apguve, kas nepieciešama profesionālās darbības veikšanai atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei	Zināšanu, prasmju un kompetences apguve, kas nepieciešama profesionālās darbības veikšanai atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei
Kontaktstundu apjoms (%)	Ne mazāk kā 30 procentus veido kontaktstundas	30% veido kontaktstundas + trīs stundas paredzētas eksāmenam

Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām	Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares (profesionālās darbības jomas) teorijā un praksē vismaz piecu kredītpunktu apjomā	Finanšu tirgi un institūcijas – 2 KP Atbilstības funkcijas (compliance) loma mūsdienu finanšu pasaulē – 2 KP Uzņēmuma finanšu pārvaldība – 3 KP
	Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi vismaz triju kredītpunktu apjomā	Pētījumu metodoloģija – 1 KP Daudzdimensiju analīzes metodes – 2 KP Projektu vadīšana un finansēšana – 2 KP Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē – 2 KP
	Prakse vismaz 26 kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta akadēmiskās bakalaura studiju programmas beidzējiem, vai vismaz sešu kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta bakalaura programmas beidzējiem	Prakse 6 KP apjomā – 60 KP programmā Prakse 26 KP apjomā – 80 KP programmā
	valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrādāšana un aizstāvēšana, vismaz 20 kredītpunktu apjomā.	Maģistra darbs – 20 KP
Studiju kursi, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu uzņēmējdarbībā	Studiju kursi, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu uzņēmējdarbībā (inovācijas, uzņēmumu organizācija un dibināšana, vadīšanas metodes, projektu izstrādes un vadīšanas pamati, lietvedības un finanšu uzskaites sistēma, zināšanas par darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā, kā arī zināšanas par citām novitātēm uzņēmējdarbības vai iestādes vadīšanā), ja tie nav apgūti zemāka līmeņa studiju programmā	Studējošiem tiek nodrošināts leivadmodulis šādos studijuursos: Ekonomika (2 KP) Grāmatvedība un finanses (2 KP) Skaitliskās metodes biznesā (2 KP) Vadībzinību un stratēģijas pamati (2 KP) Mārketinga pamati (2 KP)

Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	Ja studējošais Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā, viņš tās apgūst papildus maģistra programma	Tiek piedāvāts studiju kurss, kurā iekļautas Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības
Uzņemšanas prasības	Maģistra programmā var imatrikulēt studējošos ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura grādu vai akadēmisko bakalaura grādu, vai profesionālo kvalifikāciju, kura iegūta, pilna laika studijās pabeidzot vismaz četrus gadus ilgu studiju programmu	Maģistra programmā tiek imatrikulēti studējošie ar bakalaura grādu (vairāk informācijas 1.sadaļā)
Piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija grāds un profesionālā kvalifikācija	Pēc maģistra programmas apguves piešķir profesionālo maģistra grādu nozarē (profesionālās darbības jomā), kā arī piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju	Maģistra grāds un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija
Studiju turpināšanas iespējas	Profesionālais maģistra grāds dod tiesības, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā doktora studiju programmā, turpināt izglītību doktora studiju programmā	Tiesības turpināt studijas doktora studiju programmā

Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Studiju kursu apraksti ir pieejami platformā e.riseba.lv, līdz ar to mācībspēki var redzēt arī citu studiju kursu aprakstus, lai nodrošinātu savstarpēju sasaisti.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros galvenokārt notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās

tajās. Simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa.

Studiju īstenošanas metodēm tiek pievērsta būtiska loma studiju procesā, pasniedzēji tiek rosināti izmantot jaunākās un interaktīvās studiju metodes. Tā ietvaros RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019. gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām “MOODLE vides interaktīva izmantošana – praktiski piemēri”, “Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības” un citi. Papildus studiju kursa “Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse” apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki I.Brence, A.Čirjevskis, S.Blumberga un citi. T.Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par situāciju analīzi (*case-studies*) sagatavošanu. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četru kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garants kvalitatīvai nodarbību norisei.

Uzsākot studijas, tiek nodrošināts oficiāls studiju atklāšanas vakars, kurā studējošie ņem dalību radošās aktivitātēs. Katras programmas studenti studijas sāk ar ievadvakaru, kura ietvaros viņi tiek informēti par studiju procesa administrēšanas nosacījumiem un piedāvātajām iespējām. Tāpat tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanās un saliedēšanai.

Studējošie tiek motivēti regulāri apgūt vielu. Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP – 2 starppārbaudījumi, 4 KP – 3 starppārbaudījumi, utt). Gadījumā, ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš/a nevar iegūt sekmīgu atzīmi eksāmenā. Nereti studējošiem nepieciešams pierādīt savas iepriekšējos studijuursos iegūtās zināšanas, iepriekš nokārtojot testu vai cita veida pārbaudes darbu.

Studiju forma – pilna laika izejamo dienu studijas, kas norisinās katru otro nedēļu piektdienu vakaros (plkst. 18.00 – 21.10) un sestdienās, svētdienās (plkst. 9.00 – 17.00 vai 19.00).

Programmā nav tālmācības studiju formas, tomēr materiāli ir pieejami moodle vidē (e.riseba.lv). Šajā vidē tiek nodrošināta arī komunikācija (sarakste) ar studentiem, ir pieejami nodarbību laiki un cita veida informācija: studiju kursu apraksti, metodiskie norādījumi kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, patstāvīgos studiju darbus un maģistra darbus, studiju kursu un prakšu metodiskie norādījumi, mācību līdzekļi (vai atrodas bibliotēkā), akadēmiskā personāla konsultāciju grafiki, datorizētie studiju līdzekļi.

Studiju īstenošanas un vērtēšanas metodes mācībspēki norāda studiju kursu aprakstos, kurus apstiprina studiju programmas direktors. Moodle ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārskata studiju programmas direktors.

Studiju mērķu sasniegšanai studiju procesa laikā var būt paredzētas dažādas zināšanu un prasmju pārbaudes un novērtēšanas metodes.

Priekšmeta zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas tradicionālās novērtēšanas metodes, tādas kā: praktiskais darbs un mājas darbs, atbildes uz jautājumiem, kuras ir piedāvātas teksta veidā, vai elektroniskā veidā, kontroldarbs, eksāmens, tests; referāta vai īsas esejas uzrakstīšana.

Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana.

Uz sintēzes līmeņa studentam ir jābūt spējīgam demonstrēt prasmes apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu-seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņemu vai organizācijas

vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jā sagatavo jaunu lēmumu, jaunu biznesa problēmas risināšanas veidu. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt: praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, pašu pētījuma organizācijas prakses laikā, tēžu uzrakstīšana zinātniskajam rakstam.

Spēja iegūt vērtību no studiju materiāla savam noteiktam profesionālam mērķim raksturo augstāko apgūstāmās studiju programmas domāšanas līmeni - izvērtēšanu. Iespējamās zināšanu un prasmju kontroles un novērtējuma veidi: praktiskās situācijas analīze un tās prezentācija grupas interesēs, eksperta slēdziena uzrakstīšana, spēja dot padomu un izstrādāt priekšlikumus, projekta izstrādāšana uz hipotēzes pamata, maģistra darbs, zinātniskā raksta sagatavošana (sadarbība ar RISEBA mācītspēkiem).

Maģistra studentu zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāte tiek vērtēta, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu, prakšu un ieskaīšu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 baļļu sistēmā. Vērtējumi tiek izlikti 100% sistēmā, piemērojot Salfordas sistēmu, respektīvi vērtējumi tiek apaļoti uz zemāko atzīmi, izņemot gadījumus, kad students ir saņēmis 96% vai vairāk. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.2. tabulā.

2.2.tabula

RISEBA studiju darbu vērtēšana

Apguves līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes un iemaņas
Ķoti augsts	96-100	10	Izcili With distinction	A	Zināšanas, kas pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni.
	90-95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas.

Augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem.
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē.
	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamās atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne.

Vidējs	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne.
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamās vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā.
	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
Zems	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas.
	1-9	1	Ļoti ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā un studiju kursu aprakstā. Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām. Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.).

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas anketas tiek nosūtītas mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu. Programmas "Starptautiskās finanses" studenti kopumā augstu vērtē mācībspēku kvalitāti.

RISEBA mācībspēku motivēšanai ir ieviesta tradīcija - absolventiem pirms izlaiduma anonīmā individuālā balsojumā noteikt savus mīļākos pasniedzējus. Praktiski visi programmas "Starptautiskās finanses" akadēmiskā personāla pārstāvji ir saņēmuši šo nomināciju, regulāri studentu atzinības saņem programmas mācībspēki R.Pēce, S.Blumberga un I.Kreituss.

Studiju kursu apguve tiek papildināta ar vizītēm uz uzņēmumiem un finanšu institūcijām. Maģistra programmas "Starptautiskās finanses" studentiem katru gadu tiek nodrošināts Latvijas Bankas zināšanu centra "Naudas pasaulē" apmeklējums. Kopš 2019. gada, lai nodrošinātu studiju kursa "Civilā aizsardzība" apgūšanu, studējošiem ir iespēja apmeklēt Nacionālo Bruņoto spēku bāzi Ulbrokā. Studējošiem regulāri tiek piedāvāts apmeklēt arī uzņēmumus (*Solvay, Cabot* u.c.).

Padziļinātai zināšanu apguvei studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katra mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, Praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), Finanšu tirgiem (*Deloitte*) u.c. Šīs lekcijas apmeklējuši arī programmas "Starptautiskās finanses" studenti.

Darba devēju un nozares pārstāvji arī regulāri viesojas pie konkrētām studentu grupām. Programmā "Starptautiskās finanses" vieslekcijas ir docējuši pārstāvji no IGK Credit management (vieslekcija - *Credit Management*), Latvijas Bankas (Tautsaimniecības aktuālās tendences), GrantThornton (Transferta cenas un to piemērošanas principi) u.c. Tāpat lielākā daļa studiju programmas "Starptautiskās finanses" docētāju ir nozares pārstāvji, kuri līdz ar to nodrošina praktisku apmācību formātu.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt vieslekcijas gan latviešu, gan angļu valodā.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās. Tā, piemēram, vairāki latviešu plūsmas studējošie ir izvēlējušies apmeklēt studiju kursus angļu valodā RISEBA studiju programmā "Starptautiskais bizness".

Tāpat studējošiem ir iespēja piedalīties dažādos projektos. Vairākus gadus studējošie ir izmantojuši iespēju piedalīties CFA institūta pētījumu iniciatīvā ([CFA Research Challenge](#)).

Obligāta studiju programmas sastāvdaļa ir prakse. Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Lai apgūtu programmu, katram studentam jāizpilda visas programmas prasības un jānokārto Valsts pārbaudījums - jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv maģistra darbs. Valsts pārbaudījumu drīkst kārtot ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzēto studiju moduļu apguve;
- pozitīvi novērtēta prakses atskaite;

- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Maģistra darba sekmīgai aizstāvēšanai aptuveni mēnesi pirms nodošanas termiņa tiek organizēta priekšizstāvēšana, kurā studējošais diviem komisijas locekļiem prezentē sava pētījuma rezultātus. Maģistra darba aizstāvēšana iespējama tikai gadījumā, ja ir saņemts pozitīvs atzinums par priekšizstāvēšanu.

Studiju procesā tiek nodrošināti studentcentrētas izglītības principi – RISEBA studējošiem tiek dota un vienmēr tiek atbalstīta iespēja piedalīties studiju procesa vērtēšanā un pilnveidošanā – gan piedaloties programmas padomes sēdēs, gan komunicējot ar studiju programmas direktoru. Katrā grupā ir grupas vecākais, kurš atbild par grupas komunikāciju, aktuālas informācijas nodrošināšanu studentiem, kā arī viedokļa paušanu augstskolas administrācijai. Tomēr viedokli par studijām var paust jebkurš studējošais. Labākai studiju procesa organizēšanai studējošo grupai ir nozīmēts kurators – akadēmiskā personāla vai administrācijas pārstāvis, kura pienākumos ir organizatorisku jautājumu nodrošināšana.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāsmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu Apvienības locekle, kas dod vislielākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās problēmas, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

Lai arī noslodzes dēļ maģistra programmu studenti ne vienmēr ņem aktīvu dalību pašpārvaldes darbā, studējošie aktīvi piedalās augstskolas un Studējošo pašpārvalde rīkotajās aptaujās. RISEBA regulāri, katru studiju gadu, visos studijuursos tiek veiktas studējošo aptaujas par studiju programmu realizācijas gaitu, mācībspēku darba kvalitāti, kas ļauj izsekot studiju programmas novērtējumam no studentu viedokļa, kā arī studiju darba organizācijas kvalitātei. Studiju programmas “Starptautiskās finanses” aptaujas dati liecina, ka studējošie ir apmierināti ar studiju programmas saturu, iegūtajiem rezultātiem, kā arī administrēšanu.

Ikdienas jautājumus ar administrāciju risina studiju programmas administratori, grupu vecākie un studējošo pašpārvalde. Informāciju par studējošo aktivitātēm saņem Informācijas centra atbildīgais metodiķis vai studiju programmas administratore, vai arī rektora un prorektora palīdzes.

RISEBA atbalsta studējošo iniciatīvu un spēju organizēt dažādus pasākumus. Par tradīciju ir kļuvušas augstskolas Ziemassvētku balle.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var realizēt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu Pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Tā kā programmas „Starptautiskās finanses” studējošie strādā dažādos uzņēmumos un atšķirīgos amatos, viņi, piedaloties semināros, diskusijās, prezentācijās, pilnveido arī grupas biedru zināšanas un profesionālās spējas.

Studējošie tiek iesaistīti RISEBA zinātniskajos pētījumos. Maģistra programmā “Starptautiskās finanses” vairākus gadus studējošie ir piedalījušies CFA pētījumu iniciatīvas (*CFA Research Challenge*) projektā. Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstenotajos projektos, piemēram, kopš 2019. gada ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai” 1.1.1.1/18/A/151.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā) bieži ir ieguvuši arī maģistra programmas "Starptautiskās finanses" studenti – J.Mihailovs, V.Grigorjevs, J.Zarembo, L.Ratniece-Milčiņa

RISEBA uzskata, ka ir svarīgi iegūt studējošo atsauksmes par mācību pieredzes kvalitāti. Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, Web of Science un citās.

Studējošo viedokļi ir iegūti dažādos veidos, piemēram, izmantojot gan neformālo saskarsmi ar docētājiem, gan formālu kursu novērtējumu (anketēšanu). Pamatojoties uz anketēšanas un studentu grupu sanāksmju materiāliem, tiek veiktas operatīvas korekcijas gan studiju saturā, gan pasniegšanas formā.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse 6 KP apjomā (profilējošās programmas studentiem) un 26 KP apjomā neprofilējošās programmas studentiem. Tā kā studējošie, uzsākot studijas, pārsvarā gadījumu jau strādā, lielākoties par prakses vietu kalpo viņu darbavieta. Nepieciešamības gadījumā studējošiem tiek nodrošināta prakses vieta. Lielā mērā prakšu vietu nodrošināšanā iesaistās programmas direktore un RISEBA Studentu karjeras atbalsta centra speciālists.

Tajā pašā laikā nereti tieši studiju laikā studējošie tiek paaugstināti amatos vai ieņem vairāk atbildīgas pozīcijas.

Par prakses vietu var kalpot jebkurš starptautisks uzņēmums vai institūcija, kas veic savu darbību Latvijā vai ārvalstīs:

- Ārvalstu uzņēmuma filiāle/pārstāvniecība vai tās meitas uzņēmums;
- Banka, citas kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības, brokeru sabiedrības;
- Finanšu uzraudzības institūcijas;
- Jebkuras tautsaimniecības nozares uzņēmums ar ārzemju kapitāla daļu (vai apgrozījuma daļu nemazāk par 10 %);
- Uzņēmums, kas nodarbojas ar eksportu vai importu;
- Uzņēmums, kas darbojas ārpus Latvijas teritorijas.

Prakse tiek veikta pēc augstskolas iepriekš izstrādāta uzdevuma ietvaros (**pielikums**).

Prakses laikā studējošais studijuursos apgūtās zināšanas un prasmes nostiprina reālā darba vidē, kā arī attīsta tās spējas un kompetences, kuru apgūšana tikai studijuursos vien būtu nepietiekoša.

Prakses (6 KP) mērķis ir nostiprināt studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas četrus pamatdisciplīnu virzienos:

- 1) ekonomika un statistiskā analīze,

- 2) starptautisko finanšu plūsmu, finanšu tirgu un banku sistēmas analīze un pārvaldība,
- 3) problēmai atbilstošu analītisko pētījumu metožu atlase un zinātniskās izpētes veikšana,
- 4) projektu īstenošana multikulturālā vidē un profesionālās ētikas principu ievērošana, kā arī pielietot iegūtās zināšanas konkrētu praktisko situāciju/problēmu risināšanai, izvēlēties sava maģistra darba zinātnisko tēmu un apkopot analītisku informāciju maģistra darba izstrādāšanai.

6 KP prakses ietvaros studējošie var izvēlēties vienu no četriem uzdevumiem:

Prakses prasības tiek pārrunātas un apstiprinātas programmas padomē. Savu individuālo projektu starptautisko finanšu jomā students var īstenot vienā no četriem pamatvirzieniem pēc savas izvēles/interesēm un ievērojot prakses vietas specifiku:

- Finanšu analītiķa projekts, izpildāms izpētot finanšu sektoru (piem., kredītiestādēs, apdrošināšanas sabiedrības, brokeru sabiedrībās, finanšu uzraudzības institūcijās);
- Finanšu analītiķa projekts, izpildāms izpētot nefinanšu sektoru (dažādu saimniecisko nozaru komercsabiedrībās);
- Finanšu analītiķa projekts, izpildāms izpētot valūtas un kapitāla tirgu (praksi izejot vai kredītiestādēs, vai komercsabiedrībās).
- Pētniecības projekts, kas saistīts ar maģistra darba tematu programmā „Starptautiskās finanses”.

Neprofilējošās programmas studentiem ir nepieciešams iziet papildus praksi 20 KP apjomā. Šīs prakses mērķis ir nostiprināt studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas šādu pamatdisciplīnu virzienos:

- 1) ekonomika un statistiskā analīze,
- 2) mārketinga,
- 3) stratēģiskā vadīšana,
- 4) finanšu jomā.
- 5) problēmai atbilstošu analītisko pētījumu metožu atlase un zinātniskās izpētes veikšana,
- 6) projektu īstenošana multikulturālā vidē un profesionālās ētikas principu ievērošana, kā arī pielietot iegūtās zināšanas konkrētu praktisko situāciju/problēmu risināšanai, izvēlēties sava maģistra darba zinātnisko tēmu un apkopot analītisku informāciju maģistra darba izstrādāšanai.

Studējošā prakses līgums tiek slēgts starp RISEBA, studējošo un prakses vietu. Prakses laikā studējošais aizpilda prakses dienasgrāmatu par veiktajiem darbiem, kā arī pēc prakses iesniedz institūcijas pārstāvja, kurā izgājis praksi, atsaukumi par savām zināšanām, kompetencēm, sadarbības prasmēm, utt.

Studējošam veikums prakses laikā ir jāaizstāv pie komisijas. Prakses aizstāvēšana ir publiska. Prakse tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballju sistēmā.

Prakses laikā studējošam tiek nozīmēts prakses vadītājs no uzņēmuma, kurā studējošais praktizējas, un arī no augstskolas puses. Augstskolas nozīmētā prakses vadītāja pienākums ir sniegt konsultatīvu atbalstu studējošam prakses laikā prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studējošo noslēguma darbu izstrādes procedūra ietver maģistra darba temata saskaņošanu ar darba vadītājiem, programmas direktoru un katedras vadītāju. Maģistra darbu virzienus un vadītājus studējošie izvēlas no piedāvātajām paraugtēmām. Ar darba vadītāju tiek saskaņots maģistra darba temats, kuru apstiprina programmas direktors. Studējošais un darba vadītājs ar saskaņo kalendāro plānu, paredzot vismaz 10 konsultāciju reizes saistībā ar darba izstrādi. Katedras vadītājs apstiprina mācībspēku slodzi, jo RISEBA procedūras paredz katram darba vadītājam vadīt noteiktu skaitu darbu. Maģistra darba koncepta labākai izpratnei studiju programmā ir iekļauti kursi "Pētījumu metodoloģija", kā arī "Daudzdimensiju analīzes metodes". Aptuveni mēnesi pirms darba nodošanas studējošiem tiek organizēta priekšizstāvēšana, uz kuru jāiesniedz aptuveni 80% no darba. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz papildus komentārus darba pilnveidošanai. Gadījumā, ja studējošais priekšizstāvēšanā saņēmis nesekmīgu vērtējumu, viņam atkārtoti jāiesniedz darbu priekšizstāvēšanas komisijai.

Maģistra darbu tematiem jābūt ar starptautisku raksturu, kā arī saistītiem ar biznesa jomu. Beidzamo gada noslēguma darbu temati atspoguļoti 2.3. tabulā.

2.3.tabula

Maģistra darbu tematu piemēri

Ārpakalpojumu izmantošanas pamatotība vairumtirdzniecības uzņēmumā
Bankas "A" zīmola izmaiņu vērtējums
Starptautiska uzņēmuma sākotnējais publiskais piedāvājums
SIA "DSA" attīstības iespējas mūsdienu ekonomikas apstākļos
E-komercijas attīstība un tirgotāju atbilstības regulējumiem nepilnību novērtēšanas iespējas
Zāļu cenas veidošanas politika un zāļu pieejamība
Pārrobežu maksājumi e-komercijā
Latvijas kadastrālās vērtēšanas modelis, salīdzinājums ar citu valstu modeli
SIA "Kompetences centrs" darbības analīze un nākotnes perspektīvas
Transferta cenu metodoloģija starptautiskā uzņēmumā

Maģistra darbus novērtē valsts pārbaudījumu komisija piecu locekļu sastāvā.

Noslēguma darbu novērtējumi 2014. - 2019. studiju gadā bija diapazonā no 6 - 10 ballēm. Ne visi maģistra darbi ir tikuši aizstāvēti, jo dažos gadījumos ir saņemts nesekmīgs priekšizstāvēšanas komisijas vērtējums, līdz ar to darbi vēl tiek pilnveidoti. Tāpat programmas direktoram ir tiesības maģistra darbu pēc iesniegšanas neparakstīt un līdz ar to nevirzīt aizstāvēšanai. Maģistra programmā "Starptautiskās finanses" līdz šim nav bijuši gadījumi, kad programmas direktors nebūtu parakstījis kādu no darbiem vai arī par darbu būtu saņemts negatīvs recenzenta vērtējums.

Valsts pārbaudījumu komisijai ir tiesības un iespēja izvirzīt īpašai atzinībai darbus, kas bijuši ļoti

augstas kvalitātes. 2014. – 2019. gadā īpašām atzinībām ir izvirzīti vairāk kā pieci programmas “Starptautiskās finanses” darbi.

Pēc katras aizstāvēšanas valsts pārbaudījumu komisija sniedz īpašu atzinību par maģistra darbu aktualitāti studiju programmā, kopējo kvalitāti, nepieciešamajiem pilnveidojumiem.

Valsts pārbaudījumu komisija vienmēr ir atzīmējusi maģistra darbu tematu aktualitāti un atbilstību studiju programmas prasībām, mērķiem un uzdevumiem. Tāpat īpaši tiek atzīmēts, ka pētījumu līmenis kopumā ir augsts.

Maģistra darbu kvalitātes pilnveidošanai komisija ieteikusi izmantot vairāk padziļinātas statistikas datu analīzes metodes (tā rezultātā studiju programma papildināta ar kursu “Daudzdimensiju analīzes metodes”), kā arī vairāk koncentrēties uz finanšu rādītāju aprēķināšanu. Šie ieteikumi ņemti vērā studiju procesā.

Gadījumā, ja studējošais nav bijis apmierināts ar aizstāvēšanas procedūru, 24 h laikā iespējams iesniegt apelācijas sūdzību. Līdz šim maģistra programmā “Starptautiskās finanses” tādas nav saņemtas.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Tradicionālā studiju procesa izvērtēšana un aptauja tiek veikta gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katrā studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

Studiju kursi tiek vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, 5 pilnīgi piekrītu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā. Vairāk detalizēta informācija ietverta 2.4. tabulā.

2.4.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Starptautiskās finanses” studiju kursu novērtējums (vidējais rezultāts)

	Studiju kursa ietvaros:	Novērtējums
1	daudz jauna uzzinājais/īemācījies	4,2
2	studenti informēti par saturu, prasībām, kritērijiem	4,6
3	kurss nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem	4,5
4	viela izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno	4,4
5	studentiem iespējams uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā	4,8
6	nodarbību sākums un beigas tiek precīzi ievērotas	4,8
7	efektīvi izmantoja audiovizuālās uzskates līdzekļus	4,4

8	rosināja domāt analītiski	4,4
9	skaidrojums par darbiem un novērtējumu	4,1
10	konsultācijas ārpus nodarbībām	4,1
11	ieteiktu draugam	4,3

Kopumā studenti ir apmierināti ar programmas kvalitāti un pasniedzēju sastāvu tajā.

Īpaši studenti ir novērtējuši lekciju formātu, iesaistot nozares praktiķus, un to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās.

Studiju kvalitātes pilnveidošanai regulāri tiek veiktas arī absolventu un darba devēju aptaujas. 2018. gadā tika izsūtīta aptaujas anketa absolventiem, kuri studijas beiguši laika posmā no 2015. – 2018.gadam.

Aptauju rezultāti atspoguļo to, ka kopumā studējošie ir apmierināti ar studiju procesa nodrošinājumu, kā arī programmas saturu.

Kā būtiskākās programmas pozitīvās iezīmes studējošie norādījuši: mācībspēku zināšanas un aktuālus lekciju tematus, faktu, ka lekcijas docē nozares profesionāļu, vidi, kursa biedrus.

Kā būtiskākie pilnveidojumi programmā tiek norādīti – studiju programmas administrēšanas pilnveidošana (diemžēl mācībspēku slimības dēļ mēdz mainīties studiju grafiks, tomēr RISEBA ļoti strādā pie pilnveidojumiem). Augstskola RISEBA ir ņēmusi vērā šos ieteikumus.

Augstskolas absolventiem jau studiju gados tika piedāvāts darbs Latvijas vadošajās bankās un citos uzņēmumos. Šobrīd neviens absolvents nav vērsies augstskolā ar mērķi lūgt palīdzību darba meklēšanā, kas nozīmē, ka šī problēma nav aktuāla.

2016./2017. gadā tika dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija” un augstskolā tika izstrādāta absolventu datu bāze, kas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, kā arī iesaistīt absolventus augstskolas dzīvē. Tagad pieejamie dati par studiju programmas absolventiem liecina par to, ka šobrīd nodarbināti ir visi programmas absolventi.

Programmas absolventi ir pieprasīti darba tirgū par ko liecina 2018./2019. gada veikta aptauja.

Absolventi strādā tādās institūcijās, ka AS "SEB Banka", AS "Swedbank", AS "Citadele", AS "Rietumu Banka", AS "Blue Orange Bank", "Nike", SIA "Baltā Bura", "Deloitte", Valsts zāļu aģentūra, AS "Olainfarm", SIA "Rimi" un tml. Absolventi arī attīsta savu karjeru ārvalstīs, piemēram, Vācijā.

Studiju laikā ir iespēja iziet praksi RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā, attīstot savu uzņēmējdarbību.

Šobrīd neviens absolvents nav vērsies augstskolā ar mērķi lūgt palīdzību darba meklēšanā, kas nozīmē, ka šī problēma nav aktuāla.

2015./2016. studiju gadā ir nodibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija” un augstskolā tika izstrādāta absolventu datu bāze, kas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, kā arī iesaistīt absolventus augstskolas dzīvē. Kopš 2019. gada RISEBA tiek nodarbināts speciālists, kurš atbild par pastiprinātas komunikācijas veidošanu ar augstskolas absolventiem.

Finanšu jomā Latvijā šobrīd ir viens no augstākajiem atalgojumiem, kā arī viens no augstākajiem pieprasījumiem pēc darbaspēka.

Jau studiju laikā studējošiem tiek piedāvātas prakses vietas LR Grāmatvežu asociācijas uzņēmumos,

AS "PwC un citos.

Prakses ietvaros studējošiem tiek nozīmēts prakses vadītājs no pārstāvētā uzņēmuma. Prakses noslēgumā prakses devējs – darba devēju pārstāvis novērtē praktikantu pēc 2.5.tabulā ietvertajiem kritērijiem.

2.5.tabula

Praktikanta vērtējums

Nr.	Kritērijs	Ļoti labi	Labi	Daļēji pietiekami	Nepietiekami	Nevaru novērtēt
1.	Attieksme pret prakses pienākumu izpildi	4	3	2	1	
2.	Zināšanu līmenis	4	3	2	1	
3.	Komunikācijas prasmes	4	3	2	1	
4.	Iniciatīva	4	3	2	1	
5.	Atbildības sajūta	4	3	2	1	
6.	Spēja pilnveidoties	4	3	2	1	
7.	Kopējā sagatavotība darba tirgus prasībām	4	3	2	1	

Praktikanta vērtējums ir obligāta prakses līguma sastāvdaļa. Lielākoties praktikanti praksi iziet savos pārstāvētajos uzņēmumos (AS Swedbank, AS Citadele banka, AS SEB Banka un citos). Darba devēju vērtējumi par praktikantiem pārsvarā gadījumu bija robežās no 3 – 4, ar tendenci uz 4. Augstus vērtējumus pamato fakts, ka konkrētais students ir pārstāvētā uzņēmuma darbinieks, līdz ar to viņš/a jau iepriekš ticis izvēlēts atbilstoši savām zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Tajā pašā laikā zīmīgi, ka vairāki programmas studenti ir saņēmuši paaugstinājumus amatā vai jaunus darba piedāvājumus studiju laikā vai neilgi pēc studiju absolvēšanas. Šobrīd nav informācijas par kādu programmas "Starptautiskās finanses" studentu, kurš būtu bezdarbnieka statusā.

Gan studējošo, gan absolventu, gan darba devēju aptaujas tiek izmantotas studiju satura un kvalitātes pilnveidē. Piemēram:

- Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda studiju kursu novērtēšanas anketas, kas tiek ņemtas vērā turpmākā studiju procesa nodrošināšanā. Ar vērtējumiem tiek iepazīstināti visi pasniedzēji un, gadījumā, ja tie ir zemi, tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku par turpmāka darba procesa pilnveidošanu. Nepieciešamības gadījumā mācībspēks tiek nomainīts. Tā, piemēram, šāda situācija ir bijusi kursā "Vadības grāmatvedība", kad ar docētāju ir panākta vienošanās par cita veida sadarbību.
- Studējošie tiek aicināti sazināties ar programmas administrāciju studiju procesa īstenošanas laikā – rakstot epastus, zvanot vai tiekoties klātienē. Tā, piemēram, studējošiem ir bijuši jautājumi par attālināta studiju procesa nodrošināšanu Covid-19 laikā, kas tikuši aktīvi risināti;
- Studiju procesa īstenošana regulāri tiek pārrunāta Studiju programmu padomēs, kurās dalību ņem mācībspēki, administrācijas pārstāvji, darba devēju pārstāvji un absolventi. Programmas padomes sēdēs tiek pārrunāts studiju programmas saturs un nepieciešamie pilnveidojumi, studējošie pauž viedokli par programmas stiprajām un vājajām pusēm. Programmas padomes sēdēs arī tiek diskutēts ar nepieciešamību izmaiņām studiju gada plānos. Tā, piemēram, studiju programmu padomju sēžu rezultātā studiju programma ir papildināta ar studiju kursu "Datu vizualizācijas metodes", savukārt šobrīd programmā netiek nodrošināts studiju kurss "Ētika";

- Darba devēju aptaujas studiju procesā tiek izmantotas gan saistībā ar sniegtajiem vērtējumiem par praktikantiem, gan saistībā ar tendencēm darba tirgū. Tā, piemēram, kopš 2017.gada studiju programmā ir iekļauts studiju kurss par atbilstības (*compliance*) lomu mūsdienu finanšu pasaulē, kā arī studiju kursi par Lielo datu iegūšanas metodēm un Prognozēšanas metodēm;
- Programmas mācībspēki un studējošie regulāri tiek aicināti piedalīties LR Grāmatvežu asociācijas organizētajos pasākumos;
- – 2018.gadā augstskolas mācībspēki īstenoja CEEMAN projekts Skilled Business Leaders for Skilled Europe (Lead4Skills), and the Exchange of Good Practices Strategic Partnerships for higher education, No. No.2015-1-LT01-KA203-013487, kurā iesaistītas 10 valstis un kura ietvaros no Latvijas puses tika intervēti 50 darba devēji – dažādu nozaru pārstāvji no uzņēmumiem, kuru darbinieku skaits ir vismaz 50, tajā skaitā no finanšu jomas, saistībā ar jautājumiem par to, kādas ir būtiskākās pieprasītās prasmes darba tirgū un ko darba devēji sagaida no augstskolām. Pētījuma rezultātā apstiprinājās, ka darba devēji augstu novērtē akadēmiskās zināšanas, tajā pašā laikā, tā kā arī pašas institūcijas organizē darbinieku apmācības par darba veikšanai nepieciešamajiem jautājumiem, ne mazāk būtiskas ir potenciālā darbinieka prasmes apgūt jauno, spēja sadarboties komandā, kā arī strādāt ar dažādu jomu pārstāvjiem, un tml. Lielākie finanšu jomas darba devēju pārstāvji (AS “Rietumu Banka”, AS “SEB Banka”) atzina, ka salīdzina dažādu augstskolu absolventu zināšanas, lai izvēlētos sev darbiniekus no atbilstošākajām augstākās izglītības institūcijām. Tas rosina ar RISEBA nodrošināt augstu apmācību līmeni, piesaistot labākos nozaru mācībspēkus, lai līdz ar to absolventu panākumiem darba tirgū, būtu iespējams veicināt programmas pozitīvu reputāciju;
- Programmai ir noslēgti sadarbības līgumi ar nozarē nozīmīgiem spēlētājiem, piemēram, LR Grāmatvežu asociāciju, AS SEB Banka, AS Swedbank, AS Rietumu banka u.c. Līgums atrunā sadarbību vairākās jomās, tajā to, ka institūcijas informē studējošos par iespējam studēt studiju programmā. Lielākā daļa studējošo programmā ir no sadarbības institūcijām, kas norāda uz pozitīvas sadarbības saiknes attīstību.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- Dubultgrāds (angļu plūsmas studentiem) – saskaņā ar šo līgumu, daļu mācību laika tiek pavadīta RISEBA, bet daļa – pusgads ārzemēs (*Kedge Business School*, Francijā). Tāpat programmā “Starptautiskās finanses” pārskata periodā ir studējuši divi dubultgrāda studenti no Francijas.
- ERASMUS+ programma – apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju. RISEBA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 77 valstu augstskolām, tajā skaitā 30 augstskolām no ES valstīm. Vairāk informācijas pieejama [mājas lapā](#).
- ERASMUS+ programma – iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm un saņemt stipendiju;
- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos – konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās u.c.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas

RISEBA studiju programmai viņa mobilitātes laikā. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

Šobrīd izmantoto iespēju skaita dinamika svārstās par labu iebraukušajiem studentiem – pārskata periodā programmā studējuši 15 studējošie no Francijas, Kazahstānas, Nīderlandes un Vācijas. Tāpat programmā “Starptautiskās finanses” pārskata periodā studējuši divi dubultgrāda studenti no Francijas.

Iespējas studēt dubultgrāda programmā izmantojis arī viens RISEBA programmas “Starptautiskās finanses” students. Lai arī vēlmi doties apmaiņas programmās izrādīja vairāki studenti, tā brīža politiskie notikumi Francijā, kā arī studējošo darbs Latvijā, nereti bremsēja izvēli. Lai sekmētu studējošo izbraucošo mobilitāti, šobrīd tiek strādāts ne tikai studiju, bet arī prakses mobilitātēm. 2019./2020.gadā studējošie ir izrādījuši interesi doties prakses apmaiņas programmā uz ārvalstīm.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2017.gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle). Lai gan Daugavpilī netiek īstenota maģistra programma “Starptautiskās finanses”, filiāle savā ziņā kalpo kā platforma informācijas izplatīšanai par augstskolas programmām. Tāpat Daugavpilī tiek veikta daļa administratīvā darba, piemēram, līgumu sagatavošanas jomā. Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā “Starptautiskās finanses” lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (maģistra studentu ievadvakars, Ziemassvētku balle, LR Grāmatvedības forums u.c.).

Vairāk detalizēta informācija par augstskolas resursiem pieejama virziena “Ekonomika” ziņojuma 3.1. – 3.3.sadaļā.

Informācija par RISBA infrastruktūru atspoguļota 3.1.tabulā.

3.1.tabula

RISEBA infrastruktūra 2019. gadā

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4,Rīga	Mihoelsa iela 47, Daugavpils	Kopā
18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)	9 mācību telpas (375 sēdvietas)	49 mācību telpas (1786 sēdvietas)
3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	1 datorklase (8 sēdvietas)	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)	3 datorklases (52 sēdvietas)	10 datorklases (187 sēdvietas)
Kopēšanas centrs	Radošais biznesa inkubators	2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)		
Studentu pašpārvaldes telpas		arhitektūras un dizaina studija (731 m ²)		
		arhitektu darbnīca		
		fotostudija (30 sēdvietas)		
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas)		
		video studija (50-60 sēdvietas)		
		mākslas studija (15 sēdvietas)		
		aktiermeistarības zāle (30-40 sēdvietas)		

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” datori. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lielaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase Meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru apstrādi un apmācību. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta. Maģistra studiju programmā “Starptautiskās finanses” datorklasē tiek īstenoti studiju kursi “Lielo datu iegūšanas metodes”, “Daudzdimensiju analīzes metodes”, “Datu vizualizācijas metodes”, daļa no kursa “Pētījumu metodoloģija” u.c., kurus pieprasa mācībspēki.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino izdrukā. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, ka arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Tā kā maģistra studiju programma tiek īstenota izejamo dienu studiju formātā, vieslekcijas nereti ļaujot noskatīties ieraksta formātā.

Lekciju ierakstīšanas iespējas tiks aktīvi izmantotas gadījumā, ja studiju programmai tiks akreditēta tālmācība forma.

Ņemot vērā 2020.gadā noteiktos valsts nosacījumus attiecībā uz attālinātu studiju procesu, RISEBA studiju procesā tiek izmantotas Lifesize, zoom (RISEBA iegādātas licences) un citas platformas.

Kursu materiāli studējošiem ir pieejami vietnē e-riseba.lv (moodle). Studijuursos ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārbauda programmas direktors.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

2011. gadā RISEBA ieviesa ERP sistēmu HansaWorld Enterprise (HW), kura tiek plaši izmantota uzņēmumu finanšu resursu vadībai. RISEBA ir noslēgts līgums ar HW piegādātāju par sistēmas pielāgošanu augstskolas biznesa un studiju procesa prasībām un atbalstu sistēmas uzturēšanā. 2013. gada aprīlī RISEBA ieviesa Web-bāzēto portālu studentu atzīmju atspoguļošanai. HW ir integrēts ar e-apmācības platformu MOODLE, rezultātā starp abām sistēmām tiek regulāri sinhronizēti personīgie studentu dati, dati par studiju programmām un studiju kursiem. 2019. gadā

ir parakstīti līgumi un uzsākta jaunas grāmatvedības sistēmas Horizon un studiju procesa pārvaldes sistēmas Unimetus ieviešana. Vienlaicīgi tiek plānota pāreja uz MOODLE platformas jaunāko versiju. Jauno sistēmu pilna funkcionalitāte tiks nodrošināta ar 2020./2021. studiju gada sākumu, tomēr daži procesi darbosies jau ātrāk, kā piemēram jauno studentu uzņemšana. Jaunās sistēmas pilnveidos RISEBA uzskaiti, gan finanšu uzskaites, gan studiju procesu ziņā, kā arī nodrošinās labāku servisu studentu virzienā.

No 2016. gada RISEBA sadarbība ar SIA Tilde uzsāka grāmatvedības sistēmu Tildes Jumis programmatūras izmantošanu studiju procesā. Studentiem ir pieejamas 25 darbavietas 1 datorklasē. Sagatavošanā ir līgums par grāmatvedības uzskaites sistēmas Horizon izmantošanu studiju procesā.

No 2018. gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un noslēguma darbu izstrādē izmanto programmas "Starptautiskās finanses" studenti.

Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam. Arī šo programmu izmanto maģistra studiju programmas "Starptautiskās finanses" studenti izmanto maģistra darbu izstrādes procesā.

2013. gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopējās pret-plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014. gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas. Programmas studenti ir informēti, ka viņu noslēguma darbi var tikt pārbaudīti, izmantojot pret-plaģiāta platformu.

2013. gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetus ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programmatūras versijas, datortīkla antivīrusu programmatūra un ugunsdrošību nodrošinājums.

Bibliotēkas telpu kopējā platība ir 453 m², ieskaitot lasītavu, ar 32 sēdvietām lasītājiem un datoriem ar piekļuvi internetam datorzālē. Tā kā bibliotēka strādā arī sestdienās, to var izmantot arī maģistra studiju programmu, tajā skaitā programmas "Starptautiskās finanses" studenti. RISEBA ir divas saistītās apvienības - viena RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H2O 6 Rīgā (Durbes ielā 4) un otra RISEBA filiālē Daugavpilī (Mihoelsa iela 47). 2010. gadā RISEBA pievienojās Latvijas Nacionālās nozīmes bibliotēku elektroniskās savienības katalogam.

RISEBA bibliotēka piedāvā šādus elektroniskos resursus:

- *Emerald* (emeraldinsight.com)

- EBSCOhost (<http://search.ebscohost.com>)
- Leta (leta.lv)
- Nozare (nozare.lv)
- WOS (<http://apps.webofknowledge.com>)

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas “Starptautiskās finanses” studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat maģistra darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās, tajā skaitā vismaz piecus avotus, kas nav vecāki par trim gadiem.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai “Starptautiskās finanses” nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. Katru gadu katrai studiju programmai tiek piešķirts budžets jaunu studiju materiālu iegādei. Iesniegumu par nepieciešamajiem studiju materiāliem iesniedz attiecīgais mācībspēks un to apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs. Augstskolas atvēlētais budžets resursu iegādei nereti ir lielāks nekā pieprasījums, kas ir skaidrojams ar arvien lielāku elektronisko resursu izmantošanu studiju procesā. Beidzamajos gados studiju programmas “Starptautiskās finanses” vajadzībām ir iegādāti vairāki resursi, piemēram, mācību līdzekļi Pētījumu metodoloģijā, Investīciju jomā un citur. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā.

3.2.tabula

RISEBA bibliotēkas nodrošinājums 2015. - 2020.g.

Studiju gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Nosaukumu skaits	6871	6702	6803	6956	6986
Izdevumu skaits	25312	23016	23259	23781	23800
Izdevumi grāmatu žurnālu un datu bāzu iegādei (EUR)	42940	25379	20348	19702	41919 (plānotais budžets)

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) Viņu mācību programmu vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas “Starptautiskās finanses” mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un pasūta grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”, Kamene, Merkūrijs Lat*,
- Krievijā: *Питер, Юнити - Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ*, utt..
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šie nosacījumi ir ļoti izdevīgi programmas “Starptautiskās finanses” studentiem, ņemot vērā

programmas starptautisko raksturu un līdz ar to nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programma attīstīta, piesaistot profesionāļus ar doktora zinātnisko grādu un/ vai ievērojamu pieredzi nozarē.

4.1.tabula

Programmas mācībspēku sastāva izmaiņas

	2013	2019
Profesori	4	4
Asociētie profesori	2	4
Docenti	6	5
Pētnieki		1
Lektori	2	2
Ārštata macībspēki	11	6, tajā skaitā trīs ar Dr. zinātnisko grādu

Šobrīd studiju programmā ir piesaistīti šādi mācībspēki:

- Profesors, Dr.chem. I.Kreituss "Finanšu tirgi un institūcijas" (2 KP), LZP eksperts, RISEBA studiju prorektors, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās;

- Profesore, Dr.oec. T.Vasiļjeva "Informācijas sistēmu biznesa prasību analīze un specifiskācijas" (2 KP), LZP eksperte, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās;
- Profesors, Dr.oec. A.Čirjevskis "Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē" (2 KP), LZP eksperts, vairāk nekā 20 gadu darba pieredze konsultāciju jomā;
- Profesors, Dr.sc.administr. A.Prohorovs "Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana" (2 KP), LZP eksperts, SIA "Proks" valdes priekšsēdētājs, kā arī valdes loceklis un valdes priekšsēdētājs vairāk nekā 10 uzņēmumos, kas eksportē produkciju uz 25 valstīm Eiropā un Āzijā. Uzņēmumi, kurus pārvalda Anatolijs Prohorovs, kopš 2004. gada ir iekļauti TOP 500 lielāko Latvijas uzņēmumu sarakstā. LVCA (Latvijas Riska Kapitāla Asociācija) valdes loceklis, biedrības „Inovāciju Atbalsta Fonds” dibinātājs un valdes priekšsēdētājs;
- Asociētā profesore, Dr.sc.administr. I.Brence "Pētījumu metodoloģija" (1 KP), LZP eksperte, RISEBA Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, maģistra programmas "Starptautiskās finanses" direktore, strādājusi vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa zinātniskos un konsultāciju projektos;
- Asociētais profesors, Dr.oec. E.Brēķis "Lielo datu iegūšanas metodes" (2 KP); Daudzdimensiju analīzes metodes" (2 KP), LZP eksperts, finanšu analītiķis un aktuārs uzņēmumos "Balta", "4finance" un citos, tāpat aktīvi piedalās vairākos zinātniskos projektos, piemēram, eksperts ekonometrijā Labklājības Ministrijas īstenotais projekts "Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumprojekti)", iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF;
- Asociētā profesore, Dr.psych. S.Blumberga "Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija" (1 KP), LZP eksperte, vairāk kā 10 gadu pieredze psihologa darbā;
- Asociētais profesors, Dr.oec. A.Limanskis "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP), "Uzņēmuma finanšu pārvaldība" (3 KP), "Vadības grāmatvedība" (2 KP) – angļu plūsma, vairāk kā 25 gadu akadēmiskā darba pieredze, vairākas reizes docējis studiju kursus ārvalstīs, kā arī piedalījies vairākos pētniecības projektos;
- Docents, Dr.phys. I.Godmanis "Risku pārvaldība" (2 KP), iepriekš bijis LR Ministru prezidents, iekšlietu ministrs, Eiropas Parlamenta deputāts, AS "Olainfarm" padomes loceklis, uc.
- Docents, Dr.oec. J.Spiridonovs "Finanšu vērtēšana un stratēģija: investīcijas" (2 KP), LZP eksperts, bijis LR finanšu ministres padomnieks, šobrīd Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas padomnieks;
- Docents, Dr.oec. A.Ponomarjovs "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP) – zvērināts revidents, LR Grāmatvežu asociācijas prezidents, auditorfirmas "Next Audit Advice" partneris, valdes priekšsēdētājs, ģenerāldirektors;
- Docents, Dr.iur. J.J.Burke "Finanšu tirgi un institūcijas" (2 KP) – angļu plūsma, praktizējošs jurists ar pieredzi darbā ASV, Francijā, Krievijā u.c.
- Docents, Dr.oec. J.Kurovs "Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija" (1 KP) – angļu plūsma, vairāk kā piecu gadu pieredze nekustamo īpašumu apsaimniekošanas jomā, doktora zinātnisko grādu ieguvis Polijā;
- Pētnieks, Phd A.Ait Si Mhamed "Projektu vadīšana un finansēšana" (2 KP) – angļu plūsma, eksperts Pasaules Bankas projektos, guvis starptautisku pieredzi Marokā, ASV un Kazahstānā;
- Lektore, Mg.soc. R.Pēce "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP); "Uzņēmuma finanšu pārvaldība" (3 KP), praktiska pieredze grāmatveža darbā, kā arī absolventu aptaujās regulāri tiek atzīta kā "mīļākā pasniedzēja";
- Lektore, Mg.soc. I.Slūka "Projektu vadīšana un finansēšana" (2 KP), doktortante, Latvijas Nacionālās projektu vadīšanas asociācijas valdes locekle, vadījusi un ņēmusi dalību vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa projektos.

Ārštata mācībbspēki:

- Profesors, Dr.habil.sc.ing. P.Rivža "Biznesa optimizācija un lēmumu pieņemšana" (2 KP), "Prognozēšanas metodes" (1 KP), LZP eksperts, LZA goda loceklis, saņēmis Atzinības krusta III šķiru, bijis LLU zinātņu prorektors, daudzu starptautisku organizāciju loceklis, kā arī ņēmis dalību vairāk nekā 15 starptautiska līmeņa projektos;
- Docente, Dr.sc.ing. S.Bērziša "Datu vizualizācijas metodes" (1 KP), SIA "Accenture" datu zinātniece un lielo datu konsultante;
- Mg.sc.administr. I.Cīrule "Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izaugsme un finansēšana" - angļu plūsma (2 KP), Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas atbalsta programma "Apvārsnis 2020" nacionālā kontaktpunkta vecākā eksperte, RISEBA Radoša biznesa inkubatora vadītāja;
- Mg.soc. D.Lopeta "Atbilstības lomas (compliance) loma mūsdienu finanšu pasaulē" (2 KP), Finanšu institūcijas "Altum" Centra reģiona vadītāja;
- Mg.soc. J.Gridašova "Vadības grāmatvedība" (2 KP), AS "Olainfarm" finanšu vadītāja;
- Mg.soc. V.Dombrovskis "Civilā aizsardzība" (1 KP), psihologs, Olaines atkarīgo centra vadītāja vietnieks.

Programmā ir būtiski pastiprināts mācībspēku sastāvs, jo visiem iesaistītajiem ir praktiska pieredze nozarē vai darbā projektos, tāpat programmā ir palielinājies mācībspēku īpatsvars ar doktora zinātnisko grādu. Divi mācībspēki ir no ārvalstīm, studējošiem ir iespēja arī apgūt brīvās izvēles studiju kursus pie citiem ārvalstu mācībspēkiem. Samazinājies ārštata mācībspēku skaits, lielāku noslodzi garantējot RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvjiem.

Šobrīd studiju kursus vairs nedocē šādi mācībspēki - Mg.oec. T..Laizāns, Mg.oec. A.Suhobokovs, MBA N.Bogdanovs, Mg. I.Skutkeviča-Parsons, Dr. A.Nipers, Mg. I.Grasis, Mg. J.Rozenfelds, Mg. K.Gedda, jo programmā prioritāri tiek piesaisīti RISEBA akadēmiskā amatā vēlēti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu. Latviešu plūsmā lekcijas nedocē Dr.oec. N.Konovalova (prioritāri strādā krievu plūsmā), Dr.oec. T.Ivanova, Dr.oec. D.Jasjko, Mg.P.Naidenko (pārtraukušas darba attiecības ar RISEBA), Dr.oec. A.Fedotovs Dr.oec. G.Burakovs - sasnieguši pensijas vecumu līdz ar to šobrīd mazāk iesaistīti studiju kursu docēšanā.

Kopumā uzskatāms, ka mācībspēku sastāvs ir uzlabots, ko apliecina studējošo atsauksmes par studiju kursu docēšanu, kā arī atsauksmes par programmā kopumā iegūtajām zināšanām. Saskaņā ar studējošo un aptauju rezultātiem programmas mācībspēki ir būtiska programmas stiprā puse - viņu zināšanas, pieredze un kompetence, labvēlīga atmosfēra studiju procesā, kā arī savstarpēja sadarbība rada studējošo padziļinātu interesi apgūt studiju programmu.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas īstenošanā astoņi septiņi profesori un asociētie profesori, pieci docenti, viens pētnieks, divi lektori, kā arī seši ārštata mācībspēki, tajā skaitā trīs ar doktora zinātnisko grādu. Ārštata mācībspēki docē 10 KP no visiem studiju programmas kursiem.

Programmā prioritāri tiek piesaisīti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu un publikācijām, kā arī praktisku pieredzi nozarē. Pasniedzēju pieredzi, zināšanas un kompetenci studējošie novērtējuši kā vienu no programmas būtiskākajiem plusiem.

Maģistra programmas "Starptautiskās finanses" īstenošanā ir iesaistīti šādi mācībbspēki.

Šobrīd studiju programmā ir piesaistīti šādi mācībbspēki:

- Profesors, Dr.chem. I.Kreituss "Finanšu tirgi un institūcijas" (2 KP), LZP eksperts, RISEBA studiju prorektors, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās;
- Professore, Dr.oec. T.Vasiljeva "Informācijas sistēmu biznesa prasību analīze un specifiskācijas" (2 KP), LZP eksperte, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās;
- Profesors, Dr.oec. A.Čirjevskis "Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē" (2 KP), LZP eksperts, vairāk nekā 20 gadu darba pieredze konsultāciju jomā;
- Profesors, Dr.sc.administr. A.Prohorovs "Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana" (2 KP), LZP eksperts, SIA "Proks" valdes priekšsēdētājs, kā arī valdes loceklis un valdes priekšsēdētājs vairāk nekā 10 uzņēmumos, kas eksportē produkciju uz 25 valstīm Eiropā un Āzijā. Uzņēmumi, kurus pārvalda Anatolijs Prohorovs, kopš 2004. gada ir iekļauti TOP 500 lielāko Latvijas uzņēmumu sarakstā. LVCA (Latvijas Riska Kapitāla Asociācija) valdes loceklis, biedrības „Inovāciju Atbalsta Fonds” dibinātājs un valdes priekšsēdētājs;
- Asociētā profesoress, Dr.sc.administr. I.Brence "Pētījumu metodoloģija" (1 KP), LZP eksperte, RISEBA Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, maģistra programmas "Starptautiskās finanses" direktore, strādājusi vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa zinātniskos un konsultāciju projektos;
- Asociētais profesors, Dr.oec. E.Brēķis "Lielo datu iegūšanas metodes" (2 KP); Daudzdimensiju analīzes metodes" (2 KP), LZP eksperts, finanšu analītiķis un aktuārs uzņēmumos "Balta", "4finance" un citos, tāpat aktīvi piedalās vairākos zinātniskos projektos, piemēram, eksperts ekonometrijā Labklājības Ministrijas īstenotais projekts "Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumsprojekti)", iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF;
- Asociētā profesoress, Dr.psych. S.Blumberga "Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija" (1 KP), LZP eksperte, vairāk kā 10 gadu pieredze psihologa darbā;
- Asociētais profesors, Dr.oec. A.Limanskis "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP), "Uzņēmuma finanšu pārvaldība" (3 KP), "Vadības grāmatvedība" (2 KP) – angļu plūsma, vairāk kā 25 gadu akadēmiskā darba pieredze, vairākas reizes docējis studiju kursus ārvalstīs, kā arī piedalījies vairākos pētniecības projektos;
- Docents, Dr.phys. I.Godmanis "Risku pārvaldība" (2 KP), iepriekš bijis LR Ministru prezidents, iekšlietu ministrs, Eiropas Parlamenta deputāts, AS "Olainfarm" padomes loceklis, uc.
- Docents, Dr.oec. J.Spiridonovs "Finanšu vērtēšana un stratēģija: investīcijas" (2 KP), LZP eksperts, bijis LR finanšu ministres padomnieks, šobrīd Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas padomnieks;
- Docents, Dr.oec. A.Ponomarjovs "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP) – zvērināts revidents, LR Grāmatvežu asociācijas prezidents, auditorfirmas "Next Audit Advice" partneris, valdes priekšsēdētājs, ģenerāldirektors;
- Docents, Dr.iur. J.J.Burke "Finanšu tirgi un institūcijas" (2 KP) – angļu plūsma, praktizējošs jurists ar pieredzi darbā ASV, Francijā, Krievijā u.c.
- Docents, Dr.oec. J.Kurovs "Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija" (1 KP) – angļu plūsma, vairāk kā piecu gadu pieredze nekustamo īpašumu apsaimniekošanas jomā, doktora zinātnisko grādu ieguvis Polijā;
- Pētnieks, Phd A. Ait Si Mhamed "Projektu vadīšana un finansēšana" (2 KP) – angļu plūsma, eksperts Pasaules Bankas projektos, guvis starptautisku pieredzi Marokā, ASV un Kazahstānā;
- Lektore, Mg.soc. R.Pēce "Finanšu grāmatvedība un audits" (2 KP); "Uzņēmuma finanšu pārvaldība" (3 KP), praktiska pieredze grāmatveža darbā, kā arī absolventu aptaujās regulāri tiek atzīta kā "mīļākā pasniedzēja";

- Lektore, Mg.soc. I.Slūka "Projektu vadīšana un finansēšana" (2 KP), doktortante, Latvijas Nacionālās projektu vadīšanas asociācijas valdes locekle, vadījusi un ņēmusi dalību vairāk nekā 10 starptautiska līmeņa projektos.

Ārštata mācībspēki:

- Profesors, Dr.habil.sc.ing. P.Rivža "Biznesa optimizācija un lēmumu pieņemšana" (2 KP), "Prognozēšanas metodes" (1 KP), LZP eksperts, LZA goda loceklis, saņēmis Atzinības krusta III šķiru, bijis LLU zinātņu prorektors, daudzu starptautisku organizāciju loceklis, kā arī ņēmis dalību vairāk nekā 15 starptautiska līmeņa projektos;
- Docente, Dr.sc.ing. S.Bērziša "Datu vizualizācijas metodes" (1 KP), SIA "Accenture" datu zinātniece un lielo datu konsultante;
- Dr.sc.administr. I.Cīrule "Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izaugsme un finansēšana" - angļu plūsma (2 KP), Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas atbalsta programma "Apvārsnis 2020" nacionālā kontaktpunkta vecākā eksperte, RISEBA Radoša biznesa inkubatora vadītāja;
- Mg.soc. D.Lopeta "Atbilstības lomas (compliance) loma mūsdienu finanšu pasaulē" (2 KP), Finanšu institūcijas "Altum" Centra reģiona vadītāja;
- Mg.soc. J.Gridašova "Vadības grāmatvedība" (2 KP), AS "Olainfarm" finanšu vadītāja;
- Mg.soc. V.Dombrovskis "Civilā aizsardzība" (1 KP), psihologs, Olaines atkarīgo centra vadītāja vietnieks.

Papildus norādītajiem mācībspēkiem studējošiem regulāri tiek piedāvāts apmeklēt vieslekcijas pie ārvalstu mācībspēkiem. Pārskata periodā lekcijas ir docējuši mācībspēki no Polijas, ASV, Vācijas, Nīderlandes un citām valstīm. Studējošie arī izmantojuši apgūt atsevišķus brīvās izvēles kursus citās studiju programmās, īpaši maģistra programmā "Starptautiskais bizness" (angļu valodā).

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, nepieciešamības gadījumā pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus. Kursu materiāli tiek ievietoti platformā e.riseba.lv, kuru pārskata studiju programmas direktors, kā arī kvalitātes vadības grupa.

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda anketas par mācībspēku, novērtējot kursa docēšanas kvalitāti un citus kritērijus (vairāk informācijas otrajā sadaļā). Visi mācībspēki saņem vērtējumus par studiju kursiem, kas tiek pārrunāti ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanā. Gadījumā, ja studējošo vērtējumi ir zem četrām ballēm (studiju kursi tiek vērtēti skalā 1 - 5, kur 1 - ļoti vāji, 5 - izcili), ar mācībspēkiem tiek veiktas padziļinātas pārrunas par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju kursā. Gadījumā, ja studiju kursa docēšanas kvalitāte neuzlabojas, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu.

Mācībspēki paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki I.Godmanis, A.Čirjevskis, I.Godmanis, I.Brence, I.Kreituss, T.Vasiljeva, J.Spiridonovs un citi ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot Biznesa angļu valodas - Kembridža studiju kursu, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Mācībspēki arī apmeklējuši profesionālās pilnveides programmu "Augstskolas didaktika: mūsdienu

teorijas un prakse”, iegūstot sertifikātu.

I.Brence, A.Čirjevskis, I.Cīrule un citi paaugstinājuši savu pedagoģisko kvalifikāciju CEEMAN (*IMTA - International Management Teachers Academy*) vasaras skolā Slovēnijā, Bledā: I.Kreituss un T.Vasiljeva paaugstinājuši zināšanas EDAMA starptautiskā konsorcijs kursos promocijas darbu vadītājiem.

Vairāki mācībspēki docējuši studiju kursus ārvalstīs, piemēram, I.Kreituss - BBA INSEEC Ecole de Commerce Europeenne Bordo un Lionā, Francijā, I.Brence -Francijā, A.Čirjevskis - Francijā, Andrejs Limanskis - Čehijā, Vācijā.

Tāpat mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju vietēja līmeņa semināros unursos, jo viena no RISEBA prioritātēm ir augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, kas seko līdzī jaunākajām nozares tendencēm.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RISEBA vidēji reizi mēnesī organizē metodiskos seminārus par aktuāliem jautājumiem (piemēram, sagaidāmo studiju rezultātu definēšana un piemērošana studijuursos, interaktīvu mācību metožu piemērošana, starpkultūru komunikācija un dažādu kultūru atšķirības, u.c.). Uz metodiskajiem semināriem tiek aicināti arī ārštata mācībspēki.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana arī būtiski sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo, pēc atgriešanās no apmācībām un semināriem, mācībspēki dalās jaunākajās atziņās ar programmas administrāciju un citiem mācībspēkiem un pilnveido savu docējamo studiju kursu saturu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā ir viena no programmas, kā arī augstskolas RISEBA

prioritātēm. Katra studiju gada beigās tiek veikta ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba īpatsvars kopējos rezultātos. Virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildu punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā (mācībspēkam trijos gados nepieciešama dalība vismaz vienā starptautiskā pētījumu projektā, kā arī vismaz viena – trīs starptautiski citējama zinātnisko rakstu sagatavošana, katru gadu – vismaz viena studējošā iesaiste RISEBA starptautiskajā zinātniskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē).

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu dalībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātam dokumentam “Nolikums par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanos nosacījumiem” mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu (autoratlīdzību) gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (Conference Proceedings) un Konferences krājums tiek indeksēts zinātniskās datubāzēs Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos “*Journal of Business Management*” vai žurnālā ADAM Arts (*Architecture. Design and Audiovisual Media Arts*), autoram tiek nodrošināta teksta redigēšana angļu valodā (*proof-reading*).

RISEBA Zinātniskā padome ir apstiprinājusi zinātniskās pētniecības virzienus Ekonomikas jomā:

- Makroekonomiskās izpētes virziens (vadītājs A.Prohorovs)
- Finanšu tirgu un institūciju vadība un darbība (vadītājs I.Kreituss)
- Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei (vadītāja I.Brence).

Šajos zinātniskajos virzienos iesaistīti arī programmas “Starptautiskās finanses” studenti un absolventi, piemēram, V.Stikute, A.Žiguļica, O.Reiha, L.Pintāne, La.Dudiča, J.Buligo un citi.

Par pētniecības nozīmi studiju procesā un karjeras izaugsmē studējošie tiek informēti jau levdanedēļas laikā, rosinot viņu interesi pētījumu veikšanā. Tāpat studējošie tiek mudināti sekmīgi izstrādāt un aizstāvēt prakses atskaites, maģistra darbus, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.

RISEBA turpinās aktīvi atbalstīt pētniekus ar pieeju labākām zinātniskām datubāzēm, t.sk. attālināto pieeju Web of Science (WOS) zinātniskajai datubāzei. Kopš 2015. gada tiek nodrošināta WOS datubāzes abonēšana ar attālināto pieeju RISEBA akadēmiskam personālam, kā arī studentiem.

Augstskolas RISEBA bibliotēkā savu zinātniski-pētniecisko darbu veikšanai mācībspēki, pētnieki un studenti var izmantot sekojošos elektroniskos resursus:

- [Emerald](#);
- [Web of Science Core Collection](#) ar iespēju pieslēgties pie datubāzes attālināti;
- [EBSCOhost](#);
- LETA archive (www.leta.lv); un citas datubāzes, kā arī informācijas avotus.

Studējošie tiek iesaistīti RISEBA zinātniskajos pētījumos. Maģistra programmā “Starptautiskās finanses” vairākus gadus studējošie ir piedalījušies CFA institūta pētījumu iniciatīvā ([CFA Institute Research Challenge](#)), konsultanti A.Čirjevskis, I.Brence.

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstenotajos projektos, piemēram, kopš 2019. gada ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai” 1.1.1.1/18/A/151.

Programmas mācībspēki mudina studējošos piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”. Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā) bieži ir ieguvuši arī maģistra programmas “Starptautiskās finanses” studenti – J.Mihailovs, V.Grigorjevs, J.Zarembo, L.Ratniece-Miltiņa un citi. Sekcijās Ekonomikas un finanšu jomās piedalījušies maģistra programmas “Starptautiskās finanses” studenti.

Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, Web of Science un citās.

Ekonomikas virzienā RISEBA turpinās nodrošināt pētniekiem iespēju izmantot mūsdienīgus programmatūras paketes pētnieciskā darba atbalstam. Ir plānots turpināt izmantot programmatūru IBM SPSS, NVIVO, kā arī iegādāties papildus licences programmatūras Smart PLS lietošanai.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts “Datu analīze”. Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja T.Vasiljeva, projektā iesaistītais personāls I.Brence, E.Brēķis, kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.
- 2019. gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts “Publiskais pakalpojums”. Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas piekļūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM “Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto piekļūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai”. Projektu vada T.Vasiljeva.
- 2019. gada aprīlī pabeigts zinātniski – pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (Higher education institutions for youth entrepreneurship). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā “*Journal of Business Management*” Vol. 18. Projekta vadītājs I.Kreituss.
- 2019. gada septembrī uzsākts Labklājības ministrijas īstenotais projekts “Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumuprojekti)”, iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF. E.Brēķis - eksperts ekonometrijā.
- 2016.-2017.gadā īstenots CEEMAN projekts „Lead4Skills”, kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I.Brence.
- 2015. gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskās pētnieciskās virzieni, tajā skaitā:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Kreituss, I.Brence, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.);

- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; psiholoģija un supervīzija biznesā (A.Čirjevskis).

RISEBA prioritāte ir zinātniskajās datu bāzēs (WOS/Scopus) indeksētu publikāciju sagatavošana. Nozīmīgākās RISEBA mācībspēku publikācijas žurnālos (indeksēti WOS/SCOPUS), monogrāfiju sadaļas:

1)Brence, I. Bogomazovs, J. (2019). Brand Recognition of the Tex Mex Products in Latvia. European Integration Studies, No. 13, pp. 80 – 88. <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/23437>

2)Cirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.

3)Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: Advances in Education Research, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070

4)Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: Advances in Education Sciences. Vol. 18, pp. 137-143.

5)Bhattacharyya, S. S., Polajeva, T. and Cirjevskis, A. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. South Asian Journal of Business and Management Cases. Vol. 7 (2), pp. 144-155. DOI: 10.1177/227797791877464, <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2277977918774646?journalCode=bmca>

6)Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85063544343&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=1&citeCnt=2&searchTerm>

7)Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85069891655&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm>

8)Spiridonovs, J., Arefjevs, I. and Tocelovska, N. (2018). Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises. European Business Studies. Vol. 12, pp. 162-171 <https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>

9)Prohorovs, A. (2018). Services sector export in Europe. Sustainability (Switzerland), Open Access, Volume 10, Issue 12, 4 December 2018, Article number 4574. DOI: 10.3390/su10124574

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85057581002&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=prohorovs&st2=&sid=1f742f006468252f9b782c1d53ccfdcc&sot=b&sdt=b&sl=22&s=AUTHOR-NAME%28prohorovs%29&relpos=1&citeCnt=0&searchTerm=>

10) Prohorovs, A. (2018). Startup Success Factors in the Capital Attraction Stage: Founders' Perspective. Journal of East-West Business, Volume 25, Issue 1, 2 January 2019, Pages 26-51. DOI: 10.1080/10669868.2018.1503211 <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85056114476&origin=resultslist&sort=plf-f>

[f&src=s&st1=prohorovs&st2=&sid=1f742f006468252f9b782c1d53ccfdcc&sot=b&sdt=b&sl=22&s=AUTHOR-NAME%28prohorovs%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=](https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85056114476&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=prohorovs&st2=&sid=1f742f006468252f9b782c1d53ccfdcc&sot=b&sdt=b&sl=22&s=AUTHOR-NAME%28prohorovs%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=)

11) Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Open Access journal "Journal of electronic banking"

12) Prohorovs, A. (2017). Uzņēmumu ienākumu nodoklis Latvijā un Igaunijā: tā ietekme uz uzņēmējdarbību, investīcijām, bezdarba līmeni, nodokļu ieņēmumiem un valsts ekonomisko izaugsmi. Monogrāfija. R.: Zinātne.

4.2.tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
S.	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija	2020.06.21
I.	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.05.21
E.	Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2021.03.21
A.	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.12.20
I.	Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2021.12.19
A.	Prohorovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.05.21
P.	Rivža	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2022.03.26
T.	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.08.16

Programmas mācībspēki (Tatjana Vasiljeva, Pēteris Rivža, Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis un citi) arī regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un dažādu augstskolu

promocijas padomēs, tādējādi iegūstot informāciju par jaunākajām atziņām pārstāvētajās zinātņu jomās.

Vairāk informācijas par mācībspēku zinātnisko, pedagoģisko un praktisko darbu atrodama viņu dzīves un darba gājumos (CV).

Programmas akadēmiskais personāls un pētnieki ir konkurētspējīgi starptautiskajā vidē, ko apliecina viņu ziņojumi starptautiska līmeņa konferencēs, pētījumu rezultātu publikācijas konferences rakstu krājumos, kas ir indeksēti zinātniskās datubāzēs, citu ārvalstu augstskolu un institūciju pētnieku interese sadarboties.

Pētniecībā iegūtā informācija pozitīvi ietekmē studiju procesu, ja mācībspēki studijuursos dalās ar jaunāko pētījumu atziņām, kā arī projektos gūto pieredzi, tāpat rosina studējošos apgūt pētnieciskā darba iemaņas un izmantot RISEBA abonētās zinātnisko publikāciju datu bāzes.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus.

Studiju kursu apraksti pirms katra semestra sākuma tiek ievietoti platformā e.riseba.lv, kurā mācībspēkiem ir iespēja salīdzināt savu kursu ar citiem programmā docētajiem. Tāpat studiju kursus pārskata un precizē studiju programmas direktors, nodrošinot kursu savstarpēju nepārklāšanos. Studiju kursu apraksti ir pieejami moodle vidē, radot iespēju mācībspēkiem salīdzināt sava docējamā studiju kursa saturu un prasības ar citiem studiju programmas kursiem.

Divas reizes gadā tiek organizētas studiju programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu. Tā, piemēram, ar programmas padomes ierosinājumu ir uzsākta šādu studiju kursu īstenošana - Atbilstības funkcijas (*compliance*) loma mūsdienu finanšu pasaulē, Riska kapitāls un jaunuzņēmumu izveide un finansēšana, u.c.

Reizi mēnesī norisināsies katedras sēdes, kurās tiek pārrunātas būtiskākās aktualitātes katedras pārstāvētajās studiju programmās un nozarē kopumā.

Studiju kursu īstenošana norisinās, savstarpēji tos saskaņojot ar citām maģistra programmām, atsevišķos gadījumos apvienojot studentu grupas, lai veicinātu studējošo mijiedarbību studiju procesā. Tā, piemēram, studiju kursi: Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija, Finanšu tirgi un institūcijas, Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskajā vidē tiek docēti kopīgi ar studiju programmu "Biznesa stratēģiskā vadība".

Studējošo/mācībspēku skaita attiecība - 1.66, jo RISEBA studiju programmā "Starptautiskās finanses" kā prioritāte ir izvirzīta augsta ranga profesionāļu piesaiste no dažādām finanšu jomām, lai studējošiem dotu maksimāli lielu pieredzes un zināšanu spektru. 77% programmas mācībspēku (87,5% akadēmiskā personāla pārstāvju) ir doktora zinātniskais grāds.

Gan akadēmiskais personāls, gan vieslektori regulāri tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētajos

metodiskajos semināros. Piemēram, 2019. gada rudens semestrī – seminārs par moodle izmantošanas iespējām studiju procesā, kā arī seminārs par starpkultūru komunikācijas jautājumiem. Reizi mēnesī norisinās katedras sēdes, kurās aicināti piedalīties gan mācībspēki, gan vieslektori. Tāpat mācībspēki un vieslektori tiek rosināti piedalīties neformālos komandas saliedēšanas pasākumos, kurus finansē RISEBA – Uzņēmēju sporta spēlēs (organizators – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, RISEBA Ziemassvētku balle, RISEBA ikgadējais darbinieku brauciens augusta beidzamajā nedēļā, vienu reizi piecos gados – RISEBA līdzfinansēts brauciens uz kādu no ārvalstīm, piemēram, 2018. gadā norisinājās 10 dienu brauciens uz Gruziju, u.c.).

RISEBA ļoti strādā pie akadēmiskā personāla un vieslektoru apmierinātības ar pārstāvēto institūciju, kas rezultējies spēcīga personāla sastāvā nokomplektēšanā, kā arī 2018. gadā - zelta kategorijas novērtējumu [Ilgspējas indeksā](#).

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistikas dati par studējošajiem_SF.docx	1.Studējošo statistika_SF_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Studiju programmas atbilstība valsts standartam_SF.docx	2_Atļaušana valsts izglītības standart_SF_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	Pielikumi_Profesijasstandarts-LV.odt	Pielikumi_Profesijasstandarts_EN.odt
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	3_Studiju kursu kartējums_SF.docx	3_Studiju kursu kartējums_SF_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	4_Studiju programmas plāns_SF.docx	4_Studiju programmas plāns_SF_ENG.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5_Studiju kursu apraksti_SF_LV.zip	5_Studiju kursu apraksti_SF_ENG.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	6_Diploma paraugs_SF.docx	6_Diploma paraugs_SF_ENG.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	7_Līgums par studentu pārņemšanu-SF.docx	7_Līgums par studentu pārņemšanu-SF.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	8_Apliecinājums par garantiju zaudējumu kompensāciju_SF.pdf	8_Apliecinājums par garantiju zaudējumu kompensāciju_SF_ENG.doc
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām.pdf	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_ENG.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	10_Studiju līgumsSF.pdf	10_Studiju līguma paraugs_ENG.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana

Augstākās izglītības iestāde	<i>Ekonomika</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>43311</i>
Studiju programmas veids	<i>Akadēmiskā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ieva</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Brence</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>ieva.brence@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.administr.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	
Studiju programmas mērķis	<i>Sagatavot ekonomikas speciālistus, kuri spēj pieņemt finanšu lēmumus, lai veicinātu jaunu uzņēmumu izaugsmi vietējā un starptautiskā mērogā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>Nodrošināt nākotnes speciālistus ar fundamentālām zināšanām ekonomikā, īpaši finansējuma piesaisti, kā arī finanšu pārskatu sagatavošanu, kā arī nodrošināt skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās. Programma palīdz attīstīt ekonomistiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par kompetentiem, radošiem un kritiski un analītiski domājošiem speciālistiem, kuri spēj pielietot savas prasmes un zināšanas, kā arī patstāvīgi mācīties un turpināt izglītoties.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Zināšanas</p> <p>1.1. Izprot:</p> <p>1.1.1. jaunu uzņēmumu veidošanu, finansējuma piesaisti un kapitālā palielināšanu</p> <p>1.1.2. finanšu uzskaiti un analīzi</p> <p>1.1.3. starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu</p> <p>1.1.4. stratēģisko, procesu, kvalitātes, risku un vides pārvaldības vadību</p> <p>1.1.5. tirgus piedāvāto iespēju izpēti un inovatīvu produktu izstrādi</p> <p>1.1.6. finanšu tirgu un instrumentus</p> <p>1.2. Pārzina ekonomikas, uzņēmējdarbības un tiesiskās vides pamatprincipus</p> <p>1.3. Pārzina komandas darba un starpkultūru komunikācijas pamatprincipus un psiholoģiskos nosacījumus</p> <p>2. Prasmes</p> <p>2.1. Prot lietot ekonomikas, finanšu, statistikas jomu informāciju:</p> <p>2.1.1. finansējuma piesaistei jauna uzņēmuma izaugsmes veicināšanai</p> <p>2.1.2. uzņēmumu saimnieciskās darbības uzskaiti, plānošanai un analīzei</p> <p>2.2. Prot kritiski analizēt informāciju un identificēt problēmas, kā arī rast risinājumus, argumentēt viedokli gan sadarbībā ar speciālistiem, gan nespeciālistiem</p> <p>2.3. Prot brīvi sazināties vismaz divās svešvalodās rakstveidā un runāšanā, kā arī izprast informāciju</p> <p>3. Kompetences</p> <p>3.1. Demonstrē profesionālās ētikas, atbildības un ilgtspējīgas attīstības izpratni, pielieto kritisko domāšanu un inovatīvu pieeju darbībā</p> <p>3.2. Demonstrē sadarbības prasmes, spēju pielāgoties un strādāt komandā, piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību</p> <p>3.3. Izrāda iniciatīvu un uzņemas atbildību, veicot darbu individuāli vai strādājot sadarbībā ar citiem, var pieņemt lēmumus un meklēt radošus risinājumus mainīgos vai nes-kaidros apstākļos, kā arī prezentēt sasniegumus, problēmjautājumus un citus jautājumus</p> <p>3.4. Prot veikt pašizvērtēšanu, identificējot vajadzības un nepieciešamos risinājumus savas personības attīstībai</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 3 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
------------------------------	---------	--------

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048
---	------	---

Pilna laika klātiene - 3 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 3 gadi - krievu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” parametri

Studiju programmas nosaukums	Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Start-Up Acceleration and Finance	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	43311	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	<i>nav attiecināms</i>	
Studiju programmas veids un līmenis	Akadēmiskā bakalaura studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	5.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	<i>nav attiecināms</i>	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	120 KP	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	3 gadi	latviešu vai angļu
nepilna laika klātiešana	3.5 gadi	latviešu vai angļu
nepilna laika neklātiešana (tālmācība)	3.5 gadi	latviešu (plānots)
Īstenošanas vieta	<i>Rīga</i>	
Studiju programmas direktors/-e	<i>Ieva Brence, Dr.sc.administr.</i>	
Uzņemšanas prasības	Vidējā izglītība	
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā vai grāds un profesionālā kvalifikācija	

<p>Studiju programmas mērķis</p>	<p>Sagatavot ekonomikas speciālistus, kuri spēj pieņemt finanšu lēmumus, lai veicinātu jaunu uzņēmumu izaugsmi vietējā un starptautiskā mērogā</p>
<p>Studiju programmas uzdevumi</p>	<p>Nodrošināt nākotnes speciālistus ar fundamentālām zināšanām ekonomikā, īpaši finansējuma piesaisti, kā arī finanšu pārskatu sagatavošanu, kā arī nodrošināt skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās. Programma palīdz attīstīt ekonomistiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par kompetentiem, radošiem un kritiski un analītiski domājošiem speciālistiem, kuri spēj pielietot savas prasmes un zināšanas, kā arī patstāvīgi mācīties un turpināt izglītoties.</p>

1. Zināšanas
  - 1.1. Izprot:
    - 1.1.1. jaunu uzņēmumu veidošanu, finansējuma piesaisti un kapitālā palielināšanu
    - 1.1.2. finanšu uzskaiti un analīzi
    - 1.1.3. starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu
    - 1.1.4. stratēģisko, procesu, kvalitātes, risku un vides pārvaldības vadību
    - 1.1.5. tirgus piedāvāto iespēju izpēti un inovatīvu produktu izstrādi
    - 1.1.6. finanšu tirgu un instrumentus
  - 1.2. Pārzina ekonomikas, uzņēmējdarbības un tiesiskās vides pamatprincipus
  - 1.3. Pārzina komandas darba un starpkultūru komunikācijas pamatprincipus un psiholoģiskos nosacījumus
2. Prasmes
  - 2.1. Prot lietot ekonomikas, finanšu, statistikas jomu informāciju:
    - 2.1.1. finansējuma piesaistei jauna uzņēmuma izaugsmes veicināšanai
    - 2.1.2. uzņēmumu saimnieciskās darbības uzskaitē, plānošanai un analīzei
  - 2.2. Prot kritiski analizēt informāciju un identificēt problēmas, kā arī rast risinājumus, argumentēt viedokli gan sadarbībā ar speciālistiem, gan nespeciālistiem
  - 2.3. Prot brīvi sazināties vismaz divās svešvalodās rakstveidā un runāšanā, kā arī izprast informāciju
3. Kompetences
  - 3.1. Demonstrē profesionālās ētikas, atbildības un ilgtspējīgas attīstības izpratni, pielieto kritisko domāšanu un inovatīvu pieeju darbībā
  - 3.2. Demonstrē sadarbības prasmes, spēju pielāgoties un strādāt komandā, piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību
  - 3.3. Izrāda iniciatīvu un uzņemas atbildību, veicot darbu individuāli vai strādājot sadarbībā ar citiem, var pieņemt lēmumus un meklēt radošus risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos, kā arī prezentēt sasniegumus, problēmjautājumus un citus jautājumus
  - 3.4. Prot veikt pašizvērtēšanu, identificējot vajadzības un nepieciešamos risinājumus savas personības attīstībai

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Programmas īstenošana tika uzsākta 2018. gada vasarā klātienēs formā. 1,5 gadu laikā ir pieaugusi interese par studiju programmu, 2.kursā šobrīd studē 16 studējošie, savukārt 1.kursā - 12 studējošie.

2018. gadā studējošie tika uzņemti latviešu un krievu plūsmā, savukārt 2019. gadā, ņemot vērā izmaiņas normatīvajos aktos, kas aizliedza uzņemt studējošos krievu plūsmā - tikai latviešu plūsmā. Līdz ar to 2019./2020.gadā uzņemto studentu skaits ir mazāks, tomēr līdz ar programmas atpazīstamības pieaugumu, kā arī RISEBA mārketinga un komunikācijas attīstību latviešu plūsmas auditorijā, sagaidāms, ka studējošo skaits palielināsies. Tāpat RISEBA, akreditācijas ietvaros, piesaka savu interesi studiju programmas īstenošanai tālmācības formā latviešu valodā, kas veicinās studējošo skaita pieaugumu programmā.

Pirmie studiju programmas absolventi būs 2021.gadā.

Studijas tiek īstenotas gan pilna laika studiju formā (dienas nodaļa), gan nepilna laika klātienēs studiju formā (studijas katru otro otrdienu, ceturtdienu, piektdienu un sestdienu). Gadījumā, ja tiks akreditēta studiju forma tālmācībā, studijas būs pieejamas arī tālmācībā, kur līdz šim RISEBA ir sekmīgi īstenojusi bakalaura studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība", "Biznesa vadība digitālā vidē", kā arī "Biznesa psiholoģija".

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Studiju programma izstrādāta, ņemot vērā RISEBA stratēģiskos mērķus, tirgus piedāvājumu un potenciālo pieprasījumu. Līdz ar to studiju programmas uzsākšanu vairs netiek uzņemti studenti RISEBA studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” specializācijā „Finanses”. Programmas licencēšanas eksperti norādījuši, ka, balstoties uz augstskolas sniegto informāciju par tirgus situāciju un konkurentu analīzi, nepieciešamība veidot trīs gadu akadēmiskā bakalaura studiju programmu Ekonomikas virzienā vērtējama kā pamatojama.

Programmas izstrādes procesā ņemti vērā gan augstskolas stratēģiskie mērķi, t.sk. palielināt kopējo studentu skaitu, kuri pēc studiju pabeigšanas kļūst par darba devējiem, kā arī potenciālā tirgus niša ar studiju programmu, kas orientēta uz speciālistu sagatavošanu iesācējuzņēmumu finanšu jomā.

Lai nodrošinātu optimālu resursu izmantošanu, vairāki programmas kursi apvienoti ar studiju programmu „Uzņēmējdarbības vadība”, kā arī „Biznesa psiholoģija” kursiem, tādējādi radot iespēju

studiju programmas pirmajos gados studējošajiem iepazīt citu studiju programmu studentus, kā arī efektīvi noslogot RISEBA auditorijas un akadēmisko personālu.

Izstrādājot Studiju programmu, ir ņemta vērā citu līdzvērtīgu ES dalībvalstīs īstenotu studiju programmu prakse, kur studiju programmas ir vērstas uz zināšanu apguvi, kas orientētas uz jaunuzņēmumu finanšu un vadības kompetenču apguvi, uzsvāru liekot tieši uz finanšu vadības, finanšu analīzes un finanšu piesaistes komponentēm.

Nozīmīga programmas komponente ir apmācību organizēšana, pamatojoties uz ICAEW (Anglijas un Velsas zvērinātu grāmatvežu institūta) ACA kvalifikācijas eksāmena prasībām. Programmas vadība uzskata, ka studiju programma veidota tā, lai tajā iekļautu kursus, kas nepieciešami ACA eksāmena kārtīšanai, kā arī papildus programmai – par samazinātu samaksu – studentiem tiek piedāvāt apgūt ICAEW studiju kursus eksāmenu kārtīšanai.

Uzsākot programmu, tika izstrādāti sagaidāmie studiju rezultāti un 2017. – 2018.gadā norisinājās būtisks darbs pie to definēšanas – gan akadēmiskā gan administratīvā personāla darbiniekiem ir organizēti pieci semināri, kuros speciālisti Latvijā un ārvalstīs dalījās pieredzē par studiju rezultāti formulēšanu.

Tāpat RISEBA ir izstrādātas vadlīnijas studiju kursu kartēšanai, ļaujot programmas mācībspēkiem iegūt papildu palīdzību jauno prasību risināšanā (vadlīnijas būs pieejamas akreditācijas vizītes laikā). Detalizēts pārskats par programmas sagaidāmajiem rezultātiem un studiju kursiem pieejams otrajā sadaļā.

Studiju programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī studiju programmas saturs tika pārrunāti programmas izstrādes gaitā sanāsmēs, kurās piedalījās un savu viedokli sniedza šādi pārstāvji: A.Kostins, SIA "Altero" vadītājs, D.Lopeta, "Altum" Centra reģiona vadītāja, E.Simanoviča, SIA "Altero" klientu vadītāja, I.Brence, RISEBA Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, I.Treija, "Labs of Latvia Marketingfans.lv" mārketinga speciāliste, I.Kreituss, RISEBA Studiju prorektors, I.Beizītere, Saeimas Analītiskā dienesta pētniece, I.Skrūzkalne, SIA "Academia advisors" valdes locekle, I.Senņikova, RISEBA Rektore, I.Cīrule, SIA "BIORGANIK5" valdes locekle, RISEBA Radošā Biznesa inkubatora vadītāja, J.Prūsis, Rīgas Domes Projektu vadības pārvaldes Investīciju nodaļas vadītājs, J.Birznieks, Biedrības "Latvijas Biznesa Eņģeļu Tīkls" valdes loceklis. Šajā sanāsmē tika pausts viedoklis, ka ļoti būtiski īstenot programmu, kas vērsta tieši uz jaunu uzņēmumu attīstību un mērogošanu, kā arī finanšu analīzi, jo ļoti bieži jaunajiem uzņēmējiem lielākās problēmas rada tieši finanšu pārskatu sagatavošana. Savukārt speciālistiem, kuriem ir labas zināšanas un prasmes finanšu analīzes jomā, nereti trūkst izpratnes par produktu vai arī ir nepietiekamas komunikācijas prasmes. Līdz ar to programma apvieno iepriekš minētās jomas, jo, ievērojot pašreizējo situāciju darba tirgū un absolventu sagatavotības jomā, svarīgi ir sagatavot speciālistus, kuri pārzina finansējuma piesaistes mehānismus, kā arī prot analizēt finanšu rādītājus, bet tajā pašā laikā prot strādāt komandā, kritiski izvērtēt procesus, kā arī ir atvērti daudzveidībai. Programmas īstenošana, saturs un sagaidāmie studiju rezultāti tiek pārskatīti studiju programmas padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās dalību ņem programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti un nozares pārstāvji.

Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija un mērķi un uzdevumi ir savstarpēji atbilstoši. Uzņemšanas prasības reglamentē **Uzņemšanas noteikumi**, kas katru gadu tiek apstiprināti RISEBA Senāta sēdē. Uzņemšanas noteikumi izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 46. pantu, 2006. gada 10. oktobrī izdotiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un Augstskolas RISEBA Studiju nolikumu.

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā

reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai augstāko izglītību, vai arī par studijām citā augstskolā, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi. Tiesības studēt un saņemt Augstskolas RISEBA pakalpojumus Latvijas Republikā ir vienādas Latvijas un citu valstu pilsoņiem.

Pieteikšanās programmā notiek, izmantojot e-pakalpojumu „Vienotā pieteikšanās pamatstudiju programmās” (VUPP) portālā www.latvija.lv/studijas. Pieteikšanās pamatstudiju programmām ārpus VUPP konkursa notiek, aizpildot elektronisko pieteikumu riseba.dreamapply.com.

Pilna laika studiju formā katru gadu ir pieejamas atlaides – viena studiju vieta paredz atlaidi studiju maksai 100% apmērā (tiek ņemta vērā profilējošo mācību priekšmetu: *angļu valoda, latviešu valoda un literatūra (izņemot tiem, kuri ieguvuši izglītību ārvalstīs), informātika, matemātika (vai vidējā atzīme no algebra + ģeometrija), ekonomika* vidējā atzīme un centralizēto eksāmenu rezultāti latviešu valodā un angļu valodā. Konkursa rezultāts tiek aprēķināts pēc formulas: $Vērtējums = (CE_{latviešu\ valodā} \times 0.5 + CE_{angļu\ valodā} \times 0.5) / 10$;

Studiju maksas atlaide tiek pārskatīta katru semestri rotācijas kārtībā, kā arī ir pieejamas vairāk nekā 15 cita veida atlaides studiju maksai, lai veicinātu studējošo iesaisti studiju programmā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Programma izveidota 2018. gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 43311), Noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu.

Studiju programmas mērķis: Sagatavot ekonomikas speciālistus, kuri spēj pieņemt finanšu lēmumus, lai veicinātu jaunu uzņēmumu izaugsmi vietējā un starptautiskā mērogā.

Izstrādājot studiju programmu, tika ņemts vērā, ka Latvijā strauji pieaug jaunuzņēmumu (*start-up*) skaits. Saskaņā ar *start-up* uzņēmumu asociācijas sniegto [informāciju](#), 2017. gada februārī Latvijā bija 240 jaunuzņēmumi, tomēr to skaits turpina būtiski palielināties.

2019. gada sākumā Latvijā ir reģistrēti 418 jaunuzņēmumi, no kuriem 83% ir jaunuzņēmumi vecumā līdz pieciem gadiem, taču 17% ir vecāki par pieciem gadiem. Tāpat vēl aptuveni 100–150 jaunuzņēmumu idejas ir attīstības stadijā. Jaunuzņēmumi nodokļos vidēji gadā samaksā aptuveni 6–8 miljonus EUR un veido 0,17% no kopējā nodokļu budžeta. Tieši jaunuzņēmumi virs pieciem gadiem strauji palielina kopējos nodokļu maksājumus. Jaunuzņēmumu darbinieku bruto alga ir 3368

EUR mēnesī jeb vairāk nekā trīs reizes augstāka nekā Latvijas vidējā darba alga (<https://www.la.lv/petijuma-atklaj-jaunuznemumu-skaitu-latvija-un-to-ietekmi-ekonomika>).

Programma vērsta uz speciālistu sagatavošanu darbam jaunos uzņēmumos un jo īpaši jaunuzņēmumos. Studiju programmas izstrādē tika iesaistīti gan mācībspēki, gan darba devēji, gan nozares asociāciju pārstāvji, kuri pauda viedokli attiecībā uz to, ka šobrīd ir būtiski izstrādāt programmu, kas vērsta uz jaunu uzņēmumu attīstību un mērogošanu, kā arī finanšu analīzi, sagatavojot speciālistus, kuri pārzina finansējuma piesaistes mehānismus.

Programmas prasmes un kompetences izstrādātas sadarbībā ar nozares pārstāvjiem, kuri akcentējuši nepieciešamību sagatavot speciālistus, kuri pārzina:

- finansējuma piesaistes un finansējuma pārvaldības jautājumus,
- starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu,
- pārzina komandas darba un starpkultūru komunikācijas pamatprincipus un psiholoģiskos nosacījumus.

Iepazīstoties ar programmas saturu, atbalstu programmas nepieciešamībai apliecinājušas šādas institūcijas: LR Grāmatvežu asociācija, kā arī biedrība „Project Net”, kā arī finanšu institūcijas “Altum”, Latvijas Biznesa eņģeļu tīkls un citu institūciju pārstāvji.

Programma arī veidota sadarbībā ar ICAEW (Anglijas un Velsas zvērinātu grāmatvežu asociāciju), lai studenti tiktu daļēji sagatavi ACA eksāmenu nokārtošanai.

Nozares pārstāvji, diskutējot par programmas nepieciešamību, uzsvēra, ka darba tirgū ir grūti atrast speciālistus, kuri ir kompetenti gan finanšu analīzē, gan komandas darba un starpkultūru komunikācijas prasmēs, līdz ar to programma paredz sagatavot šāda ranga speciālistus. Studiju procesā students apgūst arī noteiktas komunikācijas un organizatoriskās prasmes, kā arī zinātniski-pētnieciskā darba izpildes iemaņas. Sekmīgi beidzot studijas, absolventi var īstenot savas studijas maģistrantūra gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs.

Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizētas Programmas padomes sēdes, kurās iesaistīti nozares pārstāvji, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Programmas padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā. Programmas padomē tiek pārskatīta arī mācībspēku darba kvalitāte un izskatīti citi būtiski jautājumi.

Sadarbība ar nozares pārstāvjiem tiek organizēta arī papildus studiju programmas formālajiem pasākumiem. Piemēram, RISEBA ir LR Grāmatvežu asociācijas biedrs, piedaloties asociācijas pasākumos. 2017. gadā un 2018. gadā RISEBA telpās tika organizēta LR Grāmatvežu asociācijas ikgadējā konference. Tāpat norisinās sadarbība ar CFA institūtu un sagaidāms, ka programmas studenti piedalīsies CFA pētījumu iniciatīvā (*CFA Research Challenge*), lai stiprinātu savas zināšanas, prasmes un kompetences uzņēmumu un finanšu analīzes jomā.

Lielākā daļa programmas mācībspēku (īpaši, E.Brēķis, A.Prohorovs, I.Godmanis, I.Cīrule u.c.) ir nodarbināti nozares institūcijās, tādējādi sekmējot jaunāko praktisko atziņu ieviešanu studiju procesā, kā arī pieņemot praksē un darbā programmas studentus un nākamos absolventus.

Programmas mācībspēki regulāri seko līdzi un atjauno studiju kursus, lai tie būtu balstīti attiecīgās zinātnes nozares sasniegumos un atziņās. Studiju kursu aprakstus pirms katra attiecīgā semestra sākuma apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs, lai sekotu līdzi mācībspēku noslodzei un iespējamai attīstībai. Docētāji studiju kursu saturu aktualizē arī atbilstoši zinātnes attīstības tendencēm, studijuursos izmantojot zinātnisko rakstu datu bāzēs – EBSCO,

Emerald, Scopus, Web of Science utt. pieejamo informāciju. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim tiek sniegts ikgadējs finansējums zinātnisko konferenču apmeklējumam, kā arī dalībai citos nozīmīgos pasākumos kvalifikācijas paaugstināšanai. Mācībspēki tiek motivēti publicēt savu pētījumu rezultātus, īpaši zinātniskajās datu bāzēs SCOPUS un Web of Science par katru publicēto rakstu šajās datu bāzēs paredzot autoratlīdzību. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek vērtēti katru gadu ikgadējās izvērtēšanas laikā un pēc rezultātiem tiek plānota turpmāka katra mācībspēka kvalifikācijas paaugstināšanas attīstība.

Studējošo un absolventu karjeras attīstībai RISEBA kopš 2018. gada organizē Karjeras dienas. Aprīļa mēnesī studējošiem tiek piedāvātas daudzu nozares pārstāvju vieslekcijas par karjeras attīstībai būtiskiem jautājumiem, no kuriem daudzi ir RISEBA absolventi. Karjeras dienu noslēgumā īpaša diena tiek paredzēta uzņēmumu, organizāciju un institūciju dalībai darba iespēju izstādē ar stendiem, piedāvājot studējošiem un absolventiem pieteikties darbā un praksē. Tāpat studējošie RISEBA Karjeras dienu vieslekciju ietvaros tiek iepazīstināti ar aktualitātēm darba tirgū.

Jau šobrīd vairāki studējošie strādā, savukārt nepieciešamības gadījumā viņiem var tikt piedāvātas prakses un darba iespējas.

Visiem studējošiem 2. kursā obligāts nosacījums ir iziet praksi RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

2018. gadā, izstrādājot studiju programmas sagaidāmos rezultātus, tika izstrādāts RISEBA iekšējās programmas kartēšanas metodikas ceļvedis, kura lietošana kļuva obligāta visiem programmu direktoriem (būs pieejams ekspertu vizītes laikā). Visas studiju programmas, ieskaitot programmu "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana", tika salīdzinātas ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūru, kā arī valsts akadēmiskās izglītības standartu. Programmai tika definēti mērķi, sagaidāmie programmas rezultāti zināšanu, prasmju un kompetenču jomā.

Lai atvieglotu sagaidāmo programmas rezultātu precizēšanu, tika organizēti vairāki semināri:

- iekšējie metodiskie semināri programmu direktoriem par programmu kartēšanu un programmas paredzēto mācību rezultātu noteikšanu,

- iekšējie metodiskie semināri gan štata, gan ārštata mācībspēkiem par sagaidāmo studiju rezultātu noteikšanu.

Papildus iekšējai apmācībai mācībspēkiem tika piedāvāti arī vairāki ārēji semināri un apmācības, piemēram:

- seminārs "Mācīšanās rezultātu nozīme kvalitātes nodrošināšanā", ko organizēja Latvijas Akadēmiskās informācijas centrs un kuru vadīja Dr. Deklans Kenedijs, Korkas Universitātes koledža, Īrija

- 11 RISEBA docētāji (no tiem vairāki programmas mācībspēki) ir pabeiguši profesionālās pilnveides izglītības programmu "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse" Latvijas Universitātē.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmie studiju rezultātu, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliecinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā.

Studiju programmas kartēšanas rezultātā tika izstrādāti šādi sagaidāmie **programmas rezultāti**.

1.Zināšanas

1.1.Izprot:

1.1.1.jaunu uzņēmumu veidošanu, finansējuma piesaisti un kapitālā palielināšanu

1.1.2.finanšu uzskaiti un analīzi

1.1.3.starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu

1.1.4.stratēģisko, procesu, kvalitātes, risku un vides pārvaldības vadību

1.1.5.tirgus piedāvāto iespēju izpēti un inovatīvu produktu izstrādi

1.1.6.finanšu tirgu un instrumentus

1.2.Pārzina ekonomikas, uzņēmējdarbības un tiesiskās vides pamatprincipus

1.3.Pārzina komandas darba un starpkultūru komunikācijas pamatprincipus un psiholoģiskos nosacījumus

2.Prasmes

2.1.Prot lietot ekonomikas, finanšu, statistikas jomu informāciju:

2.1.1.finansējuma piesaistei jauna uzņēmuma izaugsmes veicināšanai

2.1.2.uzņēmumu saimnieciskās darbības uzskaiti, plānošanai un analīzei

2.2.Prot kritiski analizēt informāciju un identificēt problēmas, kā arī rast risinājumus, argumentēt viedokli gan sadarbībā ar speciālistiem, gan nespeciālistiem

2.3.Prot brīvi sazināties vismaz divās svešvalodās rakstveidā un runāšanā, kā arī izprast informāciju

3.Kompetences

3.1.Demonstrē profesionālās ētikas, atbildības un ilgtspējīgas attīstības izpratni, pielieto kritisko domāšanu un inovatīvu pieeju darbībā

3.2.Demonstrē sadarbības prasmes, spēju pielāgoties un strādāt komandā, piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību

3.3.Izrāda iniciatīvu un uzņemas atbildību, veicot darbu individuāli vai strādājot sadarbībā ar citiem, var pieņemt lēmumus un meklēt radošus risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos, kā arī prezentēt sasniegumus, problēmjautājumus un citus jautājumus

3.4.Prot veikt pašizvērtēšanu, identificējot vajadzības un nepieciešamos risinājumus savas personības attīstībai

Studiju programmas kartējums pievienots **3.pielikumā**.

Programmas kursi tiek veidoti, ievērojot pēctecības principu – pirmajā studiju gadā apgūstot tādus priekšmetus, kā Matemātika, Ekonomika, Grāmatvedība, un tml., savukārt otrajā un trešajā studiju gadā tiek apgūti studiju kursi, kas turpina iepriekš iegūto zināšanu un prasmju attīstību (Uzņēmuma finansesu.c.). Studiju kursu aprakstos mācībspēki definē nepieciešamās priekšzināšanas studiju

kursu apgūšanai, kas palīdz plānot studiju kursu secību.

Studiju kursu loģiskas saiknes nodrošināšanai, studiju kursu secība tiek pārrunāta programmas padomes sēdēs.

Starpdisciplināra rakstura nodrošināšanai vairāki studiju programmas kursi ir apvienoti ar programmas "Uzņēmējdarbības vadība", kā arī programmu "Biznesa vadība digitālā vidē" un "Biznesa psiholoģija" studiju kursiem.

Tajā pašā laikā tiek rūpīgi sekots līdzi, lai kursi atbilstu studiju programmas mērķim, sasniedzamajiem rezultātiem, Valsts akadēmiskās izglītības standartam, kā arī Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.1.tabulā.

2.1.tabula

Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam

Prasības*	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji
Studiju programmas apjoms (KP)	120-160	120
Studiju programmas īstenošanas ilgums	Ne mazāk kā trīs gadi	3 gadi (pilna laika studijas) 3.5 gadi (nepilna laika studijas)
Studiju programmas daļas un to apjoms (obligātā, ierobežotās izvēles, izvēles), t.sk. noslēguma darba apjoms	Bakalaura studiju programma sastāv no obligātās daļas (ne mazāk kā 50 kredītpunktu), ierobežotās izvēles daļas (ne mazāk kā 20 kredītpunktu) un izvēles daļas.	Obligātā daļa – 60 KP Ierobežotās izvēles daļa – 54 KP Brīvās izvēles daļa – 6 KP
Kontaktstundu apjoms (%)	Pilna laika studijās ne mazāk kā 40 % no bakalaura studiju programmas apjoma (izņemot praksei, ja tāda ir noteikta, un bakalaura darba izstrādei paredzēto apjomu) veido kontaktstundas.	40% no bakalaura studiju programmas apjoma

<p>Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām</p>	<p>Bakalaura studiju programmas obligātajā daļā un ierobežotās izvēles daļā ietver attiecīgās zinātņu nozares vai apakšnozares pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju (ne mazāk kā 25 kredītpunkti), zinātņu nozares vai apakšnozares attīstības vēsturi un aktuālās problēmas (ne mazāk kā 10 kredītpunktu), kā arī zinātņu nozares vai apakšnozares raksturojumu un problēmas starpnozarū aspektā (ne mazāk kā 15 kredītpunktu).</p>	<p>Nodrošināts</p>
<p>Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām</p>	<p>Bakalaura studiju programmā ietver arī Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās studiju kursu satura prasības</p>	<p>Studiju kursi: Civilā aizsardzība Sociālā un lietišķā ekoloģija</p>
<p>Piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija grāds un profesionālā kvalifikācija</p>	<p>Bakalaura grādu - izglītības zinātņu bakalaurs, humanitāro zinātņu bakalaurs, sociālo zinātņu bakalaurs, dabaszinātņu bakalaurs, inženierzinātņu bakalaurs, lauksaimniecības zinātņu bakalaurs, veselības zinātņu bakalaurs un vides zinātņu bakalaurs - piešķir attiecīgajām zinātnēm radniecīgajā zinātņu nozaru grupā atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības tematiskajām grupām.</p>	<p>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā</p>

Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība	<p>Vērtējot akadēmiskās izglītības studiju rezultātus, ievēro šādus pamatprincipus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vērtēšanas atklātības princips - atbilstoši izvirzītajiem studiju programmu mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem augstskola ir noteikusi prasību kopumu studiju rezultātu vērtēšanai; - vērtējuma obligātuma princips - nepieciešams iegūt sekmīgu vērtējumu par visa studiju programmas satura apguvi; - vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips - augstskola nosaka iegūtā vērtējuma pārskatīšanas kārtību; - vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips - studiju programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. 	Nodrošināts
Studiju prakses raksturojums	Nav nepieciešama	N/A

Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Studiju kursu apraksti ir pieejami platformā e.riseba.lv, līdz ar to mācībspēki var redzēt arī citu studiju kursu aprakstus, lai nodrošinātu savstarpēju sasaisti.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros galvenokārt notiek darba grupās

un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa. Tā, piemēram, trešajā studiju gadā studējošiem tiek piedāvāta lietišķā spēle INTOPIA, kur studējošiem ir iespēja interaktīvā platformā pārvaldīt starptautiska uzņēmuma darbību divu gadu garumā, katru ceturksni (kopumā astoņas reizes) analizējot finanšu rādītājus.

Studiju īstenošanas metodēm tiek pievērsta būtiska loma studiju procesā, pasniedzēji tiek rosināti izmantot jaunākās un interaktīvās studiju metodes. Tā ietvaros RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019.gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām "MOODLE vides interaktīva izmantošana - praktiski piemēri", "Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības" un citi. Papildus studiju kursa "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki I.Brence, A.Čirjevskis, S.Blumberga un citi. T.Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par situāciju analīzi (case-studies) sagatavošanu. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četrus kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garantants kvalitatīvai nodarbību norisei.

Uzsākot studijas, tiek nodrošināts oficiāls studiju atklāšanas vakars, kurā studējošie ņem dalību radošās aktivitātēs. Katras programmas studenti studijas sāk ar ievadvakaru, kura ietvaros viņi tiek informēti par studiju procesa administrēšanas nosacījumiem un piedāvātajām iespējām. Tāpat tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanās un saliedēšanai.

Studējošie tiek motivēti regulāri apgūt vielu. Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP - 2 starppārbaudījumi, 4 KP - 3 starppārbaudījumi, utt). Gadījumā, ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš/a nevar iegūt sekmīgu atzīmi eksāmenā. Nereti studējošiem nepieciešams pierādīt savas iepriekšējos studiju kursus iegūtās zināšanas, iepriekš nokārtojot testu vai cita veida pārbaudes darbu.

Programmā paredzēts uzsākt tālmācības studiju formu, arī klātienē studijās materiāli ir pieejami moodle vidē (e-riseba). Šajā vidē tiek nodrošināta arī komunikācija (sarakste) ar studentiem, ir pieejami nodarbību laiki un cita veida informācija: studiju kursu apraksti, metodiskie norādījumi kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, patstāvīgos studiju darbus un maģistra darbus, kursa darbu un bakalaura darbu metodiskie norādījumi, mācību līdzekļi (vai atrodas bibliotēkā), akadēmiskā personāla konsultāciju grafiki, datorizētie studiju līdzekļi.

RISEBA ir izveidota īpaša struktūrvienība, kas pārbauda tālmācības studiju kursu materiālus. Tāpat, pirms tālmācības studiju kursa uzsākšanas, pasniedzēja sagatavoto studiju kursu pieņem programmas direktors, apstiprinot sagatavotā studiju kursa kvalitāti ar nodošanas-pieņemšanas aktu.

Ņemot vērā 2020.gadā noteiktos valsts nosacījumus attiecībā uz attālinātu studiju procesu, RISEBA tiek izmantotas Lifesize, zoom (RISEBA iegādātas licences) MS Team, Skype, Google Hangouts un citas platformas. Tāpat komunikācija norisinās moodle vidē (e-riseba). Mācībspēkiem nodrošinātas apmācības Lifesize un zoom platformu apgušanā, tāpat RISEBA seko līdzi tam, lai attālinātajā studiju procesā mācību kvalitāte saglabātos līdzšinējā. Tāpat šīs vietnes tiks izmantotas arī tālmācības studiju procesā, ja RISEBA iegūs atļauju to īstenošanai.

Studiju īstenošanas un vērtēšanas metodes mācībspēki norāda studiju kursu aprakstos, kurus apstiprina studiju programmas direktors. Moodle ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārskata studiju programmas direktors.

Studiju mērķu sasniegšanai studiju procesa laikā var būt paredzētas dažādas zināšanu un prasmju pārbaudes un novērtēšanas metodes.

Priekšmeta zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas tradicionālās novērtēšanas metodes, tādas kā: praktiskais darbs un mājas darbs, atbildes uz jautājumiem, kuras ir piedāvātas teksta veidā, vai elektroniskā veidā, kontroldarbs, eksāmens, tests; referāta vai īsas esejas uzrakstīšana.

Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana.

Uz sintēzes līmeņa studentam ir jābūt spējīgam demonstrēt prasmes apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu-seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņemu vai organizācijas vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jāsaprot jaunu lēmumu, jaunu biznesa problēmas risināšanas veidu. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt: praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, pašu pētījuma organizācijas prakses laikā, tēžu uzrakstīšana zinātniskajam rakstam.

Spēja iegūt vērtību no studiju materiāla savam noteiktam profesionālam mērķim raksturo augstāko apgūstāmās studiju programmas domāšanas līmeni - izvērtēšanu. Iespējamās zināšanu un prasmju kontroles un novērtējuma veidi: praktiskās situācijas analīze un tās prezentācija grupas interesēs, eksperta slēdziena uzrakstīšana, spēja dot padomu un izstrādāt priekšlikumus, projekta izstrādāšana uz hipotēzes pamata, bakalaura darbs, zinātniskā raksta sagatavošana (sadarbība ar RISEBA mācībspēkiem).

Bakalura studentu zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāte tiek vērtēta, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu, prakšu un ieskaīšu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 baļļu sistēmā. Vērtējumi tiek izlikti 100% sistēmā, piemērojot Salfordas sistēmu, respektīvi vērtējumi tiek apaļoti uz zemāko atzīmi, izņemot gadījumus, kad students ir saņēmis 96% vai vairāk. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.2.tabulā.

2.2.tabula

RISEBA studiju darbu vērtēšana

Apguves līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes un iemaņas
-----------------	-------------	--------	-------------	----------------------	---

ļoti augsts	96-100	10	Izcili With distinction	A	Zināšanas, kas pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni.
	90-95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas.
Augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem.
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē.
	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamās atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne.

Vidējs	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne.
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamās vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā.
	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
Zems	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas.
	1-9	1	Ļoti ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā un studiju kursu aprakstā. Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām (pilna laika klātienes studijās - 16 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam, nepilna laika klātienes studijās - 10 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam). Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās

un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.).

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Lai apgūtu programmu, katram studentam jāizpilda visas programmas prasības un jānokārto Valsts pārbaudījums – jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv bakalaura darbs. Valsts pārbaudījumu drīkst kārtot ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzēto studiju moduļu apguve;
- pozitīvi novērtēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai aptuveni mēnesi pirms nodošanas termiņa tiek organizēta priekšizstāvēšana, kurā studējošais diviem komisijas locekļiem prezentē sava pētījuma rezultātus. Bakalaura darba aizstāvēšana iespējama tikai gadījumā, ja ir saņemts pozitīvs atzinums par priekšizstāvēšanu.

Studiju procesā tiek nodrošināti studentcentrētas izglītības principi, kas veidoti saskaņā ar informatīviem dokumentiem, piemēram, Informatīvu ziņojumu par Studentcentrētas izglītības pieeja *augstskolās/koležās* Latvijā http://www.aic.lv/portal/content/files/Informativs_zinojums_SCL_istenosana_Latvija.pdf, *Time for a new paradigm in education: student-centred learning (Student-Centered Learning SCL Toolkit)* <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2016/07/100814-SCL.pdf> un citiem.

Studiju procesā tiek nodrošināti studentcentrētas izglītības principi - RISEBA studējošiem tiek dota un vienmēr tiek atbalstīta iespēja piedalīties studiju procesa vērtēšanā un pilnveidošanā – gan piedaloties programmas padomes sēdēs, gan komunicējot ar studiju programmas direktoru. Katrā grupā ir grupas vecākais, kurš atbild par grupas komunikāciju, aktuālas informācijas nodrošināšanu studentiem, kā arī viedokļa paušanu augstskolas administrācijai. Tomēr viedokli par studijām var paust jebkurš studējošais. Labākai studiju procesa organizēšanai studējošo grupai ir nozīmēts kurators – akadēmiskā personāla vai administrācijas pārstāvis, kura pienākumos ir organizatorisku jautājumu nodrošināšana.

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas anketas tiek nosūtītas mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomainīšanu. Programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studenti kopumā augstu vērtē mācībspēku kvalitāti.

Studiju kursu apguve tiek papildināta ar vizītēm uz uzņēmumiem (2019. gadā - *Solvay, Cabot* u.c.). Tāpat studējošiem trešajā studiju gadā tiek nodrošināts Latvijas Bankas zināšanu centra “Naudas pasaulē” apmeklējums. Kopš 2019. gada, lai nodrošinātu studiju kursa “Civilā aizsardzība” apgūšanu, studējošiem ir iespēja apmeklēt Nacionālo Bruņoto spēku bāzi Ulbrokā.

Padziļinātai zināšanu apguvei studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katra mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, Praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), Finanšu tirgiem (*Deloitte*) u.c.

Darba devēju un nozares pārstāvji arī regulāri viesojas pie konkrētām studentu grupām, tāpat lielākā daļa studiju programmas "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" docētāju ir nozares pārstāvji, kuri līdz ar to nodrošina praktisku apmācību formātu.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt vieslekcijas gan latviešu, gan angļu valodā.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās. Tā, piemēram, studējošie ir izvēlējušies apmeklēt studiju kursus angļu valodā RISEBA studiju programmā "Biznesa psiholoģija".

Otrajā studiju gadā studējošiem ir obligāta prakse RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā. Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāsmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu Apvienības locekle, kas dod vislielākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās problēmas, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

Studējošiem ir iespēja piedalīties arī augstskolas un Studējošo pašpārvalde rīkotajās aptaujās. RISEBA regulāri, katru studiju gadu, visos studijuursos tiek veiktas studējošo aptaujas par studiju programmu realizācijas gaitu, mācībspēku darba kvalitāti, kas ļauj izsekot studiju programmas novērtējumam no studentu viedokļa, kā arī studiju darba organizācijas kvalitātei.

Ikdienas jautājumus ar administrāciju risina studiju programmas administratori, grupu vecākie un studējošo pašpārvalde. Informāciju par studējošo aktivitātēm saņem Informācijas centra atbildīgais metodiķis vai studiju programmas administratore, vai arī rektora un prorektora palīdzes.

RISEBA atbalsta studējošo iniciatīvu un spēju organizēt dažādus pasākumus. Par tradīciju ir kļuvusi augstskolas Ziemassvētku balle, kā arī Golden Awards ceremonija, kurā tiek godināti augstskolas darbinieki, studējošie un nozares sadarbības partneri.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var nodrošināt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu Pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Tā kā programmas „Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studējošie strādā dažādos uzņēmumos un atšķirīgos amatos, viņi, piedaloties semināros, diskusijās, prezentācijās, pilnveido arī grupas biedru zināšanas un profesionālās spējas.

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstētajos projektos, piemēram, kopš 2019. gada ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai" 1.1.1.1/18/A/151.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā).

Studējošo viedokļi ir iegūti dažādos veidos, piemēram, izmantojot gan neformālo saskarsmi ar

docētājiem, gan formālu kursu novērtējumu (anketēšanu). Pamatojoties uz anketēšanas un studentu grupu sanāksmju materiāliem, tiek veiktas operatīvas korekcijas gan studiju saturā, gan pasniegšanas formā.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Lai gan studiju programma ir akadēmiska, balstoties uz Licencēšanas ekspertu ieteikumu, studiju programmā iekļauta prakse RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā. Prakses ietvaros studējošais var attīstīt sava biznesa ideju, obligāta prasība ir veikt finanšu piesaistes un novērtējuma analīzi kāda cita inkubatora dalībnieka veidotajam uzņēmumam.

Studējošam veikums prakses laikā ir jāaizstāv pie komisijas. Prakses aizstāvēšana ir publiska. Prakse tiek vērtēta ar atzīmi 10 baļļu sistēmā.

Prakses laikā studējošam tiek nozīmēts prakses vadītājs no augstskolas puses. Augstskolas nozīmētā prakses vadītāja pienākums ir sniegt konsultatīvu atbalstu studējošam prakses laikā prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Pirmie programmas bakalaura darbi tiks aizstāvēti 2021. gada pavasarī.

Studējošo noslēguma darbu izstrādes procedūra ietver bakalaura darba temata saskaņošanu ar darba vadītājiem, programmas direktoru un katedras vadītāju. Bakalaura darbu virzienus un vadītājus studējošie izvēlas no piedāvātajām paraugtēmām. Bakalaura darba obligāts nosacījums ir uzņēmuma attīstības analīze, tajā skaitā iekļaujot finansiālās darbības rādītāju analīzi. Bakalaura darbu plānotās paraugtēmas:

- Uzņēmuma finansiālā stāvokļa novērtējums un virzienu noteikšana finansiālai atveseļošanai;
- Uzņēmuma saimnieciskās darbības novērtējums un pilnveidošanas virzieni;
- Uzņēmuma darbības paplašināšanas iespējas ārvalstu tirgos;
- Uzņēmuma stratēģiskās darbības pilnveidošanas iespējas.

Ar darba vadītāju tiek saskaņots bakalaura darba temats, kuru apstiprina programmas direktors. Studējošais un darba vadītājs ar saskaņo kalendāro plānu, paredzot vismaz 10 konsultāciju reizes saistībā ar darba izstrādi. Katedras vadītājs apstiprina mācībspēku slodzi, jo RISEBA procedūras paredz katram darba vadītājam vadīt noteiktu skaitu darbu. Bakalaura darba koncepta labākai izpratnei studiju programmā ir iekļauts kurss "Pētījumu metodoloģija". Aptuveni mēnesi pirms darba nodošanas studējošiem tiek organizēta priekšizstāvēšana, uz kuru jāiesniedz aptuveni 80% no darba. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz papildus komentārus darba pilnveidošanai. Gadījumā, ja studējošais priekšizstāvēšanā saņēmis nesekmīgu vērtējumu, viņam atkārtoti jāiesniedz darbu priekšizstāvēšanas komisijai.

Tāpat programmas direktoram ir tiesības bakalaura darbu pēc iesniegšanas neparakstīt un līdz ar to nevirzīt aizstāvēšanai.

Bakalaura darbus novērtē valsts pārbaudījumu komisija piecu locekļu sastāvā. Pēc katras aizstāvēšanas valsts pārbaudījumu komisija sniedz īpašu atzinību par bakalaura darbu aktualitāti studiju programmā, kopējo kvalitāti, nepieciešamajiem pilnveidojumiem. Gadījumā, ja studējošais nav bijis apmierināts ar aizstāvēšanas procedūru, 24 h laikā iespējams iesniegt apelācijas sūdzību.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Tradicionālā studiju procesa izvērtēšana un aptauja tiek veikta gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda studiju kursu novērtēšanas anketas, kas tiek ņemtas vērā turpmākā studiju procesa nodrošināšanā. Ar vērtējumiem tiek iepazīstināti visi pasniedzēji un, gadījumā, ja tie ir zemi, tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku par turpmāka darba procesa pilnveidošanu. Pagaidām šādi situācijas risinājumi nav bijuši vajadzīgi programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” īstenošanas procesā.

Studiju kursi tiek vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, 5 pilnīgi piekrītu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā. Vairāk detalizēta informācija ietverta 2.4. tabulā.

2.4.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studiju kursu novērtējums (vidējais rezultāts)

	Studiju kursa ietvaros:	Novērtējums
1	daudz jauna uzzinājais/iemācījies	4,8
2	studenti informēti par saturu, prasībām, kritērijiem	4,7
3	kurss nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem	4,7
4	viela izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno	4,6
5	studentiem iespējams uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā	4,7
6	nodarbību sākums un beigas tiek precīzi ievērotas	4,7

7	efektīvi izmantoja audiovizuālās uzskates līdzekļus	4,7
8	rosināja domāt analītiski	4,4
9	skaidrojums par darbiem un novērtējumu	4,2
10	konsultācijas ārpus nodarbībām	4,1
11	ieteiktu draugam	4,2

Kopumā studenti ir apmierināti ar programmas kvalitāti un pasniedzēju sastāvu tajā.

Īpaši studenti ir novērtējuši lekciju formātu, iesaistot nozares praktiķus, un to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās.

Papildus tradicionālajām aptaujām studējošie tiek aicināti sazināties ar programmas administrāciju studiju procesa īstenošanas laikā – rakstot, zvanot vai tiekoties klātienē. Tā, piemēram, studējošiem ir bijuši jautājumi par attālināta studiju procesa nodrošināšanu Covid-19 laikā, kas tikuši aktīvi risināti;

Studiju procesa īstenošana regulāri tiek pārrunāta Studiju programmu padomēs, kurās dalību ņem mācībspēki, administrācijas pārstāvji un darba devēju pārstāvji (A.Prohorovs – SIA “Proks”, Latvijas Riska kapitāla asociācija, I.Cīrule – “Biorganic5”, E.Brēķis – finanšu analītiķis vadošajos Latvijas finanšu uzņēmumos, D.Lopeta – “Altum” u.c.). Programmas padomes sēdēs tiek pārrunāts studiju programmas saturs un nepieciešamie pilnveidojumi, studējošie pauž viedokli par programmas stiprajām un vājajām pusēm. Programmas padomes sēdēs arī tiek diskutēts ar nepieciešamību izmaiņām studiju gada plānos. Tā, piemēram, studiju programmas padomes sēžu rezultātā studējošiem tika piedāvāti papildus brīvās izvēles studiju kursi psiholoģijas jomā.

2016./2017. gadā tika dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija” un augstskolā tika izstrādāta absolventu datu bāze, kas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, kā arī iesaistīt absolventus augstskolas dzīvē.

RISEBA studiju satura un kvalitātes pilnveidē tiek izmantotas gan studējošo, gan absolventu, gan darba devēju aptaujas. Tajā pašā laikā, tā kā programma tiek īstenota otro gadu, tai šobrīd nav absolventu, tāpat studējošie ne vienmēr strādā darbavietās, kas saistītas ar viņu izvēlēto specializāciju, līdz ar to vēl nav iespējams izzināt konkrētās studiju programmas absolventu kvalitāti.

Tajā pašā laikā, izstrādājot studiju programmu, tika organizēta tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem un pārstāvjiem, kas saistīti ar jaunuzņēmumu nozari: LR Grāmatvežu asociācijas biedriem, biedrību „Project Net”, SIA “Biorganic5”, Rīgas domes grantu programmu „Atspēriens”, finanšu institūciju “Altum”, Latvijas Biznesa eņģeļu tīklu, LabsofLatvia, Latvijas Mārketinga profesionāļu asociāciju, SIA “Altero” (jaunuzņēmums), SIA “Castprint” (jaunuzņēmums) un citiem. Diskusijas laikā pārstāvji uzsvēra, ka jaunās programmas ietvaros nepieciešams sagatavot speciālistus, kuri pārzina:

- finansējuma piesaistes un finansējuma pārvaldības jautājumus,
- starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu,
- pārzina komandas darba un starpkultūru komunikācijas pamatprincipus un psiholoģiskos

nosacījumus.

2016.- 2018.gadā augstskolas mācībspēki īstenoja CEEMAN projekts Skilled Business Leaders for Skilled Europe (Lead4Skills), and the Exchange of Good Practices Strategic Partnerships for higher education, No. No.2015-1-LT01-KA203-013487, kurā iesaistītas 10 valstis un kura ietvaros no Latvijas puses tika intervēti 50 darba devēji – dažādu nozaru pārstāvji no uzņēmumiem, kuru darbinieku skaits ir vismaz 50, tajā skaitā no finanšu jomas, saistībā ar jautājumiem par to, kādas ir būtiskākās pieprasītās prasmes darba tirgū un ko darba devēji sagaida no augstskolām. Pētījuma rezultātā apstiprinājās, ka darba devēji augstu novērtē akadēmiskās zināšanas, tajā pašā laikā, tā kā arī pašas institūcijas organizē darbinieku apmācības par darba veikšanai nepieciešamajiem jautājumiem, ne mazāk būtiskas ir potenciālā darbinieka prasmes apgūt jauno, spēja sadarboties komandā, kā arī strādāt ar dažādu jomu pārstāvjiem, un tml. Konkrētā pētījuma rezultāti ir ņemti vērā studiju programmas izstrādē. Tā kā programmas specifika ir saistīta ar darbinieku sagatavošanu darbam jaunos uzņēmumos, programmas vadība regulāri seko līdzi ne tikai darba devēju viedoklim, bet arī jaunuzņēmumu nozares attīstībai. Programmas pārstāvji ņemuši dalību gan Latvijas nekustamo īpašumu darījumu asociācijas startup uzņēmumu konkursa darbu vērtēšanā, gan DigitalFreedom Festival. TechChill un citos, lai novērtētu jaunuzņēmumu potenciālu un sekotu līdzi jaunuzņēmumu attīstības tendencēm, kā arī identificētu vajadzības pēc apmācībām.

Šos pasākumus tiek aicināti apmeklēt arī programmas studentiem. Tāpat šajos pasākumos regulāri piedalās studiju kursa “Jaunuzņēmumu darbība un atbalsta instrumenti” docētāja, kurā konkrētās tendences atspoguļo studiju kursā. Savukārt studiju kursa “Jaunuzņēmumu finansēšana, biznesa eņģeļi un riska kapitāla fondi” docētājs ir gan Latvijas Riska kapitāla asociācijas loceklis, gan valdes loceklis uzņēmumam, kas regulāri saņem atbalvojumus “Gada investors”, un tml. Līdz ar to darba devēju un nozares pārstāvju pieredze tiešā veidā tiek integrēta studiju programmas īstenošanā.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- ERASMUS+ programma – apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju. RISEBA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 77 valstu augstskolām, tajā skaitā 30 augstskolām no ES valstīm. Vairāk informācijas pieejama [mājas lapā](#).
- ERASMUS+ programma – iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm un saņemt stipendiju;
- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos – konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās u.c.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas RISEBA studiju programmai viņa mobilitātes laikā. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

Tā kā programma tiek īstenota otro gadu, turklāt lielākais studējošo skaits ir vakara nodaļā, pagaidām vēl nav studējošo, kuri devušies mobilitātes programmās. Tomēr, ņemot vērā RISEBA

būtisko sadarbības partneru skaitu, šāda iespēja tiks attīstīta nākotnē. Tāpat šobrīd notiek izpēte par sadarbību ar citu valstu augstskolām dubultgrāda programmu ietvaros. Tā, piemēram, 2020. gadā programmas administrācijai paredzēta vizīte uz Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitāti Vācijā, ar kuru šobrīd RISEBA ir noslēgts dubultgrāda sadarbības līgums bakalaura studiju programmā “Eiropas biznesa studijas”.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Lai gan studiju programma “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” ir viena no jaunākajām RISEBA studiju programmām, tā tiek īstenota augstskolā, kurā ievērojami līdzekļi tiek atvēlēti resursu nodrošināšanai.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2017.gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle). Lai gan Daugavpilī netiek īstenota bakalaura studiju programma “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana”, filiāle savā ziņā kalpo kā platforma informācijas izplatīšanai par augstskolas programmām. Īpaši nozīmīgi tas būs tālmācības studiju formas īstenošanas gadījumā. Tāpat Daugavpilī tiek veikta daļa administratīvā darba, piemēram, līgumu sagatavošanas jomā. Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, Ziemassvētku balle, LR Grāmatvedības forums u.c.). Informācija par RISBA infrastruktūru atspoguļota virziena ziņojuma 3.2.sadaļā.

Informācija par RISBA infrastruktūru atspoguļota 3.1.tabulā.

3.1.tabula

RISEBA infrastruktūra 2019. gadā

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4,Rīga	Mihoelsa iela 47, Daugavpils	Kopā
------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	---	-------------

18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)	9 mācību telpas (375 sēdvietas)	49 mācību telpas (1786 sēdvietas)
3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	1 datorklase (8 sēdvietas)	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)	3 datorklases (52 sēdvietas)	10 datorklases (187 sēdvietas)

Kopēšanas centrs	Radošais biznesa inkubators	2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)
Studentu pašpārvaldes telpas		arhitektūras un dizaina studija (731 m ²) arhitektu darbnīca fotostudija (30 sēdvietas)
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas) video studija (50-60 sēdvietas) mākslas studija (15 sēdvietas) aktiermeistarības zāle (30-40 sēdvietas)

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” datori. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lielaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase Meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru

apstrādi un apmācību. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta. Bakalaura studiju programmā “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” datorklasēs tiek īstenoti tādi studiju kursi, kā “Biroja lietišķā programmatūra”, “Datorizētu finanšu pārskatu sagatavošana”, daļa no studiju kursa “Mārketinga pētījumi”, kā arī citi studiju kursi, kuru īstenošanu, izmantojot datortehniku, pieprasa docētāji. Programmas studenti mācās strādāt ar tādām datorprogrammām kā Tilde, SPSS un citas.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino izdruku. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, kā arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Tā kā augstskolā nereti norisinās vieslekcijas, kuras ne vienmēr ir iespēja apmeklēt izejamo dienu studiju programmas studentiem, studējošie lekcijas var noskatīties ar ieraksta palīdzību.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

Lekciju ierakstīšanas iespējas tiks aktīvi izmantotas gadījumā, ja studiju programmai tiks akreditēta tālmācība forma.

Ņemot vērā 2020.gadā noteiktos valsts nosacījumus attiecībā uz attālinātu studiju procesu, RISEBA studiju procesā tiek izmantotas Lifesize, zoom (RISEBA iegādātas licences) un citas platformas.

Kursu materiāli studējošiem ir pieejami vietnē e-riseba.lv (moodle). Studijuursos ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārbauda

No 2016.gada RISEBA sadarbība ar SIA Tilde uzsāka grāmatvedības sistēmu Tildes Jumis programmatūras izmantošanu studiju procesā. Studentiem ir pieejamas 25 darbavietas 1 datorklasē. Tā tiek izmantota studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studiju kursa “Datorizētu finanšu pārskatu sagatavošana” īstenošanai.

Sagatavošanā ir līgums par grāmatvedības uzskaites sistēmas Horizon izmantošanu studiju procesā.

Augstskolas vadība arī iegulda resursus lietišķās spēles INTOPIA nodrošināšanai, kas tiek piedāvāta studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” un citu bakalaura programmu studējošiem. Interaktīvā platformā studējošiem ir iespēja vadīt starptautiska uzņēmuma darbību virtuālā divu gadu darbības periodā, pēc katra darbības ceturkšņa saņemot sava uzņēmuma bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu finanšu analīzes veikšanai.

No 2018.gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un noslēguma darbu izstrādē izmanto programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studenti. Tā tiek izmantota studijuursos “Mārketinga pētījumi” un “Pētījumu metodoloģija”.

Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopējās pret - plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programmatūras versijas, datortīkla antivīrusu programatūra un ugunsdrošības nodrošinājums.

Bibliotēkas telpu kopējā platība ir 453 m², ieskaitot lasītavu, ar 32 sēdvietām lasītājiem un datoriem ar piekļuvi internetam datorzālē.

RISEBA bibliotēka piedāvā šādus elektroniskos resursus, kas tiek izmantoti arī programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studiju procesā:

- [Emerald](#)
- [EBSCOhost](#)
- [Leta](#)
- [Nozare](#)
- [WOS](#)

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat kursa darbu un bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. Katru gadu katrai studiju programmai tiek piešķirts budžets jaunu studiju materiālu iegādei vismaz EUR 1000 apmērā. Iesniegumu par nepieciešamajiem studiju materiāliem iesniedz attiecīgais mācībspēks un to apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs. Augstskolas atvēlētais budžets resursu iegādei nereti ir lielāks nekā pieprasījums, kas ir skaidrojams ar arvien lielāku elektronisko

resursu izmantošanu studiju procesā. Beidzamajos gados studiju programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” vajadzībām ir iegādāti vairāki resursi, piemēram, mācību līdzekļi. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā (tā kā lielākoties RISEBA bibliotēkā ir resursi uzņēmējdarbības un ekonomikas jomā, praktiski visus no tiem var izmantot programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studējošie).

Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā (tā kā lielākoties RISEBA bibliotēkā ir resursi uzņēmējdarbības un ekonomikas jomā, praktiski visus no tiem var izmantot programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studējošie).

3.2.tabula

RISEBA bibliotēkas nodrošinājums 2015. - 2020.g.

Studiju gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Nosaukumu skaits	6871	6702	6803	6956	6986
Izdevumu skaits	25312	23016	23259	23781	23800
Izdevumi grāmatu žurnālu un datu bāzu iegādei (EUR)	42940	25379	20348	19702	41919 (plānotais budžets)

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) Viņu mācību programmu vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un pasūta grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”, Kamene, Merkūrijs Lat*,
- Krievijā: *Питер, Юнити - Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ*, utt..
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šie nosacījumi ir ļoti izdevīgi programmas “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” studentiem, ņemot vērā nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Tā kā studiju programma licencēta 2018.gadā, būtiskas izmaiņas mācībspēku sastāvā nav notikušas. Studiju programma attīstīta, piesaistot profesionāļus ar doktora zinātnisko grādu un ievērojamu pieredzi nozarē, tajā skaitā jaunuzņēmumu attīstībā.

3.1. tabula

Akadēmiskais personāls bakalaura studiju programmā "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana"

Iesaistīti bakalaura studiju programmas "Jaunu uzņēmumu ekonomika un finansēšana" īstenošanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darbavieta	
	2018.gads	2019.gads
Akadēmiskais personāls	22	22
t.sk. zinātņu doktori	18	19
Pieaicinātie viesdocētāji	5	10
t.sk. zinātņu doktori	0	2
Mācībspēku skaits, kopā	27	32

Mācībspēku skaits programmā palielinājies, jo studējošiem tiek sniegta iespēja apgūt papildus kursus finanšu jomā, piemēram, "Apdrošināšana", "Jaunuzņēmumu finansēšana, biznesa eņģeļi un riska kapitāla fondi" un citus.

Salīdzinājumā ar licencēšanas brīdī iesniegto ziņojumu šobrīd studiju programmai piesaistīti šādi

mācībspēki:

- Profesors, Dr.sc.administr. A.Prohorovs, SIA "Proks" valdes priekšsēdētājs, kā arī valdes loceklis un valdes priekšsēdētājs vairāk nekā 10 uzņēmumos, kas eksportē produkciju uz 25 valstīm Eiropā un Āzijā. Uzņēmumi, kurus pārvalda A.Prohorovs, kopš 2004. gada ir iekļauti TOP 500 lielāko Latvijas uzņēmumu sarakstā. LVCA (Latvijas Riska Kapitāla Asociācija) valdes loceklis, biedrības „Inovāciju Atbalsta Fonds” dibinātājs un valdes priekšsēdētājs.
- Docents, Dr.oec. J.Kurovs, Biznesa mākslas un tehnoloģiju augstskolas valdes loceklis, vērā ņemama pieredze nekustamo īpašumu apsaimniekošanas jomā.

Tāpat mainījušies atsevišķi viesdocētāji. Studiju kursu "Augstākā matemātika" docē Dr.math. M.Buiķis, "Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums" docē N.Staģis u.c.

Detalizēts programmā iesaistīto mācībspēku publikāciju saraksts pieejams **pielikumā**.

Studiju kursu rezultātu labākai sasniegšanai mācībspēki arī piesaista nozares profesionāļus atsevišķās savās lekcijās (par to paredzēta samaksa gan mācībspēkam, gan nozares profesionālim).

Lai paaugstinātu studiju kvalitāti, studējošiem tiek piedāvāts arī apmeklēt lekcijas angļu valodā - bakalaura studiju programmā angļu valodā tiek docēts studiju kurss "Biznesa platformas - jaunais biznesa modelis", brīvās izvēles studiju kursu ietvaros studējošiem tiek piedāvāts apmeklēt studiju kursu "Digitālais un sociālo tīklu mārketinga" pie ārvalstu mācībspēka ar noīmīgu praktisko pieredzi digitālā mārketinga jomā.

RISEBA ļoti seko tam, lai mācībspēku kvalifikācija un docētie studiju kursi veidotu pozitīvu ietekmi uz RISEBA studiju kvalitāti. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda vērtējumus par studiju kursu, kas tiek nosūtīti mācībspēkiem. Gadījumā, ja ir vērojamas problēmas studiju kursa docēšanā, studējošie pauž savu viedokli augstskolas administrācijai jau studiju kursa īstenošanas laikā. Būtiska uzmanība tiek vērsta ne tikai uz, lai nebūtu sūdzību par mācībspēkiem (docēšanas kvalitāti pārbaudot pirms studija kursa), bet arī uz to, lai studējošo apmierinātība ar mācībspēkiem būtu augsta.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, nepieciešamības gadījumā pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus. Kursu materiāli tiek ievietoti platformā e-riseba, kuru pārskata studiju programmas direktors, kā arī kvalitātes vadības grupa.

RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādāto Akadēmiskā personāla politiku. Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un

kvalifikācijas paaugstināšanu. RISEBA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasmēm, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļa mācībspēku ieguvuši doktora grādu (RISEBA stratēģiskais mērķis ir sasniegt 70%);
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēki var strādāt starptautiskā vidē, komunicējot vismaz trīs valodās – latviešu, angļu un krievu;
- mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- augstskolā ir labvēlīga un radoša atmosfēra mācībspēku profesionālai izaugsmei.

Akadēmiskā personāla politikas ietvaros RISEBA mudina mācībspēkus padziļināt zināšanas dažādās apmācībās vai paaugstināt kvalifikāciju.

Augstskolas akadēmiskā personāla politika paredz mācībspēku ikgadēju sasnieguma izvērtējumu, vērtējot mācībspēku zinātniski pētnieciskā darba rezultātus, pedagoģiskos un organizatoriskos sasniegumus.

Visiem darbiniekiem – gan RISEBA akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam ir saistošs augstskolas izstrādātais kompetenču modelis, kas nosaka kompetenču kopumu darbinieku atlasē, izvērtēšanā un atalgojuma noteikšanā.

RISEBA personāla vadība savukārt ir balstīta uz Darba izpildes vadības sistēmu, kas ļauj sistemātiski plānot, novērtēt, uzlabot kopējo RISEBA un individuālo darba izpildi un tai atbilstoši atalgot darbiniekus, ņemot vērā augstskolas intereses un stratēģiskos uzstādījumus.

Akadēmiskā personāla kvalitātes novērtējums tiek veikts ar regulāru studējošo aptauju palīdzību un sistemātiskiem akadēmiskā personāla savstarpējiem novērtējumiem jeb hospitācijām, kuras kārtību nosaka Akadēmiskā personāla hospitācijas procedūras noteikumi. Arī šie vērtējumi tiek ņemti vērā mācībspēku ikgadējā novērtējumā.

Lai studiju darbā nodrošinātu mūsdienīgu, interaktīvu mācību metožu lietojumu, augstskola regulāri rīko seminārus, mācības, kā arī reizi mēnesī notiek metodiskais seminārs, kurā visvairāk uzmanības tiek veltīts inovatīvām mācību metodēm.

Lai veicinātu mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu, papildus ikgadējam novērtējumam, notiek arī mācībspēku akadēmisko amatu vēlēšanas, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Mācībspēki akadēmiskajā amatā tiek ievēlēti uz sešiem gadiem. Vēlēšanas ievērojami motivē akadēmisko personālu uzturēt augstus darbības rezultātus. Savukārt augstskolas vadībai tā ir iespēja veikt akadēmiskā personāla kvalitātes novērtēšanu, uzlabošanu un atjaunošanu, paverot jaunas attīstības perspektīvas.

RISEBA ir nepieciešamais akadēmiskais personāls, lai nodrošinātu studiju programmu īstenošanu latviešu, angļu un krievu valodā: lekciju, semināru, praktisko nodarbību un citu pedagoģisko un zinātnisko darbību izpildi. Studiju programmas realizācija ir paredzēta ar vieslektoru – biznesa jomas profesionāļu piesaisti no biznesa vides.

RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvji regulāri piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs un

publicē zinātniskos rakstus, tajā skaitā sadarbībā ar studentiem. Zinātnisko konferenču apmeklēšanai ārvalstīs un Latvijā katru gadu katram mācībspēkam tiek piešķirts noteikts budžets atkarībā no akadēmiskā amata pakāpes. Par datu bāzēs SCOPUS un WebofScience publicētajiem zinātniskajiem rakstiem augstskolas mācībspēki saņem papildus finansējumu.

Zinātniskās darbības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskie virzieni, tajā skaitā ietverot tematus par jaunu uzņēmumu izaugsmes veicināšanu. Studiju programmas mācībspēks I.Palmbaha Dr.sc.adminstr. I.Brence vadībā arī izstrādā promocijas darbu par jaunuzņēmumu būtiskākajām problēmām un darbības risinājumiem finansējuma piesaistē.

RISEBA programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības atspoguļots 3.1.tabulā.

3.1. tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
S.	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
I.	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
E.	Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
A.	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
I.	Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
A.	Prohorovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība

J.	Spiridonovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
T.	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
M.	Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija

Mācībspēki paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki A.Čirjevskis, I.Brence, I.Kreituss, T.Vasiljeva, J.Spiridonovs un citi ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot Biznesa angļu valodas – Kembridža studiju kursu, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Mācībspēki arī apmeklējuši profesionālās pilnveides programmu “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, iegūstot sertifikātu.

I.Brence, A.Čirjevskis, I.Cīrulle un citi paaugstinājuši savu pedagoģisko kvalifikāciju CEEMAN (IMTA - International Management Teachers Academy) vasaras skolā [Slovēnijā, Bledā](#): I.Kreituss un T.Vasiljeva paaugstinājuši zināšanas [EDAMA](#) starptautiskā konsorcijs kursos promocijas darbu vadītājiem:

Vairāki mācībspēki docējuši studiju kursus ārvalstīs, piemēram, I.Kreituss - BBA INSEEC Ecole de Commerce Europeenne Bordo un Lionā, Francijā, I.Brence - Kedge biznesa skolā, Francijā, I.Brence - Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitātē Vācijā, u.c.

Tāpat mācībspēki, piemēram, R.Pēce, T.Ivanova a un citi regulāri paaugstina savu kvalifikāciju vietēja līmeņa semināros unursos, jo viena no RISEBA prioritātēm ir augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, kas seko līdzī jaunākajām nozares tendencēm.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RISEBA vidēji reizi mēnesī organizē metodiskos seminārus par aktuāliem jautājumiem (piemēram, sagaidāmo studiju rezultātu definēšana un piemērošana studijuursos, interaktīvu mācību metožu piemērošana, starpkultūru komunikācija un dažādu kultūru atšķirības, u.c.). Uz metodiskajiem semināriem tiek aicināti arī ārštata mācībspēki.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana arī būtiski sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo, pēc atgriešanās no apmācībām un semināriem, mācībspēki dalās jaunākajās atziņās ar programmas administrāciju un citiem mācībspēkiem un pilnveido savu docējamo studiju kursu saturu.

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda anketas par mācībspēku, novērtējot kursa docēšanas kvalitāti un citus kritērijus (vairāk in-formācijas otrajā sadaļā). Visi mācībspēki saņem vērtējumus par studiju kursiem, kas tiek pārrunāti ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanā. Gadījumā, ja studējošo vērtējumi ir zem četrām ballēm (studiju kursi tiek vērtēti skalā 1 - 5, kur 1 - ļoti vāji, 5 - izcili), ar mācībspēkiem tiek veiktas padziļinātas pārrunas par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju kursā. Gadījumā, ja studiju kursa docēšanas

kvalitāte neuzlabojas, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts "Datu analīze". Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja Tatjana Vasiļjeva, projektā iesaistītais personāls Ieva Brencē kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.
- 2019. gadā turpinās 2018. gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts "Publiskais pakalpojums". Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas pielāgošanas pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM "Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto pielāgošanas prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai". Projektu vada Tatjana Vasiļjeva.
- 2019. gada aprīlī pabeigts zinātniski – pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (Higher education institutions for youth entrepreneurship). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā "Journal of Business Management" Vol. 18. Projekta vadītājs Ilmārs Kreituss.
- 2016-2017. gadā īstentots CEEMAN projekts „Lead4Skills” , kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I. Brencē)

- 2015. gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskās pētnieciskās virzieni, tajā skaitā:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Kreituss, I.Brence, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.)

- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; psiholoģija un supervīzija biznesā (A.Čirjevskis)

RISEBA prioritāte ir atvalstīs zinātniskajās datu bāzēs indeksētu publikāciju sagatavošanu. Nozīmīgākās RISEBA mācībspēku publikācijas žurnālos (indeksēti WOS/SCOPUS), monogrāfiju sadaļas:

1)Brence, I. Bogomazovs, J. (2019). Brand Recognition of the Tex Mex Products in Latvia. European Integration Studies, No. 13, pp. 80 – 88. <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/23437>

2)Cirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.

3)Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: Advances in Education Research, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070

4)Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: Advances in Education Sciences. Vol. 18, pp. 137-143.

5)Bhattacharyya, S. S., Polajeva, T. and Cirjevskis, A. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. South Asian Journal of Business and Management Cases. Vol. 7 (2), pp. 144-155. DOI: 10.1177/227797791877464

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2277977918774646?journalCode=bmca>

6)Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85063544343&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=1&citeCnt=2&searchTerm>

7)Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

<https://www-scopus-com.resursi.rtu.lv/record/display.uri?eid=2-s2.0-85069891655&origin=resultslist&sort=plf-f>

[f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=](https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85057581002&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=cirjevskis&st2=&sid=5f0be6982aa86c72beefdaae8d90fa3b&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28cirjevskis%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=)

8) Spiridonovs, J., Arefjevs, I. and Tocelovska, N. (2018). Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises. European Business Studies. Vol. 12, pp. 162-171
<https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>

9) Prohorovs, A. (2018). Services sector export in Europe. Sustainability (Switzerland), Open Access, Volume 10, Issue 12, 4 December 2018, Article number 4574. DOI: 10.3390/su10124574

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85057581002&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=prohorovs&st2=&sid=1f742f006468252f9b782c1d53ccfdcc&sot=b&sdt=b&sl=22&s=AUTHOR-NAME%28prohorovs%29&relpos=1&citeCnt=0&searchTerm=>

10) Prohorovs, A. (2018). Startup Success Factors in the Capital Attraction Stage: Founders' Perspective. Journal of East-West Business, Volume 25, Issue 1, 2 January 2019, Pages 26-51. DOI: 10.1080/10669868.2018.1503211
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85056114476&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=prohorovs&st2=&sid=1f742f006468252f9b782c1d53ccfdcc&sot=b&sdt=b&sl=22&s=AUTHOR-NAME%28prohorovs%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=>

11) Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Open Access journal "Journal of electronic banking"

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus.

Studiju kursu apraksti pirms katra semestra sākuma tiek ievietoti platformā e-riseba, kurā mācībspēkiem ir iespēja salīdzināt savu kursu ar citiem programmā docētajiem. Tāpat studiju kursus pārskata un precizē studiju programmas direktors, nodrošinot kursu savstarpēju nepārklāšanos.

Divas reizes gadā tiek organizētas studiju programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu. Tā, piemēram, ar programmas padomes ierosinājumu ir uzsākta studiju kursu īstenošana, kas lielākā mērā akcentē tieši jaunuzņēmumu darbības specifiku, piemēram, Jaunuzņēmumu finansēšana, biznesa eņģeļi un riska kapitāla fondi, prakse RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā, u.c.

Reizi mēnesī norisināsies katedras sēdes, kurās tiek pārrunātas būtiskākās aktualitātes.

Gan akadēmiskais personāls, gan vieslektori regulāri tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētajos metodiskajos semināros. Piemēram, 2019.gada rudens semestrī - seminārs par moodle izmantošanas iespējām studiju procesā, kā arī seminārs par starpkultūru komunikācijas jautājumiem.

Studiju kursu īstenošana norisināsies savstarpēji tos saskaņojot ar citām bakalaura studiju programmām, atsevišķos gadījumos apvienojot studentu grupas, lai veicinātu studējošo mijiedarbību studiju procesā. Tā, piemēram, studiju kursi, pirmajā studiju gadā ar programmu "Uzņēmējdarbības vadība" tiek apvienoti tādi studiju kursi kā Augstākā matemātika, Mikroekonomika, Makroekonomika u.c.

Studējošo/mācībspēku skaita attiecība šobrīd ir 1, tas skaidrojams ar faktu, ka programma tiek īstenota tikai divus gadus (attiecīgi vēl nav trešā studiju kursa). Tāpat, ja būs labvēlīgs akreditācijas komisijas lēmums, RISEBA plāno drīzumā uzsākt studiju programmas īstenošanu tālmācības formā, kas attiecīgi ļaus palielināt studējošo skaitu. Neskatoties uz to, ka programma ir salīdzinoši jauna un līdz ar to studējošo skaits tajā vēl nav liels, studējošiem tiek nodrošināta plašs mācībspēku piedāvājums, kuri ir kompetenti docējamos studijuursos.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studejosajiem_BJF.docx	1_Statistika par studejosajiem_BJF_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Studiju programmas atbilstība valsts izgl.standart..docx	2_Studiju programmas atbilstība standart_BJF_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	3_Studiju kursu kartējums_BJF.docx	3_BJF kartējums_EN.doc
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	4_Studiju plāns_BJF.docx	4_Studiju plāns_BJF_ENG.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5_Studiju kursu apraksti_LV_BJF.zip	5_Studiju kursu apraksti_BJF_ENG.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apguošanu izsniedzamā diploma paraugs	6_Diploma paraugs_BJF.docx	6_Diploma pielikuma paraugs_BJF_ENG.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	7_Līgums ar BA_EKA par studentu pārņemšanu_BJF.docx	7_Līgums ar BA_EKA par studentu pārņemšanu_BJF.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	8_garantija par zaudējumu kompensāciju.docx	8_garantija par zaudējumu kompensāciju_BJF_ENG.doc
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām.pdf	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_ENG.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.	10_Apliecinājums atbilstībai AL 55.pantam_BJF.pdf	10_Apliecinājums atbilstībai AL 55.pantam_BJF_ENG.docx
Studiju līguma paraugs/-i	11_studiju līgums BJF.pdf	11_Studiju līguma paraugs_ENG.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.	12_AIP_atzinums_BJF.pdf	12_AIP_atzinums_BJF_ENG.docx